

ლუიზა ჩხეტია-ზაქარაია

უფლის სიყვარული გადაგვარჩენს

გამომცემლობა „მერანი“
თბილისი 2025 წ.

წიგნი ქძღჳნჳბ
ჩქმს ქრთადქრთი სჳფიცჳრი ჳჳთიშჳიქის
თქმურ ჳჳქჳრჳიჳს სსოჳნჳს

მატერიალური და მორალური მხარდაჭერისათვის უდიდეს
მადლობას ეუცხადებ: გიგა კუხალიშვილს, ჯონი გურგენაძეს,
რაულ ანთაძეს, ირაკლი ლოლუას, ზაურ კაპანაძეს, გია დარ-
ჯანიას, ალექო დოღბაიას, დარეჯან თოლორდავა, ვალერი და
მამუკა კობერიძეებს, გულიკო იმნაძეს და ჩემს ქალიშვილს ხა-
თუნა ზაქარაიას, რომელთა თანადგომის გარეშე ეს წიგნი მჳის
სინათლეს ვერ იხილავდა.

ღმერთმა დაგლოცოთ და გაგაძლიეროთ.

ავტორი

რედაქტორი
მაყვალა გონაშვილი

ტექნიკური რედაქტორი
მანანა გორგიშვილი

კორექტორი
ხათუნა ზაქარაია

გარეკანის ნახატი და დამკაბადონებელი
თამარ ტყაბლაძე

ლუიზა ჩხეტია-ზაქარაია

სიყვარულის ალამდარი

ვაჟა-ფშაველა ბრძანებდა: - ვინც ბალებს კეთილგონიერად ზრდის იგია აღმზრდელი და გამაბედნიერებელი ერისა, ვინაიდან სიყვარულის დროს დათესილი კეთილი ნერგი დიდობაში უხვად გამოიღებს ნაყოფსო.

ლუიზა ჩხეტიამ მრავალი ათეული წელი მიუძღვნა მომავალი თაობის კეთილგონიერად აღზრდას, დიდებული პედაგოგისა და პოეტი ქალბატონის ყოველი დღე, ყოველი წამი სავსეა სამშობლოზე ფიქრითა და ზრუნვით, მისი ყოველი სტრიქონი სიყვარულით და ღვთიური მადლითაა მირონცხებული.

გავიხსენოთ მისი მშვენიერი ლექსი „ფოტოსინთეზი“, რომელიც პოეტ ქალბატონს დედამინაზე, მის მომავალზე ფიქრმა დააწერინა.

სიცოცხლე ვაცალოთ
ჩვენს ლამაზ პლანეტას,
გულში არ გავივლოთ
ბოროტი ფიქრები,
ამდენი ომები
სამყაროს წაღეკავს,
რად გვინდა ეს მიწა,
თუ ჩვენ არ ვიქნებით,
მზე, პური, სამშობლო,
რწმენა და უფალი,
სიყვარულს დავუდგეთ
გზებად და ხიდებად,
სიცოცხლე რომ იყოს
მხნე, თავისუფალი
პლანეტას წყალივით
მშვიდობა სჭირდება.

მსურს ბედნიერება, დღეგრძელობა, მშვიდობა და მკითხველის სიყვარული ვუსურვო ჩემს უსაყვარლეს ქალბატონ ლუიზას. ჩემი მცირე წერილი კი მისივე სიტყვებით დავასრულო:

მაგრად დადექ! კვლავ სჭირდება საქართველოს,
მერე რა, რომ მოგერია ჭაღარა.

მაყვალა გონაშვილი

*საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის
თავმჯდომარე რუსთაველის პრემიის ლაურეატი*

საქართველო რომ ჰქვია

მზე რომ ამოდის სისხამ
 და მზე რომ ჩადის გვიან,
 მინდვრის ყვავილთა ფშვინვას,
 ფოთლებზე ნამის ციაგს.
 ჭალად ხასხასა ბალახს,
 ხეზე ჩიტების ფრთხილს,
 ლიხის მთებიდან ჩუმად
 შემოპარებულ ნიაგს.
 გზაზე ანკარა წყაროს,
 ნაკადულების ჩხრიალს,
 მთებზე გადმოსკდარს ზვავად
 ქათქათა თოვლის ხრიალს.
 ტბაში თევზების დგაფუნს,
 ტყეში ხეების შრიალს,
 ენას ბუღბუღის სადარს,
 ნეტარს, საამო ხმიანს.
 მგზავრი ურმულს რომ იტყვის,
 კორდს რომ გაივლის ტყიანს,
 ბრძენი გლეხკაცის აზრებს
 გონიერსა და ჭკვიანს.
 ციცინათელას კრთომას,
 სოფლად ურმების ჭრიალს,
 თეთრ რაშზე შემჯდარ მხედარს,
 მკერდს რომ შეუშვერს ტყვიას.
 წკნელივით მოქნილ გოგოს,
 ალერსით თვალდასეტყვილს,
 ვაჟი წყაროსთან რიხით
 გენაცვალეს, რომ ეტყვის.
 ქართული ლხინის ეშხს და

ცეცხლზე მწვადების ტრიალს,
სიძეს ლახტივით მოქნილს,
პატარძლის კაბის შრიალს.
ალგეთის ლეკვებს მგლისას,
კაი ყმას მუდამ მტრიანს,
ბაღში დახუნძლულ ვაშლებს
და ვაზის მტევნებს ცვრიანს.
კლდის ქიმზე შემდგარ დილას,
მზისა და მთვარის ტრიალს,
ტყეში ნუკრების კუნტრუმს,
კლდის ფერდობზე რომ ხტიან.
ქრისტეს სიყვარულს ქვეყნად,
მამულს ენას და რწმენას,
ქართული სიტყვის მადლს და
ლამაზ მზის სხივთა ფენას.
ვარდის ბუჩქებზე შემჯდარ
ნაზი ბულბულის ტიას,
ყველა სიცოცხლეს ლამაზს,
საქართველო რომ ჰქვია.

21. V. 2011 წ.

საანსაღწლო სურვილები

ახლო წელო, შენი შემოსვლა
 ფეხბედნიერი იყოს ამიერ,
 დე, მეკვლედ გყავდეს ქვეყნად მშვიდობა
 და გუგუნებდეს მრავალჟამიერ!
 აფხაზეთში და სამაჩაბლოში
 დიდი ხნის ნატვრა ახდეს წამიერ,
 მრავალჟამიერ, ჩემო მამულო,
 მრავალჟამიერ, მრავალჟამიერ.
 გვეყო მარაბდა, გვეყო დიდგორი,
 რომ არასოდეს დავპატარავდეთ,
 ღმერთო, მანახე გადაჭიმული
 ნიკოფსიიდან დარუბანდამდე,
 ჩემი მამული ქართულ მიწებით
 ია-ვარდებით ნახავერდევით,
 კვლავ მოუბრუნდეს გლეხკაცი სოფელს
 ხვავით, ბარაქით, სავსე ბელლებით.
 შორს სიძულვილო, ქვეყნის სატანავ,
 შენ დაგვიფარე, ღმერთო ძლიერო,
 შენ შეაყვარე ქართველს ქართველი,
 ამ სიყვარულმა გაგვაძლიეროს.
 სიდუხჭირეს და უმუშევრობას
 დაე, დაესვას ამ წელს წერტილი,
 არ ყოფილიყოს ემიგრანტები,
 ლუკმა პურისთვის გადახვეწილი.
 დაე, ხარობდეს ქართველი კაცი,
 ქართული სულით ნაპატივები,
 შრომით და გარჯით გაჰქონდეს ლელო,
 არ იყოს შიში დაპატიმრების.
 ბოლო მოეღოს უკანონობას,

ღალატი, შური ყველგან კრულ იყოს,
დაე, ამქვეყნად ქართველი კაცი
აღარასოდეს დაჩაგრულიყოს.
უფლის სიყვარულს ვენდოთ ბოლომდე
და არ ვხედავდეთ თვალებს დარდიანს,
იბადებოდეს, „ალგეთს ლეკვები“
ესვამდეთ ოჯახელს ბაგე მადლიანს.
უფლის რწმენით და მამულზე ფიქრით
მარად გვფარავდეს ყველგან უფალი,
რომ თავი ჩვენი ჩვენ, „გვეყუდნოდეს“
სამარადჟამოდ თავისუფალი.
არ მოგვეშალოს კრიალა ზეცა,
მთვარემ დახიოს მწუხრის ზენარი.
არასდროს ეთქვას ჩვენს ქართველ დედებს,
შვილის ქორწილს რომ ვერ მოვესწარი.
მტერს რომ შემურდეს ისე გამრავლდეს,
ქართული ჯიშის ნაღდი შვილები,
დე, მსოფლიოში თავს ვინონებდეთ
ჩვენი ლამაზი ტრადიციებით.
ჩვენი პატარა, კოხტა მამული
დამსგავსებოდეს ღვთიურ სამოთხეს
და ობლის კვერი ასე ნანატრი,
გვიან კი არა, ადრე გამოცხვეს.
რომ პანდემიამ არ იბოხოქროს,
სიკვდილის ცელი დაგმეს ერებმა,
სიყვარული თუ შეცვლის სიძულვილს,
კოვიდ ცხრამეტი რას მოგვერევა.
ჯანის სიმრთელე დაგბედებოდეთ,
ბოლო მოედოს კოვიდ-თარეშებს,
ქუჩაში ამ წელს მშვიდად გაგვევლოს,
პირზე აკრული ბადის გარეშე.

არ მოშლილიყოს ტყეთა შრიალი,
 ბაღში ვარდისფრად ატმების ფეთქვა,
 მტკვრის პირს კი არა ყველა მდინარის
 ნაპირზე ტატოს ლექსები გვეთქვას.
 ნიგნით, წერაქვით, შრომით და ნიჭით,
 თავის მამულში მყარად მდგარიყოს
 და თუ ნაიქცა ქართველი სადმე,
 ისევ ქართველით წამომდგარიყოს.
 არ მოშლილიყოს ჩვენს ოჯახებში
 ლხინი, ქორწილი და მყუდროება.
 მუდამ ღიმილით გვეკეროს პირზე,
 მამული, ენა, სარწმუნოება.
 ერთ მუშტად შევკრათ იმერ-ამერი
 და გამოვფხიზლდეთ, ერო ძლიერო,
 მრავალ ახალ წელს, მრავალ ახალ წელს,
 დაე, უფალმა გაგვაძლიეროს!

1.1.2023წ.

ფოტოსინთეზი

ბუნებაში ფოტოსინთეზის პროცესი მცენარის მწვანე ფოთლებში ხდება, რომლითაც ატმოსფეროში ჟანგბადი გამოიყოფა. იგი დედამიწაზე სიცოცხლის წყაროა. ადამიანთა მიერ ბუნების ხელყოფა, რადიაციულ ნივთიერებათა გაჟონვა, გაფრქვევა ჰაერში, წყალში, ხმელეთზე საშიშროებას უქმნის ფოტოსინთეზის პროცესს. დღეს როგორც არასდროს ჩვენს პლანეტას მშვიდობა სჭირდება, რომ არ წავართვათ მსოფლიოს მარადიული ჟანგბადი. უარი სიძულვილს! უარი დამანგრეველ ომებს! მშვიდობა და სიყვარული გადაგვარჩენს მხოლოდ.

ფოტოსინთეზი

მზის სხივი დაეცა ფოთოლთა ქლოროპლასტს
და აზურმუხტდა ფოთლები წამებში,
რომელიც აღვივებს სიცოცხლის ნაპერწკალს,
როცა ჩაიქროლებს
ხორბალთა ყანებში
როს უფლის შეწევნით,
დახვავდა ხორბალი.
ნითლდება ყაყაჩო
და მთელი სავარდო
მწვანე ტყეს მოუცავს
ცხოველი მრავალი,
ერთჯაჭვად შეკრულა,
სიცოცხლე ნავარდობს.
თაფლად რომ იღვრება

ნექტრიდან ფუტკარი.
 ალუჩის ტოტებს სურს
 კვირტები ახაროს,
 ხორბლიდან, ფუტკრიდან,
 თუ კაცთა მოდგმიდან.
 ირთვება სიცოცხლით
 ფერადი სამყარო
 და შენში ცის მწველი
 შუქი რომ კიაფობს,
 არსობის პური,
 პატარა მარცვალი.
 იგია ახლა რომ
 ჩვენს ტვინში ჭიატობს,
 ჯვარცმული მაცხოვრის
 ხელებით დამცხვარი.
 მერცხლების ჭიკჭიკი
 ალაღებს სახლის სხვენს
 ბუდეში ბარტყების
 თვალების გახელა,
 ფოთლების სიმწვანით
 ხალისობს სიცოცხლე-
 ფოტოსინთეზი, რომ ქვია სახელად.
 სიცოცხლე იფრქვევა
 ბალსა და ვენახში.
 საიასამანო -სურნელი - სავარდო
 სიცოცხლე არ წყდება
 სალი კლდის ფენაშიც,
 წყალშიაც, ხმელეთზეც
 და ცაზეც ნავარდობს.
 ხეები მოუხრიათ
 მიწამდე ნაყოფებს,

გაშლილ ვენახებში
ლერწები ფრიალებს.
გლესკაცს რომ მიაწვდის
მთელი წლის სამყოფელს,
ღვინით დიონისე
აუვსებს ფიალებს.
აკვნიდან დედის ხმა
შვილს როცა ჩაესმის,
დედის ნანინაა,
თუ შაშვის გალობა,
უფალო, გვაკმარე
დღეები კაეშნის,
ჩვენი სიცოცხლეა
დღეს შენი წყალობა.
ადამიანო, ნაბიჯს ნუ გადადგამ!
ამ კეთილ მიწაზე
რომ დგახარ მუხლებით,
როცა მზის სხივი
გვირგვინად დაგადგა,
რა დროს ომია და
ატომის მუხტები?!

მძივებად იკვრება
სამყაროს სიცოცხლე,
ბოროტს და მაცილს სურს
ეს მძივი დაშალოს,
ჭადარს, ფიჭვს, ნეკერჩხალს,
თუ ლამაზ ნაძვის ხეს,
ნაჯახს ნუ დაუშენთ,
სიცოცხლე ვაცალოთ.
სიცოცხლე ვაცალოთ
ჩვენს ლამაზ პლანეტას

გულში არ გავივლოთ
 ბოროტი ფიქრები,
 ამდენი ომები
 სამყაროს წაღეკავს,
 რად გვინდა ეს მიწა,
 თუ ჩვენ არ ვიქნებით.
 მზე, პური, სამშობლო,
 რწმენა და უფალი
 სიყვარულს დაგუდგეთ
 გზებად და ხიდეზად,
 სიცოცხლე რომ იყოს
 მხნე, თავისუფალი
 პლანეტას, წყალივით,
 მშვიდობა ჭირდება.
 მზის მუხტი გვჭირდება
 და არა ატომის,
 უარი რაკეტებს,
 ათასგვარ მიზეზით.
 უფალი ჩვენთან არს,
 არასდროს დაგვტოვებს,
 რომ შევინარჩუნოთ
 მზით ფოტოსინთეზი.
 ღვთით შევინარჩუნოთ
 ლამაზი პლანეტა,
 დნეპრის და დუნაის
 შფოთავენ ტალღები.
 ადამიანო, თუ ცოდვა წაგვლეკავს
 უფლის წინაშე როგორღა წარვსდგებით.
 გვიყვარდეს სიცოცხლე- ლამაზი ფერებით
 და ჩვენი პლანეტა სიცოცხლით ვახაროთ,
 არასდროს წავართვათ მზეს უხვი სხივები,

სიმღერით ავავსოთ ფერადი სამყარო.
არ გვინდა ომები-სიავის მომტანი,
მამონამ სიკეთეს
არასდროს არ სძლიოს,
სიცოცხლე რომ იყოს
მხნე, თავისუფალი,
ჟანგბადს ნუ წავართმევთ
დღევანდელ მსოფლიოს.
ატომის მუხტები
სამყაროს წაღეკავს,
დღეს მხოლოდ მზის შუქი
და სითბო გვჭირდება,
სიძულვილს და მტრობას
სასტიკი უარი,
სიყვარულს დავუდგეთ
გზებად და ხიდებად.

18.X. 2023

მამულისთვის ერთად დგომა გადაგვარჩენს

დღეს მამული გასაოცრად ასე თბილი,
გავიმეტეთ, გადავთელეთ ყველა ქუჩა,
ვერ ზეიმობს გაზაფხული გაფოთილი,
ბოროტებას დასასრული აღარ უჩანს.
ვუცქერ გაზონს, გამიცოცხლდა ის წარსული,
როცა კარგი მიზანსწრაფვა გვალეღვებდა,
დანასისხლად გავიმეტეთ ერთმანეთი,
გულს მიკორტნის ამის ფიქრად გაელვება.
მამულისთვის ერთად დგომა გადაგვარჩენს,
შენს მიწაზე იღვანე და გაისარჯე,
„შენი გამარჯვებით მე არ დავმარცხდები,
ჩემი დამარცხებით შენ ვერ გაიმარჯვებ“.

18. VIII. 2011წ.

შველა უნდა ქართულ სოფელს

შეიცვალა დედამიწა და ღრუბლების მწუხრი ბურავს,
გახვეულა ნისლის ბოლში და ცოდვებით ძლივსლა ბრუნავს,
გლობალური დათბობაა, ამას ტყეში მგლებიც ჯავრობს,
თოვლის ცრემლი დასდენია ევერესტს და კლიმანჯაროს.
ზღვის ტალღები ველარ იტევს გემებიდან ჩალვრილ ნავთობს,
თევზებს სუნთქვა შეუჩერდათ, წყალში გახსნილ ჟანგბადს
ნატრობს,

ორაგულმა დაიკვნესა, პირი სილით მაქვსო სავსე,
თორემ ახლა ვინ დამასწრებს, საყვედურით ქვეყნის სათქმელს,
თევზის ბევრი სახეობა ამოწყდა და გაილია,
ვეთანხმები ძველ ანდაზას: ზღვა წვეთობით დაილია,
მინას ისევ ახვევია სხვა ჭირი და სხვა დოზანა,
ამერიკული პეპელა, აზიური ფაროსანა.
ვაშლი, კომში, მსხლის ჯიშები, ატამი თუ ვაშლატამა,
უღმრთოდ გახმა ხეხილები, ყველაფერი გადაჭამა,
ბოსტნეულიც მიაყოლა, იქ ითვლიან ზარალს დიდად,
სულ გამოხრა თხილის გული, ჩვენში, „ცხრა ძმას რომ ყოფნიდა“.
კოლხურ ბზას და კოლხურ მუხას რამ გაუხმო დღეს ფესვები,
ვაზი ტირის ქარაგმულად, უფოთლებოდ რატომ ვხმები,
ტყეში შველის ნუკრის ცრემლი გულსაკლავად ზღვას რომ
ერთვის,

ცაზე ორბი აღარ ლაღობს, მონამეა თავად ღმერთი.
დღეს სოფელი ვიღას უნდა, ან ტრაქტორი მინდორ-ველად,
საზღვარგარეთ მიილტვიან, ლუკმა-პურის საშოვნელად
და ამბობენ აქ რა ყრია, ანდა რა გვაქვს მოსანევი,
დოლარები თუ არა გაქვს წინ ვერაფრით წაინევი.
ახლა შუა ღამეა და ისევ ვფიქრობ საფიქრალზე,
დღეს პატარა საქართველო დარჩენილა ისევ მშრალზე,
გული მწყდება ქართველები, რომ მიდიან საზღვარს იქით,

არ ვიცოდი გულის ნვეთებს რომ დავლევდი ჩაის ჭიქით.
 ახლა მინდა დავიტოვო, იმედი და კვლავ ნუგეში.
 დედები რომ შვილებს ზრდიდეს თავის საკუთარ ბუდეში,
 მინდა ლალად ვარდის ბუჩქთან, მაფშალიები გალობდეს,
 კაცი უნდა ვაჟკაცობდეს, ქალი ნაზად რომ ქალობდეს.
 შველა უნდა ბაღს და ვენახს, შველა უნდა ქართულ სოფელს.
 ან ქალაქი სოფლისაგან რატომ უნდა იყოფოდეს?
 ან სად თქმულა კვირეული, უკვიროდ და უშაბათოდ
 ხე დავრგოთ და ლამაზ მამულს ნუ დავტოვებთ უჟანგბადოდ.

29.VI. 2014 წ.

მერე რა რომ...

მერე რა რომ დაგელალა მუხლი,
და გგონია რომ ჯანსაღი არა ხარ,
შენი ყრმობის სიძლიერე დრომ მოკეცა,
გულს ჩასძახე! შენ ბებერი არა ხარ.
შენ ხომ დროში გაიტანე ძნელი ლელო,
შენი სახე ნაოჭებმა დალარა,
შენ ნუგეშად კვლავ ჭირდები საქართველოს,
მერე რა რომ მოგერია ჭაღარა.
ნუ გაშინებს თმებში გარეული ვერცხლი,
თავბრუს ხვევით მზეს ვერ უძლებ თაკარას,
ალბათ ფიქრობ გაგინელდა გულში ცეცხლი,
ბრძოლის ველზე ამ ცხოვრებამ დაგლალა.
არ დანებდე, გაიტანე ისევ ლელო,
უნდა სცემდე ისევ ბუკს და ნალარას,
მაგრად დადექ! კვლავ ჭირდები საქართველოს,
მერე რა, რომ მოგერია ჭაღარა.

8. VI. 2010 წ.

მე კოლხი ვარ

მე კოლხი ვარ, - ფაზისელი,
 ყველგან ალალ - მართლად მითქვამს,
 აიეტის ქვეყნიდან ვარ,
 რიონის წყალი შემისვამს.
 სადაც ჩემი ჯიშის ხალხი
 ოქროს ვერძით განაფულა,
 ზოგი საცრით ცრიდა ქვიშას,
 წყალს უგებდა გოდორს ზოგი,
 ვერძის ტყავზე დატეულა
 რკინისა და ოქროს ზოდი.
 როცა კოლხთა მონაპოვარს,
 იტაცებდნენ ქვეყნის იქით,
 ჩემს ჯიშს ფუტკრად დაეხვია,
 დაეხუნძლა მწველი ფიქრი.
 მე მედეას ქვეყნიდან ვარ,
 ჩემში ცოტნეს სული მკაცრობს,
 რიონს ზურგზე შევახტები,
 წარსული რომ გამოვსტაცო.
 ჭყონდიდელის ერთგულება
 არის კოლხთა განაჩენი,
 სხვა სამშობლო არ არსებობს,
 სულერთია დანარჩენი.
 მიყვარს მუხა ძველკოლხური,
 მისი ვაზის დანახვისას.
 წელმოწყვეტით რომ ირხევა
 ღერო ღვართქლა ბალახისა.
 მზე ეშვება მწვერვალიდან,
 სხივთა წამწამს ახამხამებს,
 ცვარ-ცრემლებით მოვერცხლილა,
 ვეფხისა და მოყმის მხარე.
 მე ლაზარეს ენა მზრდიდა

სულიერად შემართული,
ქართულ ზნეზე ვარ გაზრდილი,
სიმღერებით ძველქართულით.
მე გუბაზის მემკვიდრე ვარ,
გადავცურავ ხობის წყალსა,
ფეხშიშველი ვეფერები
ნაწვიმარზე სველ ბალახსაც.
შურიგე და თოლიგეთი
მოზერის ყანნით ღვინოს მოვსვამ
და სიამით ტუჩს მივადეხ
შემთბარ ნაჟურს ცხრა წყაროსთან.
მიჯანყდება მკერდში სისხლი,
ჩემი ჯიშის და ჯილაგის,
სახით ვგავარ უდარდელას
მეგურმანე ქალთა დარდის.
მინდა სხივი დამხაროდეს
მთვარისა და ჩემი მზისა,
ხვიჩა-ხვიჩა ვარსკვლავები
ეფრქვეოდეს ცას და მიწას.
წყაროს წყალი მონანკარე
არის ცრემლი თამარისა,
კოლხიდაში სული ინვის,
ფიქრმა მთები გადანისლა.
ხმალი ელავს კოლხი დედის,
მადლი მოსავს ქრისტეს ჯვრისა,
გადმოჰყურებს გუმბათიდან
სხივი ღვთისმშობლის ტაძრისა.
სხვა სამოთხეს არ დავეძებ,
სხვა მზისა და სხვა მთვარისა,
მე კოლხი ვარ, კოლხად დავრჩი,
ვარ მემკვიდრე ფარნავაზისა,
ქუჯისა და დავითისა.

17. II. 2024წ.

მე ოდოიას ჰანგი მხიბლავს

ვერ გავჩერდები, მინდა სიტყვა ლექსებით ვფერო,
რომ არ ვემსგავსო კლდის ბალახის გადამხმარ ღეროს,
მომხვეჭელი და მოღალატე მე ვერ მაცდუნებს,
ვერ ვეგუები ფარისევლებს და სკამ-კაცუნებს.
მე ოდოიას ჰანგი მხიბლავს მას უფეროდები,
და მელანდება რქაგრებილი ოქროს ვერძები,
ვერ შევადარებ ჩემს ვარსკვლავებს სხვა ქვეყნის მხარეს,
ოქროსფრად როცა იბინდება კოლხური მთვარე.
ზღვის ნაპირზე ვარ ქვიშიანზე, ირგვლივ მთებია,
აქ დავიბადე, სხვა სამოთხე არ მიძებნია,
მიყვარდა ყველა, ვინც იცხოვრა მართლაც კაცურად.
და არა იგი-გადაიქცა ვინც სკამ-კაცუნად.
ვერ გავჩერდები, მინდა აზრი ლექსებით ვფერო,
რომ არ ვემგვანო კლდის ბილიკზე დახავსულ ღეროს,
მამულო ჩემო! დავაღწიოთ შურსა და ღალატს,
ეს არის ჩემი სურვილები და არცა ვმაღავ.
ვერ გავჩერდები!

15. VII. 2010 წ.

გული მაქვს ახალგაზრდული

სიცოცხლე ძალზე მიყვარდა, როცა ვიყავი ზრდასრული
თუმც ახალგაზრდა არა ვარ, გული მაქვს ახალგაზრდული,
ახლაც მიზიდავს ბალნარში - აფეთქებული ალუჩა,
მერცხლების ჭიკჭიკს თუ მოვისმენ, სიხარულს ბოლო არ უჩანს.
მოშრიალე ტყე მატყვევებს ნაძვებითა და იფნებით,
ზღვა სიხარული მეწვევა ლექსებად გავირითმები,
მზეს როცა მოესურვება ღრუბელთ შენგრევა კარისა,
მეც ვაჟასავით მიზიდავს, „მთიდან ბლავილი ხარისა“.
მიხარის რომ მინარნარებს შეყვარებული წყვილები,
იმ ქართველ დედებს შევხარი, ვისაც ბევრი ყავს შვილები,
ტაძარში ხშირად ვლოცულობ, უფლის რწმენა მაქვს ნათელი,
მრევლის გულებში ზღვა ღელავს, ანათებს წმინდა სანთლი.
მიყვარს შავი ზღვის ტალღები, რომ ჩაუქროლებს ჯებირებს,
ისევ რომ შევხვდე ალიონს, უფალო, შემაძლებინე,
ვით მთვარე ღამეს ნათელს ჰფენს, მთვარე-ბაჯაღლო ტანსრული,
მე ჯერ არ დავბერებულვარ, გული მაქვს ახალგაზრდული.

17. II. 2010 წ.

ოდიშური

ნეტავ სახლი რისთვის მინდა,
 თუ სტუმარი არ შევიდა,
 რა შევთხოვო ჩემს ღმერთს წმინდად,
 ვინ რას ჩამომიგდებს ციდან?!
 ჩემი ოდა, თხმელის ჩერო,
 გრძელ ტაბაკზე ცხელი მჭადი,
 კიტრი ნამით ალოკილი,
 მინდვრის ფხალის შეჭამანდი.
 ლობიო თავმიჭყლეტილი,
 ქოთანში რომ სურნელს აფრქვევს
 და კეჟერა ფხალის მწნილი
 პილპილი რომ ცოფებს აყრის.
 რას ჭიხვინებს ქვიშორია,
 არ დაიდებს ლაგამს ისე,
 ჩემს ღარიბულ სუფრას გავშლი,
 ოჯალეშით ჯამს აგივსებ.
 და მეგრული სიმღერები
 დედის ნანასავით ტკბილი,
 აშო ბუსკა, ვიშო ჩელა,
 სი ყოროფაშ გეგაფილი.
 ჰე, სტუმარო! მართლაც ღვთისავ,
 აღარ დამემდურო აწი,
 ოჯალეშს და ალადასტურს,
 რომ შეგასმევ მოზერის ყანწით.
 ლაზის სისხლი მიდულს მკერდში,
 გავშლი სიყვარულის ბადეს,
 ჩემი თავი გენაცვალოს,
 ილხინე და ითამადე.

რას ჭიხვინებს ქვიშორია.
სტუმრის შარა თუ შორია,
შარიშურობს შორით ცირა,
ადგილი ვერ უპოვია.

25.X . 2010 წ.

* * *

თავზე არ დამდის ქონება,
არც უქონლობით ვინვი,
ვიდრე თან მახლავს გონება
ჩემთვის უცხოა იჭვი.
გთხოვთ ნუ ჩამითვლით ტრაბახად,
თუ კი ხმამაღლა ვიტყვი,
ვარ ფრთაგაშლილი ღაღლა და
მაქვს სიყვარულის ნიჭი.
ღმერთმა მაშოროს შური და
სავალი გზები მრუდი,
ყველა თაობა კარგია,
უთავობაა ცუდი.

5. VI . 2007 წ.

გულით ვამბობ

ამქვეყნიურ სიმდიდრეს ნუ დახარბდები,
 ეს ცხოვრება ნუთისოფლის თამაშია,
 მე გულს გჩუქნით, მეგობრებო, წრფელად, რადგან
 გულის მეტი არაფერი გამაჩნია.
 წრფელი გულით-თუნდ მცირედი საჩუქარი,
 მირთმეული გულითადად მეგობრისთვის.
 წრფელი გულით მილოცვილი წარმატება,
 წრფელი გულით, რომ ღოცულობ დიდხანს მისთვის.
 გულით ვამბობ, გულით გლოცავთ,
 გულით ვმღერი, ისევ უფლის საგალობელს,
 მართლა გულით, სიყვარულით გეფერებით,
 სასმისი ვიღებ, ვამბობ უფლის სამადლობელს.
 გულით ვტირი, გულით ვხარობ, გულით ვწუხვარ,
 გულს ვუჯერებ, ცხენები მყავს დარაბტული,
 გულით მიყვარს მთვარე, მზე და ვარსკვლავები
 ქართული ცა ფიროსმანის დახატული.
 შენ დიდება, სიცოცხლეო, - უფლის ნებით, - ნაჩუქარო,
 გულს უხარის თქვენი ნახვა, - სიყვარულიც ამაშია,
 მე გულს გჩუქნით, მეგობრებო, წრფელი გულით,
 გულის მეტი არაფერი გამაჩნია.

8. V. 2008 წ.

ზოგი რამ ჩემს შესახებ

ძალიან ბევრი სამსალა შეესვი,
მეც ჩავწვდი ნალველს ამ წუთისოფლის,
მაგრამ ნარ-ეკალს არ მინდა შევწვდე,
სიძულვილისთვის დრო აღარ მყოფნის.
მაღალებს მუდამ ჩემი მამული,
მთის ფერდობები ნაირფერებით,
თუ ფეხი დაცდა, მტერიც რომ იყოს
ასვლაში მაინც წავეშველები.
რა ბევრი ვიცი უბირი კაცი,
უსაქმურად რომ დაეხეტება,
იქნებ ჩემზეც თქვას აუგი მკაცრი,
სამტროდ ის მაინც არ მემეტება.
ჩემი ცხოვრების ნაკვალევს მივსდევ
და გულში მუდამ სითბო ძლიერობს,
გული მატკინეს, მაგრამ არასდროს
გადამიხდია სამაგიერო.
თუ დავაპურებ, ლუკმას გავუყოფ,
მშვიერს და მწყურვალს ვარ ბედნიერი,
ჩემთვის არასდროს არაფერია,
უფლის რწმენაზე უფრო ძლერი.

3. V. 2005 წ.

პედიკა

(ვილაც მიზანტროპს შურით წამოცდა: საქართველო უქართველოდაც ლამაზიაო, უფალმა დაგვიფაროს, იმ დღეს ნურც მოესწრება მტერი და დუშმანი).

ღმერთმა ნუ მანახოს ეს მინა დამენყრილი,
 დელგმა და მერეხი უსაშველო,
 ღმერთმა ნუ მანახოს ველები დარბეული
 და საქართველო უქართველოდ.
 ღმერთმა ნუ მანახოს, ქალი ხელგანვდილი,
 ხურდა ფულებისთვის უსახელოდ,
 ღმერთმა ნუ მანახოს, ქართველი ნაქცეული
 არ წამომდგარი უქართველოდ.
 რად მინდა კალო და ანეული,
 ძველებურად რთველი თუ არ რთველობს,
 რად მინდა გზები არეული
 და საქართველო უქართველოდ.
 ღმერთმა ნუ მანახოს, ბოროტი სატანა
 ფეხს რომ იკიდებდეს უსაშველოდ
 ღმერთმა ნუ მანახოს მოყვასის ცრემლები
 და საქართველო უქართველოდ.
 უფალო, არ მანახო ხეები ნამეხარი,
 სოფელი-ნასოფლარი, უსახელო.
 ღმერთო, დაიფარე ჩემი მარგალიტი
 და არ დამიტოვო უქართველოდ.

27. III. 2000წ.

სვეტიცხოველი

იმზირებიან ლურჯი მთები იდუმალებით,
ხელს იჩრდილებენ ცის ტატნობზე, გაჰყურებენ გზებს,
გადაიშალა ჩემს წინ ახლა ლალი მირაჟი,
თვალს ველარ ვტაცებ ლიხის მთების ნაამბორებ მზეს.
ცა გადაშლილა ფიროსმანის ლურჯი ფერებით,
აქ მზისფერებად დახატულა ირგვლივ ყოველი,
გუმბათის თავზე აელვარდა ვარსკვლავთა დასი,
მთის მწვერვალებთან დგას ამაყი სვეტიცხოველი.
ნეკერჩხლის ტოტებს მოანგრევდა ლალი ირემი,
არაგვზე ნაზი ალუჩები ჰყვოდნენ თეთრად,
მოაჭენებდა საუკუნეს მეფე გიორგი,
დიდი მესია, საქართველოს და გულისფეთქვა.
გარდასულ ჟამის არმურიდან დრო ყალყზე დგება,
წვეტიან თალებს ანანავებს, ხან ქრება წამით,
თითის წვერებზე დგას ეპოქა გარდასულ დღეთა,
ლამაზ ფრესკებში საუკუნის უთქმელი ჩქამით.
ოი, მამულო, ეს ჭრილობა დამცევა მარად,
დრომ ვერ შემუსრა საქართველოს დარდი ყოველი,
„მე დღსაც მზარავს არსაკიდის მოჭრილი მკლავი,
მაგრამ მამშვიდებს სიამაყე სვეტიცხოველის“.

უქართველებოდ წამიც არ მინდა

საქართველო ქართველებით მინდა:
 ბარით, ველით და მთით,
 მათი გალენილი კალო მინდა,
 თავთავებითა და ძნით.
 ქარაფზე შემდგარი ჯიხვი მინდა,
 ღრუბელს აწვდენილი რქით,
 ცაზე ირაოს შეკვრა მინდა
 ამაყი არწივის ფრთით.
 მთაზე დაფენილი გვირილები
 ჩანჩქერი კამკამა წყლით,
 ჩემი ლამაზი მთა და ველი
 მუდამ ნაფერები მზით.
 ქართლში ქართული ქორწილი მინდა
 ლამაზი წყვილის ხიბლით
 ივერიალთა სიმრავლე მინდა
 ვერაგი მტრების ჯიბრით.
 მე დიდი ჰორიზონტი მინდა
 ჩემი მთვარისა და მზის,
 ჭურის თავზე ქეიფი მინდა
 მარანში-ბაბუის ხნის.
 სიმეზიანი ჩონგური მინდა
 ლამაზი ქართული ხმით,
 ღმერთო, მშვიდობით მიმიყვანე
 ტაძართან სავალი გზით.
 უქართველებოდ წამიც არ მინდა,
 არც ლამით, არცა დღით!

28.IX-20036.

პოეზია არის ჩემი ფიქრი

ზოგზოგებმა რა იციან ლექსის ფასი,
ლექსში ნაღველს ვინ დაიტევს სრულად,
მიზიდია გულით მუდამ კარგი ლექსი
პოეტობა ზეცამ მაიძულა.
ძველ გზებს მაინც ვერ ვღალატობ,
სული მარტო დადის,
ისევ ვღელავ და სიმშვიდეს ვნატრობ,
დამწოლია ღრუბელივით დარდი.
და ჩემს იმედს მუდამ ვილაც აქრობს,
მტანჯველ ფიქრებს სახელს რას ეძახიან,
მე ლექსებით ვსულდგმულობ და ვამბობ
ჩემთვის ახლა პოეზიაც დალია.
ძველ გზებს მაინც ვერ ვღალატობ,
ფიქრი სადღაც მიქრის,
სხვა ოცნება არასოდეს არ მქონია
პოეზია არის ჩემი ფიქრი.

18. VIII. 20116.

გადავული ლექსებს გალაკტიონის

მეამაყება, რომ ვარ ფოთელი,
 ყურს ვუგდებ ტალღებს ზღვა და რიონის,
 მოვეფერები ბალახს მოთელილს,
 გადავული ლექსებს გალაკტიონის.
 ცვრიან ბალახზე გავივლი ისევ
 და მოვიშუშებ ყველა იარებს,
 რაა მამული, მეც ვიტყვი მისებრ,
 სველ ბალახზე თუ არ გავიარე.
 პალიასტომის ტალღების შფოთი,
 თითქოს მიწვდება სივრცით მთაგორებს,
 მინდვრის ზამბახებს სივრცე არ ყოფნის,
 რომელიც დარდებს გადააგორებს.
 გადაიქროლებს ზღვაზე თოლია,
 მზეს ეფერება ტალღები ლურჯი,
 და ცოტნეს ცხენი ასე მგონია,
 ქრის უსაბელო რაშვიტ ურჩი.
 არარაობა მერქმევა მაშინ,
 სველ ბალახზე თუ არ გავიარე,
 მზის ჩაგორება არ ვიგრძენ ზღვაში
 და სიყვარული არ ვაღიარე.
 თუმცა აროდეს მქონია ლალი,
 ჟამი-უღრუბლო და უშფოთველი,
 მაინც დავდივარ თავანუელი,
 მეამაყება რომ ვარ ფოთელი.

7. VIII. 2016წ.

* * *

მსუბუქად მინდა ახლა ვიარო
და ჩემთან ერთად იარონ სხვებმაც,
ზოგ-ზოგებს უნდათ არ აღიარონ,
არ აღიარონ რომ ყველა ცდება.
მე იმ ცოდვილებს აღარ ვეხები,
ზოგს რომ სიცოცხლე გაუნახევრა,
სისხლში გასვარა ვინაც ხელები
დამნაშავე რომ ჰქვია სახელად.
იმათთვის მინდა ვწერო უსტარი,
ამოვიქარვო გულიდან დარდი,
დღეს უცოდველი და შეუმცდარი
ამ ქვეყანაზე არავინ დადის.
ვიფიქრე ჩემთვის, მშვიდობით მარად,
წავალ არ შემრჩა ძალა და ღონე,
ცხოვრების უღელს ვერ გავწევ კმარა,
და ზურგს შევაქცევ ამქვეყნად ყოველს.
წავალ გავყვები სერებს და ბილიკს,
შევუერთდები სევდიან დაისს,
საითაც გინდა იბრუნე პირი,
ზურგს ვერ შეაქცევ ქვეყანას მაინც.

5. VI. 2009წ.

მამულს დავუდგეთ მცველებად

ისედაც მუჭის ტოლაა ნაგლეჯი შენი მიწისა,
 მიწა ტორტივით დაგვიჭრეს, „სტუმრებმა სხვათა მიწისამ“,
 მავანთ სურთ სულის სალარო ჩირის ლასტებად გაახმონ,
 ქრისტესმიერი მოძღვრება რაღაც სექტებმა გააქრონ.
 „სტუმართმოყვარე“ ხალხი ვართ, მამულს ვჭრით მართლაც
 ტორტივით,
 ვილაცის ჯიბრზე დავდივართ, „დემოკრატიის“ მოტივით,
 ეპოლეტები გვიზიდავს, უცხოვს ვიმარჯვებთ ფარადა,
 იმათ სიშიშვლეს შევხვართ, „ფრანგულ ბომონდის“ დარადა,
 სხვათა როკებმა შეგვიპყრო, ველურმა კაკაფონიამ,
 თურმე „შატილის ასულო“, რა სიმღერები გვქონია,
 წინყარო, მრავალჟამიერ, უცხოეთში თუ დაფასდა,
 თურაშაულის პატრონი ტყეში რად ეძებ პანტასა?!
 ქართულ ცეკვებმა რომ გვამცნო ჩვენი მამულის დიდება,
 შენც დააფასე ქართველო! ნეტავ რა ღმერთი გინყრება,
 ნუ მოვდებთ წინაპართ საფლავს ლემას, ჭანგას და ლენცოფას,
 ცოდვაი წინამურისა სამარადჟამოდ გვეყოფა.
 ფუი, მას, ვინც შეიფერებს მოლას ხვლიკისფერ ხალათებს,
 ვინც აუღესავს ცულისპირს თავდადებულის ჯალათებს,
 შევკრათ მამულის სალარო, ლექსებად და სიმღერებად,
 სივრცეს გავყივი, ჰე! სად ხართ! მამულს დავუდგეთ
 მცველებად!

8.VIII. 2008წ.

დავიღალე ფიქრებით

დამიღამდა ოცნებით ჩანისლული თვალები,
დავიღალე ფიქრებით გადაუხდელ ვალების,
ნაგვის ყუთთან მიმდგარი, მოხუცების ყურებით,
ქუჩაში მიმავალთა ჩამოყრილი ყურებით.
პირში ლუკმა გაჩრილი ლუკმა-პურის არმქონის,
ენის დამახინჯების ჩიქორთულის გამგონის,
წლობით გულში ჩამარხულ დარდს რომ იტევს ხინჯებად,
სიმღერების ქართულის, უბრად დამახინჯება.
ნაკუნ-ნაკუნ გაყიდვის წართმეული მიწების,
სისხლი უღვთოდ დაღვრილი ტალიკ-ტალიკ ბიჭების,
კაცის მარტო სულობით და ცრემლების წვიმებით,
და ქვეყნის გასაჭირის ფეხებზე დაკიდებით.
უსასრულო ღალატით ზურგზე მახვილთ ჩაცემის,
დავიღალე ყურებით, მოძმის სულით დაცემის,
წაქცეულის ცემით და მოყვრის არ მიშველებით,
ოჯახში რომ შედიხარ ცარიელი ხელებით.
უფულობაზე უფრო უსულობა მადარდებს,
სანამ უნდა ვუსმენდე დაპირებულ არაკებს,
როგორ უნდა მივენდო ორპირს და მოღალატეს,
როცა რომ საგულეში ნაღდი გული არა დევს.
როგორ მინდა რომ ვიყო მოიმედე ხვალესი,
სისხლი კვლავ რომ არ ჩადგეს ირმის ნატერფალებში.
სამაჩაბლოს, აფხაზეთს, შეგვეცილოს არავინ,
და აღარ შფოთვარებდეს ენგური და არაგვი,
დავიღალე ფიქრებით, ასე სანამ ვიქნებით?!

3.II. 2001წ.

ღმერთო ამას გთხოვ ვიდრე ვარსებობ!

რა გაჭმევს ლუკმას, თუკი სხვას შია,
 ურნაში ხელჯოხს ურევს მოხუცი.
 ხელებს მიუწვდენს ურნას არშიად,
 ნაგავის ჩაყრას ისევ მოუცდის.
 ცელოფენებს ქექავს კუთხეში მიყრილს,
 პურის და ვაშლის ნარჩენებს ეძებს,
 თვალებით ბურღავს, თითქოს არც გვიკვირს,
 თუნუქის ქილებს გადადებს გვერდზე.
 დახეულ კაბებს, „დაგლეჯილ ტუფლებს“
 დაჰყურებს ნაგავს, დახეულ ქოლგით,
 ღონემიხდილი შიმშილს რომ უძლებს,
 ვერ შეაშინებს წვიმა და თოვლი.
 მოხუცი თრთოლვით ნაგავთან იცდის,
 ტარაკნებს ებრძვის თითქოს ომშია,
 იმ განცდამ დიდი ტკივილი იცის,
 შენ მაძლარი ხარ და სხვას რომ შია.
 ღმერთო, ამას გთხოვ ვიდრე ვარსებობს
 და შენით მიდგას სული ჯერ კიდევ
 მომეცი ძალა- პური არსობის
 და მოძმის შველა შემადლებინე.

18.II. 2001წ.

დრო ეფემერი

თვალ და ხელშუა გამეპარა დრო ეფემერი,
რა უცებ გაქრა სიყმანვილე მერცხლის გუნდებით,
ვნანობ რა დრო დავკარგე და ვერ ვანანილე.
ფიქრს ვუბრუნდები.
ახლა მარტო ვარ და ფიქრებმა შორს გამიტაცა,
მთვარის სხივებზე ოცნებები მომანწვა რკალად,
თავს ვეუბნები სიკეთის მარცვალს თუ არ დავთესავ
მე არსად წავალ!
ხელაპრობილი უფალს შევთხოვ მამყოფე ვიდრე,
დღენი წასულან, ნორჩ ყვავილებს ისევ ვნახულობ
მამულო, ვიდრე ფეხზე ვდგავარ, მომეცი ძალა,
შენ გემსახურო!

16.VII. 2005

სული ეძიე ადამიანში

ქვეყნად იმისთვის არ მოვლენილხარ,
რომ მოიხვეჭო ავლა-დიდება,
სული ეძიე ადამიანში,
ხორცი ბაზარშიც კი იყიდება,
ზოგი სკამისთვის გაყიდის მოძმეს,
მომხვეჭელობით შორს გაფრინდება,
სული ეძიეთ ადამიანში,
ხორცი ბაზარშიც კი იყიდება.
ახლა ის დროა, განგების ძალით,
მამულს დავუდგეთ გზად და ხიდებად,
მამული, ენა სარწმუნოება
ფულზე არასდროს გაიყიდება.
თუ დააპურებ მშვიერს და მწყურვალს,
მადლი ვარსკვლავად დაგეფინება,
სული მიუძღვენ უფალს და მამულს,
ხორცი ბაზარშიც კი იყიდება.
ტაძარში, როცა ლოცულობს მრევლი,
გუმბათის სხივი თავს ეფინება,
კელაპტრად ინვის წმინდა სანთელი,
დიდება უფალს, მარად დიდება!

19.VII. 2014წ.

ო, როგორ მიყვარს მთაზე

ო, როგორ მიყვარს მთაზე
ტანაშოლტილი ნაძვი,
ლამაზ გვირილებს ირგვლივ
ყვითელ გულზე რომ აწვიმს.
ო, როგორ მიყვარს ივლისს,
ლალი შრიალი ტყეთა,
როცა ჩურჩული ისმის
ლამაზ ტანაყრილ ხეთა.
როცა ქორბუდა ქარაფს
თავის გულისწორს ეძებს,
და თეთრად ცხვრისა ფარა
გადაპენტილა მზეზე,
განა ინატრებს კაცი,
მათზე უკეთეს სამზერს?!
მამულო, შენი მწყემსი,
რომ გევლებოდეს თავზე.

30.V. 2003წ.

ზომ-ზომებს

პირველკაცობის ჟინი გაბრუებით,
 მამულიც, ერიც ფეხზე გკიდიათ,
 დგახართ ქარბუქში, თოვლში ნვიმაში,
 არც კი დაეძებთ, რა ამინდია.
 არც პანდემიას არ ერიდებით,
 აღარ დაეძებთ ჯანის ხარვეზებს,
 ავყოობის ტბაში იხრჩობით,
 ნესსა და კანონს აღარ დაეძებთ.
 ეს არის სენი შეჰყარეთ სხვებსაც,
 თქვენს სულში ახლა მართლა არ ცივა.
 ახლა თქვენს ირგვლივ დაქრის მამონა,
 ბაქტერია და ურჩი ბაცილა.
 თქვენ სიძულვილმა დაგრიათ ხელი,
 არ ქმნით რაიმეს კეთილს და ახალს,
 რისთვის გაცრიცეთ ლამაზი დღენი,
 რასაც ესოდენ ტკივილი ახლავს.
 ცილისწამებით, ცრუ დაპირებით,
 ნეტავ ვის ჯერა ზღაპარ-მითების,
 მამული მაშინ გაძლიერდება,
 თუ სიყვარულით ერთად ვიქნებით.

25.II. 2022წ.

მონატრება

(ეუძღვნი ჩემს და და ძმას მაღალო და ზურის)

ჩვენი ბავშვობა გაფრინდა ისე,
როგორც ფოთლები იასამანის,
გვეფერებოდა ლამაზი დედა,
ტანს გვიფარავდა ერთი საბანი.
თუმცა წინაპართა ცეცხლოვან გენის,
ჩვენც გვაგიჟებდა ოისტეროსი,
გუმბათიანი ტაძრების გვერდით,
შეგვაშველებდა ხელს ანგელოზი.
და ღამე ჰყვება ძველისძველ ზღაპარს,
ნაკადულს ქმნიდა წვიმის წვეთები,
კაპარჭინასთან ბაბუას ნავში,
ჯოხის ცხენებით რომ ვეფეთებით.
ყურს ეუგდებ ქადრის ფოთოლთა ჩურჩულს,
დგას სიზმრეული ტკბილი ხილვები,
კრთის თეთრი ღამე ისევ პირქარში,
დარდმორეული დგანან ფიქრები.
მე იმ ზეციურ სილურჯეს ვნატრობ,
თეთრ ლოლუებს რომ სტკივათ სიცივე,
კრთის ათინათი ჩრდილნარევ ველზე,
ჩემს ოდაბადეს რომ დაციმციმებს.
ფურისულებმა ნამი ალოკეს,
და ღამე ჰყვება ძველისძველ ზღაპარს,
ო, ნოსტალგია მკლავს თქვენი ნახვის,
ფოთლები სტკივა თეთრ იასამანს.

15.IX. 2000წ.

თბილისი

შენს მკერდს ვკოცნი თავნებას და ფიქრიანს,
შემოჯარულს ქარაფიან კალთებით,
შენს მთანმინდას-სევდიანს და ნისლიანს,
მწუხრის ბინდის რომ შეუკრავს თასმები.
მთანმინდაზე რა ლამაზად შეგფერის,
ცისარტყელას ცაზე მოვარაყება,
მზის და ვაზის საქორნილო ელფერი,
ვარსკვლავები რომ უსხედან მაყრებად.
ო, რამდენი წაილეკა სიშორე,
გწვავდა ცეცხლი-უბედობის, ქილიკის,
შენზე დარდი ვერა, ვერ მოვიშორე,
გზის დასავალ ძნელბედობის ბილიკით.
ჰორიზონტზე ტყვეთა დაყრილ დაღალებს,
მდუმარ ლოდებს თავისი აქვს საუფლო,
მე მერმისზე ფიქრი უფრო მავალებს,
მივიდე და ქვებსაც გავესაუბრო.
ხოხბის ფრთაზე დაილექა წარსული,
ბასიანი არ მშორდება თავიდან,
ის უზნეო რუქნადინი ავსული,
თამარ მეფის ქოშის წვერად არ ღირდა.
გოლგოთაზე ვაზის ჯვარით მოსულხარ,
ქართველ სპათა მხარ-მკლავებით ძლიერით,
პასუხს სცემდი მოღალატეს, მომხვედურს და
გამშვენებდა ქართლის დედის იერი.
თეთრ ულაცზე მიმაქროლებს წარსული,
შენს მოშურნეს ეშმამ უმუხანათოს,
როგორც მუდამ, ახლაც ღმერთი გიშველის,
ქრისტეს რჯული წმინდა და უღალატო.

8.IX. 20046.

შენში მხოლოდ სიყვარული ნიჭობს

(გუძღვნი ჩემს საყვარელ ბიჭს მამუკა კობერიძეს)

აღმასივით რომ ამშვენებ თბილისს,
გულუხვი ხარ და მზესავით თბილი,
შენ სიკეთის შემოხაზავ რკალებს,
სიბნელეშიც რომ ანათებ თვალებს.
ვაჟკაცობით გადაადნობ ყველას,
თუ გამოვა ერთი მამუკელა,
მაგრად დგახარ ჭკუითა და გონით,
და ცხოვრების გამონახე ფონი.
შენში მხოლოდ სიყვარული ნიჭობს,
შენით ვხარობთ უღალატო ბიჭო.
სიყვარული მთავარია მაინც,
რაც შეშვენის მზეჭაბუკს და რაინდს.
ცას ავხედავ უფალს ამას შევსთხოვ,
მამუკელა მიდღეგრძელე, ღმერთო!
რომ მეც ვნახო შემოდგომა წყნარი,
ვთქვა მამუკას ქორწილს მოვესწარი.
დაფასდება შენი მაღლი გარჯის,
გაახარებ ვალერის და დაჯის,
გაბრწყინდება შენი ოდა ეგ ზომ,
როს ბავშვები დაამშვენებს ეზოს.
დაგილოცავ ჭერს და ფუძეს კარგო,
მინდა ყველამ ბედნიერი გნახოს.
ამ სიხარულს სიყვარულიც ერთვის,
ყველაფერში შეგეწიოს ღმერთი

16.10. 2024წ.

გაზაფხული

დღეს ჩაიბარა გაზაფხულმა ნიავე ზამთრის,
 შორს მიმოფანტა ნაზამთრალი ფოთლის ენები,
 ცაზე ლამაზად აელვარდა ახალი კადრი,
 აპრილის ელვამ გადაიჭრა ლურჯი ვენები.
 მიწის ნოტიო ამოიფრქვა მწვანე ბალახად,
 გადაბრუნებულ ბელტებს აჰყვა ლორთქო სურნელი,
 გაზაფხულია მიწის ზემოთ, სოფლად, ქალაქად,
 ფუტკრებს რომ ასდით ეზო-პარკის ყვავილთ სურნელი.
 დაბრუნებულან თბილ ქვეყნიდან მერცხლების გუნდი,
 მზის ანარეკლზე ფეხის წვრილი ძარღვი მოუჩანთ,
 ძლივს მოიშორეს განგური და ბუმბულის ხუნდი,
 და ახლა ზამთრის ჭრილობები ძლივსლა მოუჩანთ.
 შეუდგებიან ბუდეების კვლავ აშენებას,
 ბუმბულს და ბალახს აიტაცებს ფარფატა ქარი.
 თითქოს მათია ახლა მთელი ქვეყნიერება,
 აქ ჩაიბარა გაზაფხულმა მწვანე მთა-ბარი.
 ენეპებიან კვლავ ფუტკრები ყვავილთა სიტკობს,
 შეადედებენ მოტკბო ნექტარს თაფლსა და ფიჭას.
 ყვავილის პირველ შერხევისას იგრძნობენ სითბოს,
 ყვავილთა მტვერი გადაუვლის ტყის ლამაზ ფიჭვნარს.
 ლალი ფუტკრების თაფლის ცვილი ასე ლამაზად,
 ახლა ტაძარში კელაპტარი სანთლად რომ იწვის,
 სიკვდილ-სიცოცხლის უცნაური და-ძმობის ამბავს,
 ნათელს რომ მოფენს ღვთის სახელს და ლოცვად იტყვის:
 დიდება უფალს, შეიმოსნენ კვლავაც ხეები,
 ცის ლაჟვარდებში ირაოს კრავს ლამაზად ორბი,
 აქაფებულან ჩანჩქერებად სალი კლდეები,
 ეს გაზაფხული თანაბრად და ყველასთან მოდის.

სიკვდილ-სიცოცხლე ეს და-ძმავა ჭირისუფალი,
გიყვარდეთ ხალხნო ერთმანეთი-ამბობს უფალი,
ღვთის ნებით ხდება გაზაფხული - სამყაროს სუნთქვა,
დიდება უფალს! დიდება უფალს!

18.VI. 2019წ.

ლექსილი

*საქართველოში დაბრუნებას ვინც არ ელოდა,
მას თან მიქონდა თითო პეშვი მინა მარადი,
შენ მუჭა-მუჭა გაგიტანეს საქართველოდან,
ქართულო მინავ, ალბათ იმიტომ დაპატარავდი.
ვარ საქართველოს გულდამწვარი ჭირისუფალი,
მისი დიდებით და მომავლით მსურს გავიხარო...
/სიმონ ბერეჟიანი/*

ადგილი. სადაც განისვენებენ უცხო მხარეში, ძლივსლა ვიცანი,
მათი სამშობლო საქართველოა, მაგრამ იქ დაჭრეს კუბოს
ფიცარი,
ღირსეულთ ხშირად გდევნიდნენ ქვეყნად, გზააბნეულნო
მტრების თარეშით,
აკიაფებულ ცრემლების თქემით გადახვენილნო უცხო მხარეში.
ეპიტაფია ზედ გულზე გადევთ, და საფლავის ქვას დღესაც
სდის ცრემლი,
ღმერთმა ნათელში გამყოფოთ ყველა, თქვენთვის
ლოცულობს ქართველი მრევლი,
გზად გდევდათ სევდა და თან მიგქონდათ პატარა პარკი
ქართული მიწით,
გულს დაგაყარეს ქართული სევდა ერთ ქვაბში ახლა ცოდვით
რომ იწვის.
მე უძლური ვარ რომ ეს დავწერო, არა ვარ სიტყვის
გამომხატველი,
ვერწურწულები ქარსა და ნიავეს, და მონატრებას თქვენი
სახელით,
სადღა წავიდა თქვენი მზე, მთვარე, სამშობლოზე დღეს
უბირიც ყბედობს,
ჩვენი სახელი შორს გაიტანეთ და მონატრებაც დიდია, ძმებო!

თავისუფლებას ნატრობდით მუდამ, თავისუფლების
ნყურვილი გკლავდათ,
გულით გენადათ თქვენ დაბრუნება, მაგრამ მშველელი
არავინ გყავდათ,
თქვენ მუჭა-მუჭა მინა მიგქონდათ, მინა მთებიდან, მინა
მდელოდან
და სიყვარული თქვენი მამულის, აქ დაბრუნებას ვინც არ
ელოდა.
სხვა გზა არ გქონდათ, გადახვენილნო, ლევილმა მოგცათ
თავშესაფარი,
იქ თქვენი ძვლები განისვენებენ, თქვენი სული კი მარად აქ
არის,
ცრემლის გარეშე ვეღარ ჩაგივლით, რომ დაგვიტოვეთ
ტკივილი ბევრი,
ახლა მაღალ ღმერთს მიენდეთ გულით, თქვენთვის
ლოცულობს ქართველი მრევლი.

12.VII. 2024წ.

გრძნობა მორეული

ფიქრი სევდიანი,
 სული დარდიანი,
 გული შფოთიანი,
 თვალი ცრემლიანი,
 განა კრთის?!
 გრძნობა მორეული,
 ლანდი შორეული,
 ჩემი ორეული,
 გემი აფრას შლის.
 ჩემი მოლეული,
 ტკბილი გოლეული,
 დროის სისატიკე
 თავზე მოხვეული,
 ვილაც ახმახი და
 ძალამორეული,
 ცქმუტავს ხტის.
 ჩემი მოფარფატე
 სული მონყენილი,
 ღელვამოვარდნილი,
 ლაგამანყვეტილი,
 სხივი იმედისა
 ნუგეშმოფრენილი,
 კარავს შლის.

17.X. 2012წ.

თამარ

რამდენ სულთანს გაუძელი, რამდენ მომხვედურს, რამდენ
წამხდარს,

არ წაშლილა შენი სახე, საუკუნოდ მაინც აქ ხარ.
საქართველოს გადმოჰყურებ, აქ მიწის, იქ ზეცისა ხარ,
ასხივოსნებ ჩაუმქრალო-ქართლის ნათელ-სვეტად დგახარ.
ქალი იყავ ხმალთქნევაში, ვაჟკაცებსაც ჯობდი ბევრად,
ქართლში შენი დამარცხება რუქნადინმაც ვერ შებედა,
ბასიანთან მოგვიტანე, ქართლის მტრების აღსასრული,
შენი ქოშის წვერად არ ღირს, რუქნადინი ის ავსული.
მტერი შენს ფერხთით დაეცა, დაუბნელდა დღე მზიანი
გამარჯვება ქართველ სპათა, ახლაც გვაკრთობს ბასიანი,
თამარ! ყველას ხატება ხარ და ქართველთა სადღეგრძელო,
გახსენ აღსავლის კარიბჭე, მოევლინე საქართველოს.
რას გავაწყობთ ვაი-ვიშით, უნუგემოდ და გოდებით,
ისევ მოვუხმობთ სიყვარულს-რუსთაველის შეგონებით,
წარსული ისევ ამტკივდა ჩემს გახლეჩილ საგულეში,
ასე სანამდე ვიაროთ, ანდა ვინა გვცეს ნუგეში.
ისევ შენ გიხმობ გონებით-ხმელთა და ცათა ზღვაურო,
ნუგეში არ დამიკარგავს, გული საგულეს ხმაურობს,
ოდითგან ჩვენში გვესმოდა მომხვედურს რომ ძლევდა

დამხვედური,

ემშაკს სული არ მივყიდეთ, ვიყავით უფლის მსახური,
თამარ ყველას ხატება ხარ და ქართველთა სადღეგრძელო,
გახსენ აღსავლის კარიბჭე, მოევლინე საქართველოს.

7.V. 2011წ.

საქართველო

ხელის გულივით პატარავ
და ხუთკუნჭულას ზღაპარო,
იღბალმა სად არ გატარა,
გამკლავებოდი სამყაროს.
გედავებოდნენ მინა წყალს,
მიუხვდი მტერს და მოყვარეს.
გონებით რომ ვერ გაჯობეს,
ოქროს ვერძიც კი მოგპარეს.
არასდროს თმობდა ქართველი
მინას გულუხვს და ხვავიანს
ახლა ნასისხლარ მინაზე
ყაყაჩოები ყვავიან.
გამოგივლია დიდგორი,
ბაზალეთი და მარაბდა
არასდროს დაჩოქებულხარ,
მუდამ უფალი გფარავდა.
ჩვენ ქრისტეს რწმენით მოვდივარ,
დალოცვილ იყავ მარადა.

18.XI. 2012წ.

აღელდი ზღვაო

*„ლეგენდის ტოტზე ჰკიდია მზე, - ოქროს სანსმისი,
არ ჩანს აიეტ, მე მედეას ღალატს არ ვეძებ,
რადგან ზღვისკარად ისევ მიდგას იმედის ქოხი.
/ვაჟა ეგრისელი/*

სასონარკვეთის ბურუსიდან მინდა გავიდე,
უიმედობის პირქუშ მხარეს როდი მივყვები,
გასროლილ წამებს უსწრაფესად სდევს საუკუნე,
თითის წვერებზე იმედებით დგანან ფიქრები.
გიჟმაჟ წარსულის სიყვარულით გულანთებული,
მთიდან ქუხილით დაშვებული როგორც მდინარე,
პონტოს ნაპირად ლეგენდიდან მოსული კოლხი,
პოსეიდონის დარად მყივარებს.
აღელდი ზღვაო, ისტორიის უღრმეს შრეებში.
აფრას აგიშლის, გაღელვებს და გბურძღლავს სხეული,
აღსდექ აიეტ, ოქროს ვერძის ბლავილი მესმის,
და სამსჯავროზე დგას მესამე ათასწლეული.

30.III. 2004წ.

სიკეთის კვალი

*„აქ კი, ამქვეყნად კაცს დამკვიდრებულს,
სადა აქვს ძალა სცნოს მომავალი,
ნადი იარე-ხორციელს ვნებულს,
თვით შენ მიეცი ახალი კვალი“.*
/გალაკტიონი/

შენ მოვლენილო ღვთისგან,
ქვეყნად ადამის მოდგმავ,
თაყვანისცემა უფლის,
წინაპრისგან რომ მოგვსდგამს.
თუ გინდ ხელმწიფე იყავ,
გინდაც პრინცი და ლორდი,
ბოლოს ყველაფერს ფარავს
ერთი საფლავის ლოდი.
მიდი სიკეთე ძერწე,
და ჩუქურთმები თლილი,
აუგს ნუ იტყვი მწარეს,
იყავი სიტყვა თბილი.
ღმერთს ნუ შესცოდავ, რადგან,
ცოდვები ისეც გვანწევს,
წყალობად უნდა გვეყოს,
რასაც უფალი გვაძლევს.
ილიას ცოდვაც გვეოფნის,
ჭრილობად რომ გვატყვია,
ნუ დავუშინებთ ერთურთს,
შუბლზე უღმობელ ტყვიას,
თუ გადაგვარჩენს ისევ,
კვლავ სიყვარული დიდი,
რადგან ყველა გზა ღმერთთან
ისევ ტაძართან მიდის.

11.X. 2012წ.

კაი ყმა

კაი ყმას სევდით დამენყრილს,
სდიოდა ცრემლი უფლისა,
მკერდს ნაკვალევი ემჩნია,
ბასრი ხანჯლის და შუბისა.
სამას სამოცი დღე ჰქონდა,
დიდგორისა და უჯარმის,
ველზე ხმალდახმალ გაჭრილსა
დააქროლებდა ლურჯაი.
ირწევა ხსოვნის აკვანი,
ნათდება ბნელი სარკმელი,
უკვდავი არის მარადჟამს,
მათი საგმირო საქმენი,
კაი ყმა ცოტა როდი გვყავს,
ქუდზე კაცს ვერვინ აჯობებს.
მკერდშეღეწილი დადგების
მამულის სადარაჯოზე.
ჩვენ ქრისტეს რწმენა დაგვიცავს.
ჯვარი ლაშარის მთაზედა,
„როგორც უფალი, სამშობლო
ერთია ქვეყანაზედა“.
თავი ვანებოთ ერთურთის
ლანძღვა - გინების რეკლამებს,
მამულს დავუდგეთ მცველებად,
უფლის ზარები რეკავენ.

17.VI. 2011წ.

* * *

ოცდა დამიმთავრდა,
ორმოცდა.... დაიწყო,
გაფრინდა წლები ზღაპრულ რაშებად.
აჰა, ორმოცდაც ... მოიპარება,
სამოცდაც მალე ათამამდება,
წელთა აკორდებს უკრავს როიალი,
სულმა დაიწყო სხეულში ბორიალი,
თავს ვერ იკავებს ვითარცა მთვრალი,
მოდუნდა ხორცი, გამყიფდა ძვალი,
თვალეbs ორთავეს მოაკლდა რული,
მაგრამ არ ბერდება ოხერი გული.

8. I. 1995წ.

დავითაშვილი ლექსით სწეული

ჩემს არტერიებში სისხლი ჩქეფს კოლხური,
სისხლი და ლექსი ერთად არეული,
არ ვიცი როგორ ვწერ, მაგრამ სიყვარულით,
აჭრელებულია ჩემი რვეული.
მამულზე ფიქრით და მამულის სიყვარულით
დავიარები ლექსით სწეული.

26.V. 2000წ.

ისევ იმედებს ავუგებ ტაძარს

მე ვიჭაშნიკე ტკივილიც, სევდაც,
მაგრამ იმედებს ვუგებდი ტაძარს,
უიმედობა მოსული ჩემთან,
შორს, შორს, გავტყორცნე მთებს მიღმა სადღაც.
ვერ დამიმსხვრიეს ოცნების კოშკი.
თვალებს არ ვაჩვევ ნისლისფერ სევდას.
არსებობს ქვეყნად ხახული, ოშკი,
და საქართველო სიცოცხლის დედა.
ვერ ვიჭაშნიკე შარბათი უხვად,
კრთის კაეშანი მთის მიღმა სადღაც,
შორს მოვიტყორცნე სევდა და ურვა,
ისევ იმედებს ავუგებ ტაძარს.

15.V. 2008წ.

* * *

გულო, შენი მჯერა,
ნაღდად არ გეფერები,
სამარეშიც ჩავალ
შენი არდაბერებით.

17.VI. 2015წ.

არჩევანი

მე რა მინდა?
მე ვინ მინდა?
მე ის მინდა,
ვინც იწამა ნინოს ჯვარი,
ვინც ქვეყანა სათნოებით აღავლინა,
არა! არა! იმპერიის მონურ ჯაჭვის
- თუნდ ოქროსი,
ერთი რგოლიც აღარ მინდა!
მე ვინ მინდა?
მე ის მინდა
ლაბირინთში გაგვინათებს ვინაც წყევდიადს.
ვინც სიმართლით იტყვის მხოლოდ,
მზე საიდან ამოვიდა,
მე რა მინდა?
ჩემი ენა,
მამული და
რწმენა წმინდა.

15.IV. 2000წ.

გიორგობა

მოგილოცავთ გიორგობას,
დღეს ღვთისა და დღეს წყალობის,
ზარი რეკავს ისმის ხმები,
ციდან ლოცვის და გალობის.
უფალს ვენდოთ ქვეყანაზე,
მშვიდობა რომ დაამტკიცა,
მზე, მთვარე და ვარსკვლავებთან
რომ ტრიალებს დედამიწა.
დაამტკიცა ქვეყანაი,
წყალსა ზედა ქმნა ნათელი.
აყვავილდა, ახმინდა:
ტყე, მდელო და მინდორ-ველი.
დაამტკიცა წყალობაი,
მზე მფლობელი არის დღისა,
მთოვარე და ვარსკვლავები
ხელმწიფენი ბნელ ღამისა.
გაიყვანა უდაბნოსა,
როცა ერი იხსნა მტრისგან,
საზრდო მისცა ძე ხორციელს
და ხეს ყველა ნაყოფისას.
გიორგობას გული ვეშაპს
ისრით ორად გაეხლიჩა,
სიბოროტეს სძლია ძალამ,
ხმამ ღვთისამ და ხმამ ერისამ.
რატომ გვინდა კონფლიქტები,
ზოგიერთებს შინ და გარეთ,
როცა ღამაზ დედამიწას
სიყვარული ატრიალებს.
გიორგობის დღეს გილოცავთ,

ყველა კუთხეს, ყველა მხარეს,
ლაჟვარდოვან ცაზე მუდამ
დაგენათოდეს მზე და მთვარე.
არასოდეს აღარ გვეთქვას,
ბოროტებამ სძლია კეთილს,
სულში ყველას ჩაეყაროს,
სიკეთის და სიბრძნის თესლი.
დაგვებედოს გიორგობას,
სიკეთე და სიყვარული,
რომ შეგვეძლოს პლანეტაზე,
მუდამ მშვიდად სიარული.
გვეზეიმოს და გვემღეროს
საგალობელ-სატრფიალო,
დე, უფალმა დედამიწა
სიყვარულით ატრიალოს!

5.VII.2024 წ.

შოვის ტრაგედია არამარტო ჭირისუფლების და მათი ახლობლების ტრაგედიაა, არამედ სრულიად საქართველოში მცხოვრებ ყველა ქართველთა ტკივილია. ვიზიარებ ყველა მათგანის მწუხარებას. უფალმა ნათელში ამყოფოს მათი სულები. ცრემლებს ვერ ვიკავებ, სამძიმარს ვუცხადებ ჭირისუფალს და სრულიად საქართველოს.

*ქართველს რომ ახსოვს ყველა შავლეგო,
ქართულს რომ ახსოვს ყველა არაგვი,
დრომ უკეთურმა რომ არ წაღეკოს,
შენი ჯილაგის ძვალშესალაგი.
ბევრს რომ თავისი ახსოვს იარა,
თავის დარდი კლავს, თავის სარჩელი,
კაცი კი არა, ტახტი კი არა,
საქართველოა გადასარჩენი.
(ჯემალ ნინუა)*

ქართული მიწის მკვიდრნი ვართ,
ლამაზი მთის და მდელისი,
ყველა ცოდვილის შვილი ვართ
ბედკრული საქართველოსი.
მამულს ეკუთვნის დიდებულს,
ჩვენი სულიც და სხეულიც,
ვარსებობთ უფლის ნებითა
ჯანსაღიცა და სნეულიც.
ჩვენ ერთი მთვარე დაგვნათის,
მზეც ერთი ბრწყინავს ცაზედა,
„როგორც უფალი, სამშობლო,
ერთია ქვეყანაზედა.“
მთვარე ღრუბლების ტბაში წევს,
ცა მოქუფრული ხვნიშის,
რამდენს გაუძლოს ზეცამა,
ტირის წვიმების თქემით.

ჩამოგვეშალა ხმელეთი,
 გვანგრევეს, ბობოქრობს წყალია,
 ამდენ ღვარცოფებს რომ ვხედავთ,
 იქნებ ცოდვების ბრალია.
 ნუთუ არასდროს გსმენიათ,
 გმირობა ივერიელთა.
 დღეს ერთად დგომის სანაცვლოდ,
 ერთმანეთს დავერიეთა.
 „ჩვენი თავი ჩვენ გვეყუდვნის“-
 ამას ამბობდა ილია.
 ჩვენი ჭირი და ვარამი,
 უცხოთ ფეხებზე ჰკიდია.
 ერთგულება და ძმობაში
 ჩვენთან სხვა ერი რას მოვა,
 ქუჩაში ბარიკადებით,
 არაფერი არ გამოვა.
 ომს ვუთხრათ ყველამ უარი,
 უფალმა ასე იწება,
 ოღონდ მშვიდობა იყოს და,
 სუყველაფერი იქნება.
 დავითის სიბრძნეს მოვუხმეთ,
 რითაც ვამაყოფთ აქამდე.
 წარსულში ნიკოფსიიდან
 ვიყავით დარუბანდამდე.
 მივხედოთ ივერთ ქვეყანას,
 ლამაზ მთა-გორებს ველიანს,
 ერთად ვუჩვენოთ მსოფლიოს,
 „ძლევაი საკვირველია“.
 ვერ მოგვერევა ვერავინ,
 ვიქნებით უძლეველია.

9.XI.2023 წ.

რიონის პირას ფაზისში

კოლხური ქარი თარეშობს
რიონის მწვანე ჭალაში,
ათას კელაპტრად ნაპირზე
აღერებულა ლაქაში.
ნიავე ნაზად შეარხევს,
ტირიფის ტოტებს მტირალას,
მწვანე ბალახს, რომ მოსტაცა
ნამი ბროლივით კრიალა.
გარინდებულან ჭადრები,
თითქოს რაღაცას ელიან,
ისლი და ფშანი ბალღივით,
ჩაჰხუტებიან ლელიანს.
ჭალას ჩაღვრილა სითბო და
ისე წყნარია ბუნება,
კოლხურ ჰანგებით სევდიან
წარსულზე ეჩურჩულება.

10.XI. 1998წ.

ვის ელობები და რას

(ზოგ-ზოგებს)

რის ბარიკადები, რა ბარიკადები,
 ვის ელობები და რას!
 ახლა ის დროა, ერთ მუშტად შეკრული,
 მტერს რომ ულობავდე გზას.
 რა შარას დადგომიხარ, ან რას აჰყოლიხარ?
 ან თუ ხარ საქართველოსთვის მზად!
 ჯურღმულს ჩასულხარ და ქვესკნელს ჩაჰყოლიხარ,
 თუ სიძულვილისკენ გაქვს გზა.
 შენ თუ დაგლუპავს, სიძულვილი დაგლუპავს,
 დანარჩენს მოევლება სხვას.
 დიახ, სიძულვილი, რომელიც გიღობავს,
 ტაძრისკენ მიმავალ გზას.

4.I.1992 წ.

ნეტავი რას იპყრობთ?!

ბახ! ბუხ!-გაისმა ბათქა-ბუთქი,
მეგონა შემომესია თურქი,
როდესაც გონზე მოვედი,
გასაკვირველი ვნახე,
თურმე ნუ იტყვი იარაღს,
ქართველი ესვრის ქართველს.
დავლაშქრეთ სენაკი, აბაშა, ზუგდიდი,
დავიპყრეთ ხობი და ურთა,
ახლა ზენიტზე დგას არტილერია და
სამტრედიას ურტყამს.
ნეტავი რას ვიპყრობთ?
რომსა თუ კართაგენს,
ან ეთიოპიას ერთად,
ისევ ჩვენს ქალაქებს,
სოფლებს და ნასოფლარს,
ბევრჯერ შერკინებულს მტერთან.
სისხლის წვეთები აწვიმდა დიდგორს,
მედგრად ვიდექით ერთად,
ხელი-ხელ, ხმალი-ხმალ,
გული-გულ, გადაგვარჩინა ღმერთმა.
ბახ! ბუხ! გაისმა ბათქა-ბუთქი,
შიშისგან დარაბებს ვკეტავ,
ომია, ამ ომში გამარჯვებული
რომელი მხარეა ნეტავ?!
არავინ, არავინ, ტვინი აგვრევია
გულის გასახარად მტერთა.

3.I.1993წ.

რიონდალეულები

მთაში ორბები ლაღობენ,
 ბარად აფრინდა ხობბები,
 ზღვა სიყვარული დაგათრობს,
 ფაზისში როცა მოხვდები.
 აქ გესალმება ნიავი,
 კოლხური სიდარბაისლით,
 აქ იანვარიც მაისობს,
 სხვანაირია მაისიც.
 ბობოქრობს კოლხური სული
 თავისუფლების სურვილით,
 რიონის წყალი შეგვისვამს,
 პეშვით მოგვიკლავს წყურვილი.
 დედა რიონი წარსულზე,
 გვეჩურჩულება ლიკლიკით
 მიმოქრის პონტოს ნიავი,
 ჩვენი ერთგული შიკრიკით.
 ოქროს საწმისის კვალზედა,
 სიბრძნეს მოვუხმოთ ოდითგან,
 ჩვენ რიონდალეული ვართ
 და ფაზისიდან მოვდივართ.

11.V. 200156.

ფიჩორას ტყეში

ტყეში წავალ მე განთიადს,
შემომესმა ტია-ტია,
იადონის სიმღერაა
თუ ტოროლას წკრიალია.
აქ შაშვებიც გვიგალობენ,
ბანს აძლევენ სხვა ჩიტებიც,
რად ბიბინებს მწვანე მოლზე
ლილისფერი მაჩიტები?!
რას ჩურჩულებს ლელიანი,
რას ჭორიკნობს კოლხი თელა?
მწყემსი ხარებს რად უმღერის,
„აშო ბუსკა, ვიშო ჩელას“
ნამი თხმელის ფოთლებს ლოკავს,
სოკოები ქოლგებს გაშლის,
მოქცეულა ფიჩორის ტყე,
სიყვარულის ტყვეობაში.

14. VII. 201170

* * *

ჩემო მარგალიტო,
 ბადალში ჩასმულო,
 ჩემო სიყვარულო
 ძვლებამდე დასულო,
 მთებად აღმართულხარ, მამულო, პატარავ,
 მთები რომ გაიშალოს მსოფლიოს დაფარავ,
 მსოფლიოს დაფარავ მართლაც რომ გაიშალო,
 შენ, არასოდეს არ უნდა დაიშალო.

კახელ კაცს

შენი ჩარგული ვაზი
 ვიცი რომ გაიხარებს,
 მტევნებში ჩაიღვრება
 სიტკბო სამშობლო მხარის,
 ზედ დაედება ცვარი,
 ვარსკვლავები და მთვარე,
 ქვევრებში ჩაღვრილ ნაჟურს,
 ნაჟურს - პირმომცინარებს.
 დაგხვდება ძმობის სუფრა,
 პურადი, ხელგაშლილი,
 დაე, სუფევდეს მუდამ,
 ჩვენში ქართული ლხინი.

რომ ქართველობა არ შეიფერო

მე ჩემებურად ვუმღერ სამშობლოს,
სხვას როგორც უნდა ისე იმღეროს,
მთავარი არის არ წახდე ისე,
რომ ქართველობა არ შეიფერო.
საქართველოში ქართველ წინაპრებს
ბრძოლაც და შრომაც შვენოდათ მუდამ,
შენ გაისარჯე სამაგიეროდ,
არ მოითხოვო არასდროს ხურდა.
შენ, შენებურად უმღერე მამულს,
სხვამ როგორც უნდა ისე იმღეროს
მთავარი არის არ წახდე ისე,
რომ ქართველობა არ შეიფერო.

* * *

სულში ეხლა ისევ თეთრად ცივა,
 მომრევია ირგვლივ ფიქრთა ჯარი,
 გარეთ ისევ ღრუბლის ფრთილა ცვივა,
 ვშიშობ სულში არ ჩამიქრეს კვარი.
 ახლა დილა ცას მოსტაცებს ტატნობს,
 ვარსკვლავებსაც გაუკრთებათ ფერი,
 ახლა მარტო ვიღიმი და გნატრობ
 ახლა ისევ ძველ სიმღერებს ვმღერი.
 აპრილის ცას ყვავილები ათოვს,
 მე კი ისევ ვკორტნი ღამეს უძღებს,
 დარდიან დღეს ჩემი სუნთქვით ვათბობ,
 მიკვირს ამდენ ჯოჯოხეთს რომ ვუძღებ,
 მე გიტარა ავაკვნესე ცივად,
 და აღარ მსურს ჩონგური და თარი,
 სულში ახლა ისევ თეთრად ცივა,
 გათოშილი მღერის კვლავ ზამთარი.

ჩემი კოლხეთი

მიყვარს ძალიან ხეტიალი,
რიონის ქალაში,
ველურ ზამბახებთან ბორიალი,
მონოლილ დარდებს რომ გადაშლის.
ჩემი ლამაზი მხარე მიყვარს
წვიმიან-ქარიანი,
ზღვა ბობოქარი ტალღით,
მლაშე და ქაფიანი.
მთებით ვერ დავიკვებნი,
აქ ზღვაა ტალღიანი,
კოლხურ დაბლობს რომ შვენის,
მდელი ცვარ-ნამიანი.
ხობების სანავარდო
და საკუნტრუშო შველის,
ლამაზ მზის სხივთა ფრქვევა
დილის კოცნა რომ შვენის.
წარსული მიყვარს კოლხთა
და მითი ოქროს ვერძის,
წმინდა გიორგი ისრით,
ბოროტ გველეშაპს ებრძვის.
პალიასტომი მიყვარს,
ირგვლივ გურიის მთებით.
ჟივილ-ხივილი ტყეში
გადამფრენ ფრინველების.
ძმა სანადირო თოფით,
და მონადირე ძაღლით,
წელშემორკალურ ჰილზით,
მაჯა მაგარი ძარღვით.

მიყვარს გაშლილი ჭალა
და ჩემი ოდა-სახლი,
ჩემი კოლხეთი მიყვარს
სტუმართმოყვარე ხალხით.

25.II.2015 წ.

* * *

კაპარჭინის პირას,
სადაც ველურ ზამბახს
და ლაქაშებს სძინავთ,
კაპარჭინის პირას,
სადაც ჭადრებს ტკივა
მოტეხილი ტოტი,
თოლიების ფრთაზე
შეფენილა დილა,
და ნატკენი ფეხით
მოინევენ ფორთხვით.
რიონს როცა მოსწოლია ტალღა,
როცა ისმის ირგვლივ
ზღვის ტალღების შფოთი,
ცაზე როცა ჩნდება
ფრთაგაშლილი ღალღა,
მაშინ ხარობს ჩემი
საყვარელი ფოთი.

25.VII. 2005წ.

* * *

ჩემს არტერიებში სისხლი ჩქეფს კოლხური,
სისხლი და ლექსი ერთად არეული,
არ ვიცი როგორ ვწერ,
მაგრამ სიყვარულით
აჭრელებულია ჩემი რვეული,
მამულზე ფიქრით და უფლის სიყვარულით,
დავიარები ლექსით სნეული.

შენი მამული გერჩივნოს ყველას

შენ ჩემო ძმაო, შვილო და დაო,
 ერთურთზე ხელი აღმართეთ ახლაც,
 მიტომ დავკარგეთ რინა და ტაო,
 კუჭს რომ ვაყენებთ მამულზე მაღლა.
 ახლაც რომ იდგეს დიდგორთან ჯარი,
 ხმალალესილი მტერს რომ მისდევდა,
 შენ არ გაუღო მტერს ციხის კარი,
 არ დაგაბრმავოს კერძო მიზნებმა.
 მამულზე ზრუნვით
 ფიქრებში ჩართულს
 საქმენი შენი გამოგეჩინოს,
 სხვის დედინაცვალს ოქროში ჩაფლულს,
 შენი ღარიბი დედა გერჩივნოს.
 შენი მამული გერჩივნოს ყველას,
 ღელვა რიონის, ტალღა ენგურის,
 მამულისათვის გაიჭერ ველად,
 იყავი მარად მისი ერთგული.

15.III. 2009წ.

სიკეთის კვალი

*„აქ კი ამქვეყნად კაცს დამკვიდრებულს,
სადა აქვს ძალა სცნოს მომავალი,
წადი, იარე-ხორციელს ვნებულს,
თვით შენ მიეცი ახალი კვალი“.*
(გალაკტიონი)

შენ მოვლენილო ღვთისგან,
ქვეყნად ადამის მოდგმავ,
თაყვანისცემა უფლის
წინაპართაგან მოგვდგამს
თუ გინდ ხელმწიფე იყავ,
გინდაც პრინცი და ლორდი,
ბოლოს ყველაფერს ფარავს,
ერთი საფლავის ლოდი.
მიდი სიკეთე ძერნე
და ჩუქურთმები თლილი,
აუგს ნუ იტყვი მწარეს,
იყავი სიტყვა თბილი.
ღმერთს ნუ შესცოდავ, რადგან
ცოდვები ისეც გვანევს.
წყალობად უნდა გვეყოს,
რასაც უფალი გვაძლევს.
ილიას ცოდვაც გვეყოფნის,
ჭრილობად რომ გვატყვია,
და ნუ დავუშენთ ერთურთს
შუბლზე ულმობელ ტყვიას.
თუ გადაგვარჩენს ისევ,
კვლავ სიყვარული დიდი,
რადგან ყველა გზა ღმერთთან,
ისევ ტაძართან მიდის.

17.V. 2017წ.

დალი

უშბას სევდის მოსწოლია ნისლი,
 წარბშეკრული დგას შხარა და შხელდა,
 ენგურს იქით ბლავილი რომ ისმის,
 მშობიარობს ამირანის დედა.
 ავქარს აჰყვანამქერი და ფიფქი,
 საჯიხვეებს კლდით რომ უჩენს ბზარებს.
 თეთნულდს თრგუნავს ნისლიანი ფიქრი,
 შიშით გული გახეთქვიათ ზვავებს.
 სადღაც ჩრდილი რომ დალანდა შორით,
 ჯიხვი დაფრთხა მონადირის ჩქამით,
 გაისროლა კლდეზე ერთი-ორი,
 და კივილმა შეაჩერა წამით.
 დაეკიდა ჯიხვი ქარაფს რქებით,
 ნათოვარ კლდეს ბურღავს სისხლის წვიმა.
 მონადირე გარბის, ცვივა ქვეები,
 სდევს ქალის ხმას - შემზარავს და მყივანს.
 ტყეში იწვამზის სადარი ქალი,
 ოქროსფერი დალალებით მკერდზე.
 მონადირეს მზემ ვერ მოსჭრა თვალი,
 სილამაზე დედოფლობდა მზეზე.
 ელვარებდა ოქროს დალალები,
 ასე უღვთოდ რომ შეეჭრა ბოროტს,
 როგორც მუხრავს იქ პირბასრი ცელი,
 ნამიან ველს სათიბების ბოლოს.
 ოი, შხარა, ეგ კივილი მზარავს,
 კავკასიონს ბურავს მწუხრის ნისლი.
 „ჯიხვი ისევ გადაეშვა ქარაფს.
 ენგურს იქით ბლავილი რომ ისმის.

ჭიუხებში ჯიხვი ნახტომს ბედავს,
დაღალეები მზეზე ელავს უღვთოდ,
მშობიარობს ამირანის დედა
და საშველად მონადირეს უხმობს.

15.III. 2005წ.

**ხერხი ჯობია ყოველთვის ღონეს
(ხალხური)**

მერიდიანებს არ გავცდომივართ,
ამ დედამიწის სიგრძე-განედებს.
მტერი მოცოცავს მავთულ-ხლართებით,
და ჩვენს მიწა-წყალს აღარ გვანებებს.
ნაცარქექიას ხმამ შეძრა მთები,
გადაუარა ხევებს,
ჭყინტი ყველით და
გუდა ნაცარით,
ბღღვირი ადინა დევებს,
ნაცარქექიას ზღაპრის არ იყოს,
ასე აჯობებს ვგონებ,
„ხერხი ჯობია ყოველთვის ღონეს,
თუ კაცი მოიგონებს“.
ისევ ქართული სიბრძნე გვიშველის;
ისევ ხერხი თუ გაჭრის,
ერთურთის ლანძღვას არა აქვს ახლა
არავითარი აზრი.
გენეტიკური კოდით მოვდივართ,
მამულის დაცვა გვმართებს,
მჯერა, რომ ისევ შეკრავს ირავს,
ცაზე არწივის მართვე.

18.X.2014 წ.

მთავარია მზე გქონდეს

გადმოაფრქვითე ღიმილი
და ნუ ხარ დაზაფრული,
გულში მუდამ მზე ჩადე,
სულში სულ გაზაფხული.
თუ მდიდარი არა ხარ,
არც ოქროთი, არც ფულით,
მთავარია მზე გქონდეს,
სულში სულ გაზაფხული.
უფლის რწმენით იცოცხლე,
ენითა და მამულით,
მთავარია მზე გქონდეს,
სულში სულ გაზაფხული.
ამაყობდე მუდამა,
წინაპართა წარსულით,
მთავარია მზე გქონდეს,
სულში სულ გაზაფხული.
ბოროტება დაგმე და,
ღვარძლი წრეგადასული,
გულში სითბო ჩადე და,
სულში სულ გაზაფხული.
შენი მიწა გიყვარდეს,
დაფარცხული, დახნული,
ჯეჯილობდეს ზურმუხტად,
შემოდგომა-ზაფხული.
შენს მიწაზე იღვანე,
შენს ტაძარში ილოცე,
შენს ცის სილაჟვარდეთი
ღირს ნამდვილად სიცოცხლე.

15. V. 2023 წ.

დედაენა

შენ მალევიდები რომ გულში მეგრძნო,
 ია-იებით დილა მზისფერი,
 და ჯოხის ცხენით ლაშქრავდა ეზოს,
 ჩემი ბავშვობის ტბილი სიზმრები.
 ტოროლა სტვენდა ლალად და მშვიდად,
 სტრიქონებს ვწერდი ბავშვის თითებით,
 ირგვლივ იების სურნელი იდგა,
 ზოგჯერ მტუქსავდნენ, მაგრამ ვითმენდი.
 წიგნში ხატულა დაქროდა შველი,
 ჩემს წინ თოვლივით დნებოდა შიში.
 და მე მათრობდა ღიმილი შენი,
 ია-იებით მოხატულ წიგნში.
 მახსოვს შვლის ნუკრის თვალთა სისველე,
 და იავნანას ჰანგები ტკბილი.
 ვანო და ჩიტებს როცა ვიხსენებ,
 თან ახლავს ჩემი დამფრთხალი ძილი.
 ჩემი ბავშვობა ვაშლის ხის ტოტზე,
 ისევ ოცნების ბუდეს იშენებს,
 გაუხუნარო, შენ ყველა დროში,
 ხარ უკვდავება და ხარ სიკეთე!

3. II. 2003 წ.

იაკოვ მოგებაშვილს

ლელიანში ლერწმის ლერო,
აჩუქურთმე წიგნად,
იეზივით ლამაზი და
წყაროსავით წმინდა.
ქვეყანაზე უმეცრების
რომ ქრებოდა ბინდი,
ნაკადულად რაკრაკებდა
ყმანვილების წიგნი.
ასკინკილით მიუყვება
ლიზიკო და ვანო,
და თითებით იებს კრეფენ
ვარიანის ყანობს.
აი ია-ბიჭი ვანო
ეუბნება ლიზას,
რა ადვილად მიუხვდებით
წიგნში ყველა მიზანს.
წყალზე გავა მეცხვარე და
ააკვნესებს ლერწამს,
ილაღადებს მომავალზე,
გაბრწყინდება ზეცა.
პატარები ჩიტის ბუდეს
არ მოშლიან ხეზე,
ქვა, რომ ქვაა- ისიც ნაღვლობს
საქართველოს ბედზე.
და ვიდრემდის შენ, ქართველო,
ბოროტებას ებრძვი,
სანუკვარ განძს - დედაენას
ვერაფერი შეცვლის.
ქრისტეს რჯული გადაგვარჩენს,

მამული და ენა,
პატარების საღვთო წიგნი,
ჩვენი დედაენა.
წყალზე გავა მეცხვარე და
ააკვნესებს ლერწამს,
ილაღადებს მომავალზე
საქართველოს ზეცა.

3. II. 2003 წ.

დაველოდები უკეთეს ნათელს

მამულო, ჩემო, თავსაყრელად მყოფნის დარდები,
მე აქ სიცოცხლის საჭეს ვფლობდი 80 წელი,
ლექსის საწერად ვდგები ხოლმე, ხანდახან ღამით,
დილის სისხამზე მიახლდება ტკივილი წელის.
უსიყვარულოდ არასოდეს არ მიცხოვრია,
აქ მზის ქვეშეთში თავსაყრელად მყოფნის დარდები,
ყველაზე მეტად ქვეყანაზე მწამდა უფალი,
ჭეშმარიტება დარობდა ჩემში გაშლილი ფრთებით.
და მუდამ ქართულს ვაღმერთებდი წესსა და ადათს,
ბოროტება და სიძულვილი შორს იყო ჩემგან,
ვიცი იმ ქვეყნად თავის დროზე როდესაც წავალთ,
ქვაზე წარწერა კი არა და სახელი რჩება.
ახლა როდესაც წლები მათოვს მამულზე ფიქრით,
ახლა როდესაც დღე არ მყოფნის და ღამეს ვათევ,
ვერაფერს მაკლებს ქარაშოტი, და წვიმის თქეში
დაველოდებით ღვთის წყალობით უკეთეს ნათელს.

25. VIII. 2005 წ.

* * *

მე ვერ მომხიბლავს დოლარი,
ოქრო და ვერცხლის ფული,
მე მარად ახალგაზრდა ვარ,
არ მიბერდება გული.

15.VII.2015წ.

ჩემს მოსწავლეს

თქვენი ჟღერტული მახარებს,
 მიქრობს დარდსა და ნალვებს,
 ვაჟას მინდიას გასაღებს,
 თქვენი ხელებით ვაღებ.
 ჩემი უთქმელი დარდი ხართ,
 სიხარულიც და სევდაც,
 მე ამ შეფოთლილ სამყაროს
 თქვენი თვალებით ვხედავ.
 მიყვარხართ, ჩემთვის ვჩურჩულებ,
 თქვენგანაც იგივე მესმის,
 დედის რძესავით შეგერგოთ,
 ჩემი პირველი ლექსი.
 რომელ ქვეყანას არ უნდა,
 ჭკვიან მართვეთა ყოლა,
 ცოდნაა მწვერვალთ დამპყრობი,
 ბალავარი კი სკოლა.
 უნაზეს ამბორს გიგზავნით,
 გჩუქნით მზის სხივთა ღიმილს,
 და იმ ნაპერწკალს ჩემს გულში,
 სიყვარულად რომ ღვივის.
 ამ თქვენს გულებში ახლა,
 სიკეთე ხარობს ერთობ,
 დე, თქვენს თვალებში მარად,
 მზე სიხარულად ენთოს.
 დაგბედებოდეთ სიკეთე,
 მე გულით ვამბობ სათქმელს,
 წარმატებებით გეგლოთ,
 ყველა სიკეთის გაზაზე.

საამაყო მოსწავლე ჯანო იზორია

ბავშვობაში ჯანო იზორია იყო მკვირცხლი, მოუსვენარი, იუმორით აღსავსე, (თუმცა ახლაც ასეთია). არ შეიძლება ჯანო ერთხელ ნახო, თუნდაც უმნიშვნელო როლში და სამუდამოდ არ დაგამახსოვრდეს. ეს ხომ მსახიობისთვის ღვთისგან ბოძებული უიშვიათესი საჩუქარია.

ფოთის მე-5 საჯარო სკოლაში, 90-იან წლებში და უფრო ადრეც ტარდებოდა თეატრალური კვირეულები: რეჟისორები და მსახიობები ჩვენი სკოლის ხშირი სტუმრები იყვნენ. სკოლის ამ პატარა სცენაზე ხდებოდა მსახიობური ნიჭით ბავშვების გამოვლენა. სცენარებს ზოგჯერ ჩვენც ვწერდით პედაგოგები. პირადად ჯანოს ჩემს მიერ დაწერილ არაერთ სპექტაკლში უთამაშნია. აქ ვუნინასწარმეტყველეთ ჯანოს არტისტული ნიჭი და დავულოცეთ გზა დიდი სცენისაკენ. ჩვენი დრამატული თეატრის მსახიობები ნინო პაჭკორია, გია სურმავა და ჯანო იზორიაც აქ დაფრთიანდნენ.

მახსოვს სკოლის სცენაზე დავდგით პიესა, „ბაზარს ცეცხლი უკიდია“. ჯანო გადამყიდველის როლს თამაშობდა და მღეროდა, „მენახშირის“ სიმღერის პაროდიას.

მოჩალიჩე ბიჭი ვარ,
შემიყვარდა ბაზარი, ყველაფერი ძვირია
ეკიდება ხანძარი,
ბაზარიიი, მაისური, ქურთუკი,
შავი ლაკის ტუფლები,
ორმაგს თუ გადაიხდი მაშინ დაეუფლები.

ამ დროს, ცოტახნით შეტრიალდა სცენიდან, შემოიტანა წყლით სავსე ვედრო და ველოსიპედის ე.წ. „ნასოსი“. მიუშვირა სცენას წყლის ძლიერი ჭავლი და ერთიანად განუწა როგორც სცენაზე მდგომი, ისე დარბაზში მყოფი მაყურებელი. ბაზარს ცეცხლი უკიდია, მთელი განწირული ხმით ყვიროდა.

გეგონებოდა მართლაც ხანძარი მძვინვარებდა და ხალხისგან შველას ითხოვდა.

ჩემო ჯანო! მინდა წარმატებები გისურვო სასცენო სარბიელზე და მეგრული ლექსის, „ჯანსულოს“ პაროდიათი მოგეფერო, რადგან ამ ცეკვას, საქართველოში კი არა მსოფლიოშიც ვერავინ ასრულებს შენზე უკეთესად.

ჯანსულო, ჯანსულო- აბა შარა ქიმეჩითი,
 ჯან სულო, ჯანსულო სცენას ოკო ხიორია,
 იფრელიშ ნიჭი მუჭო გილუ,
 ჩქიმი ჯანო იზორია.
 ბალანობას არტისტენდი,
 შხვა საქმეშენ ვა ფიქრენდი,
 ლეკურ ყამათ მოველირსი,
 თევრე-დო, თავრე-ირქენდი,
 თაქ მიჩქუქ, დო თექი რექი,
 სი მითინს ვადაკირექი,
 კოჩანათი ნალდი რექი,
 ჩქინი სკოლაშ ნარდი რექი.
 ქოსხაპი დო დოფიგურე,
 თეჯგუა სხაპუა სო დიგურე
 გეხარი დო გამახარი
 ფუთის ორე ხიოლია,
 აბა შარა ქემეჩითი სხაპუნს ჯანო იზორია.

წარმატებები,
 ბედნიერ დღეთა სიმრავლე არ მოგკლებოდეს
 ჩემო ჯანო მიყვარხარ და მეამაყები
 შენი ლუიზა მასწავლებელი

მოსწავლე-ახალგაზრდობას

როცა გიყურებთ,
მე არ ვგრძნობ დაღლას,
თავანუელი მივდივარ გზაში,
ფიქრებს დავტოვებ
თვალს მიღმა სადღაც,
ამ დიდ სიყვარულს
ვერავინ წაშლის.
მივდივარ სევდით
წელში გახრილი,
თქვენს დანახვაზე
ქრება ნისლები,
თუმცა დარდებისგან
მე ვარ დაღლილი,
მაგრამ ძალღონით
მაინც ვივსები.
მოგონებებად დარჩებათ მარად,
უერთგულესი და ერთადერთი,
როგორ გიყვარდა მასწავლებლები,
როგორ გიყვარდათ თქვენ ერთმანეთი.
და თუ დღეს ცელქობთ,
იცინით, ღელავთ,
ცრემლნარევია ეს სიხარული,
პედაგოგების სიტბო მიგყვებათ,
და ცელქობაში კრთის სინანული.
მე თქვენ მიყვარხართ,
მკლავს უთქვენობა,
და ამ სიყვარულს ბოლო არ უჩანს,
შემეგებება სკოლის შენობა
ვაჟა ფშაველას მივყვები ქუჩას.

დაუცხრომელი ბავშვობის ხანა,
ლამაზი მითი, ლურჯი ზღაპარი,
დე, სულში ენთოს მარად და მარად
ჩაუქრობელი ცოდნის ლამპარი.
დამილოცნიხართ, ჩემო მერცხლებო,
გზა სიყვარულის მიყვება მნათობს,
დიდხანს იცოცხლეთ, უფლის წყალობით,
ამ სიყვარულმა გზა გაგინათოთ.

19 .V. 2012 წ.

ოქროს საწმისი

რამდენი ვაკე, რამდენი მდელი,
არც დასასრული, არც დასაწყისი,
არ უჩნდა ბოლო უაზრო ბრძოლებს,
ისე მოგვტაცეს ოქროს საწმისი.
ისე მოგვტაცეს კოლხი მედეა,
ჩვენი გრძნეული ლამაზი ცირა,
კოლხური მინა ცოდვით იწვოდა,
ღრუბელს ცრემლები ცვიოდა ციდან.
ისე ბორგავდა ცეცხლის ხარები,
მათი ბლავილი ზეცას წვდებოდა.
გულს უთუთქავდა მეფე აიეტს,
შვილი უჩუმრად რომ უქრებოდა,
მზემ წამნამები დაბლა დახარა,
არგონავტებმა თითქოს შეიპყრეს,
კოლხი ქალწული, - ქალი შავთვალა,
გაიტაცეს და მერე ხელი კრეს.
ზეცა არ ყავდა სიცოცხლის მცველად,
უცხო მხარეში ცოცხლად ანამეს,
შვილები თვალწინ დაუხოცეს და,
მკვლელობაშიც ცილი დასწამეს.
ნამგალა მთვარე მიდამოს ზვერავს,
და გარინდულა ირგვლივ ყოველი,
წარსულზე ფიქრებს თავს ვერ დავაღწევ,
რადგან ვარ ერთი უდაბნოელი.
მას შემდეგ უკვე დიდი ხანია,
დიდი ხანია მზე ვარდებს კეცავს,
მადლობა უფალს, მზეო მარიამ,
რომ კვლავ ანათებს კოლხური ზეცა.

ქრებოდა ბევრი, ალბად უკვალოდ,
ქრებოდა ფიქრი, ლალი ოცნება
და მე ისეთი ჭრილობა დამაქვს,
იგი არასდროს არ შეხორცდება.

19.VI. 2009 წ.

ჩემი სოფელი

ერთ დროს აქ ჩქეფდა სიცოცხლე ლაღი,
იდგა ნიგვზის ხე ტოტებგაშლილი,
ნითლად ღვიოდა ბრონეული, ყვავილი-ლალის,
ყეფდა მურია თივის ზვინთან ფაფარაშლილი,
ერთდროს აქ იყო სიცოცხლე ლაღი,
სახლის პატრონი რომ ტოვებდა კარებს სულ ღიად,
ჩასძინებოდა ცაცხვის ხესთან შრომაში დაღლილს,
ახლა ეზოში მუხლებამდე ტოტები ყრია.
სად გაფანტულა შინაური ფრინველთა გუნდი,
ბოჩოლა აღარ დაკუნტრუშობს დედასთან ახლოს,
ეზოში ჭიშკარს დასდებია ხავსების ხუნდი,
მთვარე დარაჯობს ახლა ღამით ჩემს სამოსახლოს.
გადაუფარავს სუროს ხლართებს მუხის კედლები,
მეუღლის ნაცვლად აქ კიბეზე ბალახი ადის,
დავდივარ მარტო, აკიაფებულ თვალზე ცრემლებით,
ერთგულ ძალლივით მთვარისხელა დამყვება დარდი.
ახლა სოფელში ღამეა და ძინავს ყველას,
უფალო, სოფლად ყველა სულდგმულს მიეცი შველა!

12. X. 2015წ.

შვილებს

(ხათუნას და თემურის)

სასახლეები დაუტოვა ზოგ-ზოგმა შვილებს,
 მოზრდილი სკივრი, - აღმასებით პირთამდე სავსე,
 თვალის მომჭრელი სამკაული, ულავი თანხა,
 შთამომავალთ რომ სიცოცხლეში ყელამდე ავსებს.
 ყურის წამლებად გაჰკივიან სხვადასხვა კართან,
 ათასი ჯურის მანქანები ავტოფარეხში,
 ძლიერნი ამა სოფლისანი ბუმბულში წვანან,
 და განცხრომასაც ეწევიან უცხო მხარეში.
 მე ვერაფერი მოვიხვეჩე მოსახვეჭელი,
 რაც მოვიპოვე, ჭიანჭველაც ადვილად ზიდავს,
 გული არ დაგწყდეთ, ვერ გირიგებთ წყალობას უხვად,
 არც ძღვენით ვინმეს ველოდები შორეულ გზიდან.
 დედაშვილური სიყვარული ვარჩიე ნივთებს,
 ძვირფას თვლებსა და სამკაულებს, ავტოფარეხებს,
 ქარს წაუღია ყველა ჯურის ზიზილ-პიპილო,
 რაცა მაქვს იმას დავჯერდები, ღმერთი მაკმარებს.
 ოღონდ თქვენ მყავდეთ ჯანმრთელნი და ლაღები ქვეყნად.
 ოღონდაც ცუდი არ მოვიდეს ჩემთან ამბებად,
 მე გაუსაძლისი გავუძლებ ტკივილს, რა ვუყოთ მერე
 ოღონდ არ ვნახო თქვენი ცრემლის აკიაფება.
 ამ ლექსების მეტს სხვა სიმდიდრეს ვერას გიტოვებთ,
 გჯეროდეთ ვალი არავისი შემირჩენია,
 მწვავს სიყვარული მამულის და ქართველი დედის,
 რომლის მანდილი არასოდეს შემირცხვენია.
 მინდა ამ ჭერმა უფლის ნებით უხვად იხაროს,
 ჩემს შემდეგ მარად შვილებით და შვილთაშვილებით,
 მინდა ეს კერა არასოდეს არ დაინაცროს,

და ბუხრის ბოლით ივსებოდეს საკვამურები.
მინდა რომ ბაღში ქათქათებდეს თეთრად ტყემლები,
ნაღვერდალს წითლად უკიდებდეს ბროწეულები.
დააბიჯებდეს ჩემს ეზოში წკნელივით გოგო,
და ვაჟკაცები ლახტებივით მოქნეულები.
გიყვარდეთ მუდამ ერთმანეთი, შორს თქვენგან ბზარი,
აგშორდეთ ყველგან სიძულვილი, შური და დავა,
სიკვდილ-სიცოცხლის გასაყართან უკვე დროც მიცდის
და ჩემს ოჯახში უკანასკნელ მოჰიკანს ვგავარ.
თხილის გულიც კი გაუყავით მოყვასს კეთილად.
და ღმერთს აუნთეთ სიყვარულით წმინდა სანთელი,
თესეთ სიკეთე, რომ მე წარვსდგე უფლის წინაშე,
წარბშეუხრელი, ვალმოხდილი, სახე ნათელი.
ლაზის მოდგმა ხართ, ეგრისული ჯიშის, ჯილაგის,
დუღს თქვენს ძარღვებში ცოტნეს სისხლი, სისხლი ლაზური.
ნამუსიანად გევლოთ მარად ამ ქვეყანაზე.
შეგერგოთ პური და ქართული ვაზის ნაჟური.

15.VIII.2011წ

არ მოვხუცდები

არ მოვხუცდები, ცხოვრება ჩემი
 ეს მხოლოდ სივრცის დასაწყისია,
 ფაზისი არის სამოთხე ჩემი,
 ჩემი გოლგოთაც დღეს ფაზისია.
 აქ მხიბლავს ველურ ზამბახთა თოვა,
 მთვარე ოქროსფრად რომ ამულამებს,
 პალიასტომთან ლერწამად მოვალ,
 და ლაქაშებთან გავათევ ღამეს.
 აქ ყველაფერი რაც გრძნეულია,
 გული არ ეძებს ნაკლს და ხარვეზებს,
 აქ ყველაფერი ჩემეულია,
 სხვაგან სამოთხეს აღარ დავეძებ.
 ჩემს სულში ისევ გაზაფხულია,
 და აღუჩების ფანტელთა თოვა.
 ეს მხოლოდ სივრცის დასაწყისია,
 მე არ მოვკვდები, მე ისევ მოვალ!
 მწვანე ბალახად, ტყემლების თოვად,
 მთვარე ზამბახებს, რომ ამულამებს,
 რიონის პირას - პალიასტომთან
 და ლაქაშებთან გავათევ ღამეს.

7.V.2010წ.

ილიას

ხარ საქართველოს რწმენა ურყევი,
ათრთოლებული ტკბილი სიმღერა,
ნაღდი ქართველის და ვაჟკაცობის,
ძარღვებში სისხლი შენით მიღელავს.
შენ ხომ ის ყრმა ხარ, ბაზალეთის ტბის,
რომ აელვარებს ზეცის კაბადონს,
შენ შუბლნათელი საქართველო ხარ,
ქართული სულის ოქროს საბადო.
შენ ტკივილი ხარ საქართველოსი,
საშვილიშვილო დიდი ნალველი,
და წინამურთან გასროლილ ტყვიას,
გულით ატარებს ყველა ქართველი.
დღეს კი სირცხვილით მყინვარიც იწვის,
ღრიალებს თერგი, ზღვა და მერე მზე
და რომ შესთხოვონ შენდობა უფალს,
დგას საქართველო ფეხის წვერებზე.
დიდო მგოსანო! ისევ დაგვმოძღვრე,
ისევ მომართე ჩონგურის ლარი,
რომ არ ტიროდეს ვაზი ობოლი,
და ისევ ჩვენი ვშვათ მომავალი.
ილიას სიბრძნე გულში ჩამწვდომი,
საქმე ყოველი, მოთხრობა, ლექსი,
მისი პოემის ყველა სტრიქონი,
ცეცხლია ცეცხლზე უმხურვალესი.
დღეს ვამბობთ, ჩემო კარგო ქვეყანავ!
კვლავ შრომის ოფლი მიწას ვანვიმოთ,
დიად მთებივით ვიდგეთ მხარდამხარ,
ვარამი ერთად გავინაწილოთ.
ვერ მოგვერევა მაშინ ვერავინ,

დგას უკვდავება ქიმზე ასული,
უპირველესად მამული ელავს,
მისი საქმე და გმირი წარსული.
ქართველის სულში იმედს ვინ ჩაკლავს,
ამ დიდ სიყვარულს მთა და მდელოსი,
ილიას სიბრძნე ჩვენი ფრთებია,
და მომავალი საქართველოსი.

25.II . 1995წ.

იქნებ

შეიძლება შეგეშალოს რისამე ფორმულა,
უნებურ წამოგცდეს ვისიმე სახელი,
იქნებ ვერ მოგხიბლათ ქოხმა და გომურმა,
ყოველი სისხამი არ იყოს ნათელი.
ზოგჯერ შენ კი არა, ზეკაცნიც ცდებიან,
შენ რა ხარ ისეთი, სამყაროს წერტილი,
ზოგჯერ ცის თალებს აღარ ნებდებიან,
მზე და ვარსკვლავები, ზეცად განფენილნი.
შეიძლება მოაწყდეს თვალებს სიბერის რული,
დიადი დანტე, ვინმეთი შეგეცვალოს,
მაგრამ კაცობა და მამულის სიყვარული,
არამც და არამც არ უნდა შეგეშალოს.

26.V.2007წ.

* * *

გაუხედნავი ულაცია ქართლი,
სხვის უნაგირს არ დაიდებს,
მიაფრენს მერანს ბარათაშვილი,
და ჩვენც კვიციებით მივსდევთ.
არავინ იცის წინ რა მოგველის,
ჩქევს სისხლი გულებში ვნებად.
იმედით ივსება ყოველთვის ქართველი,
და მოლოდინით კვდება.

გაზაფხულის პაროდია

თოვს, ტყემლის ფანტელმა დაფარა პლანეტა,
ტოტები ირხევა ზანზარით,
ზღაპრული თოვლის უთეთრეს სამოსში
საიდან ხანძარი?!
თურმე ნუ იტყვით,
ატმები ხანძრობენ,
იანვრის ყინვებით დამზრალი.

25. II. 2008წ.

აპრილში ანთებს ატამი კოცონს

აპრილში ანთებს ატამი კოცონს,
ტოტებზე ყრია ნალვერდალები,
სურს ტყემლის ტოტი შორიდან კოცნოს,
გაცრეცილი და ნაფერმკრთალევი.
ფურ ირემს ესმის ხარის ბღავილი,
უხმოდ გაანდობს გულის ხვაშიადს,
ფერდობზე შურით სკდება ყვავილი,
და ეგებება თრთოლვით განთიადს.
აპრილს შეუკრავს იები კონად,
ფუტკარი სკაში გოლეულს ახვევს,
ყველა სულდგმული გაუხდა მონა,
ამ სიყვარულის დაგებულ მახეს.

კვერცხი

ნაჭუჭში მიძინებულია ლავა,
იგი ბორგავს და ვერ ძლებს,
მერე წამოვა სიცოცხლე ზვავად
და შეანგრევს ქვითკირის კედლებს.
სიცოცხლე ნაჭუჭშიც მოძრავ ძალაშია,
თუმცა ჩანასახში ძინავს,
სიცოცხლე უხარია,
განა მართლა შია?
როცა გაიძახის, წიას.
იცინის ღმერთი, თავს იმტვრევს ადამი,
ჯერ კვერცხი გაჩნდა თუ მერე ქათამი?

5.VI.2003წ.

* * *

ფიქრი სევდიანი,
 სული - დარდიანი,
 გული -შფოთიანი,
 გზები-ეკლიანი,
 თვალი-ცრემლიანი,
 განა კრთის?
 გრძნობა მორეული,
 ლანდი შორეული,
 ჩემი ორეული,
 ტალღას მორეული,
 გემი-აფრას შლის.
 ჩემი მოლეული,
 ტკბილი გოლეული,
 დროის სისასტიკე,
 თავზე მოხვეული,
 ვიღაც ახმახი და ძალა მორეული,
 ცქმუტავს- ხტის.
 ჩემი მოფარფატე,
 სული მოწყენილი,
 ლელვამოვარდნილი,
 ლაგამანწყვეტილი,
 სხივი იმედისა,
 ნუგეშ მოფრენილი,
 კარავს შლის.

15.V.20036.

ბალაკტიონი

მზეს გაჰყვა სარკმლიდან ბორგავდა სამყარო,
ლურჯა ცხენები შეებნენ ქარაშოტს,
ქვემოთ ხორხოცებდა სატანა საზარი,
ქვეყანა, რომ შეძრა სატანურ ხარხარით.
ეტროფოდა სიცოცხლეს ცეცხლოვან ვნებებით,
ლაჟვარდებს აგელვა სამზეო ეტლები,
ცარგვალზე დაქრის და ორეულს დაეძებს,
ტაძარი აიგო მთანმინდის მთვარეზე.
აგროვა სიტყვათა მარჯანი ათასი,
ლალი და მართალი საფირონ - ალმასი,
მზეი თიბათვისა გრაალს რომ ელვარებს,
ზენიტზე კვლავ იპყრობს პარნასის მწვერვალებს.

* * *

თუ ბილიკები ტაატიტ გიჩვენებს,
თუ კი ტოროლა სიმღერით გიწვევს,
ფეხი დაადგი გადამხმარ ფიჩხებს,
კაცუნებივით გაწოლილ გირჩებს.
თუ მოიშორებ შავფრთიან ფიქრებს,
ვინძლო სიმღერა მოსძახო იქნებ,
ისევ ტოროლებს აჰყევი ხმაში,
უძლიერესი, უძლიერესი,
უძლიერესი იქნები მაშინ.
ღმერთო, ვიკმარებ რაც მაბადია,
ოღონდ სამშობლოს შევხვდე განთიადს!

14.V. 2023წ.

ყველას უნდა პირველობა

სულ ერთია ვინ პირველობს,
 ამ კუთხის თუ იმა კუთხის,
 ყველას უნდა პირველობა,
 ეკუთვნის თუ არ ეკუთვნის.
 ბრბო გადადის შეტევაზე,
 და ყირაზე დგება დღესაც,
 შიმშილს ვიძიებ, რას მოვიძიებ,
 თუ პური არ დაგვითესავს,
 „ძველრომაულ ეგოიზმსაც“,
 ახლაც ძალზედ ბევრ დროს ვუთმობთ,
 ზოგი ხმამაღლა ყაყანებს,
 ზოგიც ჭანგას თესავს უხმოდ.
 ზოგს ცხრა თავი რომ აბია,
 და გვირგვინით იმკობს თავებს,
 მეფის ტახტთან მუხლმოდრეკით,
 ყალბ ღიმილს რომ ახურდავენს.
 კაცი იყავ კაცური და
 ქედს ნუ უხრი ცრუ პარტიებს,
 სულის გაუდაბნოებას თაობა არ გვაპატიებს.
 თავს თუ დადებ მამულისთვის,
 ეს არის ჩვენი დიდება,
 სისხლის გადასხმა კი არა,
 „სულის გადასხმა“ გვჭირდება.
 ისევ ვხედავ უღვთო ქაოსს,
 ისევ ვისმენ აყალ-მაყალს,
 გელიმებათ რას გვიყვება,
 რას ამბობსო ნეტავ ახალს,
 გული შფოთავს საგულეში,
 რასაც ტკივილები ახლავს.

ხორცის ღრეობის ჟამი მეფობს და არა სულის.
ქვეყანას ლენავს პირველობის სენი ავსული,
გადის დღეები, ღამეები აყალ-მაყალში,
პურის მაგივრად ჭანგა ხარობს პურის ყანაში.
„ძველ რომაული ეგოიზმი“ გამეფდა დღესაც,
ან რას მოვიმკით თუ სიკეთე არ დაგვითესავს.

18.IV.2010წ.

ზღვა

მრისხანე ტალღა დასაყრდენს ეძებს,
ცრემლის წვეთებად იმსხვრევა ქვებზე,
სიშმაგით ხეთა რიგს მივარდება,
გვერდზე გადანევს ტოტებს ფარდებად,
ხან დამშვიდდება, ხან ავარდება,
ხან სიჩუმეში ჩაიკარგება,
ხან იქუფრება და იცვლის იერს,
განბილებული ღრუბლების მიერ,
ზოგჯერ აჩნხლია, აშინებს ყველას,
ქაფმორეული ბორგავს და ღელავს.
ტალღა დაღლილი ქართან ჭიდილში,
გაირინდება მფრთხალი ჩიტივით.
მზეზე წვებიან ქვიშის ჩრდილები,
მთლად განუწული ქალიშვილები,
და ზღვის ამ ცოცხალ ბგერებს და ფერებს,
ვერ წაშლის ჟამი დიდი ხნის მერეც.
ვერაგინ დათვლის მის დიდ ნაბიჯებს,
საუკუნეებს გადააბიჯებს.

18.VII. 2015წ.

მამულო ჩემო

მამულო, ჩემო, თავსაყრელად მყოფნის დარდები,
 მე აქ სიცოცხლის საჭეს ვფლობდი 80 წელი,
 ლექსის სანერად ვდგები ხოლმე ხანდახან ღამით,
 დილით სისხამზე მიახლდება ტკივილი წელის.
 უსიყვარულოდ არასოდეს არ მიცხოვრია.
 სულ მახარებდა ზღვა, მდელი და მამულის მთები,
 ყველაზე მეტად ქვეყანაზე მწამდა უფალი,
 ჭეშმარიტება დარობდა ჩემში გაშლილი ფრთებით,
 და ვიყავ მუდამ მზის ქვეშეთში თავისუფალი.
 მამულზე ფიქრი მანვალეებდა თოვდა თუ წვიმდა,
 ყოველთვის ქართულს ვაფასებდი წესსა და ადათს,
 არ მიზიდავდა ოქრო-ვერცხლი აროდეს დიდად.
 ახლა როდესაც წლები მათოვს მამულზე ფიქრით,
 შრომის ფერხულში დღე არ მყოფნის და ღამეს ვათევ,
 ვერაფერს მაკლებს ქარაშოტი, წვიმების თქეში,
 და ველოდები იმედებით უკეთეს ნათელს.

ღმერთო ამას გთხოვ ვიდრე ვარსებობ

რა გაჭმევს ლუკმას, თუკი სხვას შია,
ურნაში ხელჯოხს ურევს მოხუცი,
ხელებს მიუწვდენს ურნას არშიად,
ნაგავის ჩაყრას ისევ მოუცდის.
ცელოფენებს ქექავს კუთხეში მიყრილს,
პურის და ვაშლის ნარჩენებს ეძებს.
თვალებით ბურღავს თითქოს არც გვიკვირს,
თუნუქის ქილებს გადადებს გვერდზე.
დახეულ კაბებს, დაგლეჯილ, „ტუფლებს“,
დაჰყურებს ნაგავს დახეულ ქოლგით.
ღონე მიხდილი შიმშილს რომ უძლებს,
რას შეაშინებს წვიმა და თოვლი.
მოხუცი თრთოლვით ნაგავთან იცდის,
ტარაკნებს ებრძვის თითქოს ომშია,
იმ განცდამ დიდი ტკივილი იცის,
შენ მაძლარი ხარ და სხვას რომ შია.
ღმერთო, ამას გთხოვ, ვიდრე ვარსებობ
და შენით მიდგას სული ჯერ კიდევ,
მომეცი ძალა, პური არსობის,
და მოძმის შველა შემადლებინე.

16.II. 20016.

* * *

გოგლა ლეონიძეს აქვს ასეთი ლექსი - „თბილისის პოეტებს“, სადაც საყვედურის კილოთი ერთგვარი უკმაყოფილება გამოკრთის. აქ ხაზგასმულია მელექსეთა სიმრავლეზე, სადაც დაუფარავად არის ნათქვამი, რომ ყველა ვერ ამართლებს ამ ღვთიურ დანიშნულებას. ნამდვილი ლექსის დასაწერად მარტო მონდომება არ კმარა, თანდაყოლილი ნიჭი და შემართებაა საჭირო. ეს აზრი მან ასე გამოხატა:

„ჩვენ ბევრი ვართ პოეტები,
როგორც ღრუბლის ხორო,
ბევრი როგორც საყვარელთან
სამელნესთან ცხოვრობს.
ბევრი მუქთად ატრიალებს,
სიტყვის სანაყელსა,
ძველ პოეტებს ვერ აჰყვება,
ვერც ბესიკის ყელსა.“

პოეტი თანამოკალმეებს აფრთხილებს, ასეთ ყოფაში მღვრიე მტკვარი ლექსებითურთ თან წაგვიღებს ქალაქის სხვა მტკვერთან ერთად. ამგვარი ბოლო ნამდვილად არაა სახარბიელო.

ხელში კალამს თუ აიღებ

(ზოგ-ზოგებს)

როგორ გინდა პოეტობა, გამოგდის თუ არ გამოგდის,
გაქვს თუ არა ამის ნიჭი, ამას თავად დრო გამოცდის.
არავინ დაბადებულა, წყალი ღვინოდ რომ ექცია
არავის არ ათქმევინო - ეს რა წყალწყალა ლექსია,
ნიგნი ყდით არ იზომება მთავარია შიგ რას ჩადებ,
ზოგს თავი ვაჟა ჰგონია, აკაკი ან შირვანზადე,
რითმებს ეძებს და ჯახირობს, რისთვის კარგავს დროს და
შრომას,
ჯობს ხნულში რომ თესლი ჩადოს, მოიყვანოს შემოდგომას.
რის ნიჭიც გაქვს მას დასჯერდი, გიკარნახებს თავად ღმერთი.
არ არსებობს ლექსი შავი, ცისფერი და თუნდაც თეთრი,
კარგ ლექსს უნდა შეჰხაროდე, უნდა ქონდეს რიტმიც, რითმაც,
გულს მალამოდ ედებოდეს და სიმღერად გამოითქვას.
მხატვარს ფუნჯი დაამშვენებს, რომ დახატოს რუხი წერო,
კალამს ხელში თუ აიღებ, დე, იცოდე როგორ წერო,
ზოგი ლექსს წერს ქარაგმულად, ზოგიც მიეთ-მოეთებით,
დღეს მამულში ნამეტნავად მოგვიმრავლდა პოეტები.
ზოგს პიარი არ ასვენებს, აქეთ-იქით ისვრის ტორებს
ლექსი არ დამიბეჭდაო, საყვედურობს რედაქტორებს,
თუ გაქვს ნიჭი ილიასი, აკაკის და საათნოვას,
მუზა აღარ მოგასვენებს, ლექსი თავისთავად მოვა.
ნამდვილ პოეტს ყველა იცნობს და არ ინვევს ჩვენში ეჭვსაც,
იმ რედაქტორს რა ვუთხარი წყალწყალა ლექსს რომ დაბეჭდავს,
დღეს სიტყვის თავისუფლება პოეტობას როდი ნიშნავს,
პოეტები პარნასზეა, „მას ერი ზრდის და ცა ნიშნავს“,
ჰოდა მამულს რომ დაუდგე, ის გერჩივნოს ვაჟკაცობით.
პოეტობა და მწერლობა არ შედგება ძმაკაცობით,
დე, გიყვარდეს პოეზია, ვინ დაგიშლის, შვილო ჩემო,
პოეტობა სხვა რამეა, არც არასდროს დაიჩემო.

5.VI. 2010 წელი.

დამწყებ პოეტებს

მე ძლიერ მინდა რომ უმღეროდე,
ჩემი სამშობლოს ლამაზ მთა-გორებს,
გრანელის სევდით არ მინდა გნახო,
მიდი დარდები გადააგორე.
მომავლის იმედს ნუ გადანურავ,
ძველი დარდები ქვას მიაღესე,
იმედის თვალთ დედას და მამულს,
სათქმელი თბილად მიუღალერსე.
ღმერთმა გაშოროს გრანელის ხვედრი,
ნიჭმა შენს ახლოს თავი დახარა,
შენგან ეს ბედი, გრანელს რომ ერგო,
შორს ყოფილიყოს როგორც საჰარა.
ზოგი წინაპართ უწოდებს გრანელს,
მის შვილიშვილად თავს თვლის მრავალი,
დღეს სულ არ მიკვირს უკმაყოფილო,
შენც ხარ გრანელის შთამომავალი.
მაგრამ იცოდე უიმედობით,
ჯერ არავის არ გაუხარია.
დე, ნიჭი იყოს შენი მეგზური
და გამფარველობდეს წმინდა მარიამ.
დე, გაუმარჯოს ამ შენს ნიჭს ძლიერს.
მოუსვენრობას და ღამის თევას.
გულს გაუმარჯოს იმედით სავსეს,
და სიყვარულით დანურულ მტევანს.

14.IX.2016 წ.

დილა სოფლის ეზოში

ირიჟრაჟა ბაღნარში,
ფარვანები ფრიალებს,
და ფუტკარიც ყვავილთან
ცლის ნექტარის ფიალებს.
გლახკაცის გასახარად,
პურის ყანა შრიალებს,
თივის ზვინთან მურადა,
ყეფს და კუდს ატრიალებს.
მზეჩაღვრილი რძის ბალახს,
ბოჩოლა აშრიალებს,
მიდი წაბლა იარე,
მიდი ნიშა იარე,
თქვენს მეტი ვინ უშველის,
გლახი კაცის იარებს,
გამრავლდით მოუტანეთ
სოფელს მეტი სიამე,
ყანის ბოლოს ყაყაჩო
წითლად ისე ბრიალებს,
ცაზე ბინდი გამქრალა,
და ტოროლა წკრიალებს.

25.VI.2018წ.

კაცი, რომელსაც სახელით იცნობდნენ

(ედღენება ლუთუნა ეფრემიძის იუბილის 100 წლისთავს)

დღეს იუბილე მარტო როდია,
შორს გასცდა შენი წარმომავლობა,
იმ დიდ თვისებებს, რაც შენ გაგაჩნდა,
აგრძელებს შენი შთამომავლობა.
მოზღვავებულად შენს ხასიათში,
ღვთის მადლით ყველა სიკეთეს ელის,
არსად გამქრალა, ისევ ბობოქრობს,
შვილიშვილებში ბაბუას გენი.
ეფრემიძეთა გვარი აგრძელებს,
ქველმოქმედებას, რაც შენ გჩვეოდა,
არ შეეშლებათ 100 წლის მერეც,
გენეტიკურად ხსოვნის დღეობა.
მეგობრებს ცოცხლად უზიხარ გულში,
ყველა გიხსენებს ეტაპობრივად,
შენ ხომ ნამდვილი კაცურ-კაცობის,
ნაღდ ფოთელობის ეტალონი ხარ.
აღარასოდეს არ აგრევია,
სადაც იჯექი იმ ხის შტოს ტოტი,
კაცი, რომელსაც იცნობდა ყველა,
მარტო მის სახელს თუ კი იტყოდი.
შენი ძმა კარლოც ისეთი იყო,
ტყუპის ცალივით, რომ გგავდა ნათლად,
ირივე ერთად ფოთელებისთვის,
კელაპტარებში ინვოდით სანთლად.
თავს არ ზოგავდით გაშლილ მინდორზე,
ქარი იყო თუ წვიმების თავსხმა.
თქვენ გუნდთან ერთად ქართულ ფეხბურთის,

„პირველ მერცხლებად“ მოგნათლად ხალხმა.
ამ ნამოღვანარს, დრო ვერ წალეკავს,
ზღვა ისევ ღელავს ბობოქრობს ტალღა.
შეჩერდით წამით, ნიჟარებს ესმით,
ზღვა სიყვარული მოგყვებათ საგზლად.
კაცურ-კაცობით ეპოქა შექმენ,
მუდამ ღვთის მადლის თანაზიარო,
ახლა ამ მადლით გაკვალულ გზაზე,
დღეს თაობებმა უნდა იაროს.
ნათელში იყავ კაცურო კაცო,
ისევ ვიმღერებთ რაც გვიმღერია,
სანამ არსებობს ფაზისი-ფოთი,
ძმებს დავინწყება არ გინერიათ.

ეფრემიძეთა შთამომავლები: ნინიკო, ქეთინო, კახა, ირინა, მაია, ნია, ირაკლი, გიგი, სანდრო, ფატი, მარი, ინგა, ირმა, რატი, გუგა, კატო, ნიტა, გაგი, ვაჩე, ნიკო, ბადრი, გია, აგრძელებენ ღუთუნა ეფრემიძის სიცოცხლეს, უფლის შეწევნით-ბაბუას ნაკეთებ სიკეთის კვალზე-იარონ, იარონ, იარონ ამინ!

გუგუზი

(554 წელს ბიზანტიელებმა, ხობის წყლის პირას, მუხანათურად მოკლეს ეგრისის მეფე გუგუზი II. ტყემლის ყვავილებში გუგუზი თავისი გარდაცვლილი პატარა ბიჭის სულს ხედავდა, რომელიც ანგელოზად ესახებოდა).

ლევან სანიკიძე

შენ სულს ხობის წყლის პირას
 მაფშალია პატრონობს,
 სამარეშიც მამულზე,
 ნაღვლობ მეფევ, ბატონო!
 მგლოვიარე თილისმა,
 გეცვა შავი პერანგი,
 უქარქაშო ხალიბურს,
 ატარებდი წელამდინ.
 შვილმკვდარ ხელმწიფეს სევდით,
 დანა პირს არ გიხსნიდა,
 გველის პერანგი იყო,
 შენი ჯადო თილისმა.
 შავი კვართით გლოვობდა,
 შენი სული ეული.
 ოდრიკალად ელავდა,
 უაბჯარო სხეული,
 ნეტარებით ოხრავდა,
 მინა ხარის ჩლიქებით,
 ყანას ხნავდი ობლების,
 შუბლზე ოფლის დინებით.
 გრძნობდი ტყემლის ყვავილში,
 იღვიძებდა ბუნება,
 პატარა უფლისწულის

სულის აბულბულება.
მაფშალია ლაზეთში,
სევდიანად გალობდა,
მტრებთან ხმალთა კვეთაში,
ის თილისმა გწყალობდა.
„მრუმედ მომხედა მზემან“
და გამექცა სიკვდილი.
მეფევე კაეშნიანო,
რომ იტყოდი სიცილით.
ვერ დაგძლია სპარსელმა,
ვერცა ბიზანტიელმა,
მტერთან შენმა პირბასრმა,
ხალიბურმა იელვა.
ბრძოლის ველზე ეფინა,
მტრები დახოცილები,
ეგრისს სურდა ელხინა,
ხანა აღორძინების.
მაგრამ შავი ილბალი,
ზენარქენი ხმალისა,
ავად უელვარებდა,
ბრძოლის ნაცად ლაზიკას.
თეთრ ტყემლებში გიხმოვდა,
უფლისწულის ძახილი.
მტრებმა უიაბჯაროს
ზურგში ჩაგცეს მახვილი.
შიშველია ხელმწიფე,
ხობის წყალში ბანაობს,
აი ეხლა დასცადოს,
უთილისმოდ ძალაო,
სისინებდა ასპიტი,
პირზე შხამის დანთხევით,

რომ ჩაეგდოთ თილისმა
 ტყემლის ტოტის დარხევით.
 მთვარეს შესცივდებოდა,
 და მზეც კრთოდა სოველი.
 ხვიჩა-ხვიჩა ვარსკვლავნი,
 კრთოდნენ მომსწრე ყოველის.
 ბიზანტიელ, „საჭურისთ“,
 ზურგს რომ გცემდნენ იარაღს,
 მათ მინაზე ცოდვების,
 წარღვნამ გადაიარა.
 მამულისთვის ბრძოლაში
 ანთებულო მინდიავე,
 ბევრჯერ მტრების ჯინაზე,
 თავი გადაგიდვია.
 გაზაფხული მოვიდა,
 უფლისწულის მირონით,
 ფეთქავს თეთრი ტყემლები,
 -შენი აპეირონი.
 კოლხეთში ისევ რიონობს რიონი,
 ხობის წყალს ვერ დააშრობს ხვატი,
 ქართველთა სულებში ცოტნეა, თამარი,
 ფარნავაზ, გუბაზ და რატი.
 ვერასდროს ჩაკვდება სული ეგრისული,
 სული ამაღლებული გუმბათს,
 ხოხობი ინავარდებს ხობში და ფაზისში.
 თბილისშიც ჩაფრინდება გუბაზ,
 დილა გათენდება ლაზურ-ეგრისული,
 პონტოს ზღვა დაიოკებს ტალღას,
 ისევ გაიშლება თეთრი ტყემლები და
 ორბი აფრინდება მაღლა.

27. VI. 2015წელი

მაგნოლია

ო, ასეთი ნუთი დაუბრუნებელი,
შენც ხომ არ გქონია,
მშვენიერი ზღვების, მშვენიერი მთების,
ტრფობა გაგყოლია,
როგორ მინდა შენთან,
როგორ მინდა შენთან,
ჩემო მაგნოლია.
(ანა კალანდაძე)

ჩემს ეზოში იდექ, როგორც დედოფალი.
შენი თეთრი ფატა ნიავეს გაჰყოლია,
ულვთოდ ძირში მოგჭრეს ნაჯახით და ცულით,
შენზე ფიქრი დღემდე დარდად ჩამყოლია,
რა დრო იყო მაშინ, როგორ მაგონდები,
ცა ქუდად არ მაჩნდა, დარდი არ მქონია.
მზარავს ნოსტალგია ისე მენატრები,
ცრემლით მაგონდები, ჩემო მაგნოლია!
ვხედავ ბავშურ სიზმრებს მამლის ყივილისას,
დილა შეთენების თავზე დამდგომია,
ისევ სათამაშოდ ვეძებ თანატოლებს,
მაგრამ არავინ ჩანს ჩემო მაგნოლია.
ჭადრებს კაპარჭინის შხეფი აპურებდა,
ხეებს ტივად შეკრულს ქარი აჰყოლია,
მაშინ ომი იყო, მშიერს ვაპურებდით,
ყველას მასპინძლობდი ჩემო მაგნოლია.
ფოთში ზღვაზე ისევ ქარბორბალა მეფობს
და თავიდან შეკრულ ეკლის გვირგვინს მაცლის,
ეზოში კი ბავშვებს ტუქსავს ლიზა ბებო,
ერთად რომ გვაშორებს ეკალსა და მაცილს.

ჩემო ბავშვობავ და ჩემო სიყმაწვილევ,
შენზე მოგონება დარდად ჩამყოლია,
ჩემო წარსულო და ტკბილო გახსენებავ,
ჩემო დიდგულა და ჩემო დიდყვავილა,
ჰოი, სად წასულხარ, ჩემო მაგნოლია!

10.VI. 2003წ.

აპრილის ცას ყვავილები ათოვს

სულში ახლა ისევ თეთრად ცივა,
მომრევია ირგვლივ ფიქრთა ჯარი,
გარეთ ისევ ტყემლის ფიფქი ცვივა,
ვშიშობ სულში არ ჩამიქრეს კვარი,
ახლა დილა თვალს მოსტაცებს ტატნობს,
და ვარსკვლავებს გაუკრთებათ ფერი,
ვზივარ ჩემთვის მოწყენილი მარტო,
გიტარაზე ძველ სიმღერებს ვმღერი.
აპრილის ცას ყვავილები ათოვს,
მე კი ისევ ვკორტნი ღამეს უძღებს,
დარდიან დღეს ჩემი სუნთქვით ვათბობ,
მიკვირს ამდენ ჯოჯოხეთს, რომ ვუძღებ.
მე გიტარა ავაკვნესე ცივად,
და აღარ მსურს ჩონგური და თარი,
სულში ახლა ისევ თეთრად ცივა,
გათოშილი მღერის კვლავ ზამთარი.

20.II. 2022

ერთი სოფლის გიჟები

*(გუძღვნი დიდი სამამულო ომის მონაწილე თანასოფლელებს
შალვა ზაქარაიასა და გრიგოლ დარჯანიას ხსოვნას)*

ფრონტზე შეხვდით სიჭაბუკეს,
მზის დიდებულ ამოსვლას,
ვინ გაცალათ ხვიჩა ბიჭებს,
სიბრძნის კბილის ამოსვლა.
დაუზამთრდათ დედებს თმებში,
უსაშველო ლოდინით,
და რიონის მწვანე ჭალას,
სევდა იწვა ლოდივით.
განა ნალმი სავსე იყო,
თაფლიანი ფიჭვებით,
სისხლისგან რომ იცლებოდით
პირტიტველა ბიჭები.
იქნებ ომის ქარტეხილი,
ბედისწერის ბრალია,
თქვენებრ ვინლა დაიცავდა,
დერბენდსა და დარიალს?
სულში სევდა დაუტოვეთ,
ცხრა მაისის მოლოდინს,
საქართველოს სიყვარულში
დაიხარჯეთ ბოლომდის.
ჭადრებს კოცნის საფლავებთან,
მოშრიალე ფიჭვები,
სოფლის შარას გაუყვებით
ერთი სოფლის ბიჭები.
კოლხეთს ისევ გაზაფხულდა,
ქათქათებენ ტყემლები,

რიონს ერთვის ნაკადულად,
ორი ქვრივის ცრემლები.
ნისლისფერი ცივი სევდა
ცრემლით დაისადგურებს.
ფრონტის ამბავს მოუყვებით
იებსა და სამყურებს.

9.V. 2000წ

საათი

ჩიტებივით კენკავს ნუთებს,
დროს ვერავინ ამუხრუჭებს,
ზოგი მართავს ნიფლის დუქნებს,
ზოგი ოქროს აფუთფუთებს.
ზოგსაც ქვეყნის გასაჭირი,
ანუხებს და ეძებს სავალს,
ზოგი დარდებს ღვინით ახშობს,
სმაში ეძებს გამოსავალს.
დრო გასულა უსწრაფესად,
ნუთებს მისდევს თვე და წელი.
ზოგს ქონება მოუხვეჭავს,
ზოგს მეფური სავარძელი.
საათი კი ტაკ-ტუკ, ტაკ-ტუკ!
ნუთი ნუთს ცვლის მალე მალე,
გამალებით, აჩქარებით,
მრგვალ რელსებზე მისრიალებს,
მოხედვასაც ველარ ვასწრებთ,
თვალხელშუა გარბის წელი,
უკვე განვლილს, უკვე ჩავლილს,
ვერასოდეს დავენევით.
ზღაპრულ რაშით მიქრის დრო და,
ველარავინ ამუხრუჭებს,
ეს საათიც ჩვენს ჯინაზე,
ჩიტებივით კენკავს ნუთებს.
და აღარავის უცდის,
დრო საათივით ზუსტი.

18. I. 2006წ.

საზრუნავი გაგვიჩნდა

სტომაქის ამოყორვის საზრუნავი გაგვიჩნდა,
როგორ ვკმაყოფილდებით დღეის სალაფავითა,
შური, მუცელმერთობა მეფურ ტახტზე ავიდა.
სულზე ფიქრი და ზრუნვა ნეტავ საით წავიდა?!
იქნებ ყავლი გასვლია ყველა ნამდვილ კალმოსანს,
იქნებ აღარ მღელვარებს არაგვი და რიონი?
მაშ მივუგდოთ მუზები ფიჩხებსა და სანაგვეს,
რომ აღარ დაფრთიანდეს მუზა გალაკტიონის.
უნიჭო ავტორებით ავსებულა ბაზარი,
რა ტრიუმფით წასულა ჰონორალის მსურველი,
ნიჭი მიგდებულია სანაგვეზე ჩვარივით,
და წიგნების ბიზნესში ფეხს იკიდებს სულელი.
ისმის კმაყოფილებით უნიჭოთა ხარხარი.

15.VI.1997წ.

სათუნას

სურნელს მოაფრქევებს ფურისულები,
მარტში ღიმილი რომ ჩაგაკონა,
შენ არ შეცვლილხარ ჩემთვის სრულებით,
ისევ ბავშვი ხარ, ჩემო გოგონა.
აჭრელებულა მარტი ფერებით,
და მიმოზებით ფეთქავს სამყარო,
ჩუმი ალერსით კვლავ გეფერები,
მანვალებს ფიქრი, რით გაგახარო?!
დამათრობს შენი ბავშვური მზერა,
ჩუმი ღიმილი დარდს რომ მიყვება,
ღმერთმა მანახოს მე შენი კერა,
ალამაზებულ გოგო-ბიჭებად.
სურნელს მოაფრქევებს ფურისულები,
მარტში ღიმილი რომ ჩაგაკონა,
შენ არ შეცვლილხარ ჩემთვის სრულებით,
ისევ ბავშვი ხარ, ჩემო გოგონა!

16.III.2016წ

ქართველი ხარ ბიჭო!

(ზოგ-ზოგებს)

როცა ჯიშში ჯიშობს,
 როცა ნიჭი ნიჭობს,
 როცა ქალი ქალობს,
 როცა ბიჭი ბიჭობს.
 კითხვა არ არსებობს,
 ქართველი ხარ, ბიჭო!
 ბრავო სიმონ, ბრავო!
 სიტყვებით რომ გიჟობ,
 დედაენას შენსას
 ჩიქორთული გიჯობს,
 მინარეთს და მეჩეთს,
 მისი გზა აქვს, ნიჭობს.
 შენს მიხედვით ტაძარს,
 და შენს რწმენას, ბიჭო!
 თუ ბარი არ ბარავს,
 ნიჩაბი არ ნიჩბობს,
 ვენახს ვილაც გისხლავს,
 მინას ყიდი ვინძლო.
 ქართულ სოფელს ახლა,
 ვინ მიხედოს ბიჭო?!
 ჰეროინს და ჰაშიშს,
 ძმაცაცურად იყოფთ,
 გართობას და „ექსტაზს“,
 არაფერი გიჯობთ.
 ბილწსიტყვას რომ ხმარობ,
 ვირიშვილი ვიყო,
 შენ საკუთარ დედას
 რად აგინებ ბიჭო?!

ქალი ნაზად გეტრფის,
შენ კაცებზე ფიქრობ,
კარგად დაუფიქრდი
გონს მოსულხარ ვინძლო.
ერის გამრავლებას,
სინჯარაში ფიქრობ,
ო, ასეთი ნეტავ,
რა სენი გჭირს, ბიჭო!
თუ ქალი არ ქალობს,
თუ ბიჭი არ ბიჭობს,
თუ ჯიში არ ჯიშობს,
თუ ნიჭი არ ნიჭობს,
ქართლის ჭირი კარზე
მოგდგომია ბიჭო!
რუსთაველს და თამარს,
დავითს პატივსაცემს,
ნუთუ იმათ მოსცხებ,
სირცხვილს, თავში საცემს.
ფიროსმანის ნახატს,
ქართულ ზვრებს და ბალებს,
ქართულ ორნამენტებს,
ეკლესიის თალებს.
ნუთუ შენში ახლა
ღვთის რწმენა არ ნიჭობს.
და შენს მშობელ დედას,
სხვისი დედა გიჯობს.
საქართველოს სულში,
ნუ აფურთხებ, ბიჭო!
შენს მამულს და რწმენას,
ჰანგს ბულბულის სადარს,
გუმბათოვან თალებს,

მიტოვებულ საყდარს,
ქართულ ზვრებს და ყანებს,
შენს მიხედვით გიჯობს,
არ დაუთმო არვის,
ცოცხალი ხარ ვინძლო.
მაშინ გეტყვი, მაშინ,
ქართველი ხარ, ბიჭო!

14.IX.2015წ

ცოტნეოზის დღესასწაული ნოჯიხევში

წვიმს, ამ წვიმაში ბუჩქნარებში გალობს ბუღბუღი,
აქ, ნოჯიხევში ცრემლს ვერ მაღავს გული მღერალი,
ეროვნულ სულის დიდ სივრცეებს დანატრებული,
გაშლილ მინდორზე მიმაქროლებს ცოტნეს მერანი.
ხობი, ხიბულა, ნოჯიხევი ღრუბელს იფერებს,
ღელავს ეგრისი, დღე არ სუფევს, თუმცა წყნარია
და ჩოხოსნებმა ეგრისულად აქაც იმღერეს,
სადაც ქართველ ხალხს ბევრი მწუხრი გადუტანია.
მაფშალია და ტოროლები თითქოს კვნესიან,
ხობის წყლის პირას ისევ ხარობს მწვანე ჯეჯილი.
მწვანე მინდორზე, იქვე მაღლივ დგას ეკლესია,
ხობის დედათა მონასტერი გულში შეჭრილი.
თითქოს ჩამესმის დიდებულთა ცხენის თქარუნი,
ცხენის ფლოქვების თქარა-თქური ღრუბლებს იცილებს,
აქ ცოტნეს სული შემოიჭრა ველზე ხმაურით,
თუმც ავდარია, მაგრამ მალე გადაინვიმებს.
ეროვნულ სულის სიჩაუქით ღელავს მამული,
ბედისწერის და უკვდავების ბრუნავს ბორბლები,
თავს ჯიდა ადგას კოლხური და მზე მენამული,
ისევ ერთად ვართ, ჩვენი მზით და ჩვენი ორბებით.
აქ სიმღერები კოლხურ სულის ანაკვნესია,
როცა ერთად ვართ, რას დაგვაკლებს მტერი ვერანი,
ღვთიურ მაღლობზე ნოჯიხევის დგას ეკლესია,
და ოცნებებით მიმაქროლებს ცოტნეს მერანი.

ცოტნეს კიბლი ფოთში

შენ აიეტის მინაზე დგახარ, რიონთან ახლოს,
 თითქოსდა კოლხეთს გზას უნათებ, იმედს ანიჭებ,
 ხიდს გადაჰყურებ ამაყად და ფაზისში სახლობ,
 და ზღვის ნაპირზე მეგობართა უღებ კარიბჭეს,
 ქართულო სისხლო, ქართველობა მკერდით დაიხსენ,
 დაღრეჯილ მონღოლს სიმამაცე შეშურდა შენი.
 კვლავ ფარად დგახარ მამულში და ბრწყინვალეობა ისევ,
 ძეგლს შეუდრეკელს, მხარზე ლეგა არწივი გშვენის.
 გასცქერი სივრცეს, უსასრულო განის და სიგრძის,
 ხმაღმემართულო მამულისთვის, მდგარო ამაყად.
 სიღარბაისლით კოლხურით და კოლხური სიბრძნით,
 თავად ნოინმა და ჟამთასვლამ ვერ დაგამარცხა.
 რიონის ნაპირს-ლელქაშებთან ათენებ ღამეს,
 ანცი ტალღები ძველ ლეგენდებს უყვება ფაზისს,
 ჩუმი ნუხილით ცაზე იწვის კოლხური მთვარე,
 და შენს ნათელ შუბლს ვაჟკაცობის ბეჭედი აზის.
 ათასწლეული ვერ იშუშებს ცრემლს და იარას,
 ზღაპრულ რაშივით გაფრენილა დღე გარდასული
 და ცოტნეს სახით დღეს ფაზისში ძეგლი კი არა,
 დგას უკვდავება, საქართველოს დიდი წარსული!
 დღეს მატეანე გაშლის ფურცლებს სადარდიანოს,
 საუკუნენი გაფრენილან ზღაპრული რაშით,
 მაგრამ ოდიშში, ისევ მძლავრობს სადადიანო,
 ნაღდ ქართველებში ცოტნეობას ვერავინ წაშლის!
 ერი აფასებს კეთილ საქმეს, აწონილს მისხლივ,
 ჰკითხეთ ქვითხუროს, მოქანდაკეს, მწყემსს და მეტყვევს,
 სამაჩაბლოში, აფხაზეთში, დაღვრილი სისხლი,
 ჩვენი ბიჭების ცოტნეობას თუ არ მეტყველებს.

ფაზისქალაქში ცოტნეს ძეგლი, ეს ხელთუქმნელი,
დგას დასტურ იმის, ერთად დგომის რომ დადგა ჟამი,
და საქართველოს ეკლესიის ღოცვა-კურთხევით,
ღმერთმა გვიმრავლოს ცოტნეები, მარადჟამს, ამინ!

10.VII. 2012წ.

შენი დალოცვა მიყვარდა

(გუძღვნი ყველა ბებიას)

ჩემი ბავშვობის საყდარო, ლამაზად მოსაგონარო,
 იმ ნეტარ დღეებს ვიხსენებ, მეტად ტკბილსა და საამოს,
 ვერ შევძელ შენი ამოშლა მოგონებების კარვიდან,
 კანფეტს რომ ამოიღებდი მეშვიდე ქვედა კაბიდან.
 შენი დალოცვა მიყვარდა, თაფლივით რომ შემრგებია,
 ძილისწინ როცა მეტყოდი, შენ შემოგველოს ბებია,
 შენი ზღაპრები მიყვარდა, შენი კომბლე და წიქარა,
 შენი დამჭკნარი ხელებით ათრთოლებული გიტარა.
 ტაძრის გუმბათის სიდიდე, ჩვენი წარსული იცოდი,
 სალოცავებთან იდექი, კელაპტარივით ინვოდი.
 იმ დარაიას თავშალში თავს იმაღავდი მორცხვად,
 თმებდათოვლილო სინმინდით უფლის ნათელი გამოსავდა.
 თხილის გულს ყველას უყოფდი, ცხრა ძმას და ცხრა დას
 ყოფნიდა,
 ერთხელ არ დაგიკვნესია ამ წუთისოფლის ყოფითა,
 ახლა ვიგონებ იმ საათს, ახლა ვიგონებ იმ წამებს,
 შენთან პირჯვარს რომ ვინერდი,
 ღვთის სიყვარული ვისწავლე,
 ბევრი ნუგბარი ვიგემე, ბევრი ტკბილი და მწარეცა,
 მაგრამ ის სიტკბო და გემო დრომ ვერაფრით ვერ წარეცხა.
 ყველა პატარას დავლოცავ, დავლოცავ ყველა ბებიას,
 შვილიშვილებზე ზრუნვაში თმები რომ გათეთრებია.
 ამდენ შრომა და გარჯაში სიცოხლის დღენი განლიე,
 საფლავს წითელ კვერცხს გიგორებ, შესანდობარიც დავლიე,
 ვერ შევძელ შენი ამოშლა მოგონებების კარვიდან,
 კანფეტს რომ ამოაძრობდი მეშვიდე ქვედა კაბიდან.

25.IX.2015წ.

ო, უძველესო დიდებაჲ ქართლის

ჭადრების ძირში ვიჯექ ნაპირთან,
რიონი ფიქრებს უხვად მახვევდა,
კოლხურ კოშკისკენ გამექცა თვალი,
უძველეს ფაზისს გადამახედა.
დაღონებულა არესის ჭალა,
„ოქროს ვერძი“ რომ არ აფრქვევს სხივებს,
დაჰკარგვიათო მზის სხივებს ძალა,
და ვარსკვლავებიც აღარ ციმციმებს,
განათლებული ფაზისქალაქი,
ძველებურად რომ აღარ ბრწყინდება,
ნეტავ რად ჩაქრა სიბრძნის ლამპარი,
სად ჩაქრა ძველი კოლხთა დიდება?!
ო, უძველესო დიდებაჲ ქართლის,
ვით წყაროს წყალი ისე მინდები,
ო, უძველესო აკადემიაჲ,
ფაზისში როდის აღორძინდები?
თავს ვინუგეშებ და აღარ ვიცი,
რომელი ნუთი მომიტანს შვებას,
როდესაც ტაძრის დარეკავს ზარი,
ისევ მივყვები განგების ნებას.
უცხო ტომების შურს ნუ გავივლებთ,
ლაღატს ნუ გავდებთ გზად და ხიდებად,
აიეტის და დიდი ფარტაზის,
კოლხური სიბრძნე ისევ გვჭირდება.
ისევ კოლხური ავწიოთ თასი,
და უძველესი ვჭექოთ დიდება.

10.V.20056.

რა მოგერია

*„ნამუსიანად მქცეველი ქალი,
არს მარგალიტი, ძვირფასი თვალი“.
(დავით გურამიშვილი)*

ქართველო ქალო, რა ვარამი გამოგივლია,
არ დაცემულხარ, სახელოვან გზებით გივლია,
„ქართლის დედაო“ უნინ მამულს წირავდი შვილსა,
დღეს რა სანამლავს, რა სამსალას უსინჯავ კბილსა,
რა ჭირს ვიმატებთ, აღარ გვყოფნის დარდები ჩვენი,
რომ თანამგზავრად გავიხადოთ მრუშობის სენი,
თუ ლამაზ ქალად გალიარა სოფელმა ერთხმად,
„ლამაზად შვილის გამზრდელ დედას გასახვენ ღმერთად“,
და არა მრუშებს, მეძავებს, ფლიდებს,
თუნდ ვარსკვლავეთში ჩუქურთმებს თლიდეს.
ვაი, რომ ზოგი საროსკიპოს გახსნასაც ითხოვს,
ქართულ ზნეობის წმინდა ტაძარს აშენებს თითქოს,
მკლავმოუღლელო, რამ დაგჯაბნა, ხატო ჭკვიანო.
შენით თავთავობს ეს სიცოცხლე, დულს, მაჭრიანობს,
უფალმა ნუ ქნას, დღეს, ზნეობა რომ დაითალხოვს,
ისედაც ერთი მუჭანი ვართ, თქვე კაი ხალხო!
განა არსებობს დღეს სიმღერა ნებისმიერი,
აკვანთან სამღერ იავნანას ჰანგზე ძლიერი.
მოთმენა უნდა დღეს ყოველგვარ ჭირსა და ვარამს.
მაგრამ მრუშობას?-არამც და არამც!
ლამაზო ქალო! ქართველი კაცის გულო და ერთავ,
ღმერთმა დაგლოცოს შენ საკუთარ ოჯახთან ერთად!.

17. IV. 2008წ.

ლზინი რესტორან ოაზისში

(საშუალო სკოლის დამთავრების 50 წლისთავის აღსანიშნავად.)

აუ რესტორან ოაზისს ჩამოფარვია ღრუბლები,
გარეთ წვიმს კოკისპირულად, ტანზე გვასხია ბურძგლები,
თითქოს 17 წლისა ვარ, ბავშვივით უნდა ვიცელქო,
მინდა წვიმაში გავვარდე, ვიხარხარო და ვიცეკვო.
ასკინკილათი ვიხტუნო, სულ აღარ ვწონი ნაბიჯებს,
თუნდაც ეს ჩემი ცელქობა სიცოცხლის ფასად დამიჯდეს.
მიყვარხართ, გამაძლებინეთ, მე თქვენი სანახავითა,
ჩემო ჭაღარა ბავშვებო, ამდენს მე როგორ ავიტან.
ჰე, ღმერთო, შენ შემარჩინე ეს ყმანვილური სიგიჟე,
უნდა გავუძლო სიხარულს, სანამდე გული მიმიშვებს.
უფალ თამადას ვუსმენდი, სიტყვებს, რომ ისე ძერწავდა,
რიონის პირა რესტორანს, ააცეკვებდა ლერწამთან.
ვინ დაანათლა ნეტავი ეს ნიჭი უდიადესი,
მზის სხვებივით გაგვხვია, მან სიყვარულის ბადეში.
სიცოცხლე ჩვენგან წასული გოგო-ბიჭების ბედისა,
შესანდობარი კი არა, ცხარე ცრემლები შეისვა.
მეწყერიც რომ ყოფილიყო, მიწა გულისპირ შეხსნილი,
ილენებოდა ღვარცოფი გალაკტიონის ლექსივით.
ჰე, დიონისე ხმაურობს, უნდა შეასკდეს ალუჩებს,
მაგარი გოგო ვიქნები ამ სიყვარულს რომ გადვურჩე,
ფოთურად წვიმს და ფოთური ქარი გვინენავს დაღალებს,
დაე, ისმოდეს სულყველგან კოლხური ჰარი ჰარალე!
ღმერთო, გამრავლდეს ლზინი და
ქართული ჯიში გამრავლდეს,
და ნუ გამოლევ ამქვეყნად
კოლხელ ვაჟკაცთა თამადებს
ჩემო ჭაღარა ბავშვებო,

მინდა რომ დიდხანს გიხილოთ,
50 ცოტაა, კიდევ 120 ვილხინოთ.
გზებზე და გზაბილიკებზე ბევრი გვაქვს სახეტილო,
სიბერე არ გამაგონოთ, შორს ჩვენგან ოხერტილო!
სულ სიყვარულით ვიქნებით,
გულს ნუ გაიტეხთ დარდითა,
ჩვენ ისევ ჩვიდმეტისა ვართ,
გულმა სიბერე დაფლითა.

12. XI. 2010

* * *

ჩემო ველებო, ჩემო მთებო!
ზღვა და თოლია,
არესის ჭალავ!
უძველესო, ჩემო ფაზისო,
ეს სიყვარული დედის მუცლით გამომყოლია,
როცა შენთან ვარ, თავი ისევ ბავშვი მგონია,
და ვით ყმაწვილი ასკინკილით შენთან ვხალისობ.

15.VII .2016წ.

რაც გვჭირს ჩვენი გვჭირს

ხელგაშლილობა მოგვსდგამს ოდითგან,
ყველას გავუღეთ გულის ჭიშკარი,
მოყვრად მოსული მტერი ყოფილა,
გულს რომ დაგვასო ბასრი ისარი.
სტუმართ მოყვრობა მამაპაპათა
არის წესი და არის ზრდილობა,
მაგრამ ბოროტად გამოიყენეს
ჩვენი ზედმეტი ხელგაშლილობა.
რაც ჩვენი იყო მისად ჩათვალეს,
ბევრმა ურჯულომ, ბევრმა არმიამ.
ჩვენში მოყვრულად მოსულმა მტერმა.
ქვეყნის საზღვრები არივ-დარია,
რაც გვჭირს, ჩვენი გვჭირს,
სხავს ნუ ვაბრალებთ, ჩვენი სენია,
ჩვენი ქრილობა,
აღერსით გვინგრევს ახლა სალოცავს
ჩვენი ქართული ხელგაშლილობა.

14.XI.2010წ.

ღამე აპრილში

მთებს თავზე გადაევლება,
 ფეხს აუჩქარებს მარდად,
 დაეფარება ცისკიდურს
 ლეგა ღრუბლების ფარდა,
 ტყის სიგრილეში გასუდრულ
 ნიავესაც გააღვიძებს,
 შაშვი მიყუჩდა ხეზე და
 გალობას მყისვე იწყებს.
 ღამაზ ყვავილებს ბუღბუღი,
 უმღერის დითირამებს,
 და ნიბლიებიც ყვებიან,
 ტყის ახალ-ახალ ამბებს,
 ღამეში ციცინათელა
 დააციმციმებს თვალებს,
 ფანარივით რომ ანათებს,
 ხატავს ალისფერ რკალებს.
 ატამს ასკდება კვირტები,
 ღამეა ვარდისფერი,
 ძილგატეხილი მდინარე
 მიდუდუნებს და მღერის.
 გამოჩნდა ღრუბლის ფარდებში
 დარბაისელი მთვარე,
 ამღერებულა ცის თაღზე
 ეს სააპრილო ღამე.

10.IV.2011წ.

ნოსტალგია

(ფოთში არსებული ალმანახ - „ორნატის“ დახურვის გამო)

მენატრებით, ოი, როგორ მენატრებით,
დარდისაგან თვალებს ცრემლით ვიოსებ,
მენატრება თქვენთან ერთად ხეტიალი,
მალთაყვის და პორტის სანაპიროზე.
მამულის და სიყვარულის სადღეგრძელოს,
გულით ვსვამდით, განა აზარფეშებით,
აქეთ მწვადი შიშხინებდა, „ოქროს ტბაზე“,
და ანკესზე სხარტალებდნენ თევზები.
თავს გვიკრავდა მონინებით მაგნოლია,
თოლიები და ფოთური ზღვაური,
იღვრებოდა ძონისფერი ოჯალებში,
დიონისე მოდიოდა ხმაურით.
სადღეგრძელო კი არადა ლექსი იყო,
რომ გვაქცევდა მარადიულ ჭაბუკად,
ხარის რქა და ჯიხვის ყანწი რას ყოფნიდა,
პოეზიის გაუმადლარ ჭაბუკებს.
მიუძღვოდა ცხენებს გენო კალანდია,
და ოტია აბოლებდა ყალიონს,
დიდოსტატი ვუქეთ ბატონ კონსტანტინეს,
აბაშაში შევეგებეთ ალიონს.
და შევბედეთ ისევ მთვარის მოტაცება,
არაბია გავაჭენეთ ენგურზე,
თარამ ემხვარს ნაბიჯები დავუნუნეთ,
ოჯალებში გადავკარით ცხელ გულზე.
ლამაზ ჩარგალს მთის კალთები დავუეკოცნეთ,
დავენაფეთ ვაჟას წყაროს პეშვებით,
ხინკალსა და ჟიპიტაურს დავაყოლეთ,
ფშაველების ცეცხლოვანი ლექსები.

გოლიათი ვაჟა ციდან დაგვეყურებდა,
 დაგვენათოდა საქართველოს დიდი მზე,
 სიხარულით ტოტებს შლიდა ქორაფი და,
 ჭიუხებში გვილიმოდა პირიმზე.
 ნოქალაქევს პოეზიის კონკურსებით,
 ციხე-გოჯში მაფშალიაც გალობდა,
 ქუჯისა და ფარნავაზის ქართულ სულით,
 ვამხნევებდით ახალგაზრდა თაობას.
 რიკოთსა და რიკოთის იქით მუდამ ჩვენი,
 პოეტური სული იყო თანხვედრი,
 ძველ სენაკში პოეტ ლანდა მასხულისა
 ვამაყოფდით ვაჟკაცური დახვედრით.
 თხილის გულსაც გავიყოფდით ხოლმე ძმურად,
 გულს გვიღრნიდა წუთით თვალთა სიშორე,
 დიონისე ზეიმობდა ჩვენს ფერხულში,
 ასე მხოლოდ პოეტები გიჟობენ.
 მეგრულ ჯარგვალს -
 მალთაყვაში შუა ცეცხლთან,
 კვლავ ვუხმობდით გოგლასა და ტიცინას,
 „ორნატელებს“ შეეშლებათ განა რამე?
 ქეიფის და შრომის ფასიც იცინა.
 ერთი სცადონ, შეაჩერონ სიყვარული,
 ვინ უარყოს ჩვენში წმინდა რაც არის,
 ვერ გაგვტეხეს, თუმცა, ბევრჯერ შეეცადნენ,
 ჩვენს თვალებში შეეყარათ ნაცარი.
 კვლავ დავლაშქროთ საქართველოს მთა-ველები,
 და მარტვილში წყალი შევსვათ, „ნაჩხურას“,
 კვლავ ვესტუმროთ ცანაგების კოლხურ ოდას,
 ისევ ისე ვიქეიფოთ კაცურად.
 დაე, მკერდი შეგვინგრის პოეზიამ,
 ვაჟას, გოგლას, და აკაკის ლექსებმა,

ისევ ვუხმოთ ტიციანს და გალაკტიონს,
დე, ნაგვლეკოს პოეზიის მეწყერმა.
ჰაერივით დღეს გვჭირდება რუსთაველი,
ვაჟას, ტატოს, და ილიას სამყარო,
დიდ პარნასზე კვლავ მოვუხმოთ მუზის ღმერთებს,
მტრის ჯინაზე ფარხმალი არ დავყაროთ.
თორემ ვილაც მოგვადგება სხვა სიმღერით,
ქართულ ჰანგებს ნაგვიშლიან ამიერ,
ახლა ისევ ლილეო და წინწყაროთი
მოვეფეროთ ქართულ მრავალჟამიერს.
მენატრებით, ოი, როგორ მენატრებით!
დარდისაგან თვალებს ცრემლით ვიოსებ.
მენატრება თქვენთან ერთად ხეტიალი,
მალთაყვა და პორტის სანაპიროზე.

12.VI. 2011წ.

მამლის ყივილი

იცით, რა არის მამლის ყივილი?
 როცა ღმერთს გინდა უთხრა მადლობა,
 გაჩუქა დილის ერთი ღიმილი,
 და ისევ გინდა ფეხზე დადგომა.
 მამლის ყივილში კრთის განთიადი,
 ბაღში ალუჩა თეთრად რომ ფეთქავს,
 და ბინდისფერი ქრება წყვდიადი,
 მამლის ყივილში მზის სხივთან ერთად.
 რუ მორაკრაკებს, ტყემლის ფთილაა,
 თუ იქ ატმების მოსჩანს ხანძარი,
 ჩიტები სტვენენ უკვე დილაა,
 დასრულებულა ზამთრის ზღაპარი.
 გათენდა მამლის ყივილი მესმის,
 დილის რიჟრაჟი მიყვარს ძალიან,
 იღვიძებს ჩემში მუზა და ლექსი,
 ეს ხომ სიცოცხლის ქარიშხალია.
 ღმერთო, ნუ მოშლი კვირტების ფეთქვას,
 ბუნებას ჰქონდეს შნო და ღიმილი,
 პოეტებს დილით ლექსები ეთქვათ,
 დე, აღვიძებდეთ მამლის ყივილი!

არ მოშლოდეს ჩემს ქვეყანას კვირტების გაშლა, იის სურ-
 ნელი, სიცოცხლის ფეთქვა, პოეტებს დილით ადრე, მამლის
 ყივილზე აფრენილი მუზა და ლექსის წერის სურვილი.

იმედი არ მოგეშალოს დედაო ყველა სიკეთისა, საქარ-
 ველოვ ჩემო!

12.IV.2014წ.

ბელურა

*„სხვაგან გაზაფხულს შეხვდა მერცხალი,
ჩვენთან ყინვაში მოკვდა ბელურა“
(ო.მამფორია)*

ჩემო ჩიტუნავ, შიმშილით და
ყინვით შთენილხარ,
სხვებივით მაინც უსამშობლოდ
არ დარჩენილხარ.
არც მერცხლის კვალზე გიფრენია
არც წეროების.
არ გიზიდავდა პალმის ტოტი და ჩეროები.
ეძებდი საზრდოს აბუზული ღამენათევი.
ბევრჯერ დაგიგეს ონავრებმა კაკანათები,
სხვის ოქროს საკენკს შენი
ქვეყნის გერჩივნა ნამი,
არ მოგიცვლია სუსტი ფეხი
არც ერთი წამით.
ლაბუა ჩიტო,
თბილ ქვეყნებში არ გაფრინდები?
იქ ნეტარებას დაენაფნენ ტყეში ჩიტები,
პანია გულში სიყვარული კელაპტრად იწვის,
შენ ვერ შეგიპყრობს ნოსტალგია მშობელი მიწის

10.II. 1999წ.

* * *

შენ დიდების ჯომოლუნგმაც რომ დაიპყრო,
დაიხსომე, ჩემო კარგო ერთი ცნება,
ქალი უქმროდ ფრთამოტეხილ თოლიას გავს,
გამუდმებით ქარიშხალს რომ ეხეთქება.

მარტის თვე

მარტის თვე ტკივილს ნამქერებს ატანს,
ღრუბლების ფთილა და მზეა ცაში,
მზე გაუღიმებს ტყემალს და ატამს,
და დაჰქრის ყველგან ფრთამალი რაშით.
იქით ყანაში ხორბალი ღვივა,
ჩიტებს ტალახი ააქვთ კალთებით,
ბუდეს იშენებს, მოფრინავს ციდან,
დედის ინსტიქტის გააღმასებით.
მთაში ირმების ყვირილი ისმის,
ლალი ქორბუდა თავის სწორს ეძებს,
კვირტებში ფოთლის გაშლა რომ ისმის,
გაზაფხულია დათოვლილ გზებზე.

* * *

ხოხბის ყელივით ლამაზი დილა
რომ იყო კოლხეთს,
ხარობდა მზე და ყვავილები, - სხივები ისრის
და არიჭალას, „ოქროს ვერძი“ ეკიდა ხეზე,
კოლხური სიბრძნის ნათელს რომ ისვრის.
რიონის პირას დაღვრემილი დგას მებადური,
ხელცარიელი ბადესავით შერჩა ცხოვრებას,
ვაჟი კაცისთვის ახლა რიონს მიაქვს ბლავილი,
მთების ნაშალი, ნიჟარები და მოგონება.

15.II. 2008

ორი ვაჟა

(ვაჟა ეგრისელს)

ფშაველო, შენ მთა გიტაცებს,
 არწივისებურ ხედვითა,
 თავზე მთის ჯანლი ჩამაგდის,
 „ნისლი ფიქრია მთებისა”.
 ეგრისელს ზღვაი შეუსვამს,
 პოსეიდონის პეშვითა.
 სახეს ინამავს ზღვისკარად,
 შმაგი ტალღების შხეფითა.
 გაჰყურებს ორი ვაჟაი-
 თვრება ბუნების ეშხითა,
 ცრემლი კი არა სისხლი სდით,
 სამშობლოს მწუხარებითა.

15. X. 1995 წ

შენ მოხვედი წინაპრიდან

(ჩემს შვილიშვილს, პატარა შალვას)

შენ მოხვედი დასაწყისად,
დასასრული წავიდა,
შენ მოხვედი ეს სიცოცხლე
რომ დაიწყოს თავიდან.
შენ მოხვედი წინაპრიდან,
პაპის მამის მამიდან.
დასასრული ჩავლილია,
დასასრული წავიდა,
შენ მოხვედი რომ ამ სულში
არ ჩამიქრეს ლამპარი,
ყური მიგდევ, მინდა გითხრა,
დევეგმილების ზღაპარი.
მინდა გითხრა რომ ნამუსით
უცხოვრიათ წინაპრებს,
რომ კეთილი საქმე იყო
ჩვენი ციხე-სიმაგრე.
მოგიყვები მერცხლის ენას,
როგორ ფლობდა მინდია,
განა პაპის სატევარი
ფულზე გაგვიყიდია?!
შენ ჩემს გულში ზიხარ ახლა,
შემოგევლოს ბებია!
ქონება და არ ქონება
ერთმანეთის ძმებია,
ხან ერთია, ხან მეორე,
გაგორდება დუშაში,
ზოგჯერ ბევრი განძის მქონე
დარჩენილა ქუჩაში,

ზოგჯერ ისე გვატრიალებს
ბედისწერის ბორბალი.
ღარიბ-ღატაკს უპოვნია
ნატვრისთვალის გორგალი.
შენ მოხვედი დასაწყისად,
დასარული წავიდა,
შენ მოხვედი ეს სიცოცხლე
რომ დაიწყოს თავიდან.

2.II.2005

მეუღლეს

ახლა როცა დავბერდით მე და შენ,
ახლა როცა მივწავლდით მე და შენ,
ბევრი მწარე ვიგემეთ, ბევრი ტკბილიც ვიგემეთ,
ამ ცხოვრების ზედაშე.
ფიქრი შენგან ღალატის, უკვე აღარ მაწვალავს,
მოპარული ღიმილით არავინ გითვალთვალავს,
ახლა შვილიშვილებთან დროა კერას მივუსხდეთ,
რადგან ქალებს გეთაყვა, შენ გულს ვეღარ მიუჩენ.
წამო, ერთად ავანთოთ მინავლული ლამპარი,
შვილიშვილებს ვუამბოთ საყვარელი ზღაპარი.

10.V.1990წ.

თროზის საათი

*„მეგობარს, სატრფოს, სიმდიდრეს, დიდებას, სამარადჟამოს,
ვერსად იპოვი და რად გსურს, სურვილმა გრძნობა აწამოს,
ღვინო კი ერთი განძია, უნდა სვა, უნდა ილხინო!
დავლიოთ ძმებო დავლიოთ, დავლიოთ წითელი ღვინო.“
(გალაკტიონი)*

გაკერპებულ ფიქრებს ღვინოში ალბობდა,
სულიც ცეკვავდა სხეულთან ერთად,
გაუჭირდა არტახების მოშილიფება,
თვალეში ჩანდა სამყაროს აღქმა,
გაორებული მზერით, უფლის ნილბით
ილანდება ანტიქრისტე,
სიკეთის ნილაბს ეშმაკეული ამოფარებულა,
ოთახში, შიშისმომგვრელ ნაჩურჩულევში
კვლავ ცხადდება სინამდვილე.
გულზე მარწუხივით, რომ ჩაფრენია.
და სიცოცხლის ძარღვებს უფლეთს,
გარეთ კი სისინებდა ქარნანნალა,
მწარე ფიქრებმა მიივებივით ჰკიდეს ცრემლები.

10. II.1995წ.

დარდიმანდული

(ლოთების სიმღერა)

მოდით ავაგსოთ ფიალები,
 შევსვათ სასმისი,
 მე სადღეგრძელოს ვამბობ თქვენსას
 ჩვეულ ხალისით.
 ეს გაუმარჯოს ლხინის ღმერთს
 და ყველა დარდიმანდს,
 ვისაც ამ ქვეყნად გული ერჩის,
 ვისაც დარდი კლავს:
 თავისი ქვეყნის,
 მერე ქალის, მერე ბახუსის,
 ვისაც კაცურად უძგერს გული
 და აქვს ნამუსი.
 და ვიდრე ჟამი გადაბელავს დარდსა და ტკივილს,
 მოდით კარგებო, ნუ მოვყვებით წუნუნს და ტირილს.
 ჯიბეში გროშიც არ მიჩხავის, ზოგჯერ უფულოს,
 მაგრამ გაზაფხულს იმედებით უნდა ვუყურო.
 სასმისში ნალველს ნუ ჩამისხამ, ლამაზო ქალო.
 ნეტავი იმას, შენი ტრფობის ბედი რომ წყალობს.
 მოდი, მომხვიე ეგ ხელები სანამ დრო არი,
 თორემ დაგრჩები მეც ცრემლებით მოსაგონარი.
 ეს გაუმარჯოს ყველა შფოთსა და
 ყველა დარდიმანდს,
 ვისაც ამ ქვეყნად გული ერჩის,
 ვისაც დარდი კლავს.
 თავისი ქვეყნის,
 მერე ქალის, მერე ბახუსის,
 ვისაც კაცურად უძგერს გული,
 და აქვს ნამუსი!

ეს გაუმარჯოს ყველა ქართველს და
ყველა კაიკაცს,
ვინც ვაზის ნაჟურს შეირგებს
და ტკივილს აიტანს.

15.V. 2003წ.

შენ თუ კაცად არ ივარგე

(ზოგ-ზოგებს)

კაცი თუ ხარ კაცი იყავ, ქალი თუ ხარ, იყავ ქალი,
 ფეხებზე ნუ დაიკიდე ცა და ქვეყნის სამართალი.
 ნუ გახდები, ნუ გახდები ეშმაკების სამართავი,
 ღმერთმა კაცად გაგაჩინა, ცოტა ხმაც კი დაიბოხე,
 მამალიც კი ხვდება ყივილს,
 ყოველ ცისკარ-ალიონზე
 შენ მამლად ხარ გაჩენილი,
 მარცვალს უნდა ჭამდე ნედლად,
 ქათამივით ნუ კაკანებ,
 გაჩენილი არ ხარ დედლად,
 დაიყივლე სანამ დროა,
 დღე მშვიდობით თუ გათენდა.
 შენ თუ კაცად არ ივარგე,
 მომავალი ვინდა შექმნას.
 ყურს საყურე არ გიხდება,
 გინდ ლალის, გინდ საფირონის,
 ჯაჭვის პერანგი ჩაიცვი,
 თუ გახდება საჭირონი.
 რამდენი ჭირი გადაგვხვდა,
 და დღეები დარდიანი,
 გაიხსენე დავითი და
 დიდი ცოტნე დადიანი.
 მამულიშვილნი ლაშქარში,
 მტერს რომ ეკვეთნენ პირველნი,
 რამ დაგავინყა დავითი,
 და, „ძღვევაი საკვირველი“.
 ხმა დაჭექე სანამ დროა,
 დღე მშვიდობით თუ გათენდა

შენ თუ კაცად არ ივარგე,
მომავალი ვინლა შექმნას!
ჰოდა ისე მოიქეცი,
რაც შეშვენის ყველა ვაჟკაცს.
მუჭისტოლა მამული გვაქვს,
და იმასაც ნუ დავკარგავთ.

18.III.2023

იმედი მაქვს ღვთისა

მინდა მარად დამქონდეს
სიყვარული ძმისა,
უფულობის სენი მჭირს, მეტი არაფრისა,
სადაც წავალ, თან დამაქვს ცარიელი ქისა,
ხან რას ვისმენ და ხან რას.
ბარისას თუ მთისას.
ჩემს ჯიშს მუდამ ჩვეოდა გამძლეობა მტრისა,
ბრუნვა მუდამ იქნება, მთვარისა და მზისა.
იმედს მაინც არ ვკარგავ ამ წუთისოფლისა.
უიმედო მტერია, იმედი მაქვს ღვთისა.

18.VI.2017წ.

დედაო ღვთისა მარიამ

*ჩემო საყვარელო ქართველო ხალხო, გილოცავთ მარი-
ამ ღვთისმშობლის დღესასწაულს, ყველგან და ყოველთვის
გფარავდეთ მისი მადლი და კალთა.*

დედაო ღვთისა, მარიამ,
და ქრისტიანთა მშობელო,
მარადი სიყვარული ხარ,
ბოროტთა უარყოფელო.
მადლით მოსილო დედაო,
ყველა სიკეთით მოცულო,
შენ წინ ცოდვილი ვდგავარ და
მუხლმოდრეკილი ვლოცულობ.
მე ქრისტეს რწმენით დავდივარ,
როგორც რიგითი ქართველი,
შენა ხარ ჩემი რწმენის და
ჩემი გრძნობების მმართველი.
დრომ ვერ წალკეა სინმინდე,
ქართველთ ედექი ფარადა,
შენ და შენი ძე თუ არა,
მაშინ ვინ დაგვიფარავდა.
„თამარის დროშა გაშალეს,
შეკრბა დიდუბეს ლაშქარი“,
ფეხშიშველა და ცრემლებით,
წინ მიუძღოდა თამარი.
დიადი გამარჯვებები,
თან გვახლდა უფლის შენევნით,
ლელოს გატანა დიდგორზე,
შენი ლოცვებით შევძელით.
მინდა უნარი შემწევდეს,

ივერთა კვლავ დიდებისა,
მომეცი ძალა უფალო,
შენი ძის განდიდებისა.
ამქვეყნიური ცოდვა გვჭირს,
შეგვინდე - ძლიერ ვლონდებით,
შეჭირვებულთა შემწევო,
მიმტევებელო ცოდვების.
მშვიდობა მოგვეც, უფალო,
ნურასდროს გავიხლიჩებით,
მტერი ჩვენ რას მოგვერევა,
ერთ მუჭად თუ შევიკვრებით.
ქართველთა სიძლიერე და
კვლავ ერთად ყოფნა მინდება,
ქრისტეს მშობელო მარიამ,
დიდება შენდა, დიდება!

28.VIII. 2024წ.

ნუ დალონდები

(კიდევ ერთი საბედისწერო რიცხვი)

ქართველ ხალხს ოდითგანვე საყვარელი და გამორჩეული სახელები ჰქონდა: კაცთა, ციხე-კოშკთა, ტაძართა, ხეთა, ციურ სხეულთა და თქვენ წარმოიდგინეთ რიცხვთა სახელიც გამორჩეული და სააღერსო ქონიათ თურმე: ცხრა ძმა, ცხრა მთა, ცხრა ანგელოზი, ცხრა წყარო, ცხრათვალა მზე, თუ ვინმეს უნებლიედ ან უდანაშაულოდ დასჯიდნენ, ცხრა ტყავი გააძვრესო-იტყოდა ქართველი. კიდევ ერთი ცხრა სისხლიან თარიღად მოგვევლინა, ჩემო ბედკრულო ქვეყანავ. რას ვიფიქრებდი, გაზაფხულის პირას ისევ ცხრა რიცხვს მოუხმობდი შვილთა შერთა დასარბევად და სისხლის დასაქცევად. მოუხმობდი, მაშინ როცა ხეთა კვირტები ერთმანეთს ჯიბრით ასკდებოდნენ, როცა ნაირყვავილთა ფრქვევა, ფრინველთა საამური გალობა და ფანდურის წკრიალა ხმა ისე ეხმიანებოდა ერთმანეთს, როგორც, „ჩონგური საქართველოა, სიმები ჩვენ ვართ ყველაო“. როცა მინის ყივილი გვიხმობდა ყველას შრომის ფერხულში ჩასაბმელად.

ცხრა ძმა ხერხეულიძეთა მსგავსად ორჯერ ცხრანი ვიყავით 9 აპრილს დაღუპულთა სიაში, ჩემო თვალხატულა ჭაბუკნო და ქალწულნო, დუღდა თქვენს ძარღვებში ქართული სისხლი, ქართული გენი, ქართული ხასიათი, რომელსაც ნორჩი ნერგივით გაფრთხილება უნდოდა. ვაი, რომ ველარ გაგიფრთხილდით. იმ საბედისწერო ღამესაც ერთი თხილის გულს ცხრა ძმასავით იყოფდით და საქართველოს ხვალინდელ დღეზე აფორიქებულემა ვერც კი გაიგეთ როგორ შემოგიღოთ კარი უღმობელმა სიკვდილმა: „ვაი, რომ გწამდათ უკვდავება სიყვარულისა და სიყვარულის გარიჟრაჟზე შემოგაღამდათ“. როგორი მჩქეფარენი და ლაღები იყავით იმ დღეს, ფანდურის წკრიალა ხმაში იღვრებოდა მშობლიური

მინის სითბო, სილაღეც და სილაჟვარდე ქართული ზეცისა, - ფიროსმანს რომ ასე უზადოდ დაუხატავს. ეს ხმა იყო შეგონებაც, ლალადიც, (ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე). არცაა გასაკვირი, ვის შეეძლო გაეკეთებინა ყოველივე ეს, თუ არა თქვენ! ვის შეეძლო ეთქვა ასე თამამად თუ არა თქვენი ჯიშისა და მოდგმის კაცს?!, „ცხრა ლახვარი რომ დამარტყან ცხრა-ჯერ გულში,

მტრის ჯინაზე ცხრაჯერ მწარედ გავიცინებ,
დავიღლები საქართველოს სიყვარულში,
სასთუმალზე ერთხელაც არ დავიძინებ.“

ცხრა ანგელოზი გფარავდეთ, სულნო შეწირულნო ქართველთა ნათელ მერმისს! ცხრათვალა მზე დაგნათოდეს იმედის სხივად, ჩემო ქვეყანავ! ნუ დაღონდები ქართველო, რამეთუ ახლა გმართებს მეტი შემართება, ცხრა ხე დარგე შვილთა შენთა გასახარად:

1. ხე გონიერების,
2. ღონიერების.
3. რწმენის,
4. სიკეთის,
5. სიმრავლის,
6. ჭირთა თმენის,
7. ერთმანეთისა და სხვათა გატანის,
8. მამულის სიყვარულისა და ბუნების საგალობელის,
9. რაც მთავარია, ურთიერთ სიყვარულისა, რომელიც ასე ძალიან უნდა დღეს შეჭირვების ჟამს საქართველოს.

მარტვილს მიდის ცირა

(ვეუძღვნი 9 აპრილს დაღუპულ მარტვილელ აზა ადამიას ხსოვნას).

ლეგა ღრუბლებს ციდან,
სდის ცრემლებს ღვარი,
დედას აბა როგორ
ვუთხრათ სამძიმარი?!
მარტვილს მიდის ცირა,
ყვავილების ჯვარით,
ტირის საქართველო,
რეკავს გლოვის ზარი.
თავს გვირგვინი გადგას,
აღესილი ნიჩბის,
საქორწილო კაბა
ყაყაჩოსფერ სისხლის,
ეგ თითები თრთოლვით
სიმებზე რომ რბოდნენ,
გიფიქრია ცირა,
შენ სიკვდილი ოდეს?!
მაყრიონი მოდის,
შავი ეტლით ციდან,
ანგელოზთა ჯგუფი
გეგებება ცირა.
აგიტაცებს ფრთებით
დაღლილს, ღონემიხდილს,
და იქ ქართულ ქორწილს,
ზღაპრულს გადაგიხდის
დედას ისევ თაღზი
და ცრემლები წყალობს,
მაყრიონი მეგრულ ნანაიას გალობს,
ყვავილების სისხლით

მოუჩითავს აპრილს.
დედოფალი მოდის
მაყრიონით მარტვილს,
მობრძანდება ცირა,
ყვავილების ჯვარით,
მარტვილს ისევ ისმის
ქაშუეთის ზარი.
არ გეგონოს ცირა,
ქედს მოვუხრით ვისმე,
ეს უმანკო სისხლი
აბორგდება ისევ.
ჯილაგი და რჯული
ისევ ჯვარი ქრისტეს,
მამული და ენა გადაგვარჩენს ისევ.
დაიძინე მშვიდად,
სიფრიფანა ქალო,
ანგელოზნი შენთვის
იავნანას გალობს.

11.IV.1989 წ.

მე პოეზიის ამივსეთ თასი

მე ვერ დამატრობს ვაჟის ნაჟური,
 ალავერდისთვის მადლობა ასი,
 ამივსეთ თასი ლალისფერ ღვინით,
 და პოეზიის ამივსეთ თასი.
 დავენაფები ვაჟის ლექსებს,
 ავახშიანებ აკაკის ჩანგურს,
 თუ გადარევათ მომისწრო ველზე,
 დავაგუგუნებ სიმღერას ქართულს.
 და თუ მოვკვდები არას ვინაღვლი,
 ვიმღერებ ქართულ ლექსების ჰანგზე,
 მე პოეზიით ისე ვარ მთვრალი,
 ჩუმი ღიღინით მივდივარ გზაზე.

9.VI.2000წ.

ლექსმა უნდა დაგატყვევოს

ლექსმა უნდა ველები და
ბილიკები გაგატაროს,
და მოხეტეილ გრიგალივით
ძვლებში უნდა გაგატანოს.
ლექსი ატმის კვირტებივით,
ხეზე ჯიბრით გადამსკდარი,
ჩიტებივით რომ უგალობს,
მამულს ლექსის ყველა ბნკარი,
მძულს მოლაყბე კაცი ვინმე,
რითმებით რომ ნაირფერობს,
აბა ლექსი ვის რად უნდა,
წყალწყალა და საპირფერო?!
როს წკრიალა აკორდებით,
როცა ლექსი ატანს გულში,
გოლგოთაზე ჯვარზე გაკვრა,
არცა რაა შენს მამულში.
დედის რძე ხარ, როცა ჩვილი,
შენს მადლს უნდა მაზიარო,
დავაჟკაცდი, მაჭარივით
სისხლში უნდა დამიარო.
დაფრთიანდი, აყვავილდი,
დაიხეთქე ყლორტით ფესვი,
და გულიდან ამომსკდარმა,
რომ ვთქვა: აი, „მესმის მეთქი“.

9.III.2003წ.

ტკივილდამაყუჩებელი

ტკივილით რომ დავიტანჯო,
 სენით განუკურნებელით,
 პოეზია არის ჩემი,
 ტკივილდამაყუჩებელი.
 საპყრობილედ მომისაჯონ,
 შემწყალობელს არსად ველი,
 პოეზია არის ჩემი
 ტკივილდამაყუჩებელი.
 რუსთაველის სიბრძნე მხიბლავს,
 ის ბიბლია არის ჩემი,
 პოეზია არის მარად,
 ტკივილდამაყუჩებელი.
 ვაჟას ლექსთა ხიბლი მათრობს,
 და აკაკის ჩანგზე ვმღერი,
 პოეზია არის აბი,
 ტკივილდამაყუჩებელი.
 პოეზიის რძით გავზრდილვარ,
 მისი ძუძუ მინოვია,
 უკეთესი ქვეყანაზე,
 არაფერი მიპოვია.

8.VIII.2024წ.

შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას

(ზვიად გამსახურდიას)

მთანმინდის მთვარეს დღეს შენს საფლავთან,
გულზე ლოდივით ფიქრები აწევს,
დგას გასაყარზე მინათა, ზღვათა,
ახლა ცრემლები უსველებს თვალებს.
მამულის ცეცხლით გადარუჯულმა,
გადაიარეს ზღვა და გორები,
შემოგეყარა ბევრი ურჯულო,
ქართლის ბედს მკერდით მოაგორებდი.
მკერდშელენილი იდექ უშბასთან,
არ გეშინოდა ბოროტთა რისხვის.
მამულის ტრფობით ანამღერები
მამულისათვის ცხრაჯერ დაინვი.
ველარ ჰგუობდი როცა გროშებზე
იყიდებოდა შენი ქვეყანა.
არვინ ფიქრობდა სინმინდეებზე,
რომელიც სადღაც ბნელში ეყარა.
ბევრჯერ დაგაჭრეს გულის ძარღვები,
რომ დაცლილიყავ სისხლის რიონით,
გკბენდა ათასი ჯურის ძაღლები,
ნუხდა მთანმინდა, რეკდა სიონი.
შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას,
ხარ ნანამები, ჯვარზე გაკრული
ვინ დაგვანწყნაროს როცა ცრემლებით,
გაპოხებულა მინა ქათული.
ვერ შეეგუე მტრობას და ლალატს,
დავითის სისხლი გედგა ძარღვებში,
არაქართული შორს იყო შენგან.

ეროვნულ სულით იყავ ნაგეში.
 ზეცას ცრემლებად დასდის მირონი,
 ბლავის ენგური ვით ხარი ნიშა,
 დღესაც არ ჯერათ შენი სიკვდილი
 რომელიც ახლაც სიცოცხლეს ნიშნავს.
 დგას საქართველო, როგორც ბერმუხა.
 უძველესი და მარად ახალი,
 შენ კავკასიის მთებს გადაჰყურებ,
 ხარ მყინვარწვევზე უფრო მაღალი.
 მინდა რომ სიტყვა წამომცდეს ერთი.
 კვლავ შენსკენ მოქრის ბედის ხომალდი
 ხედავ შენს მტრებს რომ გაუნყრათ ღმერთი,
 კვნესიან სულის ამოხდომამდე,
 შენს ფერხთ დაეცა ყველა ორგული,
 ნითლად შეღება ველზე ყაყაჩო
 შენ ხარ მამულის ჩანგი ჩონგურის,
 და საქართველოს ისევ დარაჯობ!

28.III. 2009წ

ახალგაზრდებს

ახლა ზეცაში ვარსკვლავებს წყვეტთ, გინდათ აფრენა,
ჯომოლუნგმაზე ოცნებების კოშკი ააგოთ,
ხან მოუნდებით ხეტიალს და გინდათ მოლხენა,
ეს ყველაფერი ხომ კარგია, ღმერთმა გაამოთ.
მაგრამ ხალიჩებს ეს ცხოვრება არვის დაუგებს,
შეეფეთებით ზოგჯერ აუგს, სიკეთის ძებნით,
ამ ლამაზ წუთებს ზოგჯერ ბედი მახეს დაუგებს
და შეიძლება აგერიოთ სავალი გზები,
წინ გრძელი გზაა გადაშლილი, ზოგჯერ ირიბი,
ზოგჯერ სიმღერის მოძახილი გულსაც ალაღებს,
ხან შუაგზაზე თმებგაშლილი ტირის ტირიფი.
ხან მზის ჩანჩქერი გადაურბენს მწვანე ბალახებს.
დრო შეიცვლება, დარი შეცვლის დღეებს ბინდიანს,
თავში რომ გიზით ოფოფები, ჭინკა, მერცხლები,
წლები კი მაინც მისას შვება, წლები მიდიან,
მოვა დრო და თქვენც მალე შეივერცხლებით,
გგონიათ ახლა ფლობთ ყოველთვის საამოს ნეტარს,
უცებ ივინყებთ პატარები დარდს და სიმძიმის,
დრო შეიცვლება ხან დაგუსხავთ, ხან გასმევთ ნექტარს,
ხომ გაგიგიათ: „კაცი ბჭობს და ღმერთი იცინის“,
მაგრამ გახსოვდეთ არ გაივლოთ გულში ღალატი,
თავი ასწიეთ, როცა მართალს გესაუბრებით.
სიყვარულია ქვეყანაზე მხოლოდ მარადი,
წარმავალია სიძულვილის შავი ღრუბელი,
თქვენს სავალ გზებზე არ იქნება ფიანდაზები,
არვინ დაგიგებთ ბილიკებზე ლამაზ ფარდაგებს.
მამულს ჭირდება ახლა მეტად ბრძნული აზრები,
და მიგნებულად ყველა საქმეს მიუსადაგეთ.
რეალური და მისტიკური გაითავისეთ,

იყო დღეები ჩვენს წარსულს რომ ნისლი ფარავდა,
და გადაშალეთ ისტორიის დიდი ფურცლები,
როგორ იბრძოდნენ წინაპრები მამა-პაპათა,
გზას დაგილოცავთ, სავალ გზებზე სიკეთით გევლოთ,
ბოროტებისგან ყველამ გული, „კლიტით“ ჩარაზეთ,
გულზე გეფინოთ დღეს მამულის სიყვარული და
მშვიდობით გევლოთ მარად ყველგან ამქვეყანაზე.

8.VI.2016წ.

სკოლის ზარები

დილიდან სკოლის მიხმობს ზარები,
ნაცნობი ეზო, დილის ხმაური,
ავყვები კიბეს, ისევ მაფხიზლებს
ათასი ჯურის აურზაური.
და მერე ისევ სალამოს ბინდი,
მალლიდან როცა დამცქერის მთვარე,
მაფხიზლებს მუდამ ხვალეზე ფიქრი,
და მოსვენება არა აქვს თვალებს.
იქ, ვაჟას ქუჩით სკოლის კარებთან,
ჩემს მოსწავლეებს ღიმილით ვხვდები.
კოჭის ძაფივით დაიხვევს ხელზე,
სევდას, სიხარულს, ჩავლილი წლები.

8.IV.2007წ.

ცოტნეს არწივი ლაჟვარდს აწყდება

(ნუგზარ ნადარაიას)

გტკივა ფაზისი, ზღვა, კოლხი დედა,
გტკივა ლაზეთი ნაიარევი,
და როცა ამდენ განსაცდელს ხედავ,
დარდმორეული დაიარები.
გტკივა რიონი, პალიასტომი,
არესის ჭალა, ზღვა და თოლია,
ბოროტებასთან ჭიდილი, ომი,
გენეტიკურად გამოგყოლია.
ცოტნეს არწივი ლაჟვარდს აწყდება,
უნდა ნალველი მკერდით გათელოს,
იგი გაშლილი ფრთებით გასწვდება
და იმედს მოჰფენს მთელს საქართველოს.
შენ პირველობას სიყვარულს უთმობ,
შუბლზე კაცობის ბეჭედი გაზის,
ლოცულობ მუდამ, სიკეთეს უხმობ,
და ეფერები საყვარელ ფაზისს,
აკადემიას თავკაცობ ახლა,
ფაზისში ეძებ უძველეს ფერებს,
შენს გულში ცოტნე ანთია მარად
და ვერაფერი ვერ დაგაბერებს.

28.VI. 2013წ.

ქარი

რამზე შემდგარა გრიგალი,
 მიაპობს, მღერის ოდილას,
 ხან ისე გაირინდება,
 ვითომ სულ არა ყოფილა.
 მიწაზე ყრია ტოტები,
 ხის მოკვეთილი ხელები,
 მიქრის, მიაპობს, მიგელავს,
 გაშმაგებით და ხელებით.
 გინდ დაუყვავე, გინდ არა,
 მოგდგება ციებ-ცხელებით,
 მარადჟამს შეკაზმული ჰყავს,
 ფაფარაშლილი ცხენები.

* * *

ფოთში ქარი და ქარბობალა უცხო ხილი არ არის, როცა
 ფეისბუქზე ახალგაზრდა პოეტის, ჩემი უსაყვარლესი მოსწავ-
 ლის ალექს დოლბაიას ლექსი ვიხილე, მეორე დღეს საშინელი
 ქარბორბალა ამოვარდა, რასაც ასე შევეხმიანე.

მწყემსის სიმღერა

(ალეკო დოლბაია)

ცა მოიქუფრა, შელამდა,
თითს ვერ მიიტან თვალზედა,
გამოიტირეს ღრუბლებმა,
ტყეები შავნაბადზედა.
ქარმა დრო ახლა იხელთა,
ხელი აიღო თავზედა,
შენუხებულა სულდგმული,
ვინც არის ქვეყანაზედა.
მე ერთის გამო ვლონდები,
ვფიქრობ და ვნაღვლობ მასზედა.
მელოდებიან ტუჩები,
ბლისფერი დილის ცვარზედა.

პასუხი ლექსის ავტორს

(ფოთშიც ქარბორბალას თაობაზე)

რიონის პირას შელამდა,
 ბინდი მომანვა თვალზედა,
 აღერებულა ლაქაში,
 კელაპტარივით წყალზედა.
 გარინდებულან თხმელები,
 თითქოს რაღაცას ელიან,
 ისლი და ფშანი ბალღივით,
 ჩაჰხუტებია ლელიანს.
 ცოტნეს ძეგლს თვალი შევაგლე,
 ამხედრებულა რაშზედა,
 თავი ამაყად ეჭირა,
 მიმინო ეჯდა მხარზედა.
 უცებ ქარმა დრო იხელთა,
 ხელი აიღო თავზედა,
 მილენ-მოლენა ხეები,
 ქვებიც გაიღო მხარზედა.
 ყველგან ახადა ფიცრები,
 არ დარჩა სახურავზედა.
 ნუ დარდობ მწყემსო, კეთილო,
 იფიქრე მხოლოდ კარგზედა,
 სად გაგექცევა ტუჩები,
 ბლისფერი დილის ცვარზედა.
 მოვა და ჩაგეხუტება,
 ცრემლმორეული თვალზედა,
 ქარი გაფანტავს ძველ დარდებს,
 რაც იყო ქვეყანაზედა.
 მომავლის მეიმედება,
 სიტყვას არ ვაგდებ ბანზედა.
 სტიქიაც არ იბოგინებს,
 თუ ვივლით უფლის კვალზედა.

15.III.2023წ.

მონადირული

(გუძღვნი მამის - ბენედიქტე (ძუკუ) ჩხეტიას ხსოვნას)

ეს პანორამა მალვიძებს, თუ სიზმარია შენი,
წელზე შეკრული, „ჰილზები“ ჰოი, რარიგად გშვენის.
შენს ირგვლივ დაფარფატებენ ფრინველნი გადამფრენნი.
გუნდი გარეულ იხვების გადაიშხუფლებს ზღვაზე,
ფიფქივით თეთრი თოლია ლაღად ფრთას იქნევს ტანზე,
კეფალი ვერცხლისწყალია პალიასტომის ტბაზე.
კოლხურ მინაზე ხოხობი სადღაა ახლა დილით,
ხელმოცარული დაჰყურებს მონადირეთა ჩრდილი,
დღეს, „ბოგვერადის კუნძულზე“ დილა თენდება ისევ,
ტყის ღორი სადღაც გამოჩნდა, და აჩენს ეშვის ისრებს,
მიტოვებული კუნძული თვალში გეცემა მყისვე.
მონადირეთა ყიჟინას ველარ გაუძლო შველმა,
გადაჩეხილი გულმკერდით, ტყე ითხოვს ჩვენგან შველას,
შიშით ცახცახებს იფანი, მუხა და კოლხი თელა.
მალთაყვის ტყეში იღვიძებს, თვალდაჭყეტილი სხივი,
ბოგვერადზე ხან წვიმს და ხან ცაა მონმენდილი,
ეს წლები მიდის, მიგორავს, მოგონებების ჩრდილით .

18.V.2005წ.

დედამინა

დედაო მინავ! სატკივარი არ დაგელია.
ქრის ბოროტება და აჭარბებს ყველა მოლოდინს,
სატანურ სულით ეფარება მზეს და ლელიანს,
და კაცთა მოდგმას აღარ აცლის სათქმელს ბოლომდის.
დღეს ატომს პეშვით ისევ გაყრის გულზე მაცილი,
„გავყურებ სივრცეს-გამხმარ ტოტებს ავად მსხმოიარს“,
ვრცელ დარბაზებში კი ნებივრობს ჭკუით დაცლილი,
და კლავიშებზე არეულად უკრავს როიალს.
მერიდიანად დაგისერა მკერდი ომებმა,
გაგვინყრა ღმერთი და ცოდვები ღვარცოფად მიაქვს,
დააღეს პირი ბოროტების დიდმა ლომებმა
და უხვად მიაქვს შენი მადლი ქარსა და ნიავს.
წერაქვით ვანგრევთ, ვანადგურებთ ნაშენებს ბევრჯერ,
ნაჯახით ხელში ტყეს ვჭეხავთ და ძილს ვუფრთხოთ ნადირთ,
სულ ცოტა ფიქრობს მინის გულზე, ხვალინდელ დღეზე.
ოღონდ ცვრიანი მწვადით შეხვდეს დღევანდელ ნადიმს,
როგორ იხაროს სალამანდრამ და ვაშლის ნერგმა,
ცოდვის ვულკანმა ამოხეთქა და ზეცა ტირის,
დაუდევრობის, უმეცრების წაგვლეკავს დელგმა,
და ყოველივე აღიგვება მინისგან პირის.
გაუმაძღრები, რომ არ ეყოთ ეს მინის გული,
ახლა მთვარეზე აშენებენ ვრცელ აგარაკებს,
და ვინაც კერპად აღიარა ოქრო და ფული,
ვითომ მამულის სიყვარული ალაპარაკებს.
„დგას დედამინა ყომარბაზის გაშლილ კარტივით“,
ზოგ-ზოგს ფორტუნის წყალობადა აბოდეbs მხოლოდ
და მინის გული რომ კანკალებს ჩიტის ბარტყივით.
თუ არ მივხედავთ, დიდი წარღვნა მოგვიღებს ბოლოს.
ფუჭია ქვეყნად ყველა ჯურის ავლა-დიდება.

თუ არ ვიქნებით ფხიზელი და ძილშიც მღვიძარი,
მსოფლიო ხალხებს დღეს ცხოვრება მშვიდი სჭირდებათ,
მივყვეთ უფლის გზას, ჩვენი მხსნელი მხოლოდ ის არის.
მრუმე წარსული დაილექა შენს მაგარ მკერდზე.
ახლა ლერწამად ამოსულა დრო გარდასული,
ათასწლოვან ქეებს ჟამი ლოკავს თაკარა მზეზე,
უაზრო ომებს ვეღარ ითვლის შენი წარსული.
და დგახარ ისევ გადაშლილი ხელისგულივით.
ამ ხელის გულზე რომ შეგვიწვას კვლავ ერბო-კვერცხი.
და ჩვენ კი მაინც ყველაფერზე უმადურებმა,
დავატრიალეთ დღეს ცოდვები ვულკანურ ცეცხლით.
სამყაროს თავზე არ გვენახოს მზე გადაღლილი,
არვის ეტიროს უსამშობლოდ დარჩენილ ბედზე,
დავგმოდ სატანა, ღვთის პირისგან გადავარდნილი,
მშვიდად იბრუნოს დედამიწამ კვლავ მაგარ ღერძზე.
საშიშროებამ კონფლიქტების ქვეყნები მოვლო,
დღეს როცა ყველას დაებადა შეკითხვა რატომ?!
როდესაც ხალხებს დღეს მშვიდობა ასე სწყურიათ,
ნეტავი რატომ ათამაშებს მსოფლიო ატომს?!
ღმერთმა მონიშნა საცხოვრისად შენი ალაგი,
რა გესაქმება ვარსკვლავებთან ან და მთვარეზე,
დედამიწაზე არის შენი ძვალშესალაგი,
მოუარე და სხვა სამოთხეს ნულარ დაეძებ.

10.VI.2008⁵

ჩვენთან არს ღმერთი

(წაკითხული საპატრიარქოში უნმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის დაბადების 75-და აღსაყდრების 30 წლისთავზე.)

მარად მამულის სადიდებლად ლოცვებს აღავლენთ,
ტაძარში ისევ სანუგეშოდ რეკენ ზარები,
ხატებთან ღმერთის სადიდებლად სანთლებს აანთებთ,
იღვიძებს ერი ღვთიურ მირონს ნაზიარები.
ჯერ კიდევ როდის აიეტის ძველი კოლხეთი,
მედვას ბაღში ყვავილივით ზრდიდა იმედებს,
ჩვენ ქართველებმა, ოდითგანვე ვინამეთ ღმერთი,
და უფლის რწმენით ბევრჯერ თავიც გამოვიმეტეთ.
ჩვენ შეგნატროდნენ როგორც, „ოქროს საწმისის“ პატრონს,
ქრისტეს კვართიც ხომ სვეტიცხოვლის ღვთის წილხვედრია,
აქ იბერთა და ებრაელთა ერთობა ნათობს,
და ცოდნით ქუხდა ფაზისელთა აკადემიაც.
გვექონდა დღეებიც, რომ უჭირდა სამშობლოს მტრიანს,
9 აპრილს ხალხი შეენირა, წუთებს საშინელს,
სიცოცხლე მათი შეერკინა ცეცხლსა და ტყვიას,
თქვენ საქართველო წმინდა ლოცვით გადაარჩინეთ,
როდესაც ხომალდს შეეჭიდა ტალღათა თავსხმა,
ისევ გემბანზე დაეძებდით ლოცვის გასაღებს.
დატბორილ მინას სინანულის ცრემლები ახლდა,
ყველა ქართველი თქვენს ვრცელ სულში შემოასახლეთ.
„უფალმა ძალი ერი თვისსა მისცეს, აკურთხოს,
იყოს სიმშვიდე ყველას სულში და გონებაში“.
ერი ღვთისაა, ღვთის გზით უნდა მივყვეთ სანუთროს,
ძალასა მისცემს და მშვიდობას უფალი მაშინ.
დე, ამ სიტყვებმა შეაგონოს ყველა ქართველი,
დე, ღმერთი იყოს ჩვენი მხსნელი, ვილოცოთ მასზე,

ერთად ავანთოთ კელაპტარი -წმინდა სანთელი,
ერთად ვიაროთ, ტაძრისაკენ მიმავალ გზაზე.
გმადლობთ უფალო, პატრიარქი რომ მოგვივლინე,
გვექმენ მეოხად, რომ კვლავ შეკრას ორბმა კამარა,
დიდხანს სიცოცხლეს და სიხარულს უსურვებს ერი,
ჩემი მამული დარჩენილი ბედის ამარა.
ჩვენთან არს ღმერთი! არს და იყოს! ამინ და ამინ!
ერი და ბერი უფალს შესთხოვს ბედნიერ ხვალეს.
ერთად დგომის და სიყვარულის დაგვიდგა ჟამი,
მნამს გაბრწყინდება წმინდა ლოცვით ივერთა მხარე!

ფიქრები აფხაზეთზე

პაპანაქება ივლისი იდგა, ის ზაფხული არ გავდა სხვა ზაფხულს, საოცრად გამიჭირდა მისი შეცნობა, აღარც ლამაზი შენობები, აღარც კოხტად ჩამწკრივებული პალმები, წუთით სუნთქვა მეკვრის... ჩემი თვალხატულა სოხუმში. კვიპაროსების და ოლიანდრების მშვენებაში ჩაფლული. საოცრად პირქუში და ბობოქარი მომეჩვენა შავი ზღვა, მუდამ თეთრ კენტებთან და ნიჟარებთან მოაღერსე, თითქოს ზღვაში ვეშაპი გაწოლილიყო და შთანთქმას მიპირებდა.

„ო, აფხაზეთო! ბევრი კარგი მოყმის გამდელი,
ამორძალი ხარ, მკერდმოჭრილი უსაქართველოდ“.
მივდივარ, მივყვები უთავბოლოდ,
აღარც კვიპაროსების რიგი,
აღარც ოლიანდრების ჩერო,
რა პატარა ხარ, ალბათ ცრემლს თუ აღემატები,
და რამდენ, რამდენ სიმნარეს და სიხარულს იტევ,
სიხარული წაგვართვეს, ცრემლი? ცრემლი რამდენიც გინდა,
გაგვიმრავლდნენ შავოსანი შვილმკვდარი და გამწარებული
დედები,
სიხარულმა დაგვივიწყა, სიყვარულმა დაგვივიწყა,
- სიძულვილი შევისისხლხორცეთ,
„მატეანე განარჩევს კეთილსა და ბოროტს“
მატეანე აღამაღლებს კეთილს ქმნილებას,
და ჰგმობს უკეთურ ქმნილებათა,
მატეანე მეტყველებს ჭეშმარიტს და არა სცბის“, - ამბობ-
და დიდი ქართველი მეცნიერი ვახუშტი ბაგრატიონი.
ივლისის თაკარა მზე ისევ მწვავდა, მწველი ფიქრი არ
მასვენებდა. მორდუობის, ძიძიშვილობის, ადათ-წესებს
მიჩვეულთ, რა ღმერთი გაგვინყრა, აფხაზთა და ქართველთ,

ვის ანკესზე წამოვეგეთ, მივდიოდი და ვფიქრობდი, რა მალე დაგვეცნენია, რომ ერთი მამალი აღვიძებდა ოდიშ-აფხაზეთს, ერთი ჰანგით ზრდიდნენ ქართველ ამირანს და აფხაზ აბსკრილს.

„ხვია რომ მოკლეს ბრანდერბურგთან ორმოცდახუთში, ძიძის კივილმა შესძრა მთელი სამურზაყანო“.

რამდენი ხვიჩასნაირი რაინდი დავკარგეთ, სისხლით მოვრწყეთ ზღვა და ხმელეთი.

უფსკრულის წინაშე ვდგავართ, გავტიალდით, გავნადგურდით, დავბეჩავდით,

სამოთხის მსგავსი ქვეყანა ჯოჯოხეთს დავამსგავსეთ.

„იტყვიან რად ქმნეს ომი ასეთი,
არავინ იცის ამის მიზეზი,
ვინ არ იჯავრა, ვინ არ ინანა,
რაც რამედ ღირდა დარჩა იავარ
და სიძულვილის ულავი ღელვა,
გამარჯვებული არავინაა,
დამარცხებული კი არის ყველა“.

სიცრუესა და ბოროტებას, ვერც ტანკების გრუხუნი, ვერც ტყვიამფრქვევების კაკანი ვერ გადაფარავს. არ ისვენებენ, „გათიშე და იბატონეს“ უბადლო ოსტატები, სიძულვილის მხენელ-მთესველნი, მაგრამ ქარიშხლის გარდა ვერაფერს მოიმკიან.

„ბოროტი საქმე დღის სინათლეს ვერსად წაუფა,
თუნდ დასამალად დედამინა გადაეფაროს“.

ვეძიოთ გზა ხსნისა-სიყვარულით ანთებული, კელაპტრე-ბით განათებული.

ღმერთო ნატვრა ამისრულე!

*„ერთ ცას და ჰაერს, როგორც უნდა როდი ვაფასებთ,
ერთი მამალი აღვიძებდა ოდიშ-აფხაზეთს“.*
(შ. ნიშნიანიძე)

ჩემო ოდიშ-აფხაზეთო,
ტკივილო და დარდო,
ჩემო გულზე დასაკიდო,
საფიცარო ხატო,
როგორ ველარ გავარჩიო
მოყვარე და მტერი,
ღრუბელს როგორ შეუმუსრავს
ცა ლაჟვარდისფერი.
პეპლებივით თუ დავიწყებთ,
სხვის კოცონთან თამაშს,
სულეთიდან გამოგიხმობ-ჰე! ემხვარო თარაშ!
წინაპარო დედაჩემის,
დარჩენილო კენტად,
საქართველო რომ გიყვარდა,
სიცოცხლეზე მეტად.
ორ მკლავს გავშლი და ორივეს,
ჩაგიხუტებთ მიმწუხრს,
ძარღვში ქართულ-აფხაზური
ტყუპი სისხლი მიდუღს.
გოლგოთაზე მკლავ გაშლილი,
რომ ვიგონებ წარსულს,
რომელ მკლავს ჩამომაჭრიან
აფხაზურს თუ ქართულს.
რა აფთარი შეგეჩვია,

საბილიკო გზაზე,
ამდენ დევნილს ვერსად ნახავ,
საკუთარ მიწაზე.
აბა სული თუ მივყიდეთ,
სატანას და ავსულს,
თქვი მარჯვენამ რა აკეთოს,
მარცხენას თუ არ სურს?!
დამიჯერე, „გოლუაფირო“
გული მტკივა დიდად,
თვალხატულა მზეჭაბუკი,
სალამურს რომ თლიდა.
ხან აფხაზურს აკვნესებდა,
და ხან ქართულს - ჰიმნად,
„აბსკრილსაც“ და ამირანსაც
ერთი ჰანგით ზრდიდა.
გულს ჩავძახი გაუძელი,
გაუსაძლის ტკივილს,
ვტირი თუ რამ შეუძლია,
ამ უსაზღვრო ტირილს.
ლმერთი ისევ შეაჩვენებს,
ავსულსა და ბოროტს,
სიძულვილის ქარიშხალიც
მინელდება ბოლოს.
ლმერთო, ნატვრა ამისრულე,
რაც მალეღვებს დიდად,
ქართველს მშვიდად გაუთნე
აფხაზეთში დილა!

9.XI.2007წ.

ბაბუას

(უშანგი ემუხვარს)

(1924 წელს ბოლშევიკებმა, ვერაგულად მოკლეს თავისი ოცეულით სვანეთის გზაზე მიმავალი ბაბუაჩემი, თავადი - პოლკოვნიკი უშანგი (ზოგი ნიკოლოზს ეძახდა) ემუხვარი. რომელიც მოპარულად დაასაფლავეს სოფელ ოქუმში დებმა და ნათესავებმა).

იმ ავბედით ოცდაოთხში,
 ოცდაოთხი ტყვია დაგახალეს,
 სული ვერ შეგირყიეს მაინც,
 კაცურად შეხვდი სიკვდილს ქართულ მიწაზე,
 ასე, რომ გიყვარდა რაინდს,
 გვამებში გეძებდნენ შენი მორდუები,
 შიშით ველარ დაიძახეს ვაიც,
 ხიშტებზე გვამებს უკვალოდ აგებდნენ,
 ხან საით ისროდნენ-ხან საით.
 ლოყებს იხოკდნენ დები და მორდუები,
 ჩუმად მოგძახოდნენ ვაის,
 ღამით მოგიპარეს და ზურგზე წამოგიგდეს,
 ვაი მორდუებო, ვაი!
 დაკრძალვაც მოპარული და
 შიშნარევი გერგო,
 აფხაზთა ულამაზეს რაინდს.

19.IX.1995წ.

დედას

(ლუბა ემუხვარს)

შენს თვალებში სილაჟვარდე კრთოდა,
მე ამ ლაჟვარდს ყვავილებში ვხედავ,
და ცისთვალას შევადარე უფრო,
საფლავი რომ მოუჩითავს დედა.
ვერაფერი მინუგეშებს ამ გულს,
დარდისა და სევდისაგან დაღლილს,
მაპატიე ეს სიცელქე, კარგო,
გევედრები თმაჭალარა ბაღლი.
ემუხვარების გენეტიკურ კოდით,
წილად გერგო აფხაზეთზე დარდი,
ჩაგიცხრილეს წინაპრები ტყვიით,
საფლავიც კი არ დატოვეს მათი.
აფხაზეთში ალუბლები ჰყვავის,
ოლიანდრა ეფერება ტყემლებს,
მე იქ ვხედავ შენს დანამულ თვალს და
წამწამებზე დაკიდებულ ცრემლებს.
შეგიცანი, მაგრამ უკვე გვიან,
შეგიცანი და მერე და როგორ,
შენ საფლავთან აღსარებას ვამბობ,
თმაჭალარა, ნებიერა გოგო.
მე ტაძარში ათას სანთელს გინთებ,
ცოდვილიანს ღმერთი თუ მომხედავს,
და ამ ქვეყნად თუკი რამ შეგცოდე,
შენმა სულმა მაპატიოს დედა.

რისთვის ნეტავ?

აფხაზეთის ზეცა,
 ქარი ღრუბლებს კეცავს,
 რატომ ნეტავ?
 ვილაც საზღვარს კეტავს,
 ტირის ზღვა და ზეცა,
 რატომ ნეტავ?
 ჩვენს დათრგუნვას მტერი
 მავთულხლართით ბედავს,
 რატომ ნეტავ?
 გაელვებაც არ მსურს,
 უშენობა მერქვას,
 რისთვის ნეტავ?
 ჰე! მამულო ვიცი,
 გზა ტაძართან მიდის,
 გული შენთვის ფეთქავს!

ტკივილი

მკერდში დაგვიჭრეს სექტემბრის დილა,
გვიმუხთლა ბედმა ვამბობ აშკარად,
ო, აფხაზეთო, მტანჯავს და მტკივა,
მწარე ნალველი მომდის აშკარად.
სანაპიროზე ოლქანდრები,
დღეს რომ იჩრდილებს სევდისფერ ქოლგებს,
მზე იყურება მწუხრის ფარდებით,
თითქოს ათასი ზამბახი მოკლეს.
დღეს ზღვა როდია მშვიდი და წყნარი,
დიოსკურიავე! იყო თუ არა?
ცამ ცისარტყელას შვიდივე კარით,
სისხლის ფერად რომ გადაუარა,
ნატყვიარ ნაძვებს ცვიოდა მტვერი,
სერავდა შხამი გულსა და გრძნობებს,
და ყველა საზღვარს ანგრევდა მტერი,
ასე უტიფრად რომ აჩენს ომებს.
რაც უნდა ზურგში ჩაგცენ ლახვარი,
შენ სიმამაცე უნდა უჩვენო,
პალმებს ამბორით დაქროლებს ქარი,
სოხუმო, მტანჯავს რომ ვარ უშენოდ.

15.V.20096

დავაგვიანე

წამოვალ შენთან, ჩემს ოცნებებს შენ განდობ მხოლოდ.
 სადაც ლამაზი ფერხულია ია-იების,
 სადაც მთის წყარო მელოდება ოქუმის ბოლოს,
 სადაც ემუხვარებს ულიმოდნენ მარშანიები.
 იქ ერთმანეთში გადაბმულან სუროს ბარდები,
 წყაროს შხეფები მაჩიტებთან შეხვედრას ნატრობს
 და ჰკლავთ წყურვილი ლამაზ ველზე განავარდების,
 წამოვალ შენთან, ამ ოცნებას გავყვები მარტო,
 ჩემს დედუღეთში არ შემზარავს გზების სიგანე,
 ოცნების კოშკში მიდევს ბინა, მიდგას მზვერავი,
 ბედნიერების ეს გზა ძალზედ დავაგვიანე,
 და იქ ნაცნობ ხმას ვერ მივანვდენ ალბათ ვერავის.
 მე მოვალ შენთან, იმედის შუქით, ნათლის ქიატით,
 სამურზაყანოს რომ გალობენ მაფშალიები.
 ისევ იმ სევდით, აფხაზეთის დარდის ქიათი,
 სადაც ემუხვარებს ულიმოდნენ მარშანიები.

7.VIII.2011წ.

პერ შეგელევი

ვერ შეგელევი თუნდ გადატყდეს ზურგზე შოლტები,
მე ხომ დედა ვარ, თავად მერგო ბედი მეგუთნის,
ფიქრიც არ მინდა, რომ ოდესმე შენ დაგშორდები,
ეს მინა-წყალი რომ სხვისია, ჩვენ არ გვეკუთვნის.
საქართველოში ბევრი იყო ცრემლი და გლოვა,
სიხარულიც და სიმღერებიც ბევრი აგრეთვე,
„ფარსადანების ქამანდები“ შენთან რას მოვა,
ქართულ მინაზე სხვას მე შენებრ ვერ გავალმერთებ.
მე გაფიქრებაც აღარ მინდა იმ დიდ სირცხვილზე,
რასაც ამქვეყნად ბოროტი და აუგი ჰქვია,
დასაცავია საქართველოს დიდი სიცოცხლე,
მამათა საქმის უკვდავებას შვილები ქმნიან.
ჰეი, აფხაზნო! შეხსენებაც არ დაგჭირდებათ,
დასაცავია ისტორიის დიდი ფურცლები,
დასაცავია ცა, რომელიც სწამდა ფიროსმანს,
ცის სილაყვარდე-საქართველოს ასე უცვლელი.
ჩემო სოხუმო! როგორ მინდა, რო მზის შუბებით,
მეუხარ სიმღერით, გამარჯვება ასე შეიქმნას,
რომ დაიფლეთოს ბოროტება, როგორც ღრუბელი,
ყველგან ვხედავდე სიცოცხლეს და აღმაშენებას.
არაშ აბსკრილო! - გეტყვის ასე შენ ამირანი,
ცეცხლი მოვსტაცეთ მაღალ ღმერთებს ჩვენ თვალსაჩინოდ
და თუ ამ კერას გვედავება ვილაც ტირანი -
მოდ, ეს ცეცხლი ისევ ერთად გადავარჩინოთ.
ერთია ჩვენი გაზაფხული, ჩვენი მერცხალი,
ეს სილამაზე ლურჯი ზღვის და მთის საორბეთის,
თქვენი სიმღერა, „ერგეაშვა“-მზის ნაპერწკალი.
აფხაზ-ქართველთა მეგზური და წინამორბედი.

ჰეი, აფხაზნო! ჩვენ ხომ ერთი მოგვსდგამს დიდება,
მქუხარ სიმღერით, გამარჯვება ბრძოლის ჭიდილში,
ეს გული მალე სიყვარულით გაიკვირტება,
მოდი, ერთმანეთს ჩავეხუტოთ მზიურ ღიმილში.

17.VIII. 2010წ.

კონფლიქტების გარეშე

ავკაცების არენაა ომის სისხლით შობილი,
მას არა ჰყავს მეგობარი, არც ძმა არცა მშობელი,
ზოგი მართლაც მამულს იცავს,
ზოგი მიდის ხალისად,
ომი საშინელებაა ნებისმიერ ხალხისა.
ომი დროის ურჩხულია,
გინდ ცხოვრობდე სადმე შორს,
სიყვარულთან რა ხელი აქვს, -სიძულვილი წარმოშობს.
ზოგი მუცელს აღორებს და ველარაფრით ვერ ივსებს,
პლანეტაზე ვერ ეტევა, და სხვის მიწებს ითვისებს,
დროა ახლა გონს მოეგოს, ვინც თამაშობს ამ ფლირტებს,
მსოფლიოს რომ თავზე ახვევს უთავბოლო კონფლიქტებს,
აღარავის არ დაინდობს, არ უყურებს განგებას,
ჯალათის ქრომოსომები სხვანაირად ლაგდება.
გვინდა ბოლო რომ მოეღოს ნაღმებსა და რაკეტებს,
ნეტავ ახლა ყველა ტანკი, ტრაქტორად გადაკეთდეს,
ღმერთო, მალე აგვაცილე, ტერორისტთა თარეშებს,
რომ მსოფლიომ იზეიმოს კონფლიქტების გარეშე.

23.VI.2015წ.

ქოგუგალე

(ნენე კალანდიას)

ყინულს ადნობს ეს გამოთქმა,
ქოგუგალე მზეზე თბილი,
ქოგუგალე ეტყვის დედა,
როცა გაიღვიძებს ჩვილი.
ქოგუგალე ნიშნავს კეთილს,
სიტყვა-სიტყვით გენაცვალეს,
ქართველს უყვარს ყველა კუთხე,
სიცოცხლესაც ანაცვალეს.
სოხუმისკენ მიმავალ მგზავრს,
მოფერებით ეტყვის ლაზი,
ქოგუგალე იმეორებს
სამეგრელოშიც აფხაზი.
ამას ამბობს გლეხი კაცი,
როცა ხედავს მწიფე ყანას,
ეს გამოთქმა მშობლიური,
არის ჩვენი იავნანა.
მელანდება ბებოს სახე,
დარაიას თავშალიდან,
ქოგუგალეს იმეორებს
აფხაზეთში მაფშალია.
ვერსად ნახავ სიტყვის კონას,
ამაღლებულს, ჩამწვდომს გულში,
ლმერთო, ხელი მოგვიმართე,
ძმობასა და სიყვარულში.
სიკეთის ქმნა უფლისაგან,
ნაბოძები ტალანტია,
ქოგუგალეთი ყველას ათბობ,

ჩემო ნენე კალანდია.
 შენ იმდენი რამ შესძელი,
 რაღა გითხრა აბა მეტი,
 ღვთის მადლით და გულუხვობით,
 დაგელოცოთ აფხაზეთი.
 დაე, ყველგან აყვავილდეს,
 ჩვენი ცა და ჩვენი მდელი,
 შევსვათ ყველამ წრფელი გულით,
 საქართველოს სადღეგრძელო.
 იმედი მაქვს აფხაზეთში,
 გამარჯვებით ჩავალთ მალე,
 გული აღარ გაიტეხო,
 მახარია-ქოგუგალე.!

30.IX.201336.

ბზიფის კალთებთან წვანან ბიჭები

(აფხაზეთში დაღუპულ მეომრებს)

სისხლმა შეღება ბზიფის კალთები,
ცაზე ახლა ფრთებს ველარ შლის ღაღლა,
აქ შორიახლო წვანან ბიჭები,
ზღვის ნაპირებთან ბობოქრობს ტალღა.
ბიჭებო, თქვენი ამაყი სული.
ეკუთვნის უფალს და ტანჯულ მამულს.
აქ შეენირა თქვენი სიცოცხლე,
კოლხეთის მიწას ცრემლით დანამულს.
ქართველთა სისხლით ბორგავს დიდგორი,
აქ ყველა ბრძოლა რომ გავს ბასიანს,
ისევ ბობოქრობს ქართლის მინდორი,
ფეხის წვერებზე დგას კავკასია.
წითლად ხასხასებს ყაყაჩოები,
და შუაგულში შავ ფერს რომ ხედავთ,
იგი კაბაა აფხაზი ქალის,
ძაძებში დადის ქართველი დედაც.
ბზიფის კალთებთან წვანან ბიჭები,
მამული აწევთ გულის ფიცარზე,
აქ კვიპაროსებს კოცნის ფიჭვები,
და აფხაზეთის ზეცას იცავენ.

ჩენ დავბრუნდებით, ჩავალთ სოხუმში

(სოხუმელ ბიზნესმენს, ნოდარ კორსანტიას)

გიხმობს სოხუმი, დრანდა და რინა,
 ნატყვიარ პალმის გტკივა ტოტები,
 შენ გელოდება მშობელი მინა,
 ფიქრით აფხაზეთს ველარ შორდები.
 გინდა ენვიო ბზიფის ჭიუხებს,
 რომ მოეფერო გუმისთის ღრუბლებს,
 შენ გულით დაგაქვს მუდამ სიუხვე,
 რადგან სიკეთით სავსე გაქვს უბე.
 ფოთში ყოველი დილის რიჟრაჟით,
 მამლის ყივილზე ადრე დგებოდი,
 მუხლს მოიდრეკდი ხატის წინაშე
 და ღმერთს მშვიდობას ევედრებოდი.
 და ბოროტებამ ვერ დაგამარცხა,
 სიკეთემ ველზე დაიწყო ფრენა,
 რადგან ქართველი აროდეს კარგავს
 გამარჯვების და სიცოცხლის რწმენას.
 ღამე გიყვება, „აბსკრილის“ ამბავს,
 როგორ ებრძოდა ავკაცებს ლომი,
 აფხაზი ქალი საკერავს ლამბავს,
 ცეცხლზე შიშინებს მეგრული ლომი.
 ჩვენ დავბრუნდებით, წავალთ სოხუმში,
 და გამარჯვებით გავშლით ბადესა,
 იქ გადავწუროთ ოჯალეში და
 ყანნებით შევსვათ შავი ადესა.
 მე ვერ გადმოგცემთ მადლიერ გრძნობას,
 შეჭირვებულს რომ მოჰბანე დარდი,
 შენ არ გეშლება, კაცობა, ძმობა,

რომ მოიკიდე ამდენი მადლი.
ბატონო ჩემო! მე სიტყვებს ვეძებ,
სამადლობელი როგორ არა ვთქვა,
ამ სიკეთისთვის ასი წლის შემდეგ
ისევ დაგლოცოთ ფაზისქალაქმა.
ზეცამ შეიხსნა ლურჯი ღილები,
ლამაზი რინა მწვანით შემოსა.
მაღე მენახოს ცისკრის ღიმილით,
ცხუმ-აფხაზეთში თქვენი შემოსვლა.

16.IX. 2014წ.

ეფერები ყველა ფოთელს

*(ირაიდა ფაცია, შპს "გამშენებელი-13"-ის
დამფუძნებელს და დირექტორს)*

დილის მზით რომ ასხივოსნებ მუდამ,
არ გასვენებს იმედის წყურვილი,
გენატრება სოხუმი და გაგრა,
ნათესავთა დანახვის სურვილი.
ეფერები ახლა ყველა ფოთელს,
რომ გამშენებს ეს სიქველე მეტად,
თანაუგრძნობ თმებდათოვლილ მოხუცს
ყველა მათში დღეს შენ დედას ხედავ.
მიუყვები ქარტეხილებს ფოთში,
ერთგული ხარ ყველა საქმის ნაღდად,
შენი სახის სისპეტაკე გშენის,
თბილი გული და ლამაზი კაბა.
ფოთელებმა შეგიყვარეს დიდად,
რა ლამაზად მოგიხატავს გზები,
არ გაშინებს ქარბუქი და წვიმა,
ყოველ ცისკარს იმედებით ხვდები,
გენატრება აფხაზეთის დილა,
ცა, რომელსაც სილაჟვარდე შვენის,
ზღვის ნაპირას ისევ მალე გეთქვას,
აფხაზეთო, გამარჯობა შენი!

5.XI.2024წ.

ახლა ზღვისკარად რომ გიდგას ფაცხა

(ქართველ ხელოვანს, ბორის პაპასკუას)

შენ ბოროტებამ ვერ დაგამარცხა,
თუმცა დაგილენეს პალმის რტოები,
ახლა ზღვისკარად რომ გიდგას ფაცხა,
ებრძვი სატანას განმარტოებით.
და აფხაზეთზე ისევ ფიქრები,
გულს რომ იჯერებ ახლა შორიდან,
შენ ამ ფიქრებმა როდი დაგლალა,
უიმედობა როგორ მოგხრიდა.
ვით ორფეოსი წალკოტში ახლა,
სევდიან ხმაზე წინწყაროს მღერი,
შენ, „ერგეაშვაც“ ჩაგესმის ახლა,
გზააბნეული მგზავრი რომ მღერის.
ჩაძირულ ქალაქს, „დიოსკურიას“,
პონტოს ზღვის პირას თოლიაც ეძებს,
ქართველთა შველა ისე გწყურია,
რომ გასაჭირში აფხაზ ძმას ეძმე.
ისევ სოხუმი, მშობელი მხარე,
და აფხაზეთზე ფიქრები ისევ,
შენ გელანდება მისი მზე, მთვარე,
რომ დაგიბრუნდეს კვლავ სიხალისე.

18. X.2023წ.

წუხელ მესიზმრა

(გურამ ოდიშარიას)

წუხელ მესიზმრა სოხუმში ვიყავ,
და სიხარულით ავედი ცამდი,
ტყემლის ფანტელი ცვიოდა ციდან,
და ჩემს მშობლიურ სველ მიწას ვხნავდი.
წუხელ მესიზმრა ოლქანდრები,
კვიპაროსები ჩემი ქუჩიდან,
სულ გამქრალიყო ძველი დარდები,
სოხუმის ზეცა ამბოროს მჩუქნიდა.
ისევ აღმდგარა ცივი ფერფლიდან
დიოსკურია როგორც ფენიქსი,
რადგანაც გვწამდა დიდი წარსული,
და საქართველოს გვწამდა მერმისი.
წუხელის თითქოს სოხუმში ვიყავ,
და შენ მანვდიდი ღვინის ფიალას,
სადღეგრძელოთი ვივსებდი იმედს,
რომელმაც ასე დაიგვიანა.
დაე, აგვიხდეს ყველა სიზმარი,
აფხაზეთი რომ ასე გვწყურია,
სოხუმში დილა კვლავ გაგვითენდეს,
დე, აღმდგარიყოს დიოსკურია.
წუხელ მესიზმრა-სოხუმში ვიყავ,
და სიხარულით ავედი ცამდი,
თითქოს ვეწვიეთ იქ ძველ მეგობრებს,
და ძველ დაწურულ ოჯალეშს ვსვამდით.

27.XII. 2010წ.

ჰეი, სადა ხარო!

*(ვუძღვნი ჩემს სოხუმელ სტუდენტობის
მეგობარს რაისა სონგულუას)*

ახლა, სიზმრებში მეღანდება ჩემი სოხუმი,
ტანკენარა და შავთვალწარბა გოგო-ბიჭები,
ვარდისფერებად მოელვარე ოლეანდრები,
ინსტიტუტის წინ მოშრიალე ლალი ფიჭვები.
დგას შორეული მოგონება, შუქჩრდილებივით,
ახლა შავად რომ მოქუფრულა ღრუბლების ფთილა,
ნატყვიარ პალმებს, იავარქმნილ სამშობლოს ვხედავ,
რომ უთენდებათ აფხაზეთში მწუხარე დილა.
ის სტუდენტური ოქროს ხანა მომაგონდება,
ფიქრით, ოცნებით, ელდორადოს რომ ვაშენებდით,
ჩავიქროლებდით გუმისთაში ლალი სიმღერით,
ლალი სიმღერით ბზიფის კალთებს რომ ვამშვენებდით,
ჰეი, სადა ხარო! სიზმრად მაინც გამომეცხადეთ,
რომ გავიხსენო სტუდენტური ლალი დღეები,
ისევ დავლაშქროთ ავათხარა, გაგრა, გუმისთა,
მოვინახულოთ ბიჭვინთა და ბზიფის ტყეები.
აქ შორი-ახლოს ბებესირის ტბაზეც გავიდეთ,
მოქნეულ ანკესს, „ოქროს თევზი“ რომ მოყვებოდა,
ყაყაჩოები მოუთხრობდა დღეებს გარდასულს.
და შერვაშიძის ლექციებსაც მოუყვებოდა.
ცის კაბადონზე ოცნებებით ვარსკვლავებს ვმკიდით,
სანაპიროზე სიყვარულის გვწვავდა ხანძარი,
მტრედების გუნდი მოფრინავდა გულის სიღრმიდან,
სილაღე იყო - სტუდენტობის ტკბილი ზღაპარი.
ღამე დღეებს ცვლის, გულს მიწუხებს ცრემლების ფითრი,
ტკივილს მახსენებს აფხაზური ძველი იარა,

თარაშ ემუხვარი ვაკრიტიკე ჩემივე ლექსით,
და თქვენმა დიდმა მონატრებამ გადაიარა.
გაუსაძლისად გაიწელა სიცოცხლე მკაცრი,
ახლა ის დროა, ტკივილს ცრემლით უნდა ვრეცხავდეთ,
სიალჟვარდისკენ გაფრენილა მშვიდობის მტრედი,
თუ ვერ ჩამოვალ, სიზმრად მაინც გამომეცხადეთ.

28.VI. 2022წ.

საჰლიანი სიმღერა აფხაზეთზე

აფხაზეთო, სად წავიდა შენი მშვენიერება,
და ლამაზი განთიადის შემოთენება,
შენი მზე და შენი მთვარე მარადი მნათი,
ჩვენს მიწა-წყალს რომ ბატონობს მტერი ნაცადი.
სხვა ტკივილი ხარ შენ აფხაზეთო,
რითი გიშველო, რა გავაკეთო.
შენ რომ ვერ გხედავ თვალის ნათელო,
დანიხლულია დღეს საქართველო.
გულს რომ მიღრნის მწუხარება და იარები,
ისევ ქრიან საზარელი ომის ქარები,
გუმისთაში გარინდულა მთაზე ნისლეები,
მწარედ ტირის პალმები და კიპარისები,
სხვა ტკივილი ხარ შენ, აფხაზეთო,
რით დაგიამო, რა გავაკეთო?!
შენ რომ ვერ გხედავ თვალის ნათელო,
დანიხლულია დღეს საქართველო.
ძველ ბუდეში არ ბუდობენ ჩვენი მერცხლები,
მალე ალბათ სევდისაგან შევივერცხლები,
და ივსება ტალავერზე სევდით გოდორი,
რადგან ტირის შენი რინა, შენი კოდორი.
სხვა ტკივილი ხარ შენ აფხაზეთო,
რითი გიშველო, რა გავაკეთო.
შენ რომ ვერ გხედავ, თვალის ნათელო,
დანიხლულია დღეს საქართველო.
მელანდები აფხაზეთო დარშიც, ავდარშიც,
ნეტავ როდის დავბრუნდებით საკუთარ სახლში?
მენატრება შენი მდელი გადანამული,
ღმერთო, მალე დამიბრუნე ჩემი მამული!

18.XI.2019წ.

გამარჯობა აფხაზეთო შენ!

(მაცვალა გონაშვილს და ნაირა მარშანის)

უჩვეულო და მრავალფეროვანი შემოდგომა იცის ხოლმე თბილისში, მაგრამ ის დღე მაინც სულ სხვაგვარად, გამორჩეული იყო. ტანაშოლტილი ხეთა ფერდობები, სადაც ზოგან მწვანედ, ზოგან ყვითლ და წითელ ფერებში ხასხასებდნენ ნეკერჩხლისა და ტანაშოლტილი ხეთა ფოთლები, ბუჩქები-თა და ყვავილებით დამშვენებულ ქუჩებში ფერთა ნამდვილი ფესტივალი იყო. 24 სექტემბერი იდგა, თბილისის რესპუბლიკური ბიბლიოთეკა სტუმრებს ელოდებოდა აფხაზეთის ძირძველი მინის წარმომადგენლებს, რომელთაც ლიმილიანი და თვალებგაბრწყინებული მასპინძელი დაუხვდათ მოფერებითა და გულში ჩახუტებით. სიხარულსა და სიყვარულს ვერ იტევდა საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარე, ქართველი ხალხის უსაყვარლესი პოეტი მაცვალა გონაშვილი და საქართველოს მწერალთა და ხელოვანთა საზოგადო მოღვაწეთა საერთაშორისო აკადემია, „გულანის“ პრეზიდენტი-ნაირა მარშანია შემართებითა და აფხაზეთური სტუმართმოყვარეობით.

დარბაზში ლიმილი და სიყვარული იფრქვეოდა.

„ო აფხაზეთო, ბევრი კარგი მოყმის გამდელი,
ამორძალი ხარ, მკერდმოჭრილი უსაქართველოდ.“

გაისმოდა ტელევიზორში მსახიობ დიმა ჯაიანის ხავერდოვანი ხმა, რომელსაც იგი სიცოცხლეშიაც წარმოსთქვამდა შოთა ნიშნიანიძის ლექსზე-„აფხაზეთი კანტანტა“. მუსიკის ჰანგების ფონზე შემოდიოდნენ აფხაზეთიდან დასაჯილდოებლად მონვეული სტუმრები. საქართველოსა და აფხაზეთის საკითხი არ წყდება არსად, - არც ბრიუსელში, არც მოსკოვში. იგი უნდა გადაწყდეს აფხაზებსა და ქართველებს შორის. სწორედ ამისი დასტური იყო 24 სექტემბერს თბილისში რე-

სპუბლიკურ ბიბლიოთეკაში ჩატარებული ღონისძიება, „ქართულ-აფხაზური ურთიერთობის აღდგენის საკითხები“.

დაჯილდოებულთა გვარებს ვერ ჩამოვთვლი, რადგან ყველას პირადად არ ვიცნობ და არ მინდა რომელიმე გამომრჩეს, მაგრამ ერთ-ერთი მათგანი მაინც, განსაკუთრებულად დამამახსოვრდა. იგი ახალგაზრდა აფხაზი ბიჭი - დაური ბუავეა., რომელსაც მაისურზე ეწერა - მე აფხაზი ვარ, ჩამეხუტეთ!

დარბაზში მსხდომი ქართველები მიდიოდნენ და გულში იკრავდნენ ამ სიყვარულით გულანთებულ აფხაზ ახალგაზრდას. მუსიკის ჰანგზე სიტყვით გამოდიოდნენ აფხაზი და ქართველი ახლადგაცნობილი მეგობრები. ეთერში წამდაუნუმ იფრქვეოდა:

„ამორძალი ხარ, მკერდმოჭრილი

უსაქართველოდ.

ჩვენი შეხვედრა სიყვარულიც იყო და ტკივილიც, სიტყვაში გამომსვლელები იმედს გამოთქვამდნენ, რომ მალე ელირსებათ აფხაზეთის ლაჟვარდოვანი ცა. კვიპაროსები, პალმებით, და ოლეანდრებით დამშვენებული სოხუმის შავი ზღვის სანაპირო. ქუჩებში ტურისტებთან ერთად ლაღად მოსეირნე ერთ მუშტად შეკრული ქართველი და აფხაზი ახალგაზრდები, რომლებსაც დავინყებიათ და ვერ შეუფასებიათ დრო, „როდესაც ერთ ცას და ერთ ჰაერს როგორც უნდა როდი ვაფასებთ, ერთი მამალი აღვიძებდა ოდიშ აფხაზეთს“.

ქართულ-აფხაზური ურთიერთობის აღდგენა ძვალ-რბილში გვაქვს გამჯდარი, ყოველი მოაზროვნე ადამიანი საქართველოში, დღე და ღამეს ასწორებს ამაზე ფიქრით.

ეს მეტად საჭირობოროტო ურთიერთობა აფხაზთა და ქართველთა ერთად ყოფნა ოცნება მარტო კი არა, ყველა ჩვენთაგანის წმინდათა წმინდა ვალია, იგი დღესაც აქტიურად გრძელდება, ამისი მაგალითი პოეტ მაყვალა გონაშვილისა და ნაირა მარშანიას საუკეთესო, ურყევი მეგობრობითაც დას-

ტურდებ. საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავში-
რი არასოდეს შეწყვეტს ქართველებისა და აფხაზთა ურთ-
იერთობის აღდგენაზე ფიქრს და აქტიურობას.

ასეთი ღონისძიებათა სიხშირე გამოგვაფხიზლებს, გან-
ვმეორდება და ისევ ხმამაღლა ვამბობ-საქართველოსა და
აფხაზეთის ურთიერთობის საკითხი არ წყდება არსად - არც
ბრიუსელში და არც მოსკოვში, ეს საკითხი თვითონ მათ უნდა
გადაწყვიტონ.

უფალო დიდებულო! ეს ლოდინი მალე მომასწარ და მეც
დიდი აკაკივით მეთქვას

„ამ დღეს ველოდი, მოვესწარ,
ვიცინი, აღარ ვსტირი მე“.

28 სექტემბერს ინტერნეტში უსაყვარლესი ქართველი პო-
ეტისა და მწერლის გურამ მთვარელიძის ქალიშვილის თათია
მთვარელიძის ლექსს წავანყდი. ერთი ამოსუნთქვით დაწერ-
ილს, რომლითაც აღფრთოვანება ვერ დავმალე. რომელსაც
ისე ტკივა აფხაზეთი როგორც ყველა ჩვენთაგანს.

ახლა, როცა უცებ ჩაქრა ქარი,
როცა სული დროს იხსენებს ნეტარს,
შენ ყოველთვის ლამაზი და წყნარი,
უქართველოდ როგორა ხარ ნეტა?!

დღეს ტკივილი სულის შიგნით ბუდობს,
შენზე დარდება მე ცრემლებით ვბედავ,
დამარხული ოცნებების ბუდევ,
ამ უმზეოდ ხომ არ გტკივა ნეტავ?!

ახლაც მესმის შორეული სუნთქვა,
შენი მიწის ყვავილთა და ხეთა,
აფხაზეთო, საქართველოს სუნთქვავე,
უსამშობლოდ ხომ არ ტირი ნეტავ?!

თუმც ვერ ვხედავ ქართულ ცას და მიწას,
მზეს, რომელსაც მხოლოდ ის ზღვა შვენის,

რა იქნება კიდევ ერთხელ გითხრა
აფხაზეთო, გამარჯობა შენი.

დიდი მადლობა ამ ღონისძიების სულის ჩამდგმელებსა
და ორგანიზატორებს - ქალბატონებს მაყვალა გონაშვილს
და ნაირა მარშანიას. უფალმა დაგლოცოთ და გააძლიეროთ
აფხაზეთში შესვლის იმედით.

28.IX.2024წ.

იგი არასდროს აღარ დაშრება

(ნაირა მარშანიას)

ჩვენ სიყვარული გვაერთიანებს,
ერთად ყოფნა გვსურს ამ ქვეყნად მყარად,
ერთ მუშტად შევკრათ იმერ-ამერი,
რადგან ერთი მზე დაგვცნათის მარად.
მე მონატრების ნოსტალგია მკლავს,
ცრემლით ვასხურებ სევდას მოწოლილს,
ამ დიად გრძნობას ხელს ვერ შეუშლის,
ვერც ბრიუსელი და ვერც მოსკოვი.
აფხაზს და ქართველს ერთი გვდის სისხლი,
იგი არასდროს აღარ დაშრება,
მარშანიების წინაპარი ვართ,
გვარი ხომ მაინც თავისას შვება.
აფხაზთ და ქართველთ ერთად ყოფნა სურთ,
ალერსით გვიხმობს მთანი ტყიანი,
ენგურს იქით, თუ ენგურის აქეთ,
ჩვენ უნდა ვიყოთ ერთი მთლიანი.
რა შემართებით ამბობდი სიტყვას,
ეფერებოდი ქართველს და აფხაზს,
შენ სიყვარულს რომ გვინთებდი გულში,
მას ერთად ყოფნის იმედი ახლავს.

მჯერა რომ ისევ შეიცვლება ბნელი ნათელით

*(ლექსი ეძღვნება აფხაზეთიდან დევნილ
დებს-გულნაზ და დოდო ქალდანებს)*

მზეს ეფიცება ოლიანდრას მწვანე ტოტები,
ავარდისფერდა ყვავილების სიდიადეში,
კვიპარისები მხარს უმშვენებს, პალმაც არ ტოვებს,
სოხუმის გზებზე ანათებენ თითქოს ღამეში.
ზღვა ისევ ღელავს და ბობოქრობს მრისხანე ტალღა,
და თეთრ თოლიებს თითქოს ახლა შეცვლიათ ფერი,
ყაყაოც გლოვობს, ჩაუცვია მას შავი კაბა,
ვარდის ბუჩქებთან მაფშალიაც დღეს აღარ მღერის.
თქვენ აფხაზეთის მონატრება ისე გწყურიათ,
როგორც ხარ-ირემს ცალუდელას კოდორის მთებში,
დებს თვალწინ გიდგათ უძველესი დიოსკურია,
და მონატრება დაღუპული ვაჟკაცი ძმების.
მათი სულები კვლავ დაფრინავს სოხუმის ცაზე,
მათთან ბევრია შეწირული სამშობლო მიწას,
არ ისვენებენ, ისევ ბორგავს მათი სულები,
კვლავინდებური შემართებით სამშობლოს იცავს.
ისევ ჩვენია, გაბრწყინდება კვლავ მომავალი.
მჯერა, რომ მალე შეიცვლება ბნელი ნათელით.
ცოდვას და მართალს ისევ განსჯის შთამომავალი,
ჩვენ ღმერთს ავუნთოთ კელაპტარი წმინდა სანთელი.

5.XI.2024წ.

ვახტანგურად გადავკრათ

(ბახუსის ტრფიალებს)

*თუ ცხოვრებაში არ დალიე ხანდახან ღვინო,
როგორ გიცხონდეს მითხარი სული,
გაზაფხულს შეცვლის კვლავ ზამთარი,
და რაა ლხინი, თუ არ შეხედე ქვეყანას მდურვით.
(მგუენ ზუ-ვიეტნამელი პოეტი).*

მე ქეიფი მომენატრა, მინდა ერთი დავლიოთ,
ვახტანგურად გადავკრათ და შევეგებოთ ალიონს.
ღვარძლი, წყენა, შინ დატოვე და იქნები თამამად,
ილხინე, იმხიარულე, მიჰყევ სუფრის თამადას.
შუღლი, წყენა, იმას ნიშნავს განაწყენდე უფალზე,
საქეიფოდ თუ მოდიხარ, გული დადე სუფრაზე.
დღეგრძელობა, მზეგრძელობა-არის ჩვენი მეგზური,
ჰე, თამადავ მეფე ხარ, თუ ეს ყანწია მეფური.
მოილხინე, იქეიფე, ვინ დაგიშლის, ბატონო,
ოღონდ ლომო, ზედმეტ ღვინოს ჭკუაც არ მიაყოლო.
მე ქეიფის კაცი მიყვარს, ვისაც უნდა დალიოს,
ვახტანგურად გადავკრათ და შევეგებოთ ალიონს,

ბაბიარ მიზურნაძეს

*(ვუძღვნი ფოთელ ძველ მონადირეებს:
ალიოშა იმნაძეს, შოთა ჯიქიას და ძუკუ ჩხეტიას)*

თქვენ ვერ გაგტეხათ წელთა სიმრავლემ,
ვერც პალიასტომის მკაცრმა სტიქიამ,
თუმც დაგათოვათ თმებზე სიბერემ,
ძუკუ, ალიო, შოთა ჯიქია.
მაინც არ გატყდით, მხნედ მიაბიჯებთ.
ვით უღრან ტყეში ანჩხლი აფთარი,
არ იცით დაღლა, გული კვლავ გერჩით,
ზაფხულია, თუ მკაცრი ზამთარი.
ხან ნავებს ჭედავთ, ხან იხვს უმიზნებთ,
ხან ბადეს კემსავთ მეზადურივით,
ხან ერთად ზიხართ ჭურის თავზედა,
და იბერებით მართლაც ჭურივით.
ხან მონადირის ჩვეულ ტყუილით
აზვიადებთ და ტრაბახობთ ახლა,
ტყე-ტყე დადიხართ, თუ ჭაობს გახვალთ,
თქვენმა მუხლებმა არ იცის დაღლა.
თქვენმა მუხლებმა არ იცის დაღლა,
და მაინც თქვენი, არ მესმის ნათლად.
ბოგვერაძეზე თუ შავდელეში,
ერთმანეთს რატომ, „ხუნკებად“ ნათლავთ?
მეგრულად ხუნკი დავრდომილს ნიშნავს,
აბა დავრდომილს რა გიგავთ მხნენო,
პალიასტომი კვლავ გულით გელით,
ეგრისელნო და გუბაზის ძენო.
ეჰ, გაგიფრინდათ ეს სიჩაუქე,
აწი თქვენ ქალებს გულს ვერ მიუჩენთ,

დროა, კარგებო ზამთრის ზღაპრებით
შვილიშვილებთან კერას მიუსხდეთ.
გულით დაგლოცავთ, ძველო ბიჭებო!
თქვე ფესვმაგარო, ძელქვა ხეებო,
იდლეგრძელეთ და მრავალჟამიერ,
ჩემო ბებერო მეზურნეებო.

5.I.1983წ .

ეს ხელები შევაშველოთ ქართულ მიწას

აქ ყველაფერს ღვთის ხელი რომ ურევია,
ბოროტებას სიცოცხლესთან რა წილი აქვს,
მიდი ყვავილს ერურჩულე სიყვარულით,
ეს ხომ შენი სულის წმინდა ნაწილია,
ბუნებაში ხესაცა აქვს სიხარული,
ყვავილობს და როცა ისხამს ნაყოფს მწიფეს
დედამიწას მოივლიდა საყვედურით,
სიარული რომ შეეძლოს ვაჟას წიფელს,
ჩიტბატონა დაჰკანკალებს თავის ბუდეს,
ბაღჩა-ბაღში ჭიაღუებს მუსრს რომ ავლებს,
დედობრივი სიყვარული გულში უდევთ,
სიკეთით რომ გადაარჩენს შთამომავლებს.
ტყე გავჩეხეთ, არ დავტოვეთ საბინადრო,
შორიახლო მხოლოდ მგლების ყმუილია,
ცოტა დარჩა შვლები და ირმის გუნდი,
იგი მგლებმა განწყვიტესო - ტყუილია.
გარეული ფუტკარიც კი აღარ ბუდობს.
ძლივსღა ჩანან ყვავილები მოლეული,
მურა დათვი ტყეში აღარ დაბაჯბაჯებს.
სადღა არის ფუტკრის ტკბილი გოლეული.
ახლა ჩვენში ხობბის ყელი არ ელვარებს,
კოლხიდაში სიყვარულით აფრენილი,
მონადირემ თოფის ლულა მიუშვირა,
ტყვიებით და სიბოროტით დატენილი.
ეს ხელები შევაშველოთ ქართულ მიწას,
უნდა შეეძლოს ბოროტების კვლავ აკრძალვა,
ვაღიაროთ ნაკრძალებად ტყე და მდელო,
განვაცხადოთ საქართველო სრულ ნაკრძალად.

გადარჩება, კურთხეული მინა-წყალი,
ეს ღამაში მინდორ-ველი და ხეხეები,
მოვეფეროთ ყველა ხეს და ყველა ყვავილს,
შევაშველოთ კვლავ ნაჯაფარი ხელები.

14.V.2005წ.

თედო პაპა

(გაუთხეხელი კაცი, თედო ვანიშვილი, რომელიც მარტო ცხოვრობდა მავთულხლართებით შემოსაზღვრულ ოკუპირებულ სოფელ ხურვალეთში 88 წლის ასაკში გარდაიცვალა და 2023 წლის 22 მარტს დაკრძალეს.)

ქართლში ვაჟკაცებს რა გამოგვილევს,
მტერი ეძებდა ბრძოლების საბაბს,
შენ სისხლში გქონდა ქართული გენი,
სამშობლო მინის, მოხუცო პაპავ.
ეფერებოდი მშობლიურ მიწას,
მწარე ოფლი სდით ხეებს ნატყვიარს,
აქ თითო ბუჩქს და თითოეულ ყვავილს,
შენი გამრჯელი ხელი ატყვია.
მარტოხელობდი სოფელში მყოფი.
ჯარისკაცივით გეცვა ფარაჯა,
შენ ერთადერთი მცველი იყავი,
მავთულხლართებთან იდექ დარაჯად.
მე არასდ წავალ, მე არსად წავალ,
ამბობდი, ცრემლი გადაგდიოდა,
ყინვაში იდექ შეუპოვარად,
იქნებ გწყუროდა, იქნებ გშიოდა.
და ხურვალეთის ტანჯულმა მიწამ
ახლა ყველაფერს ახადა ფარდა,
სხვა ტკივილები არ განუხებდა
შენი მამულის ტკივილის გარდა.
მავთულხლართებთან ყვავილთ ლაშქარში,
მამულს ედექით თითქოს დარაჯად,
ღრუბლებს მოეცვა შენი სოფელი,
და ზეცა ცრემლებს ველარ ფარავდა.

თითო ხესა და თითოეულ ყვავილს,
 ბალახს მინაზე ცრემლები რწყავდა,
 გიჭირისუფლა ქართველმა ერმა,
 დამტირებელი არავინ გყავდა.
 იცრემლებოდა დედაო ღვთისა,
 შენს გამძლეობას ზეცა უბნობდა,
 ხურვალეთს გალობს ანგელოზები
 და მაცხოვარი გჭირისუფლობდა.
 ნათელში იყავ კაცურო კაცო,
 გაზაფხულია, ყვავის ბუნება,
 შენი მამული, უფლის წყალობით,
 გჯეროდეს, მალე დაგვიბრუნდება.

18.X.2024წ.

ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა

(მარკ ტვენი)

კაცობრიობამ ბევრი შექმნა, ძეგლი აიგო,
იმ სიმაღლემდე უნდა დადგე დანტე გაიგო,
რჩევის მომცემი იმდენია, რამდენიც გინდა,
შემსრულებელთა მონახვა კი ყოველთვის ჭირდა.
დასანანია, სხვის თვალში რომ ბენეს ხედავ მცირეს,
სამარცხვინოა, შენს თვალში რომ ვერ ამჩნევ დირეს.
ველური როცა ნაყოფს ეძებს, მოჭრის თითო ხეს,
ზოგს სიკვდილი აქვს მისჯილი და ზოგსაც სიცოცხლე.
ახალგაზრდობას სიყვარული დააფრთიანებს,
მწუხარება კი აახლოებს ადამიანებს,
სასურველია, ყველამ მისი ხიდი აიგოს,
მშვიდობისა და მეგობრობის ფასი გაიგოს.
კაცობრიობას სიკეთისკენ უხმობს უფალი,
ყველას თანაბრად ასულდგულებს მისი მზისთვალი,
დედამიწაზე დაგებული ფოთლების ფარჩა,
და ბუნებაში რას მოვიმკით ჯერ კიდევ არ ჩანს.
ბავშვს რომ შვენის და მოხუცს არა, -არის ანცობა,
ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა.

3.IX.2024წ.

* * *

ახლა ვინ უფლობს ჩაქუჩს და უროს,
 ნამგალს საერთოდ ჩალის ფასი აქვს,
 ყანაში ახლა ბალახი მძლავრობს,
 ტაროს მაგივრად ჩალა ასხია.
 ბიბინებს ველი მწვანე ბალახით,
 ათასი ეკალ-ბარდებით სავსე,
 არა ჩანს კაცი თავს ყაბალახით,
 მთვარის შუქს ახლა ღრუბელი ავსებს.
 ერთ დროს ნადური ისმოდა სოფლად,
 ახლა არც ყანა, აღარც მდელოა,
 ნუთუ ეს არის ჩემი მამული,
 ნუთუ ეს მართლა საქართველოა?!

სოხოზი

ჭალას გაზრდილო ხოხოზო,
გალაღებულხარ ფაზისს,
ლამაზ რგოლებად თავ-კისერს,
შენი წარსული აზის.
გინვევს დღეს შენი კოლხეთი,
მამრი ხოხოზი გიხმობს,
მიდი, მიესიყვარულე,
დრო არ გასულა ვინძლო.
ნითელ წიგნში თუ მოხვდები,
უნდა გეძებოთ, „ლამპით“,
უპატრონოდ თუ დატოვე,
შენი პატარა, „ლაპი“.
თურმე ცხელ წყალში იპოვეს,
შენი ჩამხრჩვალ ჯიშის,
ვახტანგ გორგასლის მხედრები,
გაფითრებულან შიშით.
შენ საღალღობოდ გამოსულს,
არ აგცდა ცხელი ტყვია,
იმ ადგილს, სადაც დაეცი,
ახლა თბილისი ჰქვია.
შენ სხვაგან რა გესაქმება,
იცოდე შენი ფასი,
კოლხური ზეცა გიხდება,
კვლავ დაუბრუნდი ფაზისს.

25.IX.2023წ.

კაი ყმა

კაი ყმას სევდით დამენწყრილს,
 სდიოდა ცრემლი უფლისა,
 მკერდს ნაკვალევი ემჩნია,
 ბასრი ხანჯლის და შუბისა.
 360 დღე ჰქონდა დიდგორისა და უჯარმის,
 ველზე ხმაღ და ხმაღ გაჭრილსა,
 დააქროლებდა ლურჯაი.
 ირწევა ხსოვნის აკვანი,
 ნათდება ბევრი სარკმელი.
 უკვდავი არის მარადყამს,
 მათი საგმირო საქმენი.
 კაი ყმა ცოტა როდი გვყავს,
 ქუდზე კაცს ვერვინ აჯობებს,
 მკერდშელენილი გადგების,
 მამულის სადარაჯოზე.
 ჩვენ ქრისტეს რწმენა დაგვიცავს,
 ჯვარი ლაშარის მთაზედა,
 „როგორც უფალი სამშობლო,
 ერთია ქვეყანაზედა“.
 თავი ვანებოთ ერთურთის,
 ლანძღვა-გინების რეკლამებს,
 მამულს დავუდგეთ დარაჯად,
 უფლის ზარები რეკავენ.

30.VII. 2011წ.

ვაჟკაცო სოფელს მიხედო

ქალაქს სოფელი სჭირდება- ხეავიან-ბარაქიანი.
სადაც სამყურა ქათქათებს
და მდელი ყვავილიანი.
სად პურის ყანა ბიბინებს,
სადაც ყვავიან იანი,
სადაც კლდის თავზე მზეს აფრქვევს,
პირიმზე ღიმილიანი.
ბაღში ხეხილი რომ მწიფობს,
ვაშლიან-ქლიავიანი,
ზვარში გაშლილი ვენახი,
მზე ჩაღვრილ მტევნებიანი.
ხეხილთან მუშა ფუტკრები,
მუდამ ყვავილით მტვრიანით,
მოჰქონდეს ტკბილი ნექტარი,
სკა იყოს სულ თაფლიანი.
ბალახსა სძოვდეს ბოჩოლა,
პირი რომ ქონდეს რძიანი.
ცელს რომ იქნევდეს ველზედა
ვაჟკაცი ძალღონიანი,
ბლომადა ყავდეს ცხვრის ფარა
და საქონელი რქიანი,
მწყემსი სალამურს უკრავდეს,
ლალი და ტკბილხმოვნიანი.
წყალში დახტოდეს კალმახი,
ლამაზი, წინწკლებიანი,
წყალი სუფთა და ანკარა, ნაპირი ქვალორლიანი.
კლდიდან ისმოდეს მუდამა შმაგი თერგისა ღრიალი.
მთანი ტყიანით მორბოდეს არაგვი, არაგვიანი.
ცა იისფერი, უღრუბლო, განათებული მზიანი.

განთიადისას ყიოდეს მამალი დეზებიანი,
 ირავს კრავდეს ცაზედა არწივი გაშლილ ფრთიანი.
 წამოიშალნენ ქათმები კრუხიან წინილიანი,
 რომ დარაჯობდეს ბომბორა ლომივით ფაფარიანი.
 სახეზე გვეფერებოდეს ტყით მონაბერი ნიავი,
 გულს ახარებდეს ტყიდანა მწვანე ფოთლების შრიალი,
 კლდის ქიმზე გადმოგვყურებდეს ამაყი ჯიხვი რქიანი,
 არ დადიოდეს უდედოდ შვლის ნუკრი თვალცრემლიანი.
 თვალწარმტაცია სოფელი, რა სჯობს ლაჟვარდის ცქერასა,
 როცა ყვავ-ყორნებს დააფრთხობ, შეაწყვეტინებ ფრენასა.
 ჰაუ, ჰაუს თუ დასძახებ, სოფელი ითხოვს შველასა,
 მადლია, თუ ერთ წინილას გააგდებინებ ძერასა.
 მინდა ბაღების ხმაურით მხრები გაშალოს ერდომა,
 ვაჟკაცს შვენოდეს მამობა, ქალას დამშვენდეს დედობა,
 დაცარიელდა სოფელი, ქალაქში გარბის ყველაი,
 აქ აღარავინ არ ცხოვრობს, არც ლექსო, არცა ლელაი,
 სიმწრით ღრიალებს თერგი და არაგვი არაგვიანი,
 ვაჟკაცო, სოფელს მიხედე, თორე იქნება გვიანი.

5.V. 2021წ.

ფოთელეზი ჩარგალში

შენი ჭირიმე, ჩარგალო,
ნაქებო ვაჟას ენითა,
ფაზისს რომ ფეხი დავკარი,
ჩამოველ ფრენაფრენითა.
მოვიჩქაროდი შენს ნახვას
დიდი ხნის დანატრებითა,
ჩამოველ, როდი დამღალა
მე ამ სიშორემ გზებისა.
ეს სილამაზე მთებისა,
ვინ გამოხატოს ქებითა,
იმდენად ლამაზი არის
ველარ ამოგთქომ ენითა,
ვაჟას მთის წყაროს ვენწიე,
წყალი დავლიე პეშვითა,
ილიმებოდა პირიმზე,
ლამაზი ქალის ეშხითა.
მთიდან მობლავის არაგვი,
ააგუგუნა ხეობა,
ლალად ზეიმობს ქართველი
რაზიკაშვილის დღეობას.
ვაჟაობაა ჩარგალში,
ფშაველი მოქრის ცხენითა,
მოყვარეს ხვდება გულითა,
მტერს კი ხანჯალის წვერითა.
როცა შატილის ასული,
შლიდა ორბისფერ დაღალეებს,
კოლხებმა მთების ექოთი,
დავჭექეთ ჰარი-ჰარალე.
ჩარგალში ლამაზმანები,

ანთებდნენ ცეცხლის ალებსა.
 ხონჩით მოქონდათ ხინკალი,
 რაზიკაშვილის ქალებსა.
 ხევსურთ ვაჟებიც აჩქროლდნენ,
 ამ სიდიადის ცქერითა,
 და შევსვით ჟიპიტაური,
 ჯიხვის ლამაზი რქებითა.
 ქუხდა ვაჟაის ლექსები,
 სიმღერებით და ლხენითა,
 მართლაც რომ ბუმბერაზი ხარ,
 დღესაც ვამაყობთ შენითა..
 არ მოგვეშალოს თაობებს,
 ლოცვა ლაშარის ჯვარისა,
 ისმოდეს საქართველოში
 „მთიდან ბლავილი ხარისა“.

მადლობელი ვარ

ჩემი მამულის, მშობელი მიწის მადლობელი ვარ,
მადლობელი ვარ მაღალი ღმერთის,
ქართველი ხალხის მადლობელი ვარ.
დიადი მთების-თვალუნვდენელის,
უშბას და შხარას მადლობელი ვარ,
შევყურებ უშგულს ამ სიამაყით,
და მყინვარწვერის მადლობელი ვარ.
მთებზე შეფენილ მინდვრის ყვავილთან,
ფუტკარი ნექტარს რომ აქცევს თაფლად,
ცვილი ტაძრებში რომ იღვენთება,
კელაპტარები რომ იწვის ახლაც.
მზე სხივებს ასე უხვად რომ აფრქვევს
და უსაზღვროა სხივთა დინება,
ნამგალა მთვარის მადლობელი ვარ,
ღამეს მნათობად რომ ეფინება,
ვარსკვლავთა გუნდი როცა კაშკაშებს,
გადააფარებს ღრუბლები ზენარს,
მადლობელი ვარ, როცა შევყურებ
ამ ფიროსმანის დახატულ ზეცას.
მადლობა ქართულ მიწის სინედლეს
და წელიწადის სუყველა დროებს,
ასე მსუყედ და ბარაქიანად
ბალსა და ვენახს რომ ასაზრდოებს,
მადლობელი ვარ ყველა იმ კაცის
მუხლჩაუხრელი მამულში იღწვის.
არც უფიქრია სხვა მზე და მთვარე
კელაპტარივით მამულში იწვის,
მადლობელი ვარ მე წინაპრების,
თავგანწირულნი ხმლით რომ გვიცავდნენ

მათი სისხლია ყაყაჩოებად
 აყვავებული ქართულ მიწაზე.
 მადლობელი ვარ ჩემი ოჯახის
 სიყვარულს რომ არ გადაჩვევია.
 მადლობელი ვარ ჩემი შვილების,
 თავი არსად რომ შეურცხვენიათ,
 მადლობელი ვარ ქრისტეს მოძღვრების
 ქართულ მიწაზე მიდგას ფესვები
 მეიმედება მომავალშიაც
 „დაიზრდებიან ალგეთს ლეკვები“.
 მე სიყვარული ისეთი მინდა,
 არ მსურს ვხედავდე ვინმეს დარდიანს
 მე სხვა სამოთხეს აღარ დავეძებ,
 ოღონდ სამშობლოს შევხვდე განთიადს.
 ქართული გენი არსად გამქრალა,
 ისევ აწუხებს მამულზე ფიქრი.
 მადლობელი ვარ მე იმ თაობის,
 მშვიდობისათვის ასე რომ იღწვის,
 დარჩება მარად გაუხუნარი
 რომ შეიცვალოს ახლა დროება,
 ყველა ქართველის გულში ჩამწვდომი
 „მამული, ენა. სარწმუნოება.
 ყველა სიკეთე სიცოცხლით მავსებს,
 ყველა მოსახლის ახლობელი ვარ,
 მადლობელი ვარ, ჩემო ქვეყანავ,
 მადლობელი ვარ, მადლობელი ვარ!

4.IX.2024წ.

ვსვამდი ანკარა მთის წყალსა

ვაჟას წყაროსთან შამოდგა,
შემოდგომის მზის ჯანლები,
გულო, საგულეს დადექი,
აგრე ნუ ამიჯანყდები.
შევხედავ ვაჟას ალაგსა,
მოულოდნელად ვლონდები.
წყაროს წყალი რომ დავლიე,
თითქოს მომეხსნა ცოდვები.
ვსვამდი ანკარა მთის წყალსა,
ვერ დავითვალე ჩამდენი,
ვსვამდი და ველარ ვძლებოდი,
ამა ცოდვების ჩამდენი.
შამამცქეროდა ქორაფი,
ფოთლებლამაზი ტოტითა,
ურთხმელიც თავს დამდგომოდა,
გადმომყურებდა შფოთვითა.
სტუმარ-მასპინძლის მაღლითა,
მთის წყაროვ, გულზე მეფინე,
ლომისის მაღლი გფარავდეს,
ამას რომ მაყურებინე.

მიხაკი უყვარდა ტიცინს

მინდვრის ყვავილების სიყვარული
ჩვენში სიგიჟემდე იცინა,
ვარდსა და იაზე უფრო
მიხაკი უყვარდა ტიცინს.
ყვავილიც წითლდებოდა მორცხვად,
როცა ხარობდა ერთ დროს.
ზამთარ და ზაფხულ ყოველთვის,
მიხაკი გულჯიბეს ედო.
დრო მიდის რაშივით მიგელავს.
და მისდევს მერანს კვიციანს.
მიხაკი დამჭკნარა ლარნაკში,
ასე რომ უყვარდა ტიცინს.

დრო არ ჩერდება

დრო ისე მიქრის,
ბოლო არ უჩანს,
ეზოში თეთრად
ჰყვავის ალუჩა,
ხან ღრუბელია,
ხანაც იდარა,
ეზოში სადღაც
კვნესის გიტარა.
დრო არ ჩერდება
და ისე მიქრის,
სისულელეა სევდა
და ფიქრი.

23.V. 2016წ.

დალოცვილ იყავ მარადა

ხელისგულივით პატარავ
 და ხუთკუნჭულას ზღაპარო,
 იღბალმა სად არ გატარა,
 გამკლავებოდი სამყაროს.
 გედავებოდნენ მინა-წყალს,
 მიუხვდი მტერს და მოყვარეს,
 გონებით რომ ვერ გაჯობეს
 ოქროს ვერძიც კი მოგპარეს,
 არასდროს თმობდა ქართველი,
 მინას გულუხვს და ხვავიანს.
 და იმ ნასისხლარ მინაზე
 ყაყაჩოები ყვავიან.
 გამოგივლია დიდგორი,
 ბაზალეთი და მარაბდა,
 აროდეს დაჩოქებულხარ,
 მუდამ უფალი გფარავდა.
 ჩვენ ქრისტეს რწმენით მოვდივართ,
 დალოცვილ იყავ მარადა.

28.V.2014წ.

„ფოთი-კოლხეთი-1913“

*(ეუძღვნი ფოთელ ფეხბურთელებს
იუგოსლავიაში გამგზავრების წინ).*

როცა ჩვენგან გაჰქონდათ,
შავი ოქროს ზოდები,
ინგლისელებს რომ ქონდათ
მეტი შანსი მოგების,
საუკუნის გარიჟრაჟს,
ანტიკური ფაზისი,
გემის პირველ კივილზე
კოლხურ სიდარბაისლით.
შეჰყურედნენ უცხო სპორტს
ჩვენი მამა -პაპანი.
ფაზისში დარწმუნულა
საფეხბურთო აკვანი.
თურმე გახელბულან
პირტიტველა ბიჭები,
ტყავის ბურთის მაგივრად
თამაშობდნენ ჭინჭებით,
და ჩუსტებით უტევდნენ
სადლა იყო ბუცები,
მოზღვავებულ ძალებით,
ცად ატყორცნეს ბურთები.
მღელვარებდა პონტოს ზღვა,
ტალღა-ტალღას ახლიდა,
ის, „პირველი მერცხალი“
ფაზისიდან აფრინდა.
საუკუნეს გასცდება,
პაიჭაძის ლეგენდა,

თავგანწირვით რომ რბოდა,
 ცხრა თავიან დევებთან,
 უფალს ხელაპყრობილი
 შევლალადებ მადლობას,
 ვინც პირველად მიიღო,
 საფეხბურთო ნათლობა
 მოლზე როცა დარბოდნენ
 გამოსკვნილი ჭინჭებით,
 შევსვით შესანდობარი
 ლეგენდარულ ბიჭების.
 მოგონებად დარჩება
 კანტიანი ბურთები,
 ფოთელმა რომ შეკერა,
 ის პირველი ბუცებიც.
 ყველა სიძნელისა რომ,
 უხდებოდა გატანა.
 მაგრამ ვის დაასწრებდა
 კარში გოლის გატანას.
 ივსებოდა, „დინამო“
 ფოთელ ფეხბურთელებით
 ახალგაზრდა თაობას
 გზას უთმობდნენ ძველები.
 ასე იყო, ასეა, ეს ცხოვრება გრძელდება
 გუნდი მიდის და მოდის,
 და დროც აღარ ჩერდება.
 ისევ ლელავს პონტოს ზღვა,
 თოლიებიც მღერიან,
 საფლავშიც გაიხარებს
 იასონ კვირკველია
 და ჩვენ ის დაგვრჩენია,
 რალა გვინდა სხვა მეტი

ვადღეგრძელოთ, „კოლხეთი-1913“
და რა გასახარია, ჩვეულ სიდარბაისლით
ვეროპელებს კოლხურად,
კვლავ მასპინძლობს ფაზისი.
დიდი გამარჯვებები,
იყოს თქვენი მიზანი,
საფრანგეთის ნაკრებში
სალამს გითვლით ზიდანი,
ბრაზილიის გუნდმა რომ,
მარცხის ნუთი ითვალა,
გულდანყვეტილ რონალდომ
კოცნა შემოგვითვლა,
გუნდი, „ცრვენა“, „ზვეზდა“-სი,
გელოდებათ კაცურად,
და უეფას თასისთვის.
დასცხეთ პაიჭაძურად
„აბა ულა“ მეგრული
უგალობენ სალოცავს,
საფეხბურთო შარაზე,
ჩვენც კოლხურად დაგლოცავთ.
ამ დიდ მერიდიანზე,
დე, გწყალობდეთ კვლავ ღმერთი,
„ნიკე“ უხვად გწყალობდეთ,
გამარჯვების ქალღმერთი.
გენაცვალეთ ბიჭებო!
კოლხიდელო ლომებო,
ხალიჩად დაგეფინოთ,
ფეხქვეშ მწვანე მინდორი,
საქართველოს ეხილოს
თქვენი გაელვარეა,
ვაჟკაცურად მოგეგოთ
ეს უსისხლო დიდგორი.

უნდა გაგრძელდეს სიცოცხლე

მოსვლა არავის უკითხავს,
 წასვლას ვინ შეგეკითხება,
 ვიდრე ამ ქვეყნად არსებობ,
 ღმერთს უნდა უთხრა, დიდება.
 ნუ გინდა ბევრი სახრავი,
 და ბევრი ავლადიდება.
 მოეშვი უკეთურობას,
 ერთურობის გადაკიდებას.
 კარგს რას მოგიტანს ქვეყნადა,
 დედის და მამის გინება,
 გამოადექი ქვეყანას,
 მომავალს ასე სჭირდება.
 წყალში ნუ ჩაყრი სხვის ამაგს,
 მადლი თუ გადმოდინდება,
 ამ წუთისოფლის სტუმრობას,
 დიდი ხანი არ ჭირდება,
 უნდა გაგრძელდეს სიცოცხლე
 სამყარო ისევ იზრდება,
 მადლობას გწირავ უფალო,
 დიდება შენდა, დიდება!

ფაზისის ქუჩაგში ეტლით რომ იარეთ

(მე-20 საუკუნის 50-იან წლებში ცხენებზე შებმული ეტლით ფოთის ქუჩებში, ავადმყოფთა ოჯახებში მიდიოდნენ ექიმები: რუსუდან გველესიანი-ნადარაია, ეკატერინე (კატუშა) ღოღობერიძე და ილარიონ ცომაია, რომლებიც უანგაროდ ჰკურნავდნენ ფოთელ, „პაციენტებს“.

გზაზე ნაწვიმარ ფოთლებს მივუყვები
ქუჩებში დავეძებ წარსულის იარებს,
თქვენ მომაგონდებით საოცრად დაღლილნი,
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ.
სარკმელთან ფიქრები ჩამომდის ცრემლებად.
ვიღაცა გიტარას აკვნესებს უწყალოდ,
ო! როგორ მომინდა მკურნალის ხელებით,
ავდგე და ფოთელებს თქვენსავით ვუნამლო,
ო, როგორ მომინდა ნაცნობი ელფერი,
თვალდათვალ სიბერე სულსაც ხომ დაეტყო,
დღეს მე იმნაირი მკურნალი შემფერის,
კრძალვით რომ მიყვება ქუჩაში ფაეტონს.

27. IX.2016წ.

რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის

*მე კი ბავშვი ვარ, კვლავ თითის სიგრძე,
კბილებს მომკვეთავს ალურა მკვახე,
ჩალვადარის ცხენს რიონის პირზე
დავაგლეჯ ძუას, დავაგებ მახეს
(ტიციან ტაბიძე)*

დაძრავს მუგუზალს, ღამის მეხრე,
ითვლის ნაპერწკლებს,
სიმწრის ოფლი რომ დასდენია თხმელის ნედლ შეშას,
დაკიდულია ღომის კარდალა ოჯინჯალეზე
და გაბოლილი ლერწმის ფაცხას წარსულს უყვება.
თითქოს რიონის ხვილიფებში იჯდა სატანა
მოაქვს სიმინდით დატვირთული სველი ურემი,
კოსმიურ ტალახს ზელდა თურმე თავად მურვან ყრუ
და ცხენის წყალთან გაწყვეტია ბედაურები.
დაბორიალობს გრძელბრჭყალება ყანჩა ორპირზე.
დგას მზე მცხუნვარე, გვერდს იფიცხებს ორპირის ფშანი,
რიონის ტალღა აუყვება შუამთის სერებს,
რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის
მიშენებული კარ-მიდამო მიმოინგრევა,
ანყვეტილ ბორნებს, მომსკდარ ხაბოს შთანთქავს რიონი,
ლამაზი ჭალა მაინც ღირდა ათას სიცოცხლედ,
წლები ყრმობის ტიციანის და გალაკტიონის.

17.X.1988წ.

რა დრო იყო და რა დარი

ბავშვობა და სიჭაბუკე, ერთად გავასიჩაუქე,
ცას ვწვდებოდი, ავდიოდი მთად ღრუბელს,
თავპირმტვრევით და თამაშით
და უბელო თეთრი რაშით,
არ ვიცოდი საზღვარი და ზღუდე.
რა დრო იყო და რა დარი, ვერაფერს ვერ შევადარე,
ცახცახებდა ჩემს ხელებში მონყენა,
წლებმა როგორ გაიყოლა, ჩემი გზებიც გაიყორა.
დამავიწყდა ყმანვილური მოლხენა,
რა ყოფილა ეს სიბერე, ვერაფრით ვერ შევაჩერე,
სული ფრენით შეეჩვია ბორიალს,
შიშით, კრძალვით, ხმების თრთოლვით,
და უღმერთოდ თმებზე თოვით,
კლავიშებით ვაცუნდრუკებ როიალს.

5.IV.2018წ.

სიკეთე

ყველა კარგი საქმის წამოწყების თავი და ბოლო არის და მუდამ იქნება სიკეთის ქმნა და სიყვარული. რადგან მხოლოდ სიკეთეს შეუძლია შეაჩეროს აგრესია და ომიც აღარ იქნება, მსოფლიო ხალხებს დღეს მშვიდობა ისე სჭირდებათ, როგორც თევზებს წყალი და ადამიანებს და ყველა სულდგმულს დედამიწაზე ჰაერი. ამ ყველაზე კეთილშობილ სიტყვას ვაბრუნებ არსებითი სახელის შვიდივე ბრუნვაში.

სიკეთე- ყველა წამოწყების თავი და ბოლო,
 არის, იქნება სიყვარული მხოლოდ და მხოლოდ,
 სიკეთე-მ უნდა სძლიოს მუდამ ეშმას და მაცილს,
 ამ ქვეყნად მხოლოდ სიკეთეზე ფიქრობდეს კაცი,
 სიკეთე-ს ვენდოთ, უნდა ჩავცეთ ბოროტს ლახვარი,
 დე, აილაგმოს ქვეყნად ყველა ჯურის ახვარი.,
 სიკეთ-ის კვალზე გამუდმებით უნდა იარო,
 რომ შენი ხალხის ჭირ-ვარამი გაიზიარო.
 სიკეთ-ით უნდა აფერადდე სულ სხვა ფერებით,
 რომ არ მოაკლდეს შენს ქვეყანას გამრჯე ხელები,
 სიკეთე-დ უნდა გარდაიქმნას შური და მტრობა,
 რომ არ მოგაკლდეთ ბარაქა და უფლის წყალობა.
 სიკეთე-ვ დღეს თუ მზეა, მწიფე თავთავით,
 ადამიანთა სიყვარულით არის გამთბარი.
 ახლა მრავალი დანგრეული აღსადგენია,
 ენთუზიაზმი არ ჩავუქროთ ხალხის გენიას.
 უნდა შეხორცდეს ათასგვარი მძიმე ჭრილობა,
 დედამიწაზე იყოს მარად ყველგან მშვიდობა.
 „არავითარი, ჩემი და სხვისი
 ფიქრი საკუთარ, ფიქრი სხვა ერის,
 თუ ვართ მიწის და სიცოცხლის ღირსი,

უნდა დავრთგუნოთ სული კაენის.
ღვთის შეგონებით ათივე მცნება,
უნდა გვიძლოდეს ჩვენ თვალსაჩინოდ
აგვსრულებოდეს ღვთიური ნება
და სიკეთის ქმნამ გადაგვარჩინოს.

14.I.2023წ.

სახლის სიმდიდრე

შენი სიმდიდრე ჭერი და სართული,
ოთახთა სიმდიდრე როდია,
ქოხშიც რომ ცხოვრობდე ქართველო ქალო,
შენთან სიხარულით მოდიან.
არ განათდება ჭერი და სართული,
რაც უნდა იყოს დიდი,
შენი ღიმილია, სტუმარს რომ დაათრობს,
გულებს რომ აუვსებს ხიბლით.
შვილების დედა ხარ, - მრავალი შვილის,
თვალში რომ მოგხვდება უცებ,
მერვეს ელოდები, სხეულში რომ ფეთქავს,
მეშვიდეს აკვანს რომ ურწევ.
წინაპრებს უთქვამს, დედის გულია,
რომ ხარობს შვილებთან ერთად,
ლამაზად შვილთა გამზრდელი ქალბატონი,
დღესაც მიგვაჩნიხართ ღმერთად.
შეხედავ შენს სახლს, ქოხი გეგონება,
მაგრამ ჭერს ვარსკვლავებს ახლის,
სახლში ბინადართა მადლით იზომება,
სივრცე და სიმაღლე სახლის.

8.V.2024წ.

* * *

სამოთხეს გავს ეზო-კარი,
ყვავილებით მოვლილია,
შენს ოჯახში სიძულვილი,
მუდამ უარყოფილია.

პაპის შეგონება

ნუ ჩამიმწარებ ალიონს,
მკვირცხლად გეჭიროს თვალიო,
სამართალს თუ ვერ იპოვი,
გიპოვის სამართალიო.
ნუ გეშინია, ცხოვრებას,
ჯერ არ გასვლია ყავლიო,
იმედის თვალით შეხედე,
ყოველ ცისმარე ალიონს.
ჩიფჩიფებს პაპა-მოხუცი,
და ნისლით ბურავს ყალიონს.

21.X.20156.

სიყვარული ყველას უნდა

სიყვარული ყველას უნდა გამიგია,
გინდ ცხოვრობდე კომფორტით და ხალისით.
სიყვარული ასაკს სულ არ გეკითხება,
მოფრინდება თავისით,
სიყვარულთან ბერი კაცი აცეკვდება,
ქალიც ველარ მოიქცევა ბრძენივით.
სიყვარულსაც მალვა აუნდა ნაქურდალსა,
მოპარული ცხენივით.
ეს ცხოვრება ისედაც, ხომ ხანმოკლეა
არ არსებობს ჩვენთვის სხვა ნეტარება,
ქალი თუ ხარ, კაცს თავი არ შეაძალო,
„შეძლეულ პურს ძაღლიც არ ეტანება,“
რაგინდ მალე, ხანძარს მაინც ვერ ჩააქრობ,
სიკვდილამდე გულში მაინც იცოცხლებს.
გაუმარჯოს ამ დიდ გრძნობას, თუნდ ნაქურდალს,
გაუმარჯოს სიყვარულს და სიცოცხლეს.

28.V. 2008წ.

სიყვარული ყველას უნდა

კალთას შეგირხვს ნიაჰი

ფშაველი ქალი წყაროსთან,
ვაჟს შეანათებს თვალებსა,
სიყვარულს გულში ჩაუღვრის
აუნთებს ცეცხლის ალებსა.
კალთას შეგირხვს ნიაჰი
მოგეფერება დეკაი,
ოცნებით საით წასულხარ?
ან ვისზე ფიქრობ ნეტაი,
სადაც არ უნდა წახვიდე,
ხარირემს ხედავ რქებიანს,
ლაშარს ვაჟაი მოსულა,
მისი თავლები კრთებიან.
ნუ შამანყრები გეთაყვა,
სიყვარული სურს ცხადია,
აროდეს გაემტყუნების,
შენთან ყოფნა რომ სწადია.
ფშაველის ქალი წყაროსთან,
ვაჟს შეანათებს თვალებსა,
სიყვარულს გულში ჩაუღვრის
აუნთებს ცეცხლის ალებსა.

7. IV.2014წ.

ქალი და გაზაფხული

მე ქალი ვარ, გაზაფხულის ეფემერა,
პანანინა მზის სხივებით წავშლი ნაღველს,
სხვაზე უკეთ იქნებ ერთხელ მეც მემღერა,
სხვაზე უკეთ მეც ვიტყოდი შენთან სათქმელს.
არ გაოცდე, სხვაზე მეტად ვიგრძნო ჰანგი,
მერცხლების და მზენვების -გათანგული.
სხვაზე მეტად, სხვაზე მეტად როგორც ბანგი,
მე დამატრობს ეს კრიალა გაზაფხული.
სიყვარულში ვერ მაჯობონ მზენვებმა,
ეს ტუჩები ერთმანეთს რომ ანიკარტეს,
ზამბახებში დახვეული ვნების ცეცხლი,
როგორც მინის ჯადოქარი მიგებს მახეს,
ლილილო და შროშანებიც მითანაგრძნობს,
იებივით შენ დაგატრობს ბაგე ჩემი,
ო, უფალო! ნეტავ რისთვის მომისაჯე
სიყვარული, ეს უღმერთო განაჩენი.
მოდის ჩემთან, სანამ სულში ხარობს ტიტა,
და თვალები მელნის ტბაში არ ჩამხრჩვალა,
მოდის ჩემთან, მოგეფერო კიდევ დიდხანს,
სანამ ისევ, ვნების ცეცხლი არ ჩამქრალა.
არ გაოცდე, სხვაზე მეტად ვიგრძნო ჰანგი,
მერცხლების და მზენვების გათანგული,
ქალი ვარ და სხვანაირად მოდის ჩემში,
ეს კრიალა, ვარდისფერი გაზაფხული.

17.IV.1960წ.

ლექსი გაფინეთ თეთრეულები

მეზობლის ქალისკენ გაექცა თვალი,
 არ აცლის თეთრეულის დაკიდებას,
 სიმორცხვით ირხევა წამწამთა რკალი და
 ვნება შლეგივით ახირდება.
 მეზობლის გოგოს ღიმილი აჩნია,
 მკერდზე რომ შეხსნია ღილი უღევი,
 ვიღაცას აგიჟებს სითეთრის არშია,
 ეზოში დაკიდულ თეთრეულების.
 ლოყაზე აღმურის ბროწეულებით.
 თვლებში ზღვასავით ღელვაა ლურჯი,
 ვნება აწყვეტილი აპეურებით,
 მიქრის უსაბელო რაშივით ურჩი,
 დილით კი ნაგარდობს სითეთრე ქათქათა,
 ვნებას იოკებს ეული გულები,
 მეზობლის ქალებო!
 ამიტომ ხანდახან,
 ღამეში გაფინეთ თეთრეულები.

9.VII.2010წ.

ნუ მოხვალ ჩემთან

დამტოვე მარტო,
ნუ ეძებ მიზეზს,
არ მკითხო რატომ?
სადღაც სიშორე
მომელის, მაკრთობს,
მე ჩემს ტკივილთან
დავრჩები მარტო.
საათს შევყურებ,
დრო ტკივილს აქრობს,
ნუ მოხვალ ჩემთან,
არ მკითხო რატომ?

* * *

ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ,
ნეტავ ისევ წამოვიდეს თქეში,
მე მივუშვერ გახურებულ მკერდს,
შეშლილივით შევიჭრები ტყეში.
ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ,
გახელებით შევიჭრები ტყეში,
ისევ შევკრავ გვირილების რკალს,
და ჩაგიდგამ კულუღიან თმებში.
მე ამბორით დაგაცხრები ისე,
ვერ შემიშლის ვერც წვიმა და თქეში,
ისევ ისე გავხელდები ხვალ,
უსევ ისე შევიჭრები ტყეში,
ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ.

25.IX.1959წ.

გახუნებული ბარათები

ლამეა და ჩემს გულისთქმას,
 მხოლოდ ფიქრებს ვანდობ,
 გახუნებულ შენს ბარათებს,
 ცხარე ცრემლით ვალბობ.
 ამ ნამგალა მთვარის შუქზე,
 მოფრენილა დარდი,
 ამ ბარათებს რატომ მწერდი,
 თუ კი არ გიყვარდი?
 ცისკარს ვხვდები, ვით ნიბლია,
 განაბული მარტო,
 მოგონება მასულდგმულებს,
 ვილიმი და გნატრობ.

ბონდის ხიდი

ბონდოია ბონდის ხიდზე,
 გაგივლია ძვირფასო?
 როგორ არა, გაზაფხულზე,
 მოუსწრია წვიმასო.
 იქ რომ ჩუმად ავედევნე,
 თვალხატულა ცირასო,
 წუთს ვითვლიდი, როდის გავალთ
 მდინარის ნაპირასო.
 აცეკვებდა ბონდის ხიდი,
 გაზაფხულის წვიმასო,
 გავიარეთ, გადავურჩით,
 ნანვიმარზე ხიფათსო.
 მერე გულში ჩავეხუტე,
 ვინც მიყვარდა იმასო.

ირხეოდნენ ლაქაშები

ძონისფერად ქროდა ქარი,
როს ფანტავდა ფთილა ღრუბელს,
ირნეოდა იალქანი,
იხუტებდა ნავის უბეს,
ოჩოკოჩი იჯდა ხეზე,
ირეოდა ცაზე ნისლი,
უყვებოდა თავის ბედზე,
ის უიღბლო სახლი ისლის.
ირხეოდნენ ლაქაშები,
კელაპტრები დედამიწის,
ლოცულობდა სიყვარულზე,
ის ღარიბი გოგო-ბიჭი.

15.IV.2003წ.

ჩემი ნომერი შენ რომ გიყვარდა

(თემურის წერილი)

მე ვერ გიგზავნი მილიონ ვარდებს,
ფიროსმანივით არ ვარ მხატვარი,
ჩემი ბიზნესის კუთვნილებაში,
არც პეფსია და არც ნატახტარი.
უჩვეულოა დუმილი ცივი,
გაუგებარი ეს გულგრილობა,
გათიშულია კვლავ მობილური,
მარილს რომ აყრის გულზე ჭრილობას.
მე ათას სანთელს დაგინთებ გულით,
ათას წითელ ვარდს თუ ვერ დაგიკრეფ,
მიდი და ისევ დამიმესიჯე,
და მობილურზე ისევ აკრიფე.
ჩემი ნომერი შენ რომ გიყვარდა,
ალო! ალო! რომ მესმოდა გუშინ.
ორი თვე ტუ! ტუ-ს გაგონებაზე,
თითქოს მესროლე ნატყვიარ გულში.
გაზაფხულია, კვირტები ფეთქავს,
ირგვლივ ჩიტების ისმის ჟღერტული,
სიყვარულს არ გთხოვ, ოღონდაც კარგო,
კვლავ გამაგონე შენი ჩურჩული.
იქნებ სხვა გიყვარს, არ დამიმალო.
ალო! ალო! ალო!

18.V.2010წ.

ორნი ქოლგის ქვეშ

წვიმს, დამახურე ქოლგა,
მწვავს შენი ხელის თრთოლვა,
ნამს მაჯისცემით ვითვლი,
მწამს სიყვარული მოვა.
მოვა მთრთოლვარე გულით,
მოვა იების კონად,
მოვა მეწყერად, დელგმად
და გაზაფხულად მოვა.
მოვა ფიფქიას ზღაპრად,
მოვა წვიმებად, თოვად,
მოვა, სიყვარული მოვა,
მოვა გაზაფხული, მოვა.

18.II.1961წ.

* * *

მოგსდევს ოცნება, როგორც ფარვანა,
დილის სხივზე რომ წამოფრინდება,
სხვა არ ინება გულმა მტარვალმა,
გულმა მტარვალმა სხვა არ ინება,
ყველგან დაგეძებ ტყეში, ლელეში,
წყაროსთან, ტბასთან, როგორც ირემი,
ისე მომწყურდა შენი დანახვა,
ამ წყურვილისგან გადავირევი.
მოგსდევს ფიქრი და ოცნება ჩემი,
შენ, ფეხმარდ ირემს რას დაგენევი?!
შენ გაექცევი ჩემს სიყმანვილეს,
მაგრამ სიყვარულს სად გაექცევი?!

18.VIII.2003წ.

ლექსი

(თეზისის პოეტიკა)

მე რომ მიყვარს, ის ქალი ხარ ლერა,
აკოკრილი, გაუშლელი ჯერაც,
შენი თმები მზის სხივია ქერა,
შეშურდება, იგი ქალღმერთ ჰერას.
მიყვარს შენი თვალცილა მზერა,
ძუძუ-მკერდი ორი ხარის რქენა,
ორი წვივის ბილიკებზე რბენა,
წვრილი წელი, მოქნეული წკნელად,
ტუჩ-კბილები მარგალიტის ფენა,
წამწამები აპრეხილი ცერად,
შენს თვალებზე წამოსული ცრემლი,
მაგ ღანვებზე დაჯენილი ჩქერად.
შენი მზერა-ჩემთვის აღმაფრენა,
რომ მაგიჟებს ის ქალი ხარ ლერა.

29.VIII.2009წ.

რა ხართ ეს კაცები

(იუმორით ზოგ-ზოგებს)

ოხ!

ოხ!

ოხ!

რა ხართ ეს კაცები?

ნებიერა და ურჩი,

ზოგს ქალის ტუჩი გიზიდავთ

და ზოგსაც დოქის ტუჩი.

ცოლი შინ გელოდებათ და

მიდიხართ სხვისი ქუჩით.

ხარხარებს ბახუსი თიხიდან,

ხრიკიდან,

ჭიქიდან,

ჯიხვიდან,

ბოთლიდან, ტიკიდან,

ჭინჭილის ტუჩიდან,

სამდურავს მახლიან ყურში,

გზები რომ გაყრილა და ლალატს შეყრილა,

გულში ქვა გიდევთ რიყის,

შინისკენ მიიზღაზნებით,

სხვაგან მიდიხართ რიხით.

ცოლები პატიმრები გყავთ,

სამზარეულოს ციხის,

საკუთარს მიხედეთ,

გიყვარდეთ ცოლები,

მორჩილნი, თუნდაც ურჩნი,

მათ თქვენი ტუჩების

იზიდავთ სურნელი

და არა დოქის ტუჩის.

ნაბიჯით წინ, შინისკენ იარეთ,
მხოლოდ მშობლიური ქუჩით!
ოხ!
ოხ!
ოხ!
რა ხართ ეს კაცები,
სიყვარულს გვტაცებენ,
ღალატი გიდევთ გულში.
ბახუსს რომ ნებდება,
ეს ვნება- თავნება,
სველ ტუჩებს აცხრება მრუში.

25.IX.1970წ.

გნახავ ვილაცის გვერდით

მე ამ დარბაზში მოვალ,
გნახავ ვილაცის გვერდით,
გნახავ და ალბათ ისევ,
წამომდინდება ცრემლი.
რა უფლება მაქვს ტრფობის,
გულს ვეუბნები არას,
უშენოდ კენტად ვივლი,
და წლებიც ასე გავა.

12.X.1980წ.

* * *

მიუყვება მთიელ გოგოს,
უკან მისდევს მწყემსი ქალას,
მაკოცნინე გულის ფეთქვავ,
ერთიც ქალავ, მეტი არა.
შენი ბაგე ენდოსფერი,
და თვალები შენი მზარავს,
მე ხომ გულით შეგიყვარე,
შენ ლაშარის ჯვარი გფარავს.
მწყემსი შედგა ნაკადულთან,
ცივი წყალი გადაღვარა,
დაედევნა მთიელ გოგოს,
ნაბიჯს ისევ აუჩქარა.
მას კომბალი უდევს მხარზე,
მიუყვება მთაში ფარას,
ახლა მისი დარდიც, სევდაც,
სიყვარულმა გადაფარა.
შენი გული სხვას ეკუთვნის,
სხვას ეტრფი და მე კი არა,
მაკოცნინე გულის ფეთქვავ,
ერთიც ქალავ, მეტი არა.

17.X.20116.

მთიელი გიჟის სიმღერა

ჰერო, გოგოვ ჰერო,
 ჩემთვის ფანდურზე ვმღერო,
 ფიქრშიაც ველარ ვიპოვე,
 ლექსები შესაფერო.
 ყურძენი დამნიფეულა,
 გამხდარა ქარვის ფერო,
 ჩამოდი ჩემთან სოფელში,
 ერთად ავილოთ რთველიო.
 ჩავყაროთ სანნახელშია,
 ყურძენს ვადინოთ წვენიო,
 თუხთუხებს ვაზის ნაჟური,
 გამხდარა ქარვისფერო.
 ჩამოყევ მაღალ ჭიუხებს,
 პირიმზე ყვავის მთაშია,
 ჩამოდი დაგელოდები,
 ჩემთან წაგიყვან სახლშია.
 ჩაკეცავ, არსად გაგიშვებ,
 მკერდს გადაგიშლი ლაღადა.
 ისეთ სიყვარულს გაჩუქებ,
 აღარ წახვიდე სხვაგანა.
 ჰერო, გოგოვ ჰერო,
 შენგან სიყვარულს ველიო,
 ლამაზ ყვავილებს დაგიკრეფ,
 შემოვირბინოთ ველიო.
 გახსენი გულის კარები,
 შიგ დავიბუდო მარადა,
 ვიქნები შენი მეუღლე,
 შვილებს გაგიჩენ მრავლადა,
 ერთად ვაშენოთ სოფელი,
 მამულის გასახარადა.

15.VIII.2024

ბაქრა, ნავიდა ის გაზაფხული

ერთ დროს მეც ვიყავ პირმშვენიერი,
მეც მიხდებოდა ყურზე საყურე,
ლამაზ თვალებში კრთოდა, ცისკარი
კომპლიმენტებიც დავიმსახურე.
გაფრინდა წლები ზღაპრულ რამებად,
ახლა სულშია ც ჩადგა ზამთარი,
ახალგაზრდული ის შემართება,
ჩემს თმაში ვერცხლად არის ჩამდნარი.
გაქრა, ნავიდა, ის გაზაფხული,
ბაღში ალუბლებს სევდით გავყურებ,
ერთ დროს მეც ვიყავ პირმშვენიერი.
მეც მიხდებოდა ყურზე საყურე.
ჩემს სულში ისე ჩადგა ზამთარი,
დარდი არა მაქვს მე თავის მოვლის,
ახლა დამძიმდა ჩემი საყურე,
დასველებული დეკემბრის თოვლით,
სად გაქრა ის ხმა, ან ის იერი —
„მაგრამ ეს გული არ მიბერდება,
მიკვირს რა უცებ შემომეპარა,
სად გაქრა ის ხმა, ან ის იერი,
მაგრამ ეს გული არ მიბერდება,
როცა თქვენ გხედავთ,
ვარ ბედნიერი.

18.VIII.2017წ.

გაზაფხული შემოსულა

ეუბნება ბიჭი გოგოს,
 დანისლული ფიქრებით,
 შენი სიყვარულის გამო,
 ველად გადავიჭრები.
 დე, ზამთარში დამაცვივდეს,
 თეთრი თოვლის მარცვლები,
 მომხიბვლელო, ისეთი ხარ,
 იცი, რომ მე ვერ აგწვდები.
 მივუყვები გაშლილ ტყე-ველს,
 მდინარე და ბალებით.
 გაზაფხული შემოსილა
 ლამაზ ბაირალებით.
 გულში ისევ ზამთარია,
 მცვივა თოვლის მარცვლები,
 არ შეცვლილხარ, ისეთი ხარ,
 რომ მხრებამდის არ გწვდები.
 გული მარტო შენთვის ფეთქავს,
 ეს მტანჯავს და მაოცებს.
 დაიხარე, გულისფეთქავ,
 მარტო ერთხელ გაკოცებ.

14.IV.212 წ.

პაროდები

(უცხო მოყმე)

(იუმორესკა)

ნახეს უცხო მოყმე ვინმე, ჯდა ქეიფად წყლისა პირსა,
მერსედესი მას საჭითა ჰყვა ლომსა და ვითა გმირსა,
ტანს ემოსმა ტყავის, „კურტკა“, ალბათ სამას დოლარ ღირსა,
ალმაცერად გადმოგვხედა და სალამიც არ გვალირსა.
მასზე იკითხეს ვინ არის, უცხო პირად და ტანადო.
მოსული, ბრგე და ვაჟკაცი, ფხიზელი ვეფხის დარადო.
მარტო როდია, ამფსონთა ლაშქარი ახლავს თანადო,
ერთ ბათმან ღვინოს ჩაისხამს დიდფაშვა ხარის დარადო.
თურქეთს ჰქრის მისი გონება, ტონა სპილენძი წონა მან.
ტომრებით თხილი ათრია, დიდი რამ ნახა შრომა მან,
ალუმინ-რკინის მილები ზიდა დოლარის მონამან,
არა უჩნს ქვეყნის დოვლათი, არცა რა გაიგონა მან.
დოლარების მფლობელ მოყმეს მუდამ თურქეთს ედო ბინა,
დრო და ხანი სწრაფად გადის, მალე ორმოცს მიეზჯინა.
საქართველოს გარეთ ზიდა, ოქრო, სპილენძი და რკინა,
სადაც იჯდა იმ ტოტს ჭრიდა, დოლარმა გამოატვინა.
ბიზნესობა არის საქმე, ნიჭი უნდა სულ სხვაგვარი,
ბიზნესობა სხვა რამეა, არ ქურდობის დასადარი.
იგი სხვაა, პარვა სხვაა, შუა უზის დიდი ზღვარი,
ნურვინ გაჰრევთ ერთმანეთსა, გესმათ ბრძენის ნაუბარი.
იქცა ბერბიჭად იგი ყმა, არ ჰგვანდა მის ყმის სახელსა,
იგი დაღრეჯით, მდუმარე, ჰგავდა სალ კლდესა და ხესა.
ასეა, როცა სიხარბით სატანა გიგებს მახესა.
ასეთი, „ვეფხვის მოყმენი“ ბიზნესსაც უტეხს სახელსა.
ნახეს უცხო მოყმე ვინმე, ჯდა ქეიფად წყლისა პირსა,
მაგრამ, „ტყავის კურტიანი“ უკვე ჰგავდა კახურ ვირსა,
რალად უნდა დოლარები, ღმერთმა ცოლ-შვილ არ აღირსა,

უფალო შენ გადმოხედე, ყველა მოყმის გასაჭირსა.
 ჰე, ღმერთო ერთო, შენ შექმენ სახე ყოვლისა მოყმისა,
 ღვთის მორწმუნე და მონყალე, მტრისგან განმრჩევი მოყვრისა,
 სოფლად დოვლათის შემქმნელი, დამდენი შრომის ოფლისა,
 გულს სიყვარული ჩაუდე გელათისა და თმოგვისა.
 ვეფხვის მოყმენო! ნუგეში სანამ ჯერ კიდევ მრთელია,
 მხრებით გვიზიდავს წარსულშიც ყოველი ჭირი ძნელია.
 ისევ რუსთველი გვიშველის, დაადგეს მას ნათელია,
 „ბოროტსა სძლია კეთილმან, არსება მისი გრძელია“.

15.IX.1998წ.

ნიგნი თანამედროვე ნესტან-დარეჯანისა
საყვარელთან მიწარილი
(იუმორესკა)

ან საყვარელსა მიუწერს შედეგილ თვალთა მზირალი,
თბილისში უნდა გათხოვდეს, არ უნდა ნასაკირალი,
სოფელს არავინ ჩერდების, რა არის გასაკვირალი,
ნიგნი მისწერა საყვარელს, გულისა გასაგმირალი.
ბნედიანივით რომ რბიხარ, რა მიჯნურობა გგონია,
სჯობს საყვარელსა უჩვენე საქმენი საგმირონია,
შენ ხელის თხოვა ჩემისა ხუმრობა ხომ არ გგონია,
მამიკომ ყველგანა ჩარაზა სახლის სადარაჯონია.
მართლად გითხრობ, მომისმინე, ესე რაცა მოგახსენე,
ნა, მიუხვდი მამაჩემსა, თავი კარგად გამაჩვენე,
უნიგნური მამაშენი, პროფესორად მოაჩვენე,
მზემან მეტი რაღა გიყოს, აჰა, ბნელი გაგიტენე.
შავი მერსედესი თუ გყავს, დამიდაგავს მწველსა გულსა,
ცხრა კარატი ბრილიანტი გადაფარავს ყველა წყლულსა,
კანადის „დუბლიონკათი“ გავუხეთქო გული მულსა,
დედამთილი არ მანახო, მისთვის ეგდოს, ავნებს სულსა.
ბინები ვაკეში მინდა, აგარაკი წყნეთში მქონდეს,
,წეროვანიც“ ჩემი იყოს, მოახლენიც მომიმონდეს,
ხშირი გართობა, რომ გული ჭირსა-შიგან არ დაღონდეს,
ქმარი მარიფათიანი, გაჰქონდეს და გამოჰქონდეს.
შვილს ერთის მეტს არ გავაჩენ, შევიქმნები არა ხელად,
არა ვმაღავ, ყველგან ვამბობ, საჯაროდ და გასამხელად,
ძე არ მინდა, ასული მსურს, შენი ჯიშის გასათელად,
ერთიც საკმარისი არის, საშრომად და სატანჯველად.
მრავალ შვილს დღეს ვინლა აჩენს, თუ არ შლეგი და ავსული,
სოფლის, „არიფნი“ სუყველგან თითო შვილზეა დასული,
სოფელი დაცარიელდა,

ქალაქში მოაქვთ აქ სული,
 იმათაც ჩემებრ იზიდავს, ღრეობა წრეგადასული.
 ამ წერილით მოგახსენებ, ყველაკასა ჩემგან თქმულსა,
 ვიმედოვნებ ალბათ ქორწილს გადამიხდი კომფორტულსა,
 ყურად იღე, რაც გითხარი, ნუ გამიჩენ გულზე წყლულსა,
 თორემ სხვაზე გავთხოვდები და დაგტოვებ გულნაკლულსა.

15.IX.1998წ.

სიზმარი

(ვაჟასებურად)

ახალ ნელს ვნახე სიზმარი,
ირმის სუკებსა ვწვავდია,
ნიფლის ძირს ცეცხლი შევანთე,
ავაშიშხინე მწვადია.
მომრავლებულა შვლის ჯოგი,
რა თავში ვიხლი ჭედილას,
ქარაფები და ფერდობი,
ჯიხვებით გადაჭედილა,
კაკბებიც იყო, გნოლებიც,
დურაჯებიც და შურთხებიც
და ტყეში მრავლად ხარობდა,
ნაძვი, თელა და ურთხელი.
ტყეს არავინ არ ჩეხავდა,
ლურჯად ყვაოდნენ იანი,
არ დადიოდა ფრთხილადა,
შვლის ნუკრი თვალცრემლიანი.
სიზმარს ჰყვებოდა პირიმზე,
ნანახსა, გასულ წლისასა,
და ამ დროს გამამელვიძა,
ჰაი, დედასა მტრისასა.

18.IX.2000წ.

აპაკისეზურად

ჩონგურს სიმები გავუბი,
მოვმართე ნელა-ნელაო,
ღმერთსა ვთხოვ საქართველოში,
ნულარ გვექნება წყენაო.
შური და ღვარძლი კრულ იყოს,
რადგან ძმები ვართ ყველაო,
დაგვბედებოდეს ქართველებს,
სიყვარული და ლხენაო.
არა გვცოლოდეს ოჯახში,
ბერბიჭა, შინაბერაო,
თითოს ცხრა შვილი გცოლოდეთ,
შეგეძლოთ მისი რჩენაო,
მცოდნე და განათლებული,
დე, იყოს ჩვენში ყველაო,
ხელფასიც დიდი გქონოდეთ,
ოდელა, დელა, დელაო.

15.X.2008წ.

ხალხურ მოტივზე

ვაჟკაცად ჩაგთვლი მაშინა

ვაჟკაცად ჩაგთვლი მაშინა
სიკეთით რომ მიყურებდე,
მწყურვალს, რომ წყურვილს მოუკლავ
და მშიერს დააპურებდე.
ლუკმას გაუყოფ ღარიბსა,
ჭირ-ვარამს უმსუბუქებდე.
პატიოსანი შრომითა,
შენს ოჯახს უერთგულებდე.
ქვრივ-ობლებს თუკი მიხედავ,
სნეულს თუ დაუამებდე,
მუდამ შენს ხალხზე ფიქრობდე,
დილიდან გვიან ღამემდე.
გიყვარდეს შენი მამული,
შენი მზე, შენი ზეცაო,
მაშინ ხარ კარგი ვაჟკაცი,
და ეყვარები ღმერთსაო.

დაცარიელდა სოფელი

საით წასულხარ ვაჟაუ,
 ლუკმისა საშოვნელადა.
 ეგ ნაფერები ლურჯაი,
 რად გაგიშვია ველადა.
 არხოტის მთაზე ასულა,
 ნისლი ფიქრებით მტირალი,
 ღანვებ ცრემლ ჩამამდინარე,
 ტირის კლდეები ტიალი.
 ჭიუხებს ტირის პირიმზე,
 ფრთებს ველარა შლის ძერაი,
 შენ გელოდება, მარტვილობს,
 გაციებული კერაი.
 დაცარიელდა სოფელი,
 ქალაქში გარბის ყველაი.
 მარილს ვინ აჭმევს ფურ-ირემს,
 ცრემლით განბანე ყველაი,
 ნაღვლიან დღეებს მასპინძლობს,
 შენი მთანი და ლელაი,
 ვინ უპატრონოს სოფელსა,
 თუკი დატოვებს ყველაი?!

ადამო ღმერთს ემსახურა

ცხოვრება ბრძოლის ველია,
ბევრს რომ გაგიჩენს იარას.
ღმერთს ტანჯვად გავუჩენივართ,
სიამტკბილობად კი არა.
ზოგი ნაღმს ეთამაშება,
და აჟღარუნებს იარაღს,
დრო წამის გაელვებაა
საუკუნენი კი არა.
ზოგმა მზაკვრული ტყუილით,
ქვეყანა შემოიარა,
ოქრო მინაში ჩაფარცხა.
და მრუდე გზებით იარა.
ყიდის ყველა გოჯს მიწისას,
ტყეებიანად, მთიანად,
ვის შერჩენია სანუთრო,
შენ რომ შეგერგოს მთლიანად.
ადამო, ღმერთს ემსახურე,
ისკარიოტელს კი არა.

ბუერა

ბუერავ, წყალი შემასვი
 შენი ლამაზი ფოთლიდან,
 არაგვზე ველარ მივინევ,
 გადმოვარდნილა შფოთვითა,
 გადმიაარე შუაფხოს,
 შენი ლამაზი ფერებით,
 მზის გულზე წამანვებიან,
 მთანი და ლურჯი სერები,
 ჭალაზე გადაირბენენ
 ყალყზე შამდგარი ცხენები,
 რაი ვქნა, ველარ ვისვენებ,
 მოვალ და მოგეფერები.
 არაგვზე ველარ მივინევ,
 გადმოვარდნილა შფოთვითა,
 ისე მწყურია მე ახლა
 არაგვიც არა მყოფნისა.
 ბუერავ, წყალი შემასვი
 შენი ლამაზი ფოთლითა!

* * *

ზოგს ზღვა სურს, ზოგსაც ხმელეთი,
ზოგს ნავთობი და მალარო,
გაუთავებელ ომებში,
არეულია სამყარო.
ყველამ მის მამულს მიხედოს,
უფალმა ასე ინება,
თორემ საფლავში ცოდვითა
მკვდარსაც არ დაეძინება.

* * *

ქვეყანას სიბრძნე ჭირდება,
რომ სწორად წარიმართოსა,
კატას ვინ აჭმევს სტაფილოს,
ან კურდღელს ქათმის ხარჩოსა,
ისე ნუ წარვიმართებით,
ძალლი ვერ ცნობდეს პატრონსა,
უფალმა ნუ ქნას ძმებს შორის,
დიდგორი გაიმართოსა.

ქალამ სთქვა

ქალამ სთქვა მომწონს ვაჟკაცი,
 მუდამ სიკეთის მქმნელია,
 სულ ბილიკ-ბილიკ რომ დადის,
 მისი სავალი ძნელია,
 არ ერიდება ავდარსა,
 ქარბორბალას და ნიაფსა,
 სამშობლოს დასაცავად
 მკერდს რომ შეუშვერს ტყვიასა.
 ნაფა და ფიცხელ ომშია
 თვალს დაუბნელებს მტერსაო,
 სოფელს თუ დაუბრუნდება,
 მაგრად მოიქნევს ცელსაო.
 ცოლ-შვილსაც აღარ მოაკლებს
 სარჩოს და საბადელსაო.

არწივი არ ჭამს მძორსაო

არწივი არ ჭამს მძორსაო,
მძორის მჭამელი სვავია,
სვავი გვამებით გაძლების,
მზეა თუ დილის ნამია.
არწივი ლეშსა არა ჭამს,
იგი მძორებზე მწყრალია.
არ ეკარება ბალახსაც,
როცა სდის სუნი მყრალია.
არწივი ცოცხლად ფრინველსა
ჩაასობს ბასრსა ბრჭყალსაო,
ცოცხლად ჭამს მისსა სისხლ-ხორცსა
არ ეკარება მკვდარსაო.
ეს შეუტყვია კარგადა,
ადამსა არა ერთსაო,
კვებითი ჯაჭვი ცოცხალთა
გაუჩენია ღმერთსაო.
საცხოვრის-საბრძანებელი,
ყველას აქვს თავის ბინაო,
ხელს ველარავინ შეუშლის,
რაც ღმერთმა გააჩინაო.

ორი კურდღლისა მდევარი

ორი კურდღლისა მდევარი,
ვერც ერთს ვერ დაიჭერსაო,
ხალხში ასეთი ანდაზა უთქვია მჭევრმეტყველსაო,
მაგრამ კურდღლისა მდევარი,
ვაუკაცი დაუდევარი,
მზის სხივზე წამოფრინდება
და თუ ჰყავს კარგი მწევარი,
ორსა და სამსაც დაიჭერს
მოხერხებული მდევარი.

* * *

გოგო მიდის იმისთანა,
თვალი ზედ დაგრჩებაო.
ნაბლისფერი ნაწნავები,
კოჭებამდე წვდებაო.
თვალ-ნამწამი მოშვილდული
რკალად იდრიკებაო.
ბროწეულის ყვავილები
ზედ ლანვებზე სკდებაო.
ბაგე- ტუჩი ენდროსფერი,
ტყის მარწყვივით დნებაო.
თვალებს ისე აფახულებს,
ბნელი გათენდებაო,
მონარნარე წკნელის ტანი,
სუროდ იგრიხებაო,
მარმარილოს წვივები აქვს,
სვეტი გეგონებაო.
ნეტა იმის ვაჟკაცობას
ვისაც დანებდებაო,
იმის პატრონს რაღა მოკლავს,
ას წელს გადაცდებაო.

ფიქრები თავს ეხვეოდეს

კაცი, რომ იყოს კაცური,
სხვებისგან განირჩეოდეს,
ქვეყნისთვის უნდა ზრუნავდეს,
სულ სიკეთის ქმნა სჩვეოდეს,
მამულზე ზრუნვით მუდამა,
ფიქრები თავს ეხვეოდეს.
სხვაგან არ უნდა გარბოდეს,
მამულში უნდა რჩებოდეს.
ერის გვერდითა დგებოდეს,
მუდამ ლხინსა და ურვაში,
მარტო წვერ-ულვამ რად უნდა
კატასაც აქვს ულვაში.

მგელი და კრავი

(ზოგ-ზოგებს)

ერთხელ ერთ ნაცნობ ბეკეკას,
სკოლაში ყოფნა მოწყურდა,
სერთიფიკატი აიღო,
პედაგოგობა რომ სურდა.
თურმე ნუ იტყვით სკოლაში,
მომტანი ცუდი ამბისა,
დაძუნძულებდა პირლია,
მგელი მსურველი ავისა.
სხვის დუდუკზე რომ ცეკვავდა,
დირექტორობა უყვარდა,
გამოიგონა შარები,
და საცოდავ კრავს მივარდა.
შემოუძახა, შე ბრიყვო!
რომ ბედავ აქ მოსვლასაო,
ალარც რესურსცენტრს ნებდები,
და ალარც სამართალსაო.
რა უფლება გაქვს აქ იყვე,
არ მომწონს შენი სიფათი,
თავში იხალე დიპლომი,
და შენი სერთიფიკატი.
რა ბრძანებაა, ბატონო,
რას შეგედრები ლომსაო?
თავაზიანი რომა ვარ,
მიტომ მიცხადებ ომსაო?!
მაშ მე ვსტყუიო, გაჩუმდი,
ნუ წაგიგდია ენაო,
ათი წელია, რაც მახსოვს,
შენგან ბრიყვული წყენაო.

ორი წელია რაც მოველ,
 ათ წლის წინ როგორ მნახეო,
 მაშ და ყოფილა ის შენი
 მიტომ მიგიგავს სახეო.
 არც და მყავს ჩემო ხელმწიფევ,
 ტყუილად რად მდებ ბრალსაო.
 აქ დედაშენიც მუშაობს,
 მასაც დავმართებ ავსაო.
 მომბეზრდა შენი ყურება,
 ხმა ჩაიკმინდე ჩქარაო.
 შენი გაგდება რომ მინდა,
 მიზეზად ესეც კმარაო.
 წაგართმევ ყველა საათებს,
 შენ და შენს კეთილმყოფელსო,
 აგიხმაურებ ყველა ბავშვს,
 დაგასევ ყველა მშობელსო,
 მოგეპარები, გაგკილავ,
 შიშით რომ გული გაგიპო,
 ისე ჩაგინერ ვიდეოს,
 ბაიბურშიაც არ იყო.
 მე დირექტორი არ ვიყო,
 მწარედ განანებ ყოფნასა,
 ჯერ მონოტორინგს მოგიწყობ,
 მერე გიტირებ ყოფასა,
 ჩაგაგდებ ისეთ დღეშია,
 რომ ველარ იტყვის ენაო,
 ისეთ საბოტაჟს მოგიწყობ,
 შიშით რომ ძრწოდეს ყველაო.
 ადგა, სკოლიდან გააგდო,
 მშრალზე დატოვა სანყალი,
 დიდკაცთან პატარა კაცსა,

როდის გასვლია მართალი.
როცა სამჯავროს წარსდგებით
და დაგისვამენ კითხვასა,
ავის მქმნელსა და ბოროტებს
უფალი განიკითხავსა.
კაცი სამართალს ეწევა,
ადრე არის თუ გვიანო,
წყალნი წავლენ და წამოვლენ,
ქვიმანი დარჩებიანო.

დედის ცრემლებზე ხარობენ

ერთი ვაჟუკაცის ცქერითა
მეც შევხაროდი მზესაო,
არა მყავს, ზეცად გაფრინდა,
გაზაფხულს მარტის თვესაო.
სინათლე ჩემთვის უცხოა,
გადავეყარე ბნელსაო.
თვალებს ჩანჩქერი ჩამამდის,
ცრემლებსა რომ ღვრის ბევრსაო.
არ ძალმიძს ბედს შევურიგდი,
ამა უკუღმართ ბედსაო.
საფლავს იები ყვავიან,
გაზაფხულისა თვესაო,
თითქოს და სხვების დედებსაც,
აქ უტირნიათ ბევრსაო.
დედის ცრემლებზე ხარობენ,
ყოჩივარდა და იანი,
დედებს კი რა გაახარებს,
დადიან თვალცრემლიანი.

სამძიმარი გვიანი

(ტარიელ ხარხელაურს)

ერთ ბედქვეშა ვართ ტარიელ,
ვაჟის სულის ლხენამა,
ღმერთმა კალამი გიკურთხოს,
მადლი გიკურთხოს ზენამა.
თვალეზს ცრემლები გინამავს,
მე თვალს ძლივს ვახელ ცრემლითა,
გულს ბინდი შემომხვევია,
ველარა ვხარობ ლხენითა.
მთაში ვაჟკაცის დამკარგავს,
ვიცი, რომ გიჭირს ყოფნაო,
ჩემთვისაც ძალზე ძნელია,
ბარად ასეთი ყოფაო.
ცრემლებს ჩქერად ღვრის არაგვი,
თავს გიხრის მთანი ტყიანი,
მიიღე ჩემგან ბარადა,
დღეს სამძიმარი გვიანი.
ერთი ვაჟკაცის დამკარგავს,
დავდივარ, დავიარები,
ძნელია გქონდეს ამ ქვეყნად,
გული სულ ნაიარევი.
მაგრამ, სიცოცხლე გრძელდება
პოეზიაში რომ ცოცხლობს.
იყავი მუდამ დღეგრძელი,
და იმედებით გეცოცხლოს.

არასოდეს ხუნდებაო

ფიქრი დაქრის ვით ფარვანა,
თვალს ვაცეცებ გაოცებით,
ვხედავ სახეს შეპარვია,
ლიანდაგად ნაოჭები.
თუმც ამბობენ ბუნებაში,
ყველაფერი ხუნდებაო,
გაფრენილა სიჭაბუკე,
აღარ დაგვიბრუნდებაო,
ასაკი რომ თვალებს ბინდავს,
ხელ-ფეხს ადებს ხუნდებადო,
მაგრამ რწმელი სიყვარული
არასოდეს ხუნდებაო.

სათუნას

(ჩემს ერთადერთ იმედს)

მეიმედები მუდამჟამს,
 არ ქრება ლექსის აბები,
 რწმენა არ დამარცხებულა,
 ამ იმედებით დავბერდი,
 ძალას მძენს შენი დანახვა,
 თვალის ერთხელაც შევლება,
 ახლა ჩემს ფიქრებს დარდიანს
 შენ ყავხარ გადამრჩენელად.
 რაიც შეგეძლო შეძელი,
 მინდა რომ გულით დაგლოცო,
 ოღონდ შენ მყავდე დღეგრძელად,
 შენ ჩემო სულო და ხორცო.
 გალალეbs ჭრელი მინდორი,
 კრეფ იებსა და სუმბულებს,
 ძმებს შორის გაკრთობს დიდგორი,
 უფლის რწმენა გასულდგმულებს.
 ერის და ქვეყნის ერთგულო,
 შენში ღვთის რწმენა ძლიერობს,
 გახარებული მენახე, უფალმა გაგაძლიეროს.

16.III.2024წ.

ო, უმამოა ძნელია ვიცი

(ჩემს შვილიშვილს შალვა (ბოხო) ზაქარაიას)

ეს იყო სრული ჭეშმარიტება,
ახლა ვიხსენებ ამბავს მოყოლილს,
უმამოდ დარჩა შენი ბაბუა
და იზრდებოდა სოფლად ობოლი.
მამაშენიც ხომ დარჩა უმამოდ
და დარჩა ისიც როგორც ეული,
ოჯახი იყო ღვთის ანაბარა,
დრო იყო შმაგი, გადარეული.
ო, უმამოა ძნელია ვიცი,
ძნელია დროის დაუნდობლობა,
ვიცი ახლა, რომ შენ გულში გიჭირს,
მემკვიდრეობით გერგო ობლობა.
კიოდა მარტი, უღვთოდ, უმზეოდ,
ის ტრაგედია თვალს მიდგას ახლაც
და ჩემი სახლის დანგრეულ კედლებს,
ნაუცბათევი სიკვდილი ახლდა.
ამ დიდ ოჯახში ტრაგედიისგან,
უსაზღვრო იყო ცრემლების ჩქერი,
შემოიტანეს ოჯახში კუბო,
და შიგ ესვენა იმედი ჩვენი.
მაგრამ შენ მოხველ, ჩვენი მზეც ნახე,
სულში ყივილს რომ ადნობს უზადოდ,
და მამაშენის დარჩენილ ოჯახს,
ახლა შენ უნდა უმუზარადო.
ცის კაბადონზე ეს სტრიქონები,
ახლა იმედის კარებს აღებენ,
შემოგეხვევა ბებოს ხელები,
და პატრონობას შეგლალადებენ.

10.IV.2021წ.

ლექსები უკრაინაზე

დიდი უკრაინელი პოეტის ლესია უკრაინკას სახელი დავით გურამიშვილის სახელთან ერთად კარგა ხანია იქცა ორი მოძმე ხალხის სიყვარულისა და მეგობრობის სიმბოლოდ. ამ ორი დიდი პოეტის ცხოვრება და შემოქმედებაში შესანიშნავად აისახა უკრაინელი და ქართველი ხალხის ოცნება და ბრძოლა უკეთესი მომავლისათვის. ბედის უკუღმართობის გამო ქართველმა პოეტმა დავით გურამიშვილმა უკრაინაში პოვა თავშესაფარი და საუკუნო განსასვენებელი.

მძიმე სენით დაავადებული უკეთილშობილესი ასული უკრაინისა საქართველოში ეძებდა შველას, აქ დაწერა არაერთი შედევერი და აქვე სურამში დახუჭა სამუდამოდ თვალი. ერთმაც და მეორემაც ღრმად განიცადეს ცხოვრების სიდუხჭირე და ავბედობა, - უკრაინელი და ქართველი ხალხისა, რომლებიც ეროვნული ჩაგვრის ორმაგ უღელში გმინავდნენ, მწარე ხვედრს არ ურიგდებოდნენ და ყველაზე მძიმე განსაცდელის წინაშეც ქედს არ იხრიდნენ.

სოლიდარობას ვუცხადებ უკრაინელ ხალხს და ვუძღვნი ლექსებს.

ტალღების შფოთი გადაუშლის საქვდით ნანგრევებს

*ვისაც არ აკრთობს ბრძოლები მკაცრი,
კაცური-კაცის შუქ-მადლი შევნიშნის,
სიმაღლისათვის მებრძოლი კაცი,
ვინც უნდა იყოს - ძმა არის ჩვენი.
(ლესია უკრაინკა)*

ახლა სურამში გადმოვშალე გულის ნადები,
აქ ხომ ლესია უკრაინკას ძინავს საფლავში,
თქვენთან მირგოროდს გურამიშვილს ვხედავ სიზმრებში,
დავითიანი რომ უჭირავს ოქროყანაში.
ცრემლები მახრჩობს და არ ვიცი რა შემიძლია,
ბრძოლის ველზე ხართ შემართული მხარგამლილები.
ბავშვების ცრემლებს რომ ვუყურებ, ჩემი ღვიძლია,
ჩემი პატარა შვილიშვილები.
ზღვაურს ღრიალით დაუღენწავს დნეპრის ნაპირი,
ტალღების შფოთი გადაუვლის სევდით ნანგრევებს,
სისხლის ტბა ფარავს ყველა ქუჩას, სისხლს სვამს ვამპირი,
უკრაინაში სიხარულის სიმებს აჟღერებს.
გული გვიკვდება, რომ გიყურებთ ძმებად გაზრდილებს,
მოყმენო უფლის, სიყვარულის და მოდგმავ კაცთა,
სატანამ შეძრა დღეს სამყარო და ამ მაცილებს
მთელი მსოფლიო რომ უყურებს თავზარი დაგვცა.
შერკინებულნი არგაგონილ ჭირსა და ვარამს,
შევრჩით სახელით, შუქნათებად ბრძოლის არსენებს,
ამ ომის ცეცხლთან შერკინებულთ არ მიკვირს არა,
ჩვენი დავითი და ლესია თავს რომ მახსენებს.
ახლა საფლავში ბორგავს ალბათ იმათი ძვლები.
რომ არ შორდებათ ტყვიადახლილ მებრძოლთ ღიმილი,

ერთ მინაში ნევს სისხლდაცლილი, დაღლილი ძმები,
საფლავში ისმის მოფუსფუსე ფესვის ტკივილი.
მას შემდეგ მამულს კვლავ ვუყურებ მათი თვალებით,
ვფიცავ თქვენს ძმობას, ერთგულებას, ლალ სიყმანვილეს,
სიკეთე ისევ გაიმარჯვებს ბოროტებაზე,
თქვენს გამარჯვებას ისევ ერთად გავინანილებთ.

28.III.2023წ.

**საქართველოვ,
შენ ვინ მოგცა შვილი დასაყარგავი**

*აჯანყდა და მტერი ხოცა,
ბინად ჰქონდა სანგარი,
საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა
შვილი დასაყარგავი.
(ჯანსუღ ჩარკვიანი)*

მაპატიეთ დღეს შვილებო,
გვიან რომ შეგიცანით,
განა მარტო უკრაინას-საქართველოს იცავდით,
მტერს უნდოდა მიეღნია კავკასიის ქედამდი,
უკრაინას რომ იბრძოდით,
საქართველოს ხედავდით.
მამულს ფიცი შეუსრულეთ,
თქვენი დანაპირები.,
ერთი ქვეყნის კი არა და
ხართ მსოფლიოს გმირები.
უკრაინას მიწა იწვის,
ბინად გქონდათ სანგარი,
საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა
შვილი დასაყარგავი.
საფლავს გულში ჩაიტანეთ,
დასეტყვილი ტყვიები,
დედის ცრემლზე კვლავ ამოდის უნაზესი იეზი,
მზე ღრუბლებში ინისლება, -
ცრემლი დასდის წვიმებად,
მშვიდობა დღეს მთელ მსოფლიოს
ჰაერივით ჭირდება.
და უმანკო თქვენი სისხლი

შეერევა სამყაროს,
 ეს ბიჭები რომ დავკარგეთ-
 აწი ღმერთმა გვაკმაროს,
 ოკუპანტმა ნაადრევად გაგითხარათ საფლავი,
 საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი.
 ისეც ძალზედ ცოტა დავრჩით,
 გაუსაძლის წარსულით,
 ოჯახს ტოვებს ბევრი დედა, -
 ემიგრანტად წასული.
 გამარჯვებით დაგვიბრუნდით,
 კვლავ მებრძოლი ბიჭები,
 ვით ჟანგბადი საქართველოს
 ახლა ისე ჭირდებით.
 ერთგულებით, ვაჟკაცობით ისევ გვეიმედებით,
 თქვენს მამულში გელოდებათ ცრემლიანი დედები,
 გაზაფხულდა, გელოდებათ ყანა გასამარგლავი,
 საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი.
 ოკუპანტებს გული ერჩით კვლავ მსოფლიოს დაპყრობის,
 შეშლილია, აღარა ჰყავთ მკურნალი და პატრონი.
 მამულს უნდა წინ წარვუძღვეთ, ნაშრომ-ნაამაგარი-
 საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი?!

29.III. 2021 წ.

ხელში გვიჭირავს წმინდა სანთლები

უკრაინაში ახლა ომია,
ყველგან ნაღმების ხმები ზრიალებს,
პურის ყანაში სიკვდილს იმკიან,
სიკვდილის ცელი ყველგან ტრიალებს.
მზე უსამძიმრებს მთვარეს დანისლულს.
სევდიანია ყველგან გზირები,
უკრაინაში მზე ველარ მზეობს,
თავდახრილია მზესუმზირები.
დასეტყვილია აქ პურის ყანა,
ტირილი ისმის ჩვილი ბაღლების,
ამ დროს ბიჭები მიწაში წვანან,
ოქროსფერ ხორბალს ლენავს ნაღმები.
გაზაფხულია, ხვნა-თესვის დროა,
ახლა სად ვფანტოთ შავი ფიქრები,
გაპოვილია ზეცა ნაღმებით,
მიწაში წვანან ნაღდი ბიჭბი.
შემოხვეულებს ტანთ ცელოფნებით.
ტელეეკრანთან ცეცხლი გვედება,
ასე უღმერთოდ ყრიხართ მიწაში,
როგორ შეგიცნოთ თქვენმა დედებმა,
სისხლის ეკრანი გააკრა ზეცამ
შიში აქვთ ობლებს ღამის გათევის,
ლოცულობს ყველა, ღმერთს შევლადადებთ,
ხელში გვიჭირავს წმინდა სანთლები.
ვაი მას, ვინც თქვენ გიპირებთ მოსრვას
და უნდათ მუდამ მიწები სხვისი,
მონატრებიან მეორედ მოსვლა,
ოხრად დარჩებათ ქვეყანა მისი.
სხვა ხმაზე მღერის სატანას გული,

სიტყვით და საქმით დაკარგა ფასი,
 მან ხომ ეშმაკებს მიჰყიდა სული
 და დაუკარგავს რწმენა და აზრი.
 ეს ვინ დაფლითა თქვენი სხეული,
 არ დაგიტოვათ ძარღვი მცირედი,
 დგახართ ყინვაში, დათოვლილ გზებზე,
 არ დაგიკარგავთ უფლის იმედი,
 მსოფლიო ხალხმა დაგმო სატანა,
 არავის ძალუძს ამის შეჩვენვა.
 უკრაინაში დაღვრილი სისხლი
 გჯეროდეთ, ძმებო, არვის შერჩება.

* * *

სიმღერის ავტორს რომ უხსნით ვარსკვლავს,
 თავმომწონებით ყელს რომ იღერებს,
 პოეტმა თუ არ დანერა ლექსი,
 დღეს მომღერალი რა ხმით იმღერებს,
 პოეზია, ხომ ფასობდა ოდით,
 საღი აზრების მოგსდევდა ფესვი,
 არ მოგეშალოს, მამულო ჩემო,
 ლალი სიმღერა და კარგი ლექსი.

მიხეილ ჯავახიშვილს

რა დავარქვა ამ დროებას,
გეკითხებით სასოებით,
ავსებულა საქართველო,
ბრინკებით და ჯაყოებით.
ჰე, მიხეილ, გადმოგვხედე,
იქნებ კიდევ იტყვი სათქმელს,
და აღსდექი სანამ დროა,
სანამ ქართლი არ წაგვართვეს.
ინყებს თოვას გლეხი კაცის,
მწუხარების დგება ბინდი,
იქნებ სხვანაირი დროა,
სხვანაირი დგას ამინდი.
დაძუნძულებს მგლების ხროვა,
ცრუ, ბოროტი და ავყია,
მოლაღატეს და წამგლეჯებს
ნადავლი ვერ გაუყვიათ.
გუგული რომ ედავება,
საბუდარს რომ ართმევს მართვეს,
იმ ჩიტს ვგავართ, - იმ მზეწვიას,
ბუდე ძალით რომ წაართვეს.
გვმართებს მეტი შემართება,
კარს მოგვადგა ვამპირები,
არავის არ შევარჩინოთ,
სისხლიანი აპრილები.

ლოკოკინა

ბედნიერია ლოკოკინა
 სახლი რომ დააქვს ზურგით,
 მისი ცხოვრება ეს უდარდელი
 საუკუნეებს უდრის.
 იქ ნებიერად რომ შეყუჟულა,
 თუ ისევ ცივა გარეთ,
 ბედნიერია არ უშინდება,
 წვიმას, თოვლსა და ქარებს,
 სად უთენდება, იქ ულამდება,
 დარშიაც და ავდარშიც,
 თუ საფრთხე ელის
 თავის სასახლეს წამოიკიდებს მაშინ,
 და ეს ქვეყანა ფეხზე კიდია,
 შეყუჟულია ფრთხილად,
 სასაცილოა, ამ, „სასახლიდან“
 თავს რომ გამოყოფს ხშირად.
 ეჰ! ლოკოკინას ცხოვრებას გავს ზოგის ცხოვრება,
 როცა არასდროს არაფერი ემახსოვრება,
 თავს, რომ გამოყოფს ნიჟარიდან,
 და ფრთხილად დადის,
 რომ არ აწუხებს სატკივარი
 და ქვეყნის დარდი.
 სამწუხაროა, ასეთების კვლავ ყოფნა ბევრის,
 ნიჟარაში რომ იმალება, - უსაფრთხოდ მღერის,
 მამულო, ჩემო, ახლა გვინდა ფეხზე დადგომა,
 რომ გაგვითენდეს უფლის ნებით ლალი აღდგომა.

ერთი სოფლის ბიჭები

*(გუძღვნი დიდი სამამულო ომის მონაწილე
თანასოფლელებს შალვა ზაქარაიასა და გრიგოლ დარჯანიას
ხსოვნას)*

ფრონტზე შეხვდით სიჭაბუკეს,
მზის დიდებულ ამოსვლას,
ვინ გაცალათ ხვიჩა ბიჭებს,
სიბრძნის კბილის ამოსვლა.
დაუზამთრდათ დედებს თმებში,
უსაშველო ლოდინით,
და რიონის მწვანე ჭაღას,
სევდა იწვა ლოდივით.
განა ნალმი სავსე იყო,
თაფლიანი ფიჭვებით,
სისხლისგან რომ იცლებოდით
პირტიტველა ბიჭები.
იქნებ ომის ქარტეხილი,
ბედისწერის ბრალია,
თქვენებრ ვინღა დაიცავდა,
დერბენდსა და დარიალს?
სულში სევდა დაუტოვეთ,
ცხრა მაისის მოლოდინს,
საქართველოს სიყვარულში
დაიხარჯეთ ბოლომდის.
ჭადრებს კოცნის საფლავებთან,
მოშრიალე ფიჭვები,
სოფლის შარას გაუყვებით
ერთი სოფლის ბიჭები.
კოლხეთს ისევ გაზაფხულდა,

ქათქათებენ ტყემლები,
რიონს ერთვის ნაკადულად,
ორი ქვრივის ცრემლები.
ნისლისფერი ცივი სევდა
ცრემლთ დაისადგურებს.
ფრონტის ამბავს მოუყვებით
იებსა და სამყურებს.

9.V. 2000წ

ნანა თოლორაძას

სულ ახალგაზრდა დაგვეტოვე,
დაგვეტოვა მაშინ სამყარო,
ზეცაში გადაგვიფრინდი
ანგელოზების სადარო.
ლამაზ სხეულში ლამაზი შენ სული თან დაგყვებოდა,
შენს შემხედვარე მზის სხივებს ღრუბელიც გაეყრებოდა.
ზამბახი ვარდთან ჩანწული შენს ნარნარ სხეულს მაგონებს,
სულ ახალგაზრდა ნახვედი წლები ვერ გადააგორე,
თვალეში გედგა ცისკარი და დილის გამობრწყინება,
ასე მეგონა უშენოდ მზე შუბის ტარზე ბინდდება,
შვილები ისე გნატრობენ, გული შუაზე გაიპო,
გულდათუთქული დატოვე შენი ძმები და დაიკო,
სენაკში ჩასვლაც არ მინდა, რადგან შენ იქ არ დამხვდები,
მოკითხვა-მონახულებას ტელეფონითაც ვთანხმდები.
მახსოვს დედას რომ ტიროდი, ვერ იცილებდი კაეშანს
იქნებ იმედით ნახვედი დედას გულში რომ ჩაეკრა
იქნებ ლამაზი თითებით კვლავ ათამაშებ კლავიშებს
პიანინოსთან ზიხარ და ზეცით უგალობ ბადიშებს.
ნანა ჩვენთან ხარ მარადჟამს, რა გესაქმება წარსულთან
ყველას გულებში გვიზიხარ, გჯეროდეს არსად წასულხარ
სიყვარულს გჩუქნით გულუხვად შენ, სიყვარულის ნაყოფო,
დაბადების დღეს გილოცავ ღმერთმა ნათელში გამყოფოს.
ამ სტრიქონებს ვწერ ცრემლებით, რა ვქნა თუ ჩემ ბედს ვემდური,
იქნებ იქ ყანნი უჭირავს, გლოცავს, თამადაობს თემური,
შენსავით ისიც გაფრინდა, კვლავ ჩამოგვეტოვა სამყარო,
ახლა ზეცაში ერთად ხართ ანგელოზების სადარო.
ნანა ჩვენთან ხარ მარადჟამს, რა გესაქმება წარსულთან,
ყველას გულებში გვიზიხარ, გჯეროდეს არსად წასულხარ
სიყვარულს გჩუქნით გულუხვად შენს სიყვარულის ნაყოფო
დაბადების დღეს გილოცავ, ღმერთმა ნათელში გამყოფოს.

ლუიზა თედელუს

(ჩემს კოლეგას)

არიან პიროვნებები, რომლებიც წარუშლელ კვალს ტოვებენ ამ ქვეყნიურ სამყაროში და დიდხანს რჩებიან იმ ადამიანთა მეხსიერებაში, რომელთაც მოსწავლე-ახალგაზრდობა ჰქვია. იგი ახლახანს გავაცილეთ იმ ქვეყნად, რომელმაც დიდი ილიასი არ იყოს წინ წასამღვარებელი გზა დატოვა და უკან მოსატოვებელიც. ქალი-დედა, მეუღლე, ბებია, უღალატო მეგობარი და საუკეთესო პედაგოგი, რომელიც ყველგან და ყველაფერში სიყვარულს უსამანოდ აფრქვევდა. ქალი რომელმაც თავისი პედაგოგიური მოღვაწეობა ისე განვლო, ერთი უმნიშვნელო ხარვეზიც არ ქონია, რომელსაც უსაზღვროდ უყვარდა მოსწავლე-ახალგაზრდობა. თავს ევლებოდა თავის აღსაზრდელებს და მისეული ტერმინით მიმართავდა: „შემოგველა შენი ლუიზა მასწავლებელი“. იგი ყველას უყვარდა, დიდსაც და პატარასაც, ამიტომაც ახლავს ამ ლექსს აკროსტიხი, სადაც ვერტიკალურად წერია: ლუიზა თედელუსო გვიყვარხართ! ეს იუმორი საიუბილეო საღამოს მოგიძღვენი ძალიან მიყვარდი და გეთამამებოდი. შენი გამოჯავრება მიყვარდა ხუმრობით და სიყვარულით, „პატარ გორი დიდია - წავილილინებდი ხოლმე, როცა სამასწავლებლოში ღიმილიანი შემოხვიდოდი.

ლ-ამაზ ქალბატონს ვახლავარ, დედას, ბებიას, სეხნიას,
უ-ნდა ამოვთქო პათოსით, თუ კი რამ დაგიტესია,
ი-სტორიაში შეხვედი, როგორც მეუღლე ვაჟასი,
ზ-ლაპრად, ლეგენდად აქციე, ხახული, ოშკი, არმაზი,
ა-თასი წელი იცოცხლე, წინ გზები გიდევს დიდების,
თ-ალიკო კარგად გყავდეს და სუყველგან წარმოჩინდები,
ე-სოდენ რომ დაგაფასეს მხოლოდ რჩეულთა ხვედრია,
დ-იდება უფალს, ხანდაზმულს ხელფასს რომ არ გვაყვედრიან,

ე-რთხელ ვუთხარი სიბერე ხომ გეპარება ხანდახან,
 ლ-ამის გაგიჟდა სიბრაზით, კინალამ ყველა გაგვლახა,
 უ-ნდა ფოთელებს სანთელი ხშირად აუნთო ბიძია,
 რ-ომ გაგათხოვეთ გვიმლერე, პატარა გორი დიდია.
 ო-ცნების კოშკებს აგებდი, მზისკენ განვდილი ხელებით,
 გ-ორელი გაგამეგრელა ფოთელმა თავგახელებით.
 ვ-ლოცავთ მეუღლეს, ბებიას, დედას, პედაგოგს, -ღვანლმოსილს,
 ი-მდენ სიკეთეს თესავდი, ასე იოლად რას მოსთვლი,
 ყ-ველას აჯობე ქართლშია, რადგან ყველა შენ არ გყავდა.
 ვ-აჟა წაართვი ფოთელებს, რადგან ბადალი არ გყავდა,
 ა-რვის ეგონოს ოჯახში შრომა და გარჯა ადვილი,
 რ-ძალი ხარ მზარელუების, ტრიუმფალურად გარჯილი,
 ხ-ომ იცი ყველას უყვარხარ, არ კი გეგონოს არაკი,
 ა-რავინ გკითხავს რა ხნის ხარ, ოცდახუთის ხარ ასაკით,
 რ- აგინდ არ უნდა გაზომო, ქართული სიტყვა არშინით,
 თ-ავად ქართლოსის შვილი ხარ, მემკვიდრე გოგებაშვილის.
 ჰო, მართლა სულ დამავინწყდა რაც მთავარია ყველაზე,
 ეს შენი ქალიშვილები საუბრობს ცხრამეტ ენაზე.
 ხშირად სტუმრობენ ვაშინგტონს, პარიზს, ლონდონს და
 ამსტერდამს,

მაგათი ნიჭიერებით მთელი ევროპა გაშტერდა,
 ვაჟა ვის ახსოვს სანყალი და აღარც მიკვირს შენგანა,
 პატარა ანასტასია რომ მოეგლინა ქვეყანას,
 ის არის თქვენი მონყენის საუკეთესო მკურნალი,
 რაც იგი გაჩნდა მას შემდეგ, ხუთებს ვერ იტევს ჟურნალი.
 „შენ შემოგველეს“ გვეტყოდი ყველა დიდსა და პატარას,
 ამ სიყვარულით ვცოცხლობდით წლები რომ შემოგვატარა,
 რაც რომ დათესე მოიკმე, წინ კიდევ გზა გვაქვს დიდების
 „კოკასა შიგან რაცა დგას, იგივე წარმოდინდების“.
 რევოლუციებს ვინ მოსთვლის, რამდენს გაუძელ დარდებით,
 ახლა სხვა დროა, რაც მოხდა, ხავერდოვანი ვარდებით,

მიხაკს და ვარდებს გავუძლებთ, ცოტა ხანს თუ დაგვაცალეს,
 დღეს შენი სადღეგრძელოა, თასი ბოლომდე დაცალე.
 მე კი არ შევეპუები, არცერთ კანონს და მომართვას
 და შენ ვარდივით ქალბატონს, ვარდები უნდა მოგართვა.
 დაბადების დღეს გილოცავთ დაქალი პედაგოგები,
 მრავალი შანსი გქონოდეს მილიონების მოგების.
 სიყვარულს გჩუქნით, გწყალობდეს დიონისე და ეროსი,
 მრავალ წელს ყოფილიყავი, მომსწრე ამ სადღეგრძელოსი.
 ზღვა სიყვარული ასეთი, ვის შეუძლია შენოდენს,
 მოსწავლე-ახალგაზრდობა არ დაგივიწყებს გჯეროდეს!
 ეს იუმორი ხალასი ესადაგება სისრულეს,
 გლოცავ ძვირფასო სეხნია, დიდხანს სიცოცხლეს გისურვებ,
 რაც კი ინატრო, ისურვო საუკეთესოს მე ყოველს,
 ასე ვარდივით გაშლილი კიდე მრავალ წელს მეყოლე.
 ჩემო ლუიზა, შენ ბედნიერად მიდიხარ, ამ ქვეყნიდან ზეციურ
 სასუფეველში, რადგან ტოვებ შენს უსაყვარლეს შვილებს,
 რომლებითაც ბევრი იამაყებდა. მადლობა შენ მათი კარგი
 აღზრდისთვის, დიდი ვაჟასი არ იყოს: „ლამაზად შვილის
 გამზრდელი, დედა მიცვნი ღმერთადა“. ტოვებ ანასტასიას,
 რომელზედაც მზე და მთვარე ამოგდიოდა. ისინი სიამაყით
 გააგრძელებენ შენს მიერ განვლილ გზას, გზას რომელსაც
 სიყვარული ჰქვია. გჯეროდეს არასოდეს მიეცემი დავიწყე-
 ბას, ყოველთვის მოგიგონებს მოსწავლეები და შენი პედაგო-
 გიური კოლექტივი, მოგიგონებენ და ჩაგძახებენ: „ლუიზა
 თედელურო, გვიყვარხართ!“ ღმერთმა ნათელში ამყოფოს
 შენი დიდებული სული! ამინ!

26.I.2022წ.

სსოვნის ფურცლები

ზღვა სიყვარულის კაცი

საქართველოში არიან ადამიანები, რომლებიც დიდი თანამდებობითა და პოპულარობით არ გამოირჩევიან, ჩუმად რუდუნებით აკეთებენ კეთილ საქმეებს და თავიანთი ადამიანური ნამოქმედართ და კეთილშობილებით, ხალხის ნდობითა და მათდამი უსაზღვრო სიყვარულით ზოგჯერ ბევრ ცნობად სახეებსაც წინ უსწრებენ. იგი არასოდეს არ გაჰქიოდა, არც თავს იქებდა, არც აქციებში მონაწილეობით გამოირჩეოდა (თუ მხედველობაში არ მივიღებთ 1989 წლის 9 აპრილის ღამეს, როცა იმ ხალხმრავალ მშვიდობიან მიტინგზე სხვებთან ერთად სიმღერით იმეორებდა ლადო ასათიანის მგზნებარე სიტყვებს: „გაუმარჯოს, საქართველოს მზეს და ზეცას, საქართველოს ძლიერებას გაუმარჯოს“ და სანთლით ხელში საქართველოს მომავალზე ლოცულობდა. იმ კუნაპეტ ღამეს იგი ღვთის განგებით სასწაულებრივ გადარჩა, ჰქონდა საოცარი ორგანიზაციული ნიჭი, იყო ხალხთან ძალზე კომუნიკაბელური, ფლობდა მშობლიურ ენასთან ერთად რუსულ და ფრანგულ ენებს, იყო ღვთის მოშიში და მოსიყვარულე, ძალზე ერუდირებული, ღრმად ჩახედული ბიბლიაში. შესანიშნავი თამადა პირველ სადღეგრძელოს უფალს უძღვნიდა, შემდეგ მამულისა და ერის სადღეგრძელოს შესვამდა. პოეზიაზე უსაზღვროდ შეყვარებული ყველა სასმისს ლექსით ამთავრებდა.

ხელს უწვდიდა ყველა შეჭირვებულს, (განსაკუთრებით ავადმყოფებს,) როგორადაც შეეძლო. განათლებით ეკონომისტს არ დასცალდა ოჯახისა და ქვეყნისათვის სიცოცხლის გახარჯვა.

თემურ ზაქარაია დაიბადა 1963 წლის 24-აპრილს ქ.ფოთში, იგი წარჩინებით სწავლობდა ფოთის მე-5 საჯარო სკოლაში, ხოლო 1985 წელს დაამთავრა სამედიცინო სასწავლებელი წითელი დიპლომით. 1992 წელს დაამთავრა საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის სახლთან არსებული ბიზნესის სკოლა (წითელი დიპლომით).

2010 წელს ფონტისის უნივერსიტეტის (ნიდერლანდების) ფინანსური აღრიცხვის სრული კურსი (მიგრაცია განვითარების პროექტის ფარგლებში).

1986 წელს მუშაობდა თბილისის აკადემიკოს გრ.მუხაძის სახელობის პედაგოგიისა და სისხლის გადასხმის ინსტიტუტში ლაბორანტად. 1992-1995 წ.წ. საქართველოს ჰემოფილიისა და დონორობის ასოციაციის ფირმა“ლაშა“ს პრეზიდენტად. 1999 წელს საქველმოქმედო ფონდ“ალექსის“ დამფუძნებელი პროგრამების დირექტორად. 2011-2012 წელს განეწიანდა კოალიცია“ქართულ ოცნებაში“ იგი ფოთში“ ქართული ოცნების“ პირველი დამფუძნებელი და პირველი მოწვევის დელეგატი იყო, რომლის შტაბ ბინა იყო ჯუმბერ კემულარიას, ხოლო შემდეგ ნანა თოფურიას ოფისში. (ფარულად, არაღეგარულად, იმედებით აღსავსე) მაშინ როცა შიშით თითის გამოყოფასაც ვერავინ ბედავდა. 2011 წელს თანამშრომლობდა სამოქალაქო ერთობის ოფისთან ხელმოწერების შეგროვებაზე, რათა აღმდგარიყო ბიძინა ივანიშვილის და მისი მეუღლე ეკატერინე ხვედელიძის საქართველოს მოქალაქეობა.

2012 წლიდან 2018 წლამდე აქტიურად მონაწილეობდა საარჩევნო მარათონში, იყო კოორდინატორი ქ.ფოთის სხვა და სხვა უბანზე, ხოლო 2016 წელს საარჩევნო კომისიის თავჯდომარე კუნძულის უბანზე.

სადაც იგი მოღვაწეობდა თავისი კეთილი კვალი დაგვიტოვა, იყო საქმისადმი ერთგული, ადამიანების მოსიყვარულე,

პატივს სცემდა ყველას და არ განასხვავებდა ადამიანებს პარტიული მანდატის მიხედვით. უსაზღვროდ უყვარდა ის ვინც ქვეყნისათვის აკეთებდა კეთილ საქმეს. „საქართველო! შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი“ ხშირად იმეორებდა პოეტ ჯანსუღ ჩარკვიანის ამ გულში ჩამწვდომ ფრაზას.

წავიდა პიროვნება, რომელსაც მეგობრები ყველგან ყავდა, კაცი რომელსაც არასოდეს არავისი ღირსება არ შეუღალავს, მისგან შორს იყო მტრობა, შური და ღვარძლი. წავიდა და თან დიდ ტკივილთან ერთად დაგვიტოვა არდავინწყება, რომელსაც თემურ ზაქარაიას სახელი ჰქვია.

ახლო მეგობრები
16.II. 2021წ.

* * *

ახალგაზრდის სიკვდილი იგივეა, რაც წელიწადის დროებიდან გაზაფხულის ამოღება-ო ნათქვამია, სწორედ გაზაფხულის პირველი დღის შემოსვლაზე 2 მარტს ორშაბათ დილით-ჩიტივით გამიფრინდი, არცკი დამემშვიდობე, მოულოდნელად, ფეხაკრევით გაიპარე, ერთი არ დაგიკენესია, არც მაგრძნობინე ცუდად ყოფნა, ალბათ არ გინდოდა ჩემი შენუხება, იცოდი მთებს შევძრავდი, რომ გეთქვა ცუდად ყოფნა იმ შავზნელ ლამეს მომატყუე კარგად ვარო, ოთახის კარი მიმიხურე, დილის გათენება არ მაცალე, ჩემო უსაზღვრო სიხარულო და იმედო, ახლა კი უსამანო ტკივილო და დარდო, ერთი წელი ხდება ჩემს გვერდით აღარ ხარ, ჩემო ერთადერთო და საფიცარო, შენი დაკარგვით ცა ჩამოიქცა, დაინგრა იმედის კედელი. ყოველ დილით ადგომისას შენს სურათს ვესაუბრები, ლამითაც ცრემლჩამომდინარე უფალს შევთხოვ სასუფეველში გამყოფოს.

„კეთილშობილება ის არის, რომ არავის ვუთხრათ რამე დამამცირებელი, თუნდაც ვინმე ამის ღირსი იყოს“ - უთქვამს იოანე ოქროპირს. შენ ამ ცნებას კანონივით ასრულებდი, ძალზე კეთილშობილი იყავი, რადგან სიკეთის ქმნის სურვილი შენში არასოდეს შენელებულა, შურისძიება გულში არასოდეს გაგივლია, გქონდა მიტევების საოცარი გრძნობა, უსამანოდ გიყვარდა შენი ქალაქი და თანაქალაქელები, შენი განუყრელი მეგობრები, რომლებმაც დიდი გულისტკივილით დაგიტირეს, გიყვარდა შენი ოჯახი და შენი ერთადერთი საფიცარი ვაჟიშვილი. შენი უბედური დედისადმი სიყვარული, რომელსაც არასოდეს ამჟღავნებდი ასე გამოხატე, როცა დაბადების 81 წლის იუბილე მიულოცე „დღეს დედაჩემის დაბადების დღეა. ლუიზა ჩხეტია- ზაქარია 81 წელი შეუსრულდა სამი თვეა ვერ ჩამოგაკითხე, მაპატიე, გისურვებ ყველაფერს, ყველაფერს

რაც გულით გნადია და რასაც ნამდვილად იმსახურებ, პირველ რიგში იმიტომ, რომ საამაყო დედა ხარ, უცხოა შენთვის შური და ღვარძლი და სიმძიმის სხვისი მიღწევების გამო, გულისხმიერი ხარ სხვათა საქმისა და სადარდებლისადმი, გამოირჩევი შინაგანი კეთილშობილებით, რითაც გამთბარია შენი პოეტური ქმნილებების თითოეული სტრიქონი, ეს იმით აიხსება, რომ მიუხედავად დაძაბული, მძიმე ყოფისა კაცობრიობის ერთადერთ კრიტერიუმად სიკეთე მიგაჩნია, სიკეთე არ მოგკლებოდეს”.

უფლის რწმენა ძვალრბილში გქონდა გამჯდარი, რომელიც არასოდეს დაგიკარგავს, თუ სადმე თამადა იყავი, პირველ სადღეგრძელოს უფალს მიუძღვნიდი, შემდეგ მშვიდობისა და მამულის სადიდებელს შესვამდი, გამოირჩეოდი ლამაზი მჭერმეტყველებით, რომელიც იუმორთან და ქართულ პოეზიასთან იყო შეზავებული შენში განსაკუთრებით მომწონდა ერთი ადამიანური თვისება; იყავი საოცრად უპრეტენზიო და არასოდეს არავის სცემდი პატივს პარტიული მანდატის მიხედვით, ყველა გიყვარდა, ვისაც კი სიკეთის ქმნა შეეძლო, ვისაც სიყვარული შეეძლო. შენგან შორს იყო შური და ღვარძლი, შურისძიება და მტრობა, სიძულვილი და ბოროტება.

”ადამიანი იმდენჯერ კვდება, რამდენჯერაც ძვირფას ადამიანს კარგავსო“- ამბობდა ანტონ ჩეხოვი, მართლაც ასეა შენს შემდეგ რამდენი ძვირფასი ადამიანი წავიდა ჩვენგან, მათ შორის შენ რომ განსაკუთრებით გიყვარდა ისეთებიც, რამაც კიდევ უფრო დაამძიმა ჩემი ამ ქვეყნად ყოფნა უფალმა ნათელში ამყოფოს მათი სულები.

ზღვა სიყვარულის ბიჭო! რამდენი პროექტი, რამდენი გეგმა, რამდენი სურვილი დაგრჩა განუხორციელებელი. ოცნებობდი შენი ქალაქის ყველა კეთილწამონეებაზე რაც განუხორციელებელი დაგრჩა და მინაში ჩაიტანე. მუხრან მჭავარიანის ლექსის ფრაზა მიგიძლოდა ყველგან გზად და ხი-

დად “ ღმერთო მიცოცხლე მეგობრები, ვინც დღემდე მომყვა”.
ასე ამთავრებდი ღოცვასავით ყველგან შენს სათქმელს, ამი-
ტომაც ანერია შენს საფლავის ქვას ეს ეპიტაფია. უფალმა გის-
მინა და შეგისრულა ნათქვამი. მადლობა შენს ყველა მეგობარს
ვინც სიცოცხლის ბოლომდის გიერთგულა, დიდი მადლობა
შენს აღმზრდელ პედაგოგებს, ვინაც სიყვარული და მიტევება
გასწავლა, უფალმა დალოცოს მეუფე გრიგოლი, მამა კონტან-
ტინე, მამა ხვედიოსი, მამა ამბროსი და ყველა მღვდელმსახუ-
რი, რომლებმაც წესი აგიგო და გაგაცილა უკანასკნელ გზაზე.
დიდი მადლობა ყველა ფოთელს, ვინც გულით დაგიტირა და
გაიზიარა ჩვენი ოჯახის ესოდენ დიდი მწუხარება.

მაპატიე ჩემო თვალხატულა ბიჭო! ახლა შენი ხსოვნის
ანოტაცია იკმარე, შემდეგ უფლის ნებით ვეცდები მთელი
კრებული მოგიძღვნა, შენზე ლექსი არ დამინერია, არ ვჩქა-
რობდი, ასე მეგონა სანამ პირში სული მედგა სულ გვერდით
მეყოლებოდი, რას ვიფიქრებდი ასე უცებ ამქვეყნიდან შენს
მოულოდნელ წასვლას.

“დედაშვილობა შესისხორცეული ხილული სასწაულია,
უფალმა დაულოცოს ყველა დედას შვილი და ყველა შვილს
დედა”. მიყვარხარ და ტკივილამდე მეყვარები შენი გულდა-
თუთქული დედა.

ჩემთვის ახლა დარი აღარ დარობს,
ღრუბლებს მოაქვს ავდარი და თოვა,
ათოვს ახლა შენს საფლავის კენჭებს
გაზაფხული უშენობით მოვა.
ნამალია შენი სიზმრად ნახვა,
სანუკვარო ჩემო ერთადერთო,
ხელაპყრობით აღარაფერს ვითხოვ
ოღონდ შვილი შეიფარე ღმერთო.

24.II.2021

თამარის

გაშავდა ჩემთვის სიხარული ვით გლოვის ნარმა,
მაინც არ მინდა დავეცე და სადმე წავიქცე,
სიზმრებში მაინც დამასვენოს გლოვამ და ზარმა.
რომ ჩემს გარშემო აღარ იყოს არც დრო და სივრცე,
შენ ყოველ ღამე ესიზმრები ჩემს დაღლილ სხეულს,
მაგრამ სასტიკი სიჩუმე ხარ, როგორც არმაზი,
მაგრამ მე მაინც გიცდი შენგან მოლოდინს ჩვეულს,
ასე მგონია კვლავ შემოხვალ ღამე დარბაზში.
რა ვქნა შენს წასვლას მე ვუნოდებ ოჯახის დაღატკს,
კორიანტელი თავს მეხვევა მწუხარე აზრთა,
ახლა შენს გარდა სხვა ჩემს ფიქრებს ვერ შემორკალავს,
რომ ჩემგან წახველ ასე ადრე, ჯერ ახალგაზრდა.
ახლა მარტო ვარ, ჩემს დარდებთან მიუსაფარი,
ფიქრი და სევდა არეულა და გული ხენების,
სასაფლაოა ახლა ჩემი თავშესაფარი,
და შუბლს მიგრძელებს ზღვაური და წვიმების თქეში.
ისევ ვარსებობ, თუ კი ამას სიცოცხლე ქვია.
ვიქნები მანამ სანამ გულში მესვრიან ტყვიას,
ჩემო სიცოცხლე, შენს საფლავთან იები ყვავის,
ვიტოვებ იმედს, რასაც უფლის იმედი ჰქვია.

პოეზიაში გადავიტანე

შენ იყავ ჩემთვის ია და ვარდი,
ახლა მე მხოლოდ ღმერთი ვინამე,
ამ ქვეყნად შენი არყოფნის დარდი,
პოეზიაში გადავიტანე.
მე მუზა ისე დამიმეგობრდა.
ვეჩურობდი ქარსა და ნიავს
და მარად დამაქვს ის სენი რასაც,
უკუბრუნებული ტკივილი ჰქვია..

უკვე ყავლი გასვლია

(თემურის)

გულყვითელა ნარგიზებს და მორთმეულ ვარდს
უკვე ყავლი გასვლია, რადგან დარდი კლავს
მოაქვს სევდა ნალველი აცეტებულად ქარს
ვიცი რომ არასოდეს შემომიღებ კარს
დარდი გაუმასპინძლდა შემოდგომის თქორს
ჩემს გულში ზამთარია რა ხანია თოვს,
ვაი როგორ აწვალე ამ აწყვეტილ სიმს,
ჩემო სევდის ღრუბელი რა ხანია წვიმს
შენს ფეხებთან იები ამოსულა გროვად
ვტირი ეს გაზაფხული უშენოდ რომ მოვა.

10.III.2003წ.

თამარის

მინდა სულ მყავდე ახლოს,
ფიქრების სამოსახლოს,
ჩემს გულში მუდამ სახლობ,
სახლს მონატრებით ათბობ.
იქნებ მთვარესთან სახლობ,
ან ვარსკვლავებთან სახლობ,
იქნებ ცისკართან დილით,
აქვე ხარ შორიახლო.
მოდის და მომეფერე,
შენ რომ გჩვეოდა ისე,
მეც აღარ დავაყოვნებ,
შენთან გავჩნდები მყისვე,
მოდის გულს ჩამიკარი,
გულს ცრემლები რომ ერთვის,
ჩემი ოთახის კარი,
მუდამ ღიაა შენთვის.
სიზმრებში მაინც მოდი,
კარებს სულ ღიად ვტოვებ,
ეზოში შენი ჩრდილი,
ათრობს ალუბლის რტოებს.
ნუთუ აპრილში სიზმრად,
იმედს არ დამიტოვებ?!

24.04.2024 წ.

* * *

*ორი მარტი ჩემთვის ყველაზე ტკივილიანი დღეა, ჩემო
მონატრებულო და საფიცარო თემური. მიყვარხარ და მუ-
დამ ჩემს გულში იქნები სანამ ცოცხალი ვარ... შენი გულ-
დათუთქული დედა.*

გიძღვნი ლექსს

მე არ მჩვეოდა ლექსები გლოვის
ნალველს ვერ ვიტევ ამ სიტყვის თქმაში,
მწუხრის ხე მოჩანს ჩემი დარგული,
და როცა იგი აყვავდა მაშინ,
ყინულად მექცა ეს გაზაფხული.
თუმცა იღბალმა გზა გამიმრუდა,
ჩემი ცხოვრების დასასრულამდე,
შენ კი ყოველთვის დარჩები დარდად
გაზაფხულიდან გაზაფხულამდე.
და როცა მოვკვდე ცრემლების ნაცვლად
მხოლოდ ერთ რამეს შევსთხოვდი სიოს,
ცივ სამარესთან ყვავილთა ნაცვლად
შენი ცრემლები გადამეფრქვიოს.
ვერ მოგიარე შემინდე შვილო,
ვაი ჩემს ყოფას, ვაი ჩემს სირცხვილს,
ტვინში ტყვიებად ჩაიჭრა ჩემში,
მარტის დაწყების ეს ორი რიცხვი.
მე არ მჩვეოდა ლექსები გლოვის
და არც ცრემლების აკიაფება,
მზე მინათებდა გზას შენი მოვლის,
ლამაზ თვალებს რომ მომანათებდა.
ახლა თებერვალს მარტის თვე მოსდევს
და მოაქვს ჩემთვის ცრემლების თქორი,

როცა კალენდარს ფურცელს მოხევენ,
შემოიჭრება თარიღი ორი.
თარიღი შენი გარდაცვალების,
ვაზის ლერწებში ცრემლი ჩამდგარა,
ორი მარტია, პირველ გაზაფხულს
მუხლებმა ცრემლით შემომატარა.
ვერ მოგეფერე ისე ნახვედი
და გაიხურე კარები მყისვე,
„შენზე ძვირფასი არვინ მყავს დედა“
არ მითხარ შენ რომ გჩვეოდა ისე.
მწუხრის ბინდია ეს მთვარის ფერიც,
ღრუბელს რომ ირგვლივ სხივებით მოსავს,
უფლის ნებაა ეს ყველაფერი,
ვინ გვეკითხება წასვლას და მოსვლას
ცოტა იმედებს ვიტოვებ მაინც,
იქნებ იმედმა მიპოვოს შველა,
ამბობენ სული უკვდავიაო,
ამბობენ, რომ იქ შეგვხვდება ყველა.

* * *

შენ ჩემო გულის მალამო,
 აპრილის თბილო ნიაგო,
 ავად რომ გავხდე ლოგინად,
 მითხარი ვინ მომიაროს?
 როგორ წახველ და გაფრინდი,
 უშენოდ როგორ ვიარო,
 უშენოდ გულიც არა მაქვს,
 დარდების თანაზიარო,
 რიონის პირას ზამბახთა
 და ლაქაშების შრიალო,
 უშენოდ ვინ დამიტიროს,
 უშენოდ ვინ მაზიაროს.

* * *

ახლაც ის ხდება, რომ შენს გარეშე მოდის ზამთარი,
 ახლაც გაზაფხულს ვხვდები უშენოდ,
 ფიქრში წარსულის დარდი დამიდის,
 გაჭირვეულდა მარტი უშენოდ.
 აპრილშიც ასე მკაცრობს ამინდი.
 მე ვის გავანდო ჩემი ნუხილი,
 რომელიც ახლა ცრემლად დამიდის,

24.04.2023წ.

უშენოდ

რა ძნელია აქ უშენოდ ყოფნა,
მიჭირს ბიჭო! ო რა ძლიერ მიჭირს
წუთისოფელს ვინ არ გაეყოფა,
წავიდაო სიყვარულის ბიჭი.
ჯიბე მუდამ ცარიელი გქონდა,
მაგრამ სულთ მდიდარი იყავი,
მეგობრები ვინაც დღემდე მოგყვა,
დაგტირიან შენ ცრემლების ზვავით.
სიყვარულით შენ წარსდგები ღმერთთან,
ჩვენთან ყოფნას იქ სიმშვიდე გიჯობს,
ვიცი ცხადში არასოდეს მოხვალ,
სიზმრად მაინც დამენახვე ბიჭო.

დედა ყოველთვის ოცი წლისაა

დედას წლებს როდი ეკითხებიან,
 ვინა თქვა დედა დიდი ხნისაა,
 ვინ გაიგონა დედის ასაკი,
 დედა მარადჟამს ოცი წლისაა.
 ფაფარაყრილი მიქრიან წლები,
 უკვდავება ხომ მხოლოდ ღვთისაა.
 მარად უკვდავი არის უფალი,
 დედა კი შენთვის ოცი წლისაა.
 დედას ასაკი რომ ემატება,
 თეთნულდს მაგონებს ჭალარა თმები,
 როცა გვერდით გყავს გული აპრილობს,
 ია-იებით გაზაფხულს ხვდება.
 როცა გვერდით გყავს ჭალარა დედა,
 ჭალარა, „თეთრი თმების ჟინია“,
 როცა გილიმის და გეფერება,
 შენ აღარაფრის არ გეშინია.
 რამდენი ტკბილი, რამდენი მწარე,
 ცხოვრება მხოლოდ ბრძოლის ველია,
 იგი იმედად დაგხვდება იქაც,
 სადაც მიდიხარ და არ გელიან.
 დედა ყოველთვის ახალგაზრდაა,
 რაც უნდა დიდი ასაკის იყოს,
 ვისაც არა გყავთ, ღმერთმა აცხონოს,
 ვისაც გყავთ კიდევ მრავალ წელს იყოს.
 დედა ყოველთვის შინ მეგულება,
 საფლავზე გავალთ, კვლავ ჩვენზე ფიქრობს,
 ცივ სამარეშიც საზრუნავი აქვს,
 რომ არ შეგვცვივდეს საფლავებს გვითბობს.
 დედას ასაკს არ ეკითხებიან,
 ვინა თქვა დედა დიდი ხნისაა,
 ვინ გაიგონა დედის ასაკი,
 იგი მარადჟამს ოცი წლისაა.

პერ დაბაცილები

(ნუგზარ ნადარაიას და გერონტი კუხალეიშვილის)

სექტემბერი შემოდგომის პირველი თვეა, ნაირფერადი, მსუყე და ბარაქიანი, რომელსაც ყოველთვის საზეიმო ელფერი დაკრავს. ეს თვე განსაკუთრებულად გამორჩეულია შენი ოჯახისთვის ბატონო ჯუკა, ამ დღეს ვზეიმობდით შენი მეგობრები 29 სექტემბრს. პირადად მე თუ ვინმეს ვალი დამრჩა ამ ქვეყნად ეს გერონტი (ჯუკა) კუხალეიშვილის და ნუგზარ ნადარაიას წინაშე საუკუნეებრივად გადაუხდელი სიყვარულის ვალია, რომელსაც ვერასოდეს ვერ გადავიხდი, და არა მარტო მე, ფოთი და ფოთელები. თქვენ ერთად, ერთმანეთის გვერდით განვლეთ ჩიტივით გაფრენილი წუთისოფელი, როგორც ტყუპი ძმები, კეთილი საქმეების კეთებით ვერ ძლებოდით, მამულისთვის ცოცხლობდით, ამიტომ დაერქვა ლექსს ასეთი სათაური.

ვერ დაგაცილებთ

ვერ დაგაცილებთ ძმებო, ერთმანეთს,
 თქვენ ერთად განვლეთ წუთისოფელი,
 მამულისათვის ცოცხლობდით ქვეყნად,
 როგორც ტყუპები განუყოფელი.
 ვერ დაიტია გულმა გრძნობები,
 დღევანდელობა იგემეთ განცდით,
 ერთად დაცალეთ ზედაშე ძმობის,
 სიკვდილსაც ერთად დაუძმაკაცდით.
 რად მოგვივლინა ზეცამ სასჯელი,
 ეს ტკივილები რაც გვაგრძნობინა,
 რომ მოაფრქვია, ფიქრი მტანჯველი,
 რომ მხოლოდ დარდით აგვევსო ბინა.
 კოლხური მთვარე სხივად ეფრქვევა,
 ირხევა სევდა გაულენელი,
 რიონის პირას ილიმის ცოტნე,
 სხვამ რომ ვერ შეძლო ის თქვენ შეძელით.
 თქვენ გქონდათ შანსი სხვაგან ცხოვრების,
 სიმდიდრის მიზნით ახლაც სურს რამდენს.
 მაგრამ ერთგულად ედექით მამულს,
 თქვენს უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე.
 არსად გიცდიათ სხვაგან სამოთხე,
 ელდორადო და ედელვაისი,
 მყარად იდექით კოლხურ მიწაზე,
 თქვენი სამოთხე იყო ფაზისი.
 გფარავდეთ მუდამ მაღალი ღმერთი,
 ყველაფრისათვის მადლობას გწირავთ,
 პირზე გეკერათ მამული ერთი,
 იარეთ ერთად, განუყრელ წყვილად,

თქვენ დავინყება არ გინერიათ,
ტაძარში იწვის წმინდა სანთელი,
დაგრჩათ ოჯახი დიდებულ შვილთა,
და ვაჟკაცობის წმინდა სახელი.

29.IX.2021წ.

დადუმებული კოლხური სცენა

(შალვა ლიპარტელიანის ხსოვნას)

უშგულს და შხარას სდიოდა ცრემლი
და თეთნულდს ჭმუნვის ნისლი ებურა,
დაგვაკლდა კაცი, ვისაც ნამუსის
ნაღდი სვანური ქუდი ებურა.
წუხს ლენტეხი და შენი კოლხეთი,
შავი ზღვაც ბორგავს ტალღების შფოთვით
ნამით შეჩერდი ბატონო შალვა,
ხედავ, ქუდს გიხდის ქალაქი ფოთი.
დადუმებული კოლხური სცენა,
შენი სიკვდილი მართლაც ბრალია,
დარჩა როლები ოცნების მიღმა,
შენ რომ გიყვარდა ასე ძალიან.
ბოდიშს მოგიხდით, ვერ მოვასწარიტ,
შენი ოცნების დანაპირები,
მაგრამ გჯეროდეს როგორც ფენიქსი,
კვლავ აღსდგებიან შენი გმირები
ნაღდი ვაჟკაცი წავიდა ჩვენგან,
მეგობარი და საქმის ერთგული,
სვანეთის მთებში გუგუნებს ლილე,
წუხს რიონი და ბორგავს ენგური,
თეთნულდს მოაწვს სევდა ზვავივით,
უშბას და შხელდას გლოვის ზარია,
სვანურ კოშკებთან იქუხა ექომ,
შალვა აღარ გვყავს, ვოი ლამარია.
კოლხეთის მიწამ გულში ჩაგიკრა,
ქუჩებში დგან რიგი პალმების,
დასანანია სვანური ქუდით

ფოთში რომ ველარ მოგვესალმები.
წუხს ლენტეხი და შენი კოლხეთი
შავი ზღვაც ღელავს ტალღების შფოთვით,
წამით შეჩერდი, ბატონო შალვა,
ხედავ ქუდს გიხდის ქალაქი ფოთი.
ბოდიშს მოგიხდით, ვერ მოვასწარიტ,
შენი ოცნების დანაპირები,
მაგრამ გჯეროდეს, როგორც ფენიქსი,
კვლავ აღსდგებიან შენი გმირები.

ჩვენთან ყოფნით ვერ ქლავოდი

(გერმალ თოფურის ხსოვნას)

შენ გტკიოდა შენი ფოთი აუტანელ ტკივილით,
 წარსულში ვწერ ამ სტრიქონებს, მომეძალა ტირილი,
 აღნაგობით ღომი იყავ, თან მოგდეგდა მხნეობა,
 არ მეგონა ასეთ ვაჟკაცს, რამე მოგერეოდა.
 ჩვენთან ყოფნით ვერ ძლებოდი,
 ზღვისპირას სიარულით,
 გულს მისცემდი, ოღონდაც ჩვენ, გენახეთ მხიარული.
 ბევრ სიკეთეს თესდი მუდამ, როცა უფალს უხმობდი,
 შენს კეთილ გულს, ცხრა ძმასავით ყველა ჩვენგანს უყოფდი.
 რესტორანში გვაქეიფე, როგორ დამავიწყდება,
 ასკინკილა რომ შეკარით თმადათოვლილ ბიჭებმა.
 ახლა ფოთში გაზაფხულდა, თეთრად ფეთქავს ტყემლები,
 რიონს ერთვის ნაკადულად მოგონების ცრემლები.
 სულში სევდა დაგვიტოვე. სიხარულის მოლოდინს,
 ფოთელების სიყვარულში დაიხარჯე ბოლომდის.
 ნლები მიდის, სიჭარმაგემ ბინა სად არ დაიდო,
 ჩვენს გულებში ზიხარ მარად, სიყვარულის რაინდო!

30.V.2014წ

ნუგზარ ნადარაიას ხსოვნას

*სიცოცხლეში შენმა დაუღალავმა შემოქმედებამ ლექსი
დამაწერინა და დაბადების დღეზე მოგიძღვენი, სადაც
ვამბობ:*

კაი ყმა
ფაზისში იშვა კაი ყმა,
ახლა ბრძენკაცად შემდგარი,
აკადემიის თავკაცი,
ამაყი სულით მედგარი,
მშვიდია როცა კარგ საქმეს
აკეთებს კაცი ტანსრული,
ღალატს არავის პატიობს,
არ გაიკარა მაცდური,
არ მოიშალა მგლის მუხლი,
არვის შეარჩენს მტრობასა,
მამულის ტრფობას არ იშლის,
ძმობას და მეგობრობასა.
სადაც კი ხელი შამანვდა,
კლდის ქიმზე შედგა მედგარი,
ახლაც მზადაა ოქროს ვერძს,
რომ დაადევნოს მდევარი.
კოლხეთში ვერძი წაგვართვეს,
ხინჯია წარსულისასა,
დარდი ფეხდაფეხ დამყვება,
ჰაი, დედასა მტრისასა.
ხობში ხობისწყალს გაცურავს,
გუბაზს იგონებს დარდიანს,
ფოთში ამაყად გაჰყურებს,
რიონს და ცოტნე დადიანს,

სამშობლოს რა შეედრება,
 ამბობს - ტკბილია ნექტარზე,
 „ფესტოსის დისკო“ ახარებს,
 აღმოჩენილი კრეტაზე.
 ამაყობს ახლა კაი ყმა,
 და სიხარულით ივსება,
 ეს ოქროს დისკო გვაუწყებს,
 ბევრი არ უნდა მტკიცება.
 ცივილიზება ამ ქვეყნად,
 საბერძნეთიდან კი არა,
 ეს მხოლოდ საქართველოში,
 კოლხურ მიწაზე იწყება.
 ახლა ანწყობი ღონდება,
 ფიქრით შორსაა წასული,
 ეამაყება კაი ყმას, ისტორიული წარსული.
 იგონებს ცოტნე დადიანს,
 კოხტაგორაზე ნაწამებს.
 მაღალ ღმერთს შესთხოვს შენდობას,
 ცრემლი უსველებს წამწამებს.
 ხელთ ვაზის ჯვარი უჭირავთ,
 ნინომ რომ ტანჯვით აზიდა.
 დღესაც დავითით ამაყობს,
 ქუჯით და ფარნავაზითა.
 ლაშარის გორზე შამდგარა,
 დარია თუ ავდარაია,
 დე, კარგმა ფურმა გაზარდოს,
 ნუგზარისთანა ხარია.
 უფალმა დიდხანს გამყოფოს,
 რომ შეხვდე მრავალ მაისებს,
 არასდროს არ მოგეშალოს,
 კოლხური სიღარბაისლე.

პირზე ღიმილი გეფინოს,
გვირილებად და ვარდებად.
შენებრ კაი ყმას თუ გაზრდის,
ერი არ გადაგვარდება.
იცოცხლე, ვიდრე კოლხეთში,
ყვავილობს ვარდნი, იანი,
სანამდის საქართველოში,
დღე არის ნათელ-მზიანი.
ვიდრე ბობოქრობს შავი ზღვა,
ქაფიან მარილიანი,
კიდევ მრავალ წელს გვენახე,
სულ ასე ომახიანი.

**შენს დაგადების დღეზე ყველანი მხიარულები
ვიყავით, ეს სიხარული მნახარება შეცვალა,
დასანანი შენზე წარსულში რომ ვნერ:**

ბატონი ნუგზარი ერთ -ერთია იმ უახლოეს წინაპართაგან, ვისი სახელის ხსენებაც სიამაყისა და სინანულის გრძნობით გვაგვებს. კაცი, რომელიც უანგაროდ და რუდუნებით, თავ-კაცობდა ფაზისის უძველეს აკადემიას, რომლის სხეულში ბობოქრობდა კოლხური სული, ქართული ტრადიციებით გაჯერებული: სიკეთე, სათნოება, გულუხვობა, ხალხის გასაჭირის გულთან ახლოს მიტანა. წითელი ზოლივით გასდევდა მთელი სიცოცხლე მის დაუღალავ შემოქმედებას. უბრალოება, სხვისი ნიჭის დანახვის და დაფასების უნარი იყო მისი ხასიათის თანამგზავრი. და რაც მთავარია, ნიჭი სიყვარულისა, რომელიც დეფიციტია დღევანდელ საქართველოში. ბატონო ნუგზარ გვაპატიეთ, ვერ მოგეფერეთ, ღირსეულად ვერ დაგაფასეთ შენ რომ გეკადრებოდა ისე. მთელი შენი სიცოცხლე, აღელვებულ სტიქიონთან შებმას გავდა. უფალიც არჩევს ვაჟკაცებს სასუფეველში წასაყვანად. უნებურად ხალხური ლექსის სტრიქონები გამახსენდა.

„ნეტა რა ზნე ჭირს სიკვდილსა,
ვერ მიხვდა ჩემი გონება,
შიგ ამოარჩევს ვაჟკაცსა,
რომელიც მოენონება“.

დასანანი, შენზე წარსულში რომ ვნერ. ნათელი არ მოკლებოდეს შენს ღამაზ სულს. შენ, პოეზიაზე უსაზღვროდ შეყვარებულს, გიძღვნი ამ პატარა ლექსს:

როგორ გტკიოდა შენი ფაზისი,
დაგკონდა გული ნაიარევი,
გულსაკლავია კოლხურ მიწაზე,
ახლა რომ ველარ დაიარები.

ცოტნეს არნივი ლაჟვარდებს მოწყდა,
უნდა ნაღველი მკერდით გათელოს,
ტირის რიონი, ტირის არაგვი,
შენ რომ დააკლდი მთელს საქართველოს,
შენ ახლა დგახარ კოხტაგორასთან,
გულს, რომ გისერავს შორი წარსული,
იტანჯებიან შენი მოყმენი,
მათ გვერდითა ხარ შენც თაფლწასმული.
დგას ძეგლი ისევ კოლხურ მიწაზე,
მწუხარებისგან ფრთა მოწყდა არწივს,
კვარცხლბეკზე რაში ველარ ჩერდება,
დედ-მამის საფლავს ცრემლები აწვიმს.
აკადემიას ველარ თავკაცობ,
ველარ იხილავ უძველეს ფერებს,
მაგრამ ჩვენს გულში ანთიხარ მარად,
დრო ამ სიყვარულს ვერ შეაჩერებს.

15.V.2022წ.

შენი როლები ისევ ცოცხლდება

(ოთარ გუნცაძეს)

შენ არ გივინყებს შენი ფაზისი,
 ზღვა და რიონი ისევ ხმაურობს,
 ტიანშანიდან ედელვაისი,
 ლაქაშებთან რომ კრძალვით საუბრობს,
 შენი სულია, ასე ფაქიზი,
 ფარვანასავით აღვიძებს ყვავილთ.
 შენი როლები ისევ ცოცხლდება,
 და იეზივით სცენაზე ყვავის.
 ეჩურჩულება ჭადარი ტირიფს,
 და დიალოგი ჩამესმის ორთა,
 გულით გიგონებთ და ჩუმად ვტირით,
 ჰეი, სადა ხართ! ბატონო ოთარ!
 ისევ სცენაზე ოქროს სანმისით,
 არვის დავუთმობთ კოლხეთში, „არგოს“,
 მარადისობა გადგას გვირგვინად,
 არ გინერია სიკვდილი კარგო.
 ხელოვნებაა, თავად უკვდავი,
 ისევ ჩურჩული ჩამესმის ორთა,
 კაცურ-კაცობის, ნაღდფოთელობის,
 ხარ ეტალონი, ბატონო ოთარ.

შენ პოეზია გიყვარდა

(ვერძენი ზღვაზე დაღუპულ უნიჭიერეს გიორგი ხაბურზანიას).

*„ეს რა გიქნია ქართველო კაცო,
გაგიხვრეტია მუხის კარები,
კარს იქითა დგას შენი სტუმარი,
კარს აქეთ შენ ხარ და იმალები“.*
(გიორგი ხაბურზანია)

როგორ გინდოდა სიცოცხლე,
და ბედნიერი მამული,
ბუჩქიც გიყვარდა, ხეებიც,
ბალახიც გადანამული,
ლურჯი აპრილი გიყვარდა,
ვარდისფერ ატმის რტოებით.
ლადარში გამოხვეული
ხასხასა ყაყაჩოები.
გიყვარდა შენი მამული,
გხიბლავდა მისი წარსული,
გიყვარდა შენი მთვარე და
მზე შუბისტარზე ასული.
ტრფიალის ცეცხლით იწვოდი,
ნათესავ-ტოლ-მეგობრების,
ცრემლის თავსხმაში დატოვე,
გულდათუთქული მშობლები.
მენამულია ცის კიდე,
ზღვაა ცეცხლწაკიდებული.
ზღვაც რომ გიყვარდა და კენჭიც,
უხმოდ ქვიშაზე გდებული.
აზვირთებულა შავი ზღვა,
აქეთ მობლავის რიონი,

ტალღები შავად ბობოქრობს,
 მრისხანებს პოსეიდონი.
 ალბათ იმ წუთში თოლიებს,
 შორეულ გემსაც თვალი ჰკარ,
 ზღვას მეტისმეტად უყვარდი,
 ადგა და გულში ჩაგიკრა.
 დედის ცრემლები ზღვას ერთვის,
 მაგრამ შენ ვერას გებულობ,
 შენ პოეზია გიყვარდა,
 პოეტად დაბადებულ.
 შავად ნუ მოიქუფრები,
 ჩემი მუხების მთა-ველო.
 ის ამაყად დგას პარნასზე,
 და პოეზია მფარველობს,
 ისევ მღელვარებს შავი ზღვა,
 ისევ ბობოქრობს რიონი,
 შენს სულს კვლავ ეპაექრება,
 ვაჟა და გალაკტიონი.
 უკვდავებაში ჩასახლდი
 მუხის ღმერთები გპატრონობს,
 სადაც ბატონობს სიკეთე,
 და პოეზია ბატონობს.
 ჩვენ ათას სანთელს დაგინთებთ,
 უმხურვალესი ღოცვებით
 და რაც დრო გადის გულებში,
 უფრო და უფრო ცოცხლდები.
 ფეთქავს აპრილი ვარდისფრად,
 ლამაზი-ატმის რტოებით.
 შენს დაბადებას ზეიმობს
 ხასხასა ყაყაჩოები.

29.IV.2006წ.

გაბზარული კედელი

(ვუძღვნი ფოთელ ებრაელს იოსებ შამელაშვილს)

*საქართველოს სიყვარულით,
გულდამწვარო დიდო ერო,
ქართველ ხალხის გულში ცხოვრობ,
შენ ქართველო ებრაელო.
ოცდაექვსი საუკუნე
გრძელდებოდა ჩვენი ძმოზა,
„აქ ამ, ძმობის მოწმედა დგას
სიონი და სინაგოგა.
(რეზო სახოკია)*

ისრაელში რომ წავიდა,
სახლს კედლები გაეზარა,
თვალში ცრემლი აკიაფდა,
ეს კედლები ახლაც მზარავს.
გაბზარული კედლებიდან,
ისევ მოსჩანს ძველი სახლი,
გადაჰყურებს სინაგოგას
და ცრემლები წვიმად ახლის,
ჰეი, ნაყინი!, ფუნთუშა!
ნაზად ახლაც მესმის ყურში,
ეს ბავშვობა გაფრენილი,
თითქოს ისევ იყო გუშინ.
ქუჩა-ქუჩა ხეტიალით
წვიმას ბევრჯერ მოუსწრია,
ნაყინს ფულზე კი არ ყიდდა,
უფულოდაც მოუცია.
წვრილ-შვილების მეპატრონეს,

ქონდა მართლა დიდი ჯაფა
 ებრაულად შოულობდა და
 ქართულად დახარჯავდა.
 სინაგოგას ახლა თითქოს,
 ებრაელთა ყრილობაა,
 წამწამი რომ ცრემლს ვერ იტევს
 ფოთელების ქრილობაა.
 გაბზარული კედლებიდან
 მოსჩანს სახლი ებრაული,
 მაგრამ არსად არ გამქრალა,
 ის დიადი სიყვარული.

7.IV.2015წ.

ფოთელაჲს ერთი სიყვარული აქვთ

(ლეილა კაკულიას ხსოვნას)

ჩემო ლეილა, თითქოს ყველაფერი გუშინ იყო, ბავშვობა და სტუდენტობა ერთად გვიტარებია, უშენობა ნუთითაც ვერ წარმომედგინა. ინსტიტუტში ერთად ვუსმენდით გამორჩენილი ადამიანების ლექციებს. ერთად მივსალმებოვართ პოეტებს: იოსებ ნონეშვილს, გოგლა ლეონიძეს, გალაკტიონს, შალვა ნუცუბიძეს შალვა დადიანს და სხვა მრავალ თვალსაჩინო მოღვაწეს, შენი ქალაქი და თანაქალაქელები თავზე მეტად გიყვარდა. “ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთ” ეს ტერმინი შენ გეკუთვნის, რომელიც ყველა ფოთელმა დევიზად გაიხადა, მეც ავიტაცე და ლექსიც გიძღვენი, რამაც ძალიან გაგახარა:

ლაშარის ჯვარი ვერ დააკავებსო ქალს,

ამბობენ თუ კი გაგულისდა,

ეს გული ნაკუნ- ნაკუნ უწილადე სხვას,

და მაინც ზღვა გულის ხარ.

ტიმ სევერინსაც შეშურდა შენი,

რომ ჩამოაცურა “არგო”.

“ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთო”-

შენგან გაუგიათ კარგო.

თავად ჩითის კაბით გაგივლია,

სხვებისთვის ჩაგიცვამს ფარჩა.

სიკეთის მანტია ყველასთვის შეგიკერავს,

შენთვის მტკაველიც არ დაგრჩა.

ჯილდო კი მღელვარე გულის კაკუნია,

ათასი ფიქრი და გარჯა.

სხვა ჯილდო არ უნდა ლეილა კაკულიას

ფოთელთა სიყვარულის გარდა.

დაბადების დღეს გილოცავ იმიერში ჩემო ფასდაუდებელო მეგობარო, ბუმბულად გექცეს საქართველოს მრავალჭირ-ნახული მინა.

კაცი, რომელიც დააკლდა ქალას
(ფოთელების საუკეთესო მეგობარს, ბეჟან ჯალალანიას)

შენ დადიოდი ამაყად,
გჭირდა სიკეთის მანია,
ფოთში ბავშვიც კი იცნობდა
ბეჟანი ჯალალანიას.
ავიკაცების მფარველად,
აროდეს იყავ წამსვლელი,
არ გაკლდა თანამდებობა
და კარგი კაცის სახელი.
არასდროს არ იღლებოდი,
არვინ გხედავდა მოთელილს,
შენ მეგობრები გიყვარდა,
გიყვარდა ყველა ფოთელი.
იცავდი ყველგან სიმართლეს,
გულს სიყვარული ჩაგკვრია,
მართალი კაცი, - სანყალი,
არასდროს დაგიჩაგრია.
არ ქედმაღლობდი არასდროს,
სახე ღიმილს რომ აფრქვევდა,
ქუდს მოიხრიდი კაცურად,
და სალამს ვინ დაგასწრებდა.
ფოთში ყველა ვინც გიცნობდა,
ცხარე ცრემლებით დატბორე,
გნატრობს ლამაზი მეუღლე,
ნაადრევად რომ დატოვე.
შენი ვაჟკაცი ბიჭები,
მწუხარებისგან იწვოდნენ.
არასდროს გიღალატებენ,
გასახელებენ იცოდე.

ქალიშვილს გული ატკინე,
გაჩენილს ატმის კვირტიდან,
შენთან ხარობდა ნეტარად,
ცაში ვარსკვლავებს ითვლიდა.
კოლხური ზეცის ლაჟვარდით,
ჩიტი გალობდა ღაბუა,
შვილიშვილებთან ხარობდი,
თავგადაკლული ბაბუა.
პირფარს ინერდი ტაძარში,
დილით ცისკარზე დგებოდი,
ღმერთო, მამული მიცოცხლე,
დაჩოქილს ეუბნებოდი.
შენით თემიდას სასწორი,
არ გადახრილა აროდეს,
ნათელში იყავ იმ ქვეყნად,
მარად უფალი გწყალობდეს.

8.V.2024წ.

* * *

*გვიმღერე რამე, ჩვენო მამასტრო
(გია ჯანელიძის ხსოვნას)*

შემოიჭერი როგორც სიზმარი,
ხმებით ძლიერით უმხურვალესით,
გიყვარდა ყველა, ჩვენში ვინც არის,
მხატვრის ფუნჯით თუ ლამაზი ლექსით,
შენ დაგელალა ძლიერი ხელი,
რამდენს იტანდი იცოდა ღმერთმა,
გიღღრნიდა ფილტვებს ძლიერი სენი,
და ვერ ბედავდი ვინმესთვის გათქვა.
შენ მოეკვეთე ფაზისის მინას,
შენ ხომ შვილი ხარ და სისხლი მისი,
სატანა სენი ძარღვებში იწვა,
და წვეთ-წვეთობით გაგიშრო სისხლი.
ჭირშიც და ღრმშიც,
ყველგან, ყოველთვის,
საყვარელ ქალაქს ედექი გერდში.
ასე მგონია ჩემო მამასტრო,
სიკვდილი, მხოლოდ ვაჟკაცებს ერჩით.
ტირის შავი ზღვა, რიონიც ტირის,
ტირიან ქვეები ნაპირს რომ ყრია,
როგორ გაეუძლოთ დღეს ამდენ ტკივილს,
იქნებ გვასწავლო ბატონო გია.
ატირდა შენი მინაც და ყორეც,
და ყველას გული ამის მნახველმა,
ჩქარა გვიმღერე რაიმე, თორემ,
შენი დუმილი გულზე გაგვხეტქავს.
გვიმღერე რამე ჩვენო მამასტრო,
დღე იქცა ახლა უკუნეთ ღამედ,

ისევ მომართე ჩონგურის სიმი,
და შენებურად გვიმლერე რამე.
ტირის დღეს შენი დედა ფაზისი,
დატოვე სევდა ჩაუქრობელი,
შენ ვერ დაგათრო ვერავინ ქვეყნად,
სიმღერითაც ხარ დაუთრობელი.
მიდიხარ უხმოდ, შენ არ გჩვევია,
ჰანგი, რომელსაც დუმილი ახლავს,
საგზლად მიგყვება ზღვა სიყვარული,
და ყველას გულში გვიზიხარ ახლა.

12.II.2022წ.

ფოთი და ფოთელები

* * *

თუ ჩემს ფოთელებს არ მოვეფერე,
ვის მოვეფერო სხვას,
ჩემი რიონი, პალიასტომი,
კაპარჭინა და ზღვა,
გავს მოლივლივე ცელქი ტალღები,
ქვიშასთან ჩახუტებულ ქალს,
როცა შორიდან ელაციცება
და არ აშორებს თვალს.
ქვიშა გიჟური ვნებით დამცხრაღა,
მღელვარებს პირქუში ზღვა,
მე სადღეგრძელოს ამ სიყვარულის,
ნიჟარის ფიალებით ვსვამ.
თუ ჩემს ფოთელებს არ მოვეფერე,
ვის მოვეფერო სხვას.

კაცი საქმის და სიტყვის

(გია დარჯანიას)

წარდგენა მას არ ჭირდება,
გამოირჩევა ნიჭით,
ერთხელაც არ უცხოვრია,
ღალატით, ცრუ ნაბიჯით.
ტაძართან მიდის მისი გზა,
ტოლ-მეგობრებთან იღწვის,
საქმეში ბნელსაც გააპოვს,
ფეიერვერკად იწვის.
ლეგენდარული თამადა,
ზღვა სიყვარულის ბიჭი,
რომში კეისარს დაჩრდილავს,
ორატორული ნიჭით.
ღმერთმა კეთილად ატაროს,
კაცი საქმის და სიტყვის.

გურიის მთებში ზეხი აიღვი

*(საპატიო ფოთელთა - (მოქალაქეთა)
ასოციაციის დამფუძნებელ თავმჯდომარეს გოგი გუდავაძეს)*

ნაბელლავიდან ორბი აფრინდა,
ვერ უპოვია ბინა ბელურას,
ბახმაროს მთებზე დაუთოვია,
აგუგუნებენ ხასანბეგურას.
შენ სიყვარულის გულუხვო კაცო,
შემოგივლია ქართლის მთა-ველი,
საქართველოა შენი სამოთხე
და გიყვარს მისი თითო მტკაველი.
ლხინში აავსებს პირთამდე ჯამებს,
სახურავს მოხდი ქვევრებს ნამიანს,
ტოლ-მეგობრებში როცა ქეიფობ,
ამბობ დამისხი, ჩემო ძამია.
მზე შუბისტარზე ისევ გაგორდა,
მზემ ქარვა ღვინო ხომ არ დალია?!
შენ გული ჩადე სითბოთი სავსე,
გული კი არა ნალვერდალია,
გულზე მალამოდ რომ გეპკურება,
ნაბახუსევზე ნაბელლავია.
ქველმოქმედება ისე გამშვენებს,
როგორც ხარ-ირემს ბახმაროს მთები,
და ისე გიყვარს ყველა ფოთელი,
იმათ სატკივარს უთქმელად ხვდები.
გურიის მთებში აიღვი ფეხი,
მათი დანახვა ისევ გწყურია,
გულით დაგლოცავს ჩოხატაური,
ნაბელლავი და მთელი გურია.

9.XI.2024წ.

ნუთს არ ჩერდები ჩქარობ

*(გუძლენი დოდო ხუხიას, ფაზისის
აკადემიის ფოთის ორგანიზაციის ხელმძღვანელს)*

ლიხს აქეთ ხარ, თუ ლიხს იქეთ,
ნუთს არ ჩერდები, ჩქარობ,
სიყვარული რომ გამხდარა,
შენი სიკეთის წყარო,
ლოცულობ ღამაზ ტაძარში,
ყველა ფაზისელს ყვარობ,
წამოგებარდნენ მართვენი,
მათი სიკეთით ხარობ.
ენტუზიაზმით მუშაობ,
სხვა არ მოგსვლია აზრად,
ფაზისის აკადემია,
შენ მიგაჩნია ტაძრად.
მზე შუბისტარზე ასულა,
კოლხი მზე, სხვისი არა,
აქ ერთად რომ ვიკრიბებით,
ზღვა სიყვარულად კმარა.
ვერ ვთვალე შენი სიკეთე,
რაც უნდა ბევრი ვთვალო,
მხეიძეების იმედი,
ღმერთმა არ მოგიშალოს.

გაზეთი, „ნიკოლაძის გზით“

(ზურაბ აბრალავას და ვანო ნარმანიას)

როცა გიყურებთ მგონიხართ ძმები,
შეგყარათ მზემ და სევდამ ათასმა,
დე, ყველგან იყოს ასეთი ძმები,
„ღმერთით ერთი და დედით სხვადასხვა“.
თქვენ ნიკოლაძის ნაკვალევს მისდევთ,
როგორც თოლიას ტალღების შფოთი,
შიგ, საგულეში ბაჯალლო გიდევთ,
ზედ აწერია ქალაქი ფოთი.
ბოროტებასთან გქონდათ დიდგორი,
მაგრამ მაცილმა ვერ დაგამარცხათ,
თქვენი კალამი - ბასრი მახვილი,
ისევ მოქმედებს ტყვიაზე სწრაფად.
მასმედიასთან დავაჟუკაცებულთ,
შემოგეპარათ ისე სიბერე,
თქვენ ის ხალხი ხართ, სადაც არ იყოთ,
სხვის დაკრულზე რომ აღარ იმღერეთ,
გულს ნუ გაიტეხთ, დრო ისევ მოვა,
და მოიშუშებთ ყველა იარებს,
ნუ შეგაშინებთ რეგვენთა ხროვა,
ნინ ნიკოლაძის გზებით იარეთ.

8.7.2011წ.

* * *

ნაპერნკლიდან ცეცხლს ანთებდი,
გეძებ, ნეტავ სადა ხარ?
თუ სიმართლემ გაიმარჯვა,
მონყენილი რადა ხარ?
შენს მტრებს დედა რომ უტირე,
განა გმირი არა ხარ?
ნიკოლაძის გზით მიდიხარ,
ზურაბ აბრალავა ხარ!

პალიასტომზე ღაღლა აფრინდა

*(გუძღვნი ჩემი სიყრმის მეგობარს,
პოეზიის მოტრფიალეს გულიკო იმნაძეს)*

არ გიფიქრია შენ სხვაგან ყოფნა,
შენი მთვარით და შენი მზით ხარობ,
შენ მერლინ მონრო რას შეგედრება,
უკეთესი ხარ, ქართველო ქალო!
ასე რომ გიყვარს შენი მამული
და სიდიადე გოლიათ მთების,
კორდი, ბალახით გადანამული,
იქ ყვავილების სურნელით თვრები,
შენი ოთახის ღია ფანჯრებში,
საკენკს დაუყრი მშვიდობის მტრედებს,
შენ სამოსახლოს სიცოცხლით ავსებ,
და ყველა სულდგმულს აძლევ იმედებს.
შენ პატარების დასტაქარი ხარ
ამზადებ ალბათ სპორტულ ლელოსთვის,
კვლავ შევძლოთ ფეხზე მაღლა დადგომა,
ანართობ, აკაჟებ საქართველოსთვის,
პალიასტომზე ღაღლა აფრინდა,
და თოლიამაც გაშალა ფრთები.
მოგნატრებია შენი ქლაქი,
და ყოველ ცისკარს ღიმილით ხვდები
შენ პოეტი ხარ, ჩემო ძვირფასო,
გადარებ ახლა ვაჟას მინდიას,
ვაჟას შვილი ხარ თუ შვილიშვილი,
დიდხანს ვფიქრობ და ვერ გამიგია.
დიდხანს მინდა რომ მყავდე ჯანმრთელი,
ტრადიციულად და თვალსაჩინოდ,
მშვიდობა იყოს ყველგან ყოველთვის,
და სიყვარულმა გადაგვარჩინოს.

15.X.2024წ.

არ იფიქრო დამავინწყდი

*(ვეუძღვნი ჩემი ბავშვობის მეგობარს, -
ულამაზეს ლუარა გორდიევიჩს).*

არ იფიქრო დამავინწყდი კარგო,
შენი სახე თვალწინ მიდგას ახლაც,
იმ ბავშვობას მივსტირი და გნატრობ,
წამწამებზე ცრემლები რომ ახლავს.
ის ლუარა მაგონდები ისევ,
ყელყარყარა, როგორც თეთრი გედი,
სადაურსა სად წაიყვან ღმერთო,
ან ვის როგორ გაულიმებს ბედი.
დრო და სივრცე გაიყარა შორით.
წლებმა მაინც თავისი გაიყო.
ჩვენც ვიყავით ლამაზები, მაგრამ
შენისთანა არავინ არ იყო.
მაგონდება შენი სიკისკასე,
სიამაყით რომ გეჭირია თავი,
ყველა კაბა გიხდებოდა ტანზე,
ზამბახს გავდი აპრილში რომ ყვავის,
ალუბლები ასკდებოდა ტუჩებს
ირხეოდი როგორც იალქანი,
მიდიოდი, ამშვენებდი ქუჩებს.
კვიპაროსის მოქნეული ტანით.
შენ ტოლებში-იყავ თეთრი ვარდი.
გიხდებოდა საოცრად სიცილი,
რამდენ ვაჟკაცს კლავდა შენი დარდი,
გაუტეხე რამდენს ღამის ძილი.
მინდა ჩემში ისეთივე დარჩე,
მენატრები და მერედა როგორ,

ისევ ისე ყელყაყრარა გედი,
და წკნელივით მოქნეული გოგო,
ზღაპრულ რაშით გაფრენილა წლები,
ოცნებებით დავრჩი თავთან მარტო,
მე კი ისევ გლოცავ, გეფერები
და შორიდან გიღიმი და გნატრობ.

7.VIII.2001წ.

ბურჯი ხარ დიდი ოჯახის

(ნონა ჭანტურიას)

დაბადების დღეს გილოცავ,
მეუღლეს, დედას, ბებიას,
ოჯახის სიტბო, სილაღე,
უხვად რომ დაგბედებია,
სულ ციბრუტივით ტრიალებ,
რომ საქმეებით გაერთო,
ნეტავი როდის იძინებ,
ანდა თუ გძინავს საერთოდ?!
ფიგაროსავით გარბიხარ,
არ ტოვებ თბილისს, ნაბადას,
ასეთი მოუსვენარი,
ნეტავ რა დედამ დაგბადა.
ქართლშიც მიგინვდა ხელები,
ნალვერს ესტუმრე სარფიანს,
შვილიშვილებმა გასწავლეს,
ქართლოსის გეოგრაფია,
ხარ ჰიგიენის მოყვარე,
იხვივით სულ ჭყუმპალაობ,
ათი ონკანი არ გყოფნის,
ოცზეც არ იტყვი კმარაო.
ბურჯი ხარ დიდი ოჯახის,
სტრატეგიულად მმართველი,
ყოველ დღე ჭანტურიებმა,
უნდა დაგინთონ სანთელი,
შვილები გამშვენიერებს
შვილიშვილებთან ერთადა,
„ლამაზად შვილის გამზრდელი

დედა მიცვნია ღმერთადა“.
 სიძეებიც რომ შეგშვენის,
 არ ვამბობ სიტყვას ცარიელს
 ლევანს ავთანდილს ვადარებ,
 ირაკლის კიდევ ტარიელს.
 არა მგონია ნუგზარი
 სხვის ჩანგებზე რომ უკრავდეს,
 ვაჟიშვილები რომ ყავდეს
 სიძეებივით უყვარდეს.
 გვახარებს ახლა ქეთინო
 მარი, დემეტრე, ილია
 ნიკუშა ძალზე გვახარებს,
 მათი ჟივილ-ხივილია.
 ხარ გამრჯე კაცის მეუღლე
 „ლაფშა ლაგამის მკვნეტავი“
 ასეთი ოჯახის თავი
 ყველას ყოლოდეს ნეტავი.
 თბილი ხარ, მოსიყვარულე,
 ამპარტავანი სულ არ ხარ,
 კეთილშობილო, ამიტომ
 ყველა მეზობელს უყვარხარ.
 დების და ნათესავების
 მუდამ გვერდში ხარ დამდგომი,
 ვენაში წამლის შეყვანის
 და ყველას წნევის გამზომი.
 ახლა ერთს გეტყვი ნუ მიწყენ,
 სიყვარულით და აგზნებით,
 რჩევად მიიღე სიტყვები,
 ოღონდ ნუ გამიბრაზდები.
 ვიცი რომ გადაიღალე,
 წლებიც რომ შეგმატებია,

შვილიშვილებზე მზრუნველი,
თავგადაკლული ბებია.
ილოს ძამიკო რომ უნდა
არ გვასვენებენ ფიქრები,
ხატიას ხელს თუ შეუწყობ
გმირი ბებია იქნები.
ოი, რა მშვიდი დილაა,
ზღვაზე დამდგარა ნისლია,
ნუთით რომ აღარ გასვენებს
შენი კოლხური სისხლია.
ამ ოჯახის წყალობაა,
მტერს ლხინი რომ არ აჩვენა
შენ კი შვილიშვილთა გაზრდამ
კიდევ უფრო დაგამშვენა.
ღმერთო, უმრავლე ჩვენს მამულს
ერთი მილიარდ ოთხასით,
ქართული ტრადიციებით
დამშვენებული ოჯახი.
დაბადების დღეს გილოცავ
მეუღლეს, დედას, ბებიას,
ოჯახის სითბო, სილალე,
უხვად რომ დაგბედებია.
მუხლმოუხრელად მშრომელო,
არ დამდგარხარ არვის მონად,
მოტომ გსახავ, ჩემო კარგო,
ქართველ ქალის ეტალონად.
ქალი ერის ბურჯიაო,
სიამაყით უთქვამთ ძველებს,
გლოცავ შენს ოჯახთან ერთად
ილხინე და იდღეგრძელე!

კაპარჭინაზე მიცურავდა პატარა ნავი

(გუგუნი სიყვარულის მეგობრებს ლილი და კუსიკო სიორიძეებს).

ნაცნობ ქუჩაზე მინდა გავყვე მიმავალ ბილიკს,
 ისევ ჭადრები მიტაცებს და ლელვის ხის ჩრდილი.
 ხეზე ავიდე და ვიყვირო რიჟრაჟზე დილით.
 გამოდით გარეთ, ვითამაშოთ კუსიკო, ლილი!
 ერთად ვიყავით ოჯახები, დარში თუ ქარში,
 თითქოს შემოვა დედაჩემი და სუფრას გაშლის.
 პორფილე ბაბუ მახსენდება სასხლავით ხელში,
 მწიფე მტევნები რომ მოქონდა- „კაჭიჭის“ თევზით.
 ბაღში მდგარი სურნელება ახლაც გულს ატანს.
 ბავშვურ სიგიჟით ვაცხრებოდით უმნიფარ ატამს.
 კაჭიჭის ღვინო შინაური, რომ გვექონდა ბევრი,
 შიგ მზე ცურავდა, გვატყვევებდა ანკარა ფერი.
 სიტყვის უთქმელად დაგვიცლია ხელადის ფსკერი,
 და მთავრელივით დაგვიპყრია მაღალი ჭერი,
 ხან ვკინკლაობდით, (ლილი იყო სულ ბუნტისთავი),
 ხან ვრიგდებოდით, იყო ზოგჯერ ბავშვური ზავი.
 ზოგჯერ დაღლილებს, აღარაფრის არ გვექონდა თავი.
 კაპარჭინაზე მიცურავდა, პატარა ნავი.
 გულზე მანყვია ეს ბავშვობა და მასზე ვფიქრობ.
 უთქვენოდ სახლი ცარიელი გულია თითქოს.
 რაჭის ქუჩაზე სხვა თაობა, სხვა სახლი ირგვლივ,
 ჩამწკრივებულა დაშაქრული ხეხილთა რიგი.
 ჩავივლი ზოგჯერ, ნოსტალგია შიგ გულში მატანს,
 მინდა შლეგურად დავენაფო უმნიფარ ატამს.
 პარკის უბანში მინდა გავყვე მიმავალ ბილიკს,
 ისევ ჭადრები მიტაცებს და ლელვის ჩრდილი.
 ხეზე ავიდე და ვიყვირო სისხამზე დილით,
 გარეთ გამოდით, ვითამაშოთ კუსიკო, ლილი!
 ო, რა ტკბილია მოსაგონრად ბავშვობა თბილი.

15.VI.2008წ.

ერთი იყავით - განუყოფელი

*(გუძღვნი 50-იან წლებში ქალაქ ფოთში მცხოვრებ ინჟინ-
ერი ძმების გრიშა, ვანო და კაკო იმნაძეების ხსოვნას. რო-
მელთა თაოსნობით ქალაქში არაერთი ლამაზი ნაგებობა
აშენებულა, რომელიც დღესაც ალამაზებს და ნირშეუცვ-
ლელად ამშვენებს ქალაქს).*

სევდიან ფიქრმა გადამიარა,
ახლა კადრივით რომ გაიელვეს,
ფოთში შენობებს ნაზად მოხატულს,
ვდგავარ და ისევ ვათვალიერებ.
შუა მოედნის მოხატულ მინდორს,
ეცვლება ნირი უცნაურ ფერთა,
თქვენ ძმები ფოთზე ზრუნავდით იმ დროს,
ყველაზე ახლოს იყავით ღმერთთან.
მე კაპარჭინის შინდისფერ ნაპირს,
მიგდებულ ნავს და მეთევზის ბადეს.
ახლა მივსტირი იმ ცისფერ აპრილს,
რომელიც ჩემში სინანულს ბადებს.
ვგავარ ბოგანოს და ტყვიადახლილს,
კაპარჭინაში მიცურავს ტივი,
გაფითრებულა დღეს ყველა სახლი,
რადგან აქ ჩემი ბავშვობა ტირის.
მე ვეფერები, ახლა თქვენს ნადგომს,
ხეზე შერჩენილ მერცხლების ბუდეს,
მე ვეფერები იმ დიდ სიყვარულს,
არასოდეს, რომ არ ჰქონდა ზღუდე.
ერთი იყავით - განუყოფელი,
ლამაზ დღეებით, ლხინით და გლოვით,
ერთად განლიეთ წუთისოფელი,

ალუბლების და ტყემლების თოვით.
 თქვენი ხელებით დადებულ აგურს,
 ვადარებ ახლა მოხატულ ფრესკას,
 მე ვეფერები ქალაქის ქუჩებს,
 და ხელით ნაგებ შენობებს თქვენსას.
 მოგონებები, თოვლივით მათოვს.
 და ჩემი სიყრმე შორიდან მღერის.
 მე, დღესაც მიყვარს თქვენი ღიმილი
 და გამოხედვა არწივის ფერი.
 ღამე ბინდისფრად შემოდის ჩემში.
 წვიმა მისერავს სახეს ირიბად,
 თქვენ მაგონდებით დაღლილი ძმები,
 ჩემთვის ვზივარ და ზოგჯერ ვტირივარ,
 მე ვეფერები ახლა თქვენს საფლავს,
 ია-იებით მოხატულ მინდვრებს
 ხსოვნას, რომელსაც ნათელი ახლავს,
 სანამ ვცოცხლობ და ვარსებობ ვიდრე.

15.V. 2015წ.

ბაქს ფოთელობის ძლიერი განცდა

(ვეძღვნი ფოთელ ბიზნესმენს თენგიზ სარიშვილს)

სალოცავს იცავს, მორწმუნე, მკაცრი
ტაძარს მაცილი რომ აარიდოს.
სიკეთისთვის ხარ მოსული კაცი.
ბოროტებას რომ აღარ დაინდობს.
შენ ქუდი გხურავს ცოტნეს და დაჩის,
და ხარ ჯილაგი ძლიერთა კაცთა,
კოლხი იყავ და კოლხად დარჩი,
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა.
მღერის რიონი ტალღების ჩქამით,
მზე სიკეთეს ღვრის-სხივთა მთოველი,
ზღვაზე ქვიშაც კი ამღერდა წამით,
რადგან სიკეთეს შენგან მოველით.
ქველმოქმედება მადლია დიდი,
უზენაესის კანონის ძალით,
გვამძიმებს ყველას ცხოვრების ზვირთი,
რომ ვიქონიოთ იმედი ხვალის.
შენ ოდაბადე დაგლოცავს გულით,
სიცოცხლე კაცს ხომ ეძლევა ერთი,
კაცობა მარტო არ არის ფული,
და სიკეთისთვის გფარავდეს ღმერთი.
შენ ქუდი გხურავს ცოტნე და დაჩის
და ხარ ჯილაგი ძლიერთა კაცთა.
კოლხი იყავ და კოლხი დარჩი,
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა.

23.VI.2012წ.

არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან

(ვერძენი ჯუჯა კუხალიშვილს)

ქარიშხალია ჩაუშვეს ღუზა,
 გულში შეჭრილა ტალღების შფოთი,
 ფოთია ყველა სიკეთის მუზა,
 რადგან ყველა გზა ტაძართან მოდის.
 რიონის ბგერებს ყურს უგდებ მყივანს,
 ფიქრით წარსულში გინდა დაბრუნდე,
 ყველაზე მეტად ფაზისი გტკივა,
 ისევ ხმაურობ რომ არ დადუმდე.
 დულს შენს ძარღვებში კოლხური სისხლი,
 თუმცა ჭაღარა ნიშნავს არაფერს,
 მამული გტკივა წვეთ-წვეთ და მისხლივ,
 მამულზე ფიქრი გალაპარაკებს.
 არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან
 და, „ოდაბადეს“ უმზერ ნისლიანს,
 სხვის სრა-სასახლეს უარყოფ, რადგან,
 ფოთში ქოხს ირჩევ-ფაცხას ნისლიანს.
 თავს დასტრიალებ მშობლიურ კერას,
 თავსხმა ფოთური და სიცხე გდაგავს,
 კოლხური ჰანგის გათრობს სიმღერა,
 რადგანაც იგი არავის არ ჰგავს.
 ღმერთს ევედრები ადგომის უმაღ,
 პირჯვარს იწერ და ისევ ლოცულობ,
 სიკეთეს თესავ ჩვენგან იღუმალს,
 შენ სიყვარულით გარემოცულო.
 ზღვაზე ფრთებს გაშლის თეთრი თოლია,
 გემის ანძაზე რომ არხევს აფრებს,
 შენ სიყვარული გამოგყოლია,

აფერუმ გულში რომ იტევ ამდენს.
ქარიშხალია, ჩაუშვეს ღუზა,
გულში შეჭრილა ტალღების შფოთი,
ფოთია შენი სიკეთის მუზა,
რადგან ყველა გზა ტაძრიდან მოდის.

5.1.2012წ.

შენი ბრალია ასე რომ მიყვარხარ

„24 თებერვალი თენდებოდა, როცა ერთმა ჩვეულებრივმა ზარმა ჩემი ცხოვრება რომ შეცვალა, შენ ამ დროს სამუდამოდ ნახვედი ჩემგან, გიფიქრიათ რა არის საშინელი სამუდამოდ განშორებისას? იქნებ უთქმელი სიტყვები-მომავლის წუთებზე, ფიქრი ჩვენთვის ძვირფასი ადამიანების გარეშე, გაუსაძლისი მონატრება, მათი ვერ დანახვა? ველარ შეხება? არა, ამქვეყნიურ განშორების სიმწარეს მხოლოდ სიტყვა, „სამუდამოდ“ ამძაფრებს.

მე მხოლოდ შენს გარეშე ცხოვრება მეშინოდა, ახლა კი, როცა შენს გარეშე აღმოვჩნდი, შიშიც ბევრია, მაგრამ შენ გამო მე დღესაც ვსწავლობ ცხოვრებას, სადაც შენ აღარ ხარ, სულ შენი ბრალია ასე რომ მიყვარხარ, სულ შენი ბრალია ჩემო საფიცარო სამოთხევ“.

ეს სიტყვები ულამაზეს მარიამ მილორაგას ეკუთვნის, რომელსაც ჯუკა ბაბუას გარეშე წუთიც ვერ წარმოედგინა ყოფნა. ბაბუა და შვილიშვილის სიყვარულის თემა ამოუწურავია, მე არაერთი ნოველა და მოთხრობა წამიკითხავს, მაგრამ ჩემი თვალთ დანახული და მოსმენილი სულ სხვა სიმძაფრით შევიგრძენი.

ჩემო მარი! ჯუკა ბაბუას ძლიერ უხაროდა შენი წარმატება, როცა შენს საქებას ვიტყოდი (მე ფოთის მე-5 საჯარო სკოლაში წლების მანძილზე ვასწავლიდი) რამოდენიმე წელი კი მე და ბატონი ჯუკა ერთად ვთანამშრომლობდით. ჩვენ მხოლოდ ერთი მიზანი გვაკავშირებდა ფოთის ღვთისმშობლის ტაძრის აღდგენითი სამუშაოები და მისი პრესაში გამოქვეყნება, და ქალაქის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება. როგორ ხარობდა, როცა შენს საქებას ვიტყოდი, სიხარულით თვალეები გაუფართოვდებოდა და ხელზე მეამბორობოდა. რამდენი რამ ახარებდა, არა მარტო შვილების და შვილიშვილების, არამედ

ყველა ფოთელის წარმატება უხაროდა. ამდენი სიყვარული გულმა ვერ დაიტია, ვეღარ გაუძლო და სამუდამოდ დაგვტოვა. ზღვა სიყვარულის კაცო, ვიცი ახლა იმქვეყნად როგორ გაიხარებდით მარიამის ბედნიერებით. ახლა იქ, სამუდამო სასუფეველში მეგობრებთან ერთად აღნიშნავთ ამ სასიხარულო თარიღს. გილოცავ ბატონო ჯუკა ამ ბედნიერებას, რომელსაც შენ ვერ მოესწარი, ცოცხალი რომ იყო გულწრფელად იტყოდი - „გილოცავ ბაბუა, ბედნიერ დღეთა სიმრავლე არ მოგშლოდეს“, ამინ ბატონო ჯუკა!

ჩემო საყვარელო მარიამ! ძნელია იყო ასეთი მზრუნველი, საყვარელი ბაბუას გარეშე, ფიზიკურად ვერ ხედავდე, მაგრამ ის ყოველთვის შენთანაა-შენს გვერდით. იმ ქვეყნიდანაც გლოცავს, აგისდა კიდეც, ამ ღოცვამ ბედნიერება გაპოვნინა ჩემო მარი! მეც ვუერთდები ყველა შენი მეგობრების და შენი კეთილი მსურველების მოლოცვას და გიძღვნი პატარა ლექსს.

ბედნიერ იყავ ჩემო პრინცესა

(მარიამ მილორავას)

პატარა გოგო მიყვება ბებოს,
 კიკინა-ბაფთით, შეკრული თმებად,
 თვალს გააყოლებს კაცს სანაქებოს,
 სიხარულით რომ გაზაფხულს ხვდება.
 ბედნიერების ეს სიხარული,
 მოულოდნელი და უეცარი,
 ალბათ იმქვეყნად დაიდებს ბინას,
 და შეფრინდება როგორც მერცხალი.
 დღეს მაინც ბურავს შენს თვალებს ნისლი,
 რომ ველარ მალავს ცრემლსა და დარდებს,
 გულს გიღრნის სევდა არდავინწყების,
 გსურს ჯუკა ბაბუ ღმერთივით გნამდეს.
 მაგრამ მიენდე ახლა მზეჭაბუკს,
 სიკეთე შეგხვდა რაც დაგიტესტავს,
 გულს უხარია, შეხვდი შესაფერს,
 ბედნიერ იყავ, ჩემო პრინცესა!
 იმქვეყნად ხარობს დღეს ჯუკა ბაბუ,
 შენ რომ გიყვარდა ასე ძალიან,
 აქ გაახარე დედ-მამის გული,
 დალოცვილ იყავ ჩემო მარიამ!

24.X.20246.

ღირსეული კაცის საქმიანობა ბრძოლაში

(გიგა კუხალიშვილის)

როდესაც ნიკო ნიკოლაძის საზოგადოების მიერ ჩატარებულ ღონისძიებას ვესწრებოდი, რომელსაც შესანიშნავად უძღვებოდა ნიჭიერი ახალგაზრდა-ენტუზიაზისტი გიორგი ფარეშიშვილი გული სიამაყით მევსებოდა, რამდენი უმრომია სარედაქციო ჯგუფს. განსაკუთრებული მადლიერებით ავივსე გამოცემის მხარდამჭერების მიმართ, რომელსაც, „ჯუკა კუხალიშვილის ფონდი“ ჰქვია. იმ წუთებში გიგა კუხალიშვილის წიგნი, „ფაზისიდან ფოთამდე“ ხელთ არ მქონდა, რომელსაც მან ღირსეული მამის, - ფოთელების უსაყვარლესი პიროვნების გერონტი (ჯუკა) კუხალიშვილის ხსოვნას მიუძღვნა, მაგრამ ხელთ მეჭირა წიგნი ქართველი პოეტებისა - სკოლის დამთავრების დროს ბოლო ზარზე გიგამ რომ მისახსოვრა, რომლის წინა ფურცელზე ეწერა -

„საყვარელო ლუიზა მასწავლებელო! დღეს 25 მაისს (მაშინ სწავლა 25 მაისს მთავრდებოდა) უკანასკნელი ზარის შემდეგ მიიღე ჩემგან კეთილი გულით მოძღვნილი ეს უმცირესი საჩუქარი, არასდროს დავივიწყებ ამ დიდ ამაგს, დედის გულივით, საკუთარი შვილივით წლების მანძილზე ჩემს მიმართ რომ გასწიეთ, არასოდეს დამავიწყდება თქვენი სიტბო, სიყვარული და თქვენი დიდებული გაკვეთილები, რომლებიც გზას გვინათებდნენ ყველგან და ყველაფერში.

დიდი სიყვარულით გიგა კუხალიშვილი

25.V.1981წ.

დაგვიანებული მადლობა ჩემო გიგა ამისთვის!

ბატონებო და ქალბატონებო, ჩემი პედაგოგიური მოღვაწეობის მანძილზე არ მახსოვს მასწავლებელი რომელიმე მშობელს ისე დაეფასებინოს, როგორც ეს კუხალიშვილის ოჯახმა დააფასა.

ბატონმა ჯუკამ -ოჯახის თავკაცმა, მისი ვაჟიშვილის გიგას ქორწილში ყველა იქ დამსწრე პედაგოგი ასე გვადღეგრძელა: „ჩემო ძვირფასო ადამიანებო! დიდი მადლობა იმ უდიდესი ამაგისტვის, რომელიც ჩემი ვაჟიშვილის მიმართ წლების მანძილზე გასწიეთ, გიგას დაეფასებინოს თქვენი თავგანწირული შრომა, თქვენ რომ გეკადრებათ ისე, ბედნიერ სიცოცხლეს გისურვებთ მრავალი თაობების აღზრდაში. წარმატებები არ მოგკლებოდეთ, უფალი იყოს თქვენი მფარველი“- ყანწი პირთან მიიტანა, ბოლომდე დაცალა. რა ქვია ამას, თუ არა პედაგოგის ღვაწლის დაფასება. ბატონო ჯუკა, თქვენ უბედნიერესი კაცი ბრძანდებით, მე კეთილი შურით მშურს თქვენი, თქვენ ვალმოხდილი წახვედით ამ ქვეყნიდან, რადგან ბედნიერად დატოვეთ თქვენი ოჯახი. თქვენი კარგი შვილები და შვილიშვილები, დატოვეთ უსაზღვრო სიყვარული შენი ქალაქისა და თანაქალაქელებისა. ნიკო ნიკოლაძე-ეს დიდი ქართველი, „დროსგასწრებული მამულიშვილი“ იყო, თქვენ კი დროს მორგებული მამულიშვილი ბრძანდებით, რადგან ყველა დროში აკეთებდით იმ დიდ საქმეს, რასაც სიკეთე ჰქვია. დიახ, სიკეთეს თესდით შენი ქალაქისთვის და თანაქალაქელებისათვის ყველგან და ყველაფერში, ამიტომ მოიმკეთ ფოთელების ესოდენ დიდი სიყვარული.ქედს ვიხრი თქვენი კაცურკაცობის, მამულიშვილობის, ნაღდფოთელობის წინაშე, ღმერთმა ნათელში გამყოფოთ!

ხე ხმება და ფესვი რჩება,
ფესვებიდან კვირტი რჩება,

ის დედ-მამა არა კვდება,
ვისაც კარგი შვილი რჩება“.

ასე მგონია ავტორმა ეს სიტყვები თქვენზე დაწერა, სიცოცხლე გრძელდება, რომელსაც სახელოვნად აგრძელებენ შთამომავლები.

დიდი მადლობა გიგა კუხალეიშვილს, რომელმაც ღირსეული მამის, ჯუკა კუხალეშვილის ხსოვნას წიგნი რომ უძღვნა.

ბედნიერ დღეთა სიმრავლეს გისურვებთ. მუდამ წინსვლა და წარმატებული ყოფილიყოს თქვენი ცხოვრების მეგზური. ჩემო „სიკეთის დესპანო“, რომ არა შენ, ჩემი კრებული სინათლეს ვერ იხილავდა.

უდიდეს მადლობას გიძლენი მატერიალური და მორალური მხარდაჭერისთვის.

თქვენ ნახვას მონატრებული ლუიზა მასნავლებელი.

31.X.2024წ.

ყველა განძზე უკეთესი

მე სხვა განძი არასოდეს მქონდა:
ბრილიანტი, ოქრო, ასლმასები,
გემი, ავტო და არც დიდი ოდა,
ელდორადოს დიდი დარბაზები.
ჩემი განძი არის ჩემი სკოლა,
მე იქედან მომსდევს სიყრმის ფესვი,
საამაყო ნამოწაფრის ყოლა,
არის ყველა განძზე უკეთესი.

ერთეულაჲი ქმნიან ეპოქებს

(ალეკო დოღბაიას)

პედაგოგისთვის არ არსებობს იმაზე დიდი ჯილდო, როდესაც შენი აღზრდილი მოსწავლე თავად არის წარმატებული. სახელოვანი, აკეთებს მამულისთვის კეთილ საქმეებს, პატივს მიაგებს სახელოვან წარსულს, იღწვის ნათელი მომავლისთვის, არ იფიწყებს მის აღმზრდელ პედაგოგებს.

ჩემო ალექო! შენ თავად ხარ ჯილდო, ჯილდო კი არა ნამდვილი განძი, რომელსაც არანაირი საუნჯე ვერ შეცვლის, მადლობას გწირავ პედაგოგების სახელით დღემდე რომ გვანებივრებ და სტიმულს გვაძლევ, სტიმულს, რომელსაც სიცოცხლე ჰქვია, მოსწავლეობის დროს აქტიურად იყავი ჩაბმული საქალაქო თუ სასკოლო ღონისძიებებზე ბიოლოგიაში და არა მარტო ბიოლოგიაში, თითქმის ყველა საგანში. ბუნებისა თუ ადამიანებისადმი სიყვარული შენმა სახელოვანმა მშობლებმა და ფოთის მე-5 საჯარო სკოლის პედაგოგებმა ჩაგინერგეს და ვერავინ და ვერაფერმა ვერ შეძლო გულიდან მისი ამოშლა, ამისთვის ბევრჯერ დამიჯილდოვებოხარ, ალბათ ვალს მიხდი, ბავშვობაში მე გაჯილდოვებდი, ახლა შენ მაჯილდოვებ (ნამდვილი კურიოზია, ასე იცის განგების კეთილმა ძალამ).

ყველაზე მეტად მახარებს ის, რომ პროფესიით ფიზიკოსმა სწორი ლიტერატურული ალლოთი და პოეზიისადმი თავდადებული სიყვარულით, როგორც ამას შენი მეგობარი ივანე ამირხანაშვილი ამბობს: „უფლება გაქვს ლექსებთან შენობით იყო და დიდმა შოთამ პოეზიაში შვილთაშვილად მიგიღოს, რადგან ქართული ქუდი გხურავს და ქართლის დედამ გაგზარდა“.

საქართველოში ლექსებს ბევრი წერს, მაგრამ ერთეულეჲი ქმნიან ეპოქებს, რა ალაღად ამბობ. საკუთარი თავისადმი

უდიდესი მომთბოვნე ხარ, როცა ამბობ: ვერ ვთქვი სათქმელი ბოლომდე. დაგვიანებული მადლობა ყველაფრისთვის, რომ ცხოვრობ, დარდის, ტკივილის, საქმის, სიხარულის, მეგობრობის, სიკეთის, ლექსის და რაც მთავარია სიყვარულის კაცო. უფალი გფარავდეს, ამინ! გიძღვნი ლექსს დიდი სიყვარულით.

ერთეულები ქმნიან ეპოქებს

პოეტად თავი აროდეს მომაქვს,
არც დავუდგები ვინმეს მეტოქედ,
მეც ვეთანხმები ალაღად ნათქვამს,
ერთეულები ქმნიან ეპოქებს.
ყველა ვერ შექმნის პასკალის კანონს
და ვერ იქნება ყველა ეზოპე,
ჩვენში პოეტი ბევრია, მაგრამ
ერთეულები ქმნიან ეპოქებს.
ზღვა ტალღებით წერს ქვიშაზე წარსულს,
გეომეტრიულს ხაზავს ევკლიდე,
ალარ ვინატრი ბოილ-მარიოტს,
მინდა ლექსებით შედევრს შექმნიდე.
შენი მამულის გხიბლავს გმირები,
გამარჯვებული, სახემზიანი,
გსურს საქართველო შეკრული მუშტით
იყოს ძლიერი და ერთიანი.
ახლა ღამეა, ოცნებად ვიქეც
და დარდებს ვატან ქარსა და ნიავს,
ერთეულებში მინდა გიხილო,
პოეტები, რომ ეპოქებს ქმნიან.
ამ სურვილს, ჩემთვის ვინახავ სკივრში
და მინდა ახლა შენ გაგიმხილო,

ეპოქებს შემქმნელ პოეტებს შორის
ნამდვილად მინდა გულით გიხილო.
მინდა ამაყად რომ დავდიოდე,
თუკი მაცოცხლებს ღმერთი მოწყალე,
ერთეულებში წარმოვთქვამ ლაღად,
ეპოქა შექმნა ჩემმა მოსწავლემ.
მე ერთი ლექსიც ვერ ვნახე შენი,
რომ არ წვდებოდეს მოყვასს გულამდე,
ამიტომ წერე ლექსები ხშირად,
„გაზაფხულიდან გაზაფხულამდე“.

10.V.2024წ.

ჩემი ცხოვრების ყველაზე ლამაზი ზაფხული

15 ივნისი, 12 საათი, საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის 26-ე ყრილობა, ვახტანგ სარალიძის სახელობის საკონცერტო დარბაზი, სადაც ისხდნენ ერთ მუშტად შეკრული. სამშობლოსადმი თავდადებული ქართველ მწერალთა ძველი და ახალი თაობა, „მამული, ენა, სარწმუნოება“ იყო მათი დევიზი, თავი ფეხბურთის სტადიონზე მეგონა, ფეხბურთელთა ეროვნული ნაკრებით, სადაც ჩანდა ქართული ერთსულოვნება და ერთად დგომის სურვილი-მამულისა და ერის სადარაჯოზე.

ყრილობა უმშვენიერესმა ქალბატონმა, ყველასათვის საყვარელმა ქართველმა პოეტმა მაყვალა გონაშვილმა გახსნა, რომელსაც კარგა ხნის პაუზის შემდეგ თავისუფლად და ხმამაღლა შეეძლო ეთქვა ნანატრი ფრაზა:

„ეს ლექსი არაა, ეს ჩემი ცრემლია,
ამდენხანს გულით რომ ვმალე,
როდის გათენდება, როდის გაგრძელდება,
მალე, საყვარელო, მალე“.

თურმე, საქართველოს 21-ე საუკუნის მწერლები და პოეტები, „ჩარეცხილები“ ყოფილან, რომელთაც ჩამოართვეს მწერალთა სახლი და არაერთი გამომცემლობა, რამდენი უძილო ღამე გაგითენებიათ ქალბატონო მაყვალა, მაგრამ შლეგივით არ ამხედრებულხარ ბოროტების რაშზე და არც აქციები მოგიწყვიათ ქუჩაში, ზოგიერთი ვაიპატრიოტივით. არც ლანძღვა-გინებით და უშვერი სიტყვებით მიგიმართავთ ვინმესთვის, რადგან არეულობა და ქაოსი, რომელსაც რევოლუციას ეძახიან, როგორც გოეთე ამბობდა, „ერთნაირად სპობს ბოროტსა და კეთილს. თქვენ ხალხთან და ოჯახთან ერთად იტანდით შინაური და გარეული მტრების შემოსევას. აკი, სრული სიმართლით ამბობთ:

„ამირანს მტრის არა, ნათლიის ჯინი ჭირს,
ქორნი დასწევია მერანს,
დღეს ნაწილ-ნაწილ გლეჯავენ საქართველოს,
როგორც მაცხოვრის პერანგს“,

თქვენ სიყმანვილიდან თან გსდევდათ პოეზიის უბადლო ნიჭი და ერის სიყვარული, რასაც ადასტურებს ერთ-ერთ ნიგნში დიდებული ქართველი მწერალი და პუბლიცისტი, გალაკტიონის გვარის ერთადერთი გამგრძელებელი ნოდარ ტაბიძე, სადაც ამბობს: (ციტატები მოკლედ მომყავს, იგი გაცილებით ვრცელია). „ქალბატონ მაყვალას სტუდენტობას იმ მიზნით ვიხსენებ, რომ მისი ბუნებრივი მონაცემების ნიჭის მაღლიდან გადმოსული მაღლის აქცენტირება რომ მოვახდინო და დღევანდელი მოღვაწეობის კონტექსტში გავაზიარო. დიხს, მაყვალა ჩემი სტუდენტი გახლდათ, ზრდილი და უნიჭიერესი, ჩემი სწავლების მეთოდი სპეციფიკურია, რადგან ლექცია-სემინარებით ვერ ვკმაყოფილდებოდით, ჟურნალისტი, უპირველეს ყოვლისა კარგი კალმოსანი უნდა იყოს, ამისთვის კი საგანგებო წვრთნაა საჭირო. ვცდილობ სტუდენტებს გამოვუმუშავო ხედვის და ლოგიკური განსჯის უნარი. ამიტომ წინ იწევს ფანტაზიის გაღრმავების საკითხები და აი, მაყვალა გონაშვილის ჯგუფს ასეთი თემა შევთავაზე: „ბაზარი“. მან ერთერთმა პირველმა წაიკითხა და ყველანი აღტაცებულნი დავრჩით, ისეთი განცდა დაგვეუფლა, თითქოს ბოდბისხევის ბაზარში ყველი და ხორცის სუნსაც კი ვგრძნობდით. ერთად დავასკვნით ნაღდ ნიჭთან გვექონდა საქმე, მერე და მერე ეს ნიჭი და უნარი განვითარდა, წერის კულტურა, მაღლდა, დღეს ქალბატონ მაყვალას წიგნები ხელიდან-ხელში გადადის და განსაკუთრებული სიყვარულით იკითხება. ამ დიდებულ ქალბატონს აქვს ასეთი ფრაზა:

„არა მარტოდენ მამულის, ანდა
არა მარტოდენ წინაპრის ვალით,
საქართველოში ასგზის ძნელია,
იყო პოეტი და იყო ქალი“..

კიდევ უფრო ძნელია იყო მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე, თანაც დღეს, როცა თავისუფლება არასწორად ესმით და თავს უფლებას აძლევენ, ავყიანობის ტბორი დააყენონ. ქალბატონი მაყვალა ნამდვილად ახერხებს ქართველი ქალის და პოეტობის შერწყმას, ბედნიერია პიროვნება, რომელიც საზოგადოებას ჭირისუფლობს ისე გაგილიმებს ყველა ჭირს დაგავინყებს“, ვეთანხმები ჩემი ლექსთა კრებულის რედაქტორს ნოდარ ტაბიძეს, ისე ჩამეხუტა და მომეფერა, ყოველგვარი ტკივილები ერთბაშად დამავინყა. ქართველმა მწერლებმა, ერთხმად და ყველას დასანახად სწორი და სამართლიანი გადანყვეტილება მიიღეს. მაყვალა გონაშვილი ღია კენჭისყრით ერთხმად არჩეულ იქნა საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარედ.

ქალბატონო მაყვალა, დღეს დიდი აკაკი ცოცხალი რომ ყოფილიყო ხელზე გეამბორებოდათ და სიხარულით გეტყოდათ: „ამ დღეს ველოდი, მოვესწარ, ვიცინი არა ვტირი მე“ ბუმბერაზი გულზვიადი ვაჟა მთებიდან ბანს მიცემდა „ელირსებაო ლუხუმსა ლაშარის გორზე შადგომა“.

ძნელია იტვირთო საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის გუთნისდებობა, მაგრამ თქვენ შეუძლებელს შეძლებთ. ერთად დგომა და სიყვარული გადაგვარჩენს მხოლოდ.

დიდი მადლობა, მეც რომ ჩამრიცხეთ ქართული მწერლობის ერთერთ ჯარისკაცად. უფალს ვთხოვ ცოტათი მაინც გამემართლებინოს ეს დიდი ნდობა. სანამ ფეხზე ჯერ კიდევ ვდგავარ და ვარსებობ. დიდება ქართულ მწერლობას, გაუმარჯოს ერთ მუშტად შეკრულ და აღორძინებულ საქართველოს. მშვიდობა და სიყვარული გადაგვარჩენს მხოლოდ.

შენ თავმდაბლობა გიხდება მარად

(მაცვალა გონაშვილს)

ეს ლამაზი და საოცრად გულთბილი ქალი, გულუხვი და უსაზღვროდ მოსიყვარულე, რომლის პიროვნებას ყველაზე მეტად მიესადაგება სიტყვა, „თავმდაბლობა“: „ეს თავმდაბლობა უხდების, როგორც ქისტების ქალასა“ - ამბობდა ანა კალანდაძე.

თავმდაბლობა სულაც არ ნიშნავს თავის ფასის არცოდნას, თავმდალობა და კდებო ანათებს მის ღვთაებრივ პოეზიას. საკუთარ თავზეც არაერთხელ გამომიცდია მაცვალას გასაოცარი თავმდაბლობის ხიბლი. მე ღმერთმა უდავოდ დამასაჩუქრა ამ დიდებულ პოეტთან ახლო ურთიერთობის ბედნიერებით, საოცრად შვენიის ღიმილი, რომელიც ყველა ჩვენთაგანისთვის იმედის მომცემია, განსაკუთრებით ხანდაზმულებისთვის. იგი ტკივილგამაყუჩებელი და გამამხნეველებელია, რომ თავს შესძახო, ხარ და უნდა იცოცხო, აკეთო სიკეთე, სიკეთე, კიდევ სიკეთე და სხვა არაფერი. მამულისთვის, ერისთვის ილოცო, ღვთისმშობელს და უფალს შესთხოვო:

„ხარს ვგავარ ნაიალალარს,
რქით მიწასა გჩხვერ, ვბუბუნებ,
ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარიც ამას ვდუდუნებ“!

ბიძვენი ლექსს, დიდი სიყვარულით

იმედებს ისხამ

უბერებელო, შენ ვერ გაკრთობს ნოემბრის თრთვილი,
ვერც ზამთრის სუსხი, უთენია ცისკარზე სისხამ,
ჩუმი ღიმილით გეფერება შენ მუზა დილით,
მამულისათვის აზროვნებ და იმედებს ისხამ,
აღმოსავლეთში მოგიტაცა მეგრელმა ვაჟმა,
კახელი გოგო, უკარება ვით ამორძალი,
ვერავინ შეძლო დაბრუნება ალაზნის მიღმა,
რიონის პირას ასე გახდი მეგრელთა რძალი.
დადიანმაც ხომ დააბრძანა ქალი დედოფლად,
და ვინაც იმ დროს დაგვიტოვა ლექსები ტატოს,
რუხის ციხესთან მტერს ებრძოდა სისხლად და ოფლად
მეგობრობას და იმ სიყვარულს ახლა რომ ვნატრობ.
ო, როგორ მინდა ის განცდა რომ განახლდეს ისევ,
ახლა შური გვჭამს, სხვა ხალხია და სხვა დროება,
ვილოცოთ ყველამ, ეს ნატვრა რომ ასრულდეს მყისვე,
უფალი განსჯის ქედმაღლობას, უბრალოებას,
შენ ისევ ფიქრობ მომავალზე, ხვალინდელ დღეზე,
ქართულ მწერლობას გუთნის დედად რომ ყავხარ ახლა,
კვლავ უძილობა და დარდები ქართველთა ბედზე,
თუმც ხვალინდელი მომავალის იმედიც ახლავს.
ასაკს არ გკითხავთ, პოეტი ხარ, ქალი ხარ დედა,
ახალგაზრდული იმედების კვირტებს რომ ისხამ,
ვინ მოგანიჭა შენ ასაკი, ლამაზო ქალო,
შენ ხომ მარადის ცხრამეტი წლის ხარ.

ემიგრანტად არასოდეს დარჩები

(დარეჯან თოლორდავას)

ჩემო დაჯი, შენი ნახვის ცეცხლი მწვავს,
და ვინთები ბროწეულის ალით,
უფლის რწმენით შენ მიყვები კეთილ გზას,
რომ დატოვო სიყვარულის კვალი.
ვერ ვივინყებ იმ წუთებს და იმ წამებს,
ბავშვი იყავ იგი ყველას ახსოვს,
სიყვარულში გაიზარდე და ახლაც,
შენს ყველა დღეს სიყვარულში აქსოვ.
ემიგრანტად არასოდეს დარჩები,
ო, ძნელია სხვაგან შრომა გარჯა,
ითვლი დღეებს მონატრებად დარჩენილს,
არავინ გასურს საქართველოს გარდა.
შენ გულს გინვავს მათზე ფიქრის კოცონი,
თავბრუს გახვევს ხანძარი და ალი,
შენ ხარ მუდამ შენი ქვეყნის მლოცველი,
სამშობლოზე მოფიქრალი ქალი.
ბედნიერ დღეს ახლა გულით გილოცავ,
გაზაფხულად მე შენს ღიმილს ვსახავ,
მონატრება უმთავრესი ერთი მაქვს,
უსაშველოდ მინდა შენი ნახვა.

26.II.2023წ.

ფოთლების ვალსი

ახლახან გამოვიდა ახალგაზრდა პოეტის ლაშა თოლორდავას ლექსთა კრებული, „ფოთლების ვალსი“. ძნელია გამოჩენილი პოეტისა და პუბლიცისტის ზაალ ბოტკოველის შემდეგ, რომელიც, „ლიტერატურულ საქართველოში“ გამოქვეყნდა სტატია, მე-20 საუკუნის უდიდესი პოეტის ოთარ ჭილაძის შესახებ. სწორედ ბედნიერია ის ადამიანი, ვინც მის ქებას იმსახურებს. იმ ბედნიერ ადამიანთა რიცხვს შეემატა ახალგაზრდა პოეტის ლაშა თოლორდავას პოეზია.

„ლექსს მე ვუნოდებ მოვარდნილ მენყერს, რომ გაგიტანს და ცოცხლად დაგმარხავს“ - ამბობდა ტიციან ტაბიძე. სწორედ ასეა ბატონებო, პოეზიის მადლი და სიძლიერე, სხავანაირად ვერ შეძლებდა ახალგაზრდა პოეტი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, მომღერალი ლაშა თოლორდავა ასე ლამაზად დაენერა:

„მკერდბუმბერაზი მთების სიდიადე, ჩანჩქერი კისრისტევით რომ ჩამოსდის და სიამაყით და სიამოვნებით შუბლს რომ მიუშვერს მთებიდან მონაბერ ნიავს.

ლექსი, , თუშეთი“ ერთ-ერთი მაღალმხატვრული ლექსია ლაშას პოეზიაში. ამ ახალგაზრდა კაცის პოეზიას წითელი ზოლოვით გასდევს სიყვარული. მამულის, ერის, სარწმუნოების, სიკეთის ქმნის, მას მშობლიური ტეხურას ნაპირი ლებარდეს მთის მთებზე შეფენილი არვე თუშეთის მთებში ჯიხვის როკვა ხევებს რომ შეჰფენია ყველაზე მეტად და ახარებს ლექსი და მუსიკით დამთვრალ სტრიქონების ავტორს. ყველაზე მეტად სწამს და სჯერა: ღმერთის, ოჯახის, მამულის, დედის ლოცვის, როცა ამბობს:

„მჯერა ღმერთის და ოჯახის,
დედის ლოცვის მადლი მბურავს,
წერას ვყავარ აყვანილი,
ბენვის ხიღბე გავლის მულამს.

ვემსგავსები მემამბოხეს
და სამშობლოს ჭირისუფალს.
მოფუთფუთე გრძნობის ლავად,
ხან ვაფრქვევ და მკერდში ვკუმშავ,
ხან ზღვას ვგავარ მოლივლივს,
ხანაც დელგმის ხეთა მმუსრავს“...
და ბოლოს დასძენს:

„გოროზ მთებში ასხლეტილი
თეთრი ჩოხის კალთა მხურავს“...

აბა სხვანაირად როგორ შეეძლო ეთქვა ქართულ ტრადიცი-
ებით აღზრდილ ახალგაზრდას, გალაკტიონის მსგავსად არ
ეთქვას:

„ჩემში წვეთი არ არის,
სისხლი არაქართული“.

ქართული სიტყვა, ქართული ლექსი, ქართული სიმღერის
ტკბილი ჰანგები, გვიჭირს თუ გვიღბინს გვამხნევებდა და
დღესაც გვამხნევენს.

ახალგაზრდა პოეტი მწარედ განიცდის საქართველოს
დღევანდელობას. იგი ჭეშმარიტი პოეტია და ლექსში, „და-
ჯავშნული მამული“ ამბობს, რომ დროში დადის მუქთახორა,
უთავბოლო ყიალია, რა იცის რომ ოქროს ქვიშა, ალიგატორის
ყბაშია“.

საგიჟეთში ვცხოვრობთ მარა,
კარი ხომ გვაქვს მაინც ღია.
გიხაროდენ, გიხაროდენ,

თვალი ხომ გვაქვს მაინც ღია“, მაგრამ პოეტი იმედს არ კარ-
გავს. იგი მეოცნებე რაინდია და სჯერა ნათელი მომავლის.

მუზის ემბაზში მონათლულს ღრმად სწამს და სჯერა, თუ
მოკეთისთვის ხელის განვდენის ძალა არ შეგრჩა, თუ არ
დავაფასებთ ღირსეულთ და კეთილი საქმის კეთებით არ გა-
მოირჩევი, თვალის გახელად არ ღირს წუთისოფელი. სწორედ
ეს აწუხებდა ნიკოლოზ ბარათაშვილს, როცა ამბობდა:

„არც კაცი ვარგა რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს,
იყოს სოფელში და სოფლისთვის არა იზრუნოს“...

ლამასაც იგივე ანუხებს და ამბობს:

„მოკეთისთვის, თვალის გახელად არ ღირს სანუთრო
თუ საქმე შენი არვის არგია:.

ლამას პოეზიაში მრავლად შეხვედებით მხატვრულ ხერხებს, იგი დახუნძლულია: ეპითეტებით, მეტაფორებით, შედარებებით. მაგალითად „“ უნახავს ვინმესდედამინაზე თხის ჯიქნებივით სტალაქტიდები „ჩამოეფხატა მთვარეს ვუალი, ბინდის ბურუსში იძირებოდა“, ელვით დანაღმულ სიტყვებს ვშორდები, გავითამაშებ პირველ პაემანს.ვარდების ცეცხლში დაგელოდები“ და ა.შ..

ლამა კარგად იცნობს რომაულ და ბერძნულ მითოლოგიას. და ხშირად იყენებს მას პოეზიაში და მაინც იგი როგორც ქართველი ვაჟკაცი ლამაზი ქალის მოტრფიალეა, რომელსაც იზიდავს მოლივლივე თმების ტალღა, რომელსაც სახე შვლის ნუკრს მიუგავს, მისივე სიტყვებით რომ ვთქვათ, თმის სურნელით და სიყვარულით გათანგულმა შვლის ნუკრის თვალეზა სახლამდე მიაცილა და მერე, მერე კი: რომ სახლამდე მივაცილე თმის სურნელმა შემახურა, ბაგეს სიტყვა შეაცივდა, კოცნის ჟინი დააპურა, მის მაგივრად სისხლის ჩქერებს გავატანე ჩემი ურვა“.

24 მაისი შენი დაბადების დღეა - ულამაზესი ვარდობის თვე, მალე გვენახოს შენს ქორწილში გაღაღებულს და ბედნიერს ვარდების ცეცხლში რომ ელოდე, შენს გულისნორს. და მისთვის სახალხოდ დიონისეს ღიმილით თამამად და მოურიდეבלად გეთქვას: მიყვარხარ, მიყვარხარ, მიყვარხარ...

ჯანის სიმრთელე და სიყვარული არ მოგშლოდეს, მომავალ შეხვედრამდე!

სელოვანი ხარ ნამდვილი

*„მეზობელო კარისაო, სინათლე ხარ თვალისაო“ (ხალხური)
(მეგობრული შარჟი ნუგ ზარ ჭანტურიას დაბადების დღეზე)*

ძვირფას მეზობელს ვახლავარ,
მამას, ბაბუას მეუღლეს,
თვალი რომ გაუბრწყინდება,
ოჯახში კარს თუ შეუღებ,
ქვასაც ვერ ნახავ ოჯახში,
მას რომ არ ედოს წილია,
ახარებს, ნიკო, დემეტრე,
ქეთინო, მარი, ილია.
რისი ოპერა, რა კლიპი,
რისი კარმენი, აიდა,
შალახოს ცეკვავს ილია,
ახლა ფეხი რომ აიდგა
და ყველგან სიხარულია,
ისმის გალობა შაშვების,
აქ ჟრამული კი არა,
ფესტივალია ბავშვების.
ამათი ზრუნვით გარჯილხარ,
მხიარულობ და არ მკაცრობ,
მიტომ დგას მყარად ოჯახი,
ჭკვიანურად რომ თავკაცობ.
სამასი ცხენის ძალა გაქვს
და ხარ ლაგამის მკვნეტავი,
ყოველ წუთს საქმით გართულო,
როდის ისვენებ ნეტავი?!
შენ სკამზე დამჯდარს ვინ გნახავს,
მუდამ საქმით ხარ გარჯილი,

წუთს არასოდეს არ კარგავ,
ვერცხლისწყალი ხარ ნამდვილი.
ყველა ჭანჭიკი დახრახნე,
საქმეს მოსდევინ ანკესი.
მხარში უდგახარ მეზობლებს,
ხარ გაჭირვების ტალკვესი.
რით ვერ გააძლე მეუღლე,
შრომით და გულმოდგინებით,
დავბერდი, არსად მინახავს,
ამდენი „რაკოვინები“.
ჩვრების რეცხვისთვის იცოცხლე,
იმდენი წყალი იღვრება,
ცოცხისთვის კიდევ ცალკეა,
გულუხვი წყალთადინება.
და მოჩუხჩუხე ონკანში,
ნერტილს ვერ ნახავ გაჩხერილს,
წყალი მოქუხს და მოღელავს,
ვით ნიაგარის ჩანჩქერი,
ასეა როცა მეუღლე,
გყავს სისუფთავით სწეული,
იხვი არისო, სულ ხუმრობ,
ბატის ჭუკებში რჩეული.
შენი ლამაზი მეუღლე,
უკმაყოფილო ამ ყოფით,
სამი და ოთხი კი არა,
ოცი ნიჟარაც არ ყოფნის.
სტუმართმოყვარე კაცი ხარ,
შუბლგახსნილი და ნათელი,
შენმა ცოლ-შვილმა ყოველდღე,
უნდა აგინთოს სანთელი.
შვილებს სულ გულში იხუტებ,

ხატისა და ნათიას,
 ზღვა სიყვარული მარადი,
 გულში კელაპტრად ანთია.
 ისვენებ, როცა ილიას,
 სახლში არაჰყავს გამრთობი,
 ის არის შენი მზე მთვარე,
 და ვარსკვლავური მნათობი.
 ერთობი, ეთამაშები,
 ოთახი არივ-დარია,
 ბაბუა და შვილიშვილი.
 ერთი ჭკუისა არიან.
 სიძეები გყავს ნამდვილად,
 ისეთი ნეტავ ბევრს ჰყავდეს,
 ბიჭების მამაც რომ იყო,
 არ ვფიქრობ უფრო გიყვარდეს,
 თაროზე ჩამწკრივებულა,
 ლამაზად ლურჯი იები,
 იებივით რომ გამშვენებს,
 კოლხური ტრადიციები.
 ნამდვილი ხელოვანი ხარ,
 მთელი განით და სიგრძეთი,
 შენმა ხელმა არ აკეთოს,
 ნეტავ რა არის ისეთი?!
 ჯანის სიმრთელეს გისურვებ,
 იდლეგრძელე და იდიდე,
 არ მოგკლებოდეს არასდროს.
 ხვავი, ბარაქა, სიმდიდრე.
 შენ ვერაფერი ვერ შეგცვლის,
 ქვეყნად რაც უნდა ხდებოდეს,
 ამქვეყნად რაც კი ინატრო,
 სულყველა აგსრულებოდეს.

ბორჯომში, ცემში, ნალვერში,
რომ დაისვენო დრო არი,
საქართველოში გეშოვოს,
დღეში ათასი დოლარი...
შენ სხვაგან ვერსად ვერ გაძლებ,
ცრემლებით გადანამული.
აყვავებული გენახოს,
შენი პატარა მამული.
ახალ წელს დაბადებულხარ,
დროულად გიძღვნი მილოცვას,
ახალ წლისთავზე გულწრფელად,
დაბადების დღეს გილოცავ.
წარმატებები გქონოდეს,
ახალ საქმეში დაწყებს,
შვილთაშვილების ქორწილში,
სულ დაგეცალოს ყანნები.
ბედნიერ დღეთა სიმრავლე,
არ მოგკლებოდეს ამიერ,
ას წელს გეცოცხლოს, ძვირფასო,
იხარე, მრავალჟამიერ!

3.I.2014წ

ფოთი

განა მარტო კარიბჭე ხარ,
 და, „ევროპის ჭიშკარი“!
 სიყვარულის ტაძარი ხარ,
 ხატზე დასაფიცარი.
 გვირილების ყვითელ გულში,
 სიყვარული ჩანწულა,
 კოლხური მზე ათინათებს,
 ხოხობს კისერხატულას.
 აქაური ნესტიც სხვაა,
 დავარდნილი ფოთოლიც,
 ლაქაშების სუნთქვას იგრძნობ,
 თუ ხარ ნაღდი ფოთელი.
 მწვადს მოგართმევს,
 თუ მინდვრის ფხალს,
 თუ ლობიოს მოლესილს,
 ჩაფლული ხარ სიყვარულით,
 „გოლუაფიროს“ მორეგში.
 სხვა პენი აქვს აქ ყველაფერს,
 სხვანაირი გრაცია,
 ჭირში თუ არ გაგამხნევა,
 აბა ის რა კაცია?!
 ცხრა ზღვა გადაუსერავთ და
 ფეხით ცხრა მთას წასულან
 და დგას ცოტნე თაფლწასმული,
 მეგობრობის დასტურად.
 კოლხური მზე დარბაისლობს,
 და კოლხური ქრის ქარი,
 ყველა სახლი, „კარიბჭეა“,
 სტუმრისათვის ჭიშკარი.

ზღვა გული აქვს ჩვენს ფოთელებს,
შავ ზღვასავით მღელვარე.
მათ გულებში ცისკარი და
სიყვარული ელვარებს,
მაშ ამივსეთ გრძნობით თასი,
განა ღვინო მწყურია?!
ფოთში ასი ოქროს ფასი
ერთი სიყვარულია.
არცა რაა გასაკვირი,
ჩვენი კოლხთა მოდგმიდან,
მზით მოვდივართ აიეტის,
გენეტიკურ კოდიდან,
განა მარტო კარიბჭე ხარ!
ხარ ნატვრა და ოცნება,
შენს სიყვარულს ვენაცვალე,
და შენს პატიოსნებას.

15.V.2001წ.

რიონის პირას ვაზისში

კოლხური ქარი თარეშობს,
რიონის მწვანე ქალაში,
ათას კელაპტრად ნაპირზე,
აღერებულა ლაქაში,
ნიავე ნაზად შეარხევს,
ტირიფის ტოტებს მტირალას,
მწვანე ბალახს რომ მოსტაცა,
ნამი ბროლივით პრიალა.
გარინდებულან ჭადრები,
თითქოს რაღაცას ელიან,
ისლი და ფშანი ბალღივით,
ჩაჰხუტებია ლელიანს.
ქალას ჩაღვრილა სითბო და
ისე წყნარია ბუნება,
კოლხურ ჰანგივით სევდიან,
ნარსულზე ეჩურჩულება.

25.VII.20036.

* * *

შემომესია კოლოთა ჯარი,
და მაგონდება შორი ნარსული,
ყველა ფოთელი ცოტნეა ოლონდ,
თაფლი არა აქვთ ტანზე წასმული.

* * *

კაპარჭინის ნაპირები მზრდიდა.
თავი როცა შევიცან იმ დღიდან.
აქ სხვა ჰანგებს მიგალობდნენ ციდან,
ტანში სიო სხვანაირად მცრიდა.
ფრთა გაშლილი წეროების ცეკვა,
ყოჩივარდას ვარდისფერი ელვა,
ოქროსფერი ბალახების ცელვა,
პირქუშ ტბიდან მოვარდნილი ლელვა,
ეს ლამაზი პანორამა სადღაც,
ბავშვობასთან მიიმალა, გაქრა
და მე, ისევ, ეულსა და მარტოს,
კაპარჭინის ნაპირები მაკრთობს.

ფიჩორას ტყეში

ტყეში წაველ მე განთიადს,
 შემომესმა ტია-ტია,
 იადონის სიმღერაა,
 თუ ტოროლას წკრიალია.
 აქ შაშვებიც გვიგალობენ,
 ბანს აძლევენ სხვა ჩიტებიც.
 რად ბიბინებს მწვანე მოლზე,
 ლილისფერი მაჩიტები?!
 რას ჩურჩულებს ლელიანი,
 რას ჭორიკნობს კოლხი თელა,
 მწყემსი ხარებს რად უმღერის,
 „ვიშო ბუსკა, აშო ჩელა“.
 ნამი თხმელის ფოთლებს კოცნის,
 სოკოები ქოლგებს გაშლის,
 მოქცეულა ფიჩორას ტყე,
 სიყვარულის ტყვეობაში.

18.X.2000წ.

ნიკოლაძე და ფოთი

წარსულში ფოთი ბაყაყების ყოფილა ბუდე,
ჭაობს, ჟალტამს და სიბინძურეს არ ქონდა ზღუდე,
დიდმა აკაკიმ, „კვანტენბურგად“ მონათლა იგი,
იდგა ქალაქში აბეზარი კოლოთა რიგი.
აქ გაუვალი იყო ტყე და იყო ჭაობი,
კოლხიდა იყო საზრუნავი ყველა თაობის,
ძველი კოლხეთი მტერს აროდეს დანებებია,
და ამაყობდა აქ ფაზისის აკადემია.
აქ ჭაობები გემმისადგომს ისე ფუთავდა,
კეთილ საქმეებს უსახსრობა სულს უზუთავდა,
ატეხილ ქაოსს არ უჩანდა თავი და ბოლო,
ქალაქი იყო აღსადგენი, ბოლოს და ბოლოს.
წუხდა კოლხეთი, როცა იდგა შავბნელი ჟამი,
საჭირო იყო აერჩიათ ქალაქის თავი,
როგორი იყო აქ ცხოვრება განსაჯეთ თავად,
ნიკოლაძე, რომ დაინიშნა ქალაქის თავად.
დროს გასწრებული მოაზროვნე ურთულეს ბედთან,
იმ გაუკვალავ ყამირებზე საქმეებს ბედავს,
დრო იყო მტერთა თარეშობის, დრო იყო შფოთვის,
„ულმობელ საქმის კაცად“ როცა მონათლეს ფოთში.
თერგდალეულთა ფალავანი იყო ღვთის კაცი,
შუაგულ ცენტრში გადაწყვიტა აგება ტაძრის.
მზის ფორმა ქონდა ზღვაზე ქალაქს-მზისებრ ნათება,
თორმეტი ქუჩა ტაძრისაკენ მიემართება.
ახლა ტაძარში ნიკოს ზრუნვით და უფლის ნებით,
იმედებით და სიყვარულით ლოცულობს მრევლი.
ცოდვებისაგან უფალმა გვიხსნა, მოგვეშვა თითქოს,
თავჩაქინდრული დგას მრევლი და შენდობას ითხოვს.
აქ ნიკოლაძის კეთილ საქმეს ვერვინ ჩამოთვლის,

ჭაობის ნაცვლად გააშენა ბალი სამოთხის.
 წყალდიდობისგან აკლებულნი ითხოვდნენ შველას,
 ირგვლივ ჯებირი შემოავლო, მოწმეა ყველა,
 როგორ არ უნდა მოვიხსენოთ ახლა ღირსებით,
 ქალაქისათვის რომ აიგო მაშინ ხიდები.
 აქ ნავსადგურის მშენებლობა იყო მთავარი,
 დღე და ღამ ფოთზე ლოცულობდა ქალაქმთავარი.
 რა არ გაკეთდა დიდი ნიკოს თაობით ფოთში,
 დგას მატეანე-ყოვლის მომსწრე კოლხური კოშკი.
 ნავსადგურმა რომ საქართველოს მისცა ბარაქა,
 მყაყე ჭაობში ფოთი იქცა ღამაზ ქალაქად.
 დღეს ნავსადგური ოკეანის გემებს ვერ იტევს,
 დაუთვლელია მისი შრომა, კიდევ და კიდევ.
 ყველაზე დიდი ღვაწლი ნიკოს სწორედ ის არი
 ახლა რომ ფოთი კარიბჭეა -დიდი ჭიშკარი.
 თერგდალეულთა ფალავანი ზეცად ამალღდა,
 მიტომ დგას ძეგლი ნავსადგურში ასე ამყად.
 კივის გემი და დღეს ტალღები ისევ შფოთავენ,
 რომ უნდა ვიყო ყველა კარგი საქმის მოთავე.
 კეთილი საქმე გადაფარავს წარსულ იარებს,
 წინ საქართველოვ ნიკოლაძის გზებით იარე!

27.IX.2012წ.

ფაზისის ქუჩაში ეტლით რომ იარეთ

(მე-20 საუკუნის 50-იან წლებში, ფოთის ქუჩებში ცხენებზე შებმული ეტლით ავადმყოფთა ოჯახებში მიდიოდნენ ფოთელი ექიმები: რუსუდან გველესიანი-ნადარაია, ილარიონ ცომაია, ეკატერინე (კატუშა)ლოლობერიძე და უანგაროდ მკურნალობდნენ ფოთელ პაციენტებს).

გზაზე ნაწვიმარ ფოთლებს მივუყვები,
ქუჩებში დავეძებ წარსულის იარებს,
თქვენ მომაგონდებით საოცრად დაღლილნი,
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ.
სარკმელთან ფიქრები ჩამომდის ცრემლებად.
ვიღაცა გიტარას აკვნესებს უწყალოდ,
ო! როგორ მომინდა მკურნალის ხელებით,
ავდგე და ფოთელებს თქვენსავით ვუწამლო.
ო! როგორ მომინდა ნაცნობი ელფერი,
თვალდათვალ სიბერე სულსაც ხომ დაეტყო,
დღეს მე იმნაირი მკურნალი შემფერის,
კრძალვით რომ მიყვება ქუჩაში ფაეტონს.

კაპარჭინა

(პატარა მდინარეა ფოთში, პალიასტომის ტბას ჩაერთვის)

პალიასტომი ბლავის და ბორგავს,
 თითქოს ივანე ეძახის ნიკოს.
 შენ დაშლილ ტივებს მშვიდად შეუკრავ
 თითქოს და მისი მშველელი იყო.
 მე უნაპიროს მივყვები ნაპირს,
 კადრივით მივსდექ ჩემს სიყმანვილეს.
 მე გუშინდელი ვარ ისევ ბაღი.
 და სინანულის ცრემლებს ვანვიმებ.
 ჩემო პატარა, ცელქო მდინარე!
 კაპარჭინა რომ გქვია სახელად,
 ისევ მომინდა შენთან ჩურჩული,
 საიდუმლოს და დარდის გამხელა.
 ცელქი ტალღების შხეფები შენი
 გადამდიოდა თავზე წურწურით.
 და ლაქაშები, კელაპტარები,
 სიყრმეს მაგონებს ნაზი ჩურთულით.
 ჩემო სიცოცხლე, ასე უდმერთოდ,
 ვინ შეგიხვრიპა ანკარა წყალი,
 სევდით მივყვები ჭადრების ჩეროს,
 ნაპირზე არსად არა ჩანს ნავი.

11.VII. 2004წ.

ამბოზს სტრაბონი

დრო იყო, როცა პალიასტომზე-ამბოზს სტრაბონი,
ლაყუჩის რკალზე გამოაბეს თოკები თევზებს.
ცოცხლად მიყავდათ მრავალი ჯიშის თევზები ხალხს,
და კაპარჭინა ვერ იტევდა კეფალს და ჭანარს.
თურმე ფაზისში, კი არ ხტოდა, წვიმდა თევზები,
ო! სულ თევზების მომბეზრდა ჭამა-ვეტყოდი მამას.
და აზვირთებულ კაპარჭინაში დუღდა სცოცხლე,
ჭადრის ხეებთან ება ნავი, ერთგულ ძალღივით,
და მზის ჩასვლამდე მეზადურებს ელოდა ნაპირს.
გაქრა სიცოცხლე დღევანდელი ჰიდროფაუნის
დუმს კაპარჭინა თევზებივით პირსავსე სილით.
ნაგავსაყრელად ქცეულ ნაპირზე, ბინძური ქილით,
მკვდარი ლეშებით ავსებული სისხამზე დილით
დაძრწის ვირთხები, კატები და შეძრწული ამით.
ვდგავარ ნაპირზე შეშლილივით გავყვირი სივრცეს.
გადავარჩინოთ კაპარჭინა, ვიდრე დრო არის,
გადავარჩინოთ პალიასტომი დღითა და ღამით.

10.VI.2001წ.

ნუნუ ჭელიძის

(ვაჟასებურად)

ჩაჰხუტებიხარ წიგნებსა,
 ისე, ვით მუხას ფითრია,
 თაროზე ლაღად შასცქერი
 წიგნს, აკაკის და ილიას,
 ნიჭიერებას უკაფავ
 გზას მეტად ძნელსა სავალსა,
 ყველას აყვარებ რუსთაველს,
 შავთელს და სულხან-საბასა.
 კაი ყმას ისე აფასებ,
 ლურჯსა თუ შავთვალეზიანს,
 გულსაც დაუდებ თეფშზე და
 ვისაც წიგნ შაჰყვარებია.
 გვმასპინძლობ ნუნუ ჭელიძე,
 სიტყვა პირს გვადგას მზიანი.
 რა გულუხვი ხარ ქალაუ
 და სიტყვა ბარაქიანი.
 ჩვენთან დუშმანი რას მოვა.
 ვერას დაგვაკლებს ვერანი,
 შეკაზმული გყავს მუდამა
 ბარათაშვილის მერანი.
 არ მოიშლების სალი კლდე,
 და დარიალა ტიალი,
 ლექსის, „ვეფხისტყაოსნისა“
 სანამ იქნება ტრფიალი.
 სანამ გვიღიმის პირიმზე,
 ვაჟის სულის ღებნამა,
 ყველა კეთილი საქმისთვის,
 „მადლი გიკუთხოს ზენამა.“

გაზაფხულია ფაზისში
გილიმის ვარდი, იაო,
ხვალ-ზეგაც შენთან მოვდივართ!
კარი დატოვე ღიაო!
კარგი ლექსების თქმაშია,
მუდამ გქონოდეს ცილობა.
არ მოეშალოთ ფოთელებს,
ეს შენი ხელგაშლილობა.

შენს თვალეში მე სიკეთე დავინახე

(ხათუნა ქობალიას)

ეფერები ყველა სიტყვას, ყველა ასოს,
 გინდა მათში მხოლოდ სიბრძნე დაინახო,
 ხშირად გინევს მთვარის შუქზე ღამის თევა,
 არც კი იცი, რამდენი გაქვს გულის წნევა.
 არასოდეს გაყიდულხარ კარგო ფულზე,
 გული გტკივა ახლა ყველა არსებულზე,
 ირგვლივ ბევრი საოცარი ესმის ყურებს,
 ღამე ნათევ გადაღლილ თვალს რომ ვუყურებ.
 შენ უსიტყვოდ აიტანე ქვეყნის ჭირი,
 თან დაგქონდა გულით ბევრი გასაჭირი,
 ვიცი ახლა უმიზეზოდ ბევრი ყბედობს,
 მჯერა ღმერთი არ დაგტოვებს უიმედოდ.
 მთვარის შუქზე გებადრება ნაზი სახე,
 შენს თვალეში მე სიკეთე დავინახე.
 მომავალი წინ გიყურებს შენ ნათელი,
 კელაპტარში იციმციმებს კვლავ ნათელი,
 ყვავილებით მოხატულა შენი გზები,
 მომავალში სიხარულით აივსები.

15.IX.2024წ.

**კოლხური ზეცა დაჰყურებდათ, -
პარსკვლავთა დასი**

*(გუძღვნი საქართველოში
ცნობილ ლოტბარს, დიდიკო კაჭარავას)*

სინდის-ნამუსით უცხოვრია ამ ლამაზ ოჯახს,
კოლხურ ჰანგებით ივსებოდა მეგრული ოდა.
არც დოლარები გიზიდავდა და არც ვერცხლები,
როს სახლის ჭერქვეშ ბუდეს წნავდა მუდამ მერცხლები.
ოჯახის თავი იყავ მუდამ ფაფარაშლილი,
სტუმართმოყვარეს გქონდა მუდამ სუფრა გაშლილი.
კოლხური ზეცა დაგყურებდათ, -ვარსკვლავთა დასი,
მოლხენაც კარგი იცოდით და შრომის ფასიც,
დიდიკოს გუნდის ქართულ ჰანგებს გრძნობდა თოლიაც
და ეს ღვთის ნიჭი ახლა შვილებს გამოჰყოლიათ.
მათი გულები სიკეთის ქმნით არის გართული
სისხლის წვეთიც კი არ ჩქეფს მათში არა ქართული,
მამულის სევდით რომ აჩნიათ გულზე ჭრილობა,
„ნაღდფოთელობა არის მათი გვარისშვილობა“.
დგას ივერია ვაჟკაცებით მამულზე ფიცით,
სულაც არ მიკვირს, მამის გვარზე რომ ხტოდეს კვიცი.
სიყვარულია ყველაფერში მაინც მთავარი,
ოჯახის მტიკე საფუძველი და ბალავარი.
დე, მოეფინოს ყველა ოჯახს სვეტი ნათლისა
და გაიხაროს მტრის ჯინაზე ბედმა ქართლისამ.

5.V.2015წ.

გმადლოზ

*(ვეფხვნი შორენა ჭოჭუას ეროვნული
მოძრაობის ერთ-ერთ ლიდერს)*

ეკლიანი გზები,
ეროვნული სული,
გზებზე ანათემა,
ჯილაგის და რჯულის.
შენი ერთგულება,
მამულის და რწმენის,
შენი დედაენის,
შენი ვაზის ცრემლის.
ლამეები თეთრი,
თუ ბუნკერში ყოფნა,
ნათელს, რომ ჰფენს ქართლის,
ანწყოსა და მყოფადს.
შხარასა და შხელდას,
დათოვლილ მთებს ზვიადს,
უერთგულე მარად,
მერაბსა და ზვიადს.
გვჯერა ტკივილს ისევ,
მოიშუშებს ერი,
შენ გმოზ ყველა იმას,
ვინც სხვა ხმაზე მღერის,
ლაბირინთში რწმენით,
ისევ დევნი წყვდიადს,
გადასძახებ ექოდ,
მთებს მაღალს და ზვიადს.
გინდ გაგაკრან ჯვარზე,
გინდ ჩაგძირონ ზღვაში,

ეროვნულ სულს შენში,
ვერაფერი წაშლის.
მიდი უერთგულე,
ისევ ქართულ დილას,
გენეტიკურ კოდის,
სისხლს ამაყს და მყივანს.
მემკვიდრე ხარ ცოტნეს,
დავითის და დარჩის,
გმადლობ შენი რწმენის
ერთგული რომ დარჩი.

3.I.2003წ.

გამარჯვების ჩირაღდანს ახლაც ხელიდან არ უშვებ

*(გუძღვნი იროდი ტიკარაძეს დაბადებიდან
75-ე წლისთავთან დაკავშირებით)*

შენს იუბილეს ზეიმობს დღეს უძველესი ფაზისი,
გაგთენებოდეს მრავალი, დეკემბერი და მაისი,
აბა, მე ისეთს რას გეტყვი, გასაკვირსა და საოცარს,
ქართულ ჰანგების ქურუმო, ქართული ლექსით დაგლოცავ.
სიმღერით შემოიარე ქალაქები და სოფლები,
ქართულ ჰანგებით შემოსე მოხუცები და ნორჩები,
გულს ათბობს შენი, „წინ წყარო“, „კრიმანჭული“ და „ურმული“,
ახლა ხარ დიდი მაცეტრო და ხელოვნების ქურუმი.
სიმღერა გულსაც მოითხოვს, სისხლსაც მოითხოვს მჩქეფარეს,
ამ სასტიკ ბომონდს შენ ძლიე და ძეგლად გადაეფარე,
რომელი ერთი ვახსენო, აჯობე ალბათ ათასებს,
დაჰფოფინებდი სიმღერით, ყველა შენ შექმნილ ანსამბლებს,
„ფაზისი“, „ქალთა ტრიო“ თუ ანსამბლი, „კოლხი ბიჭები“.
იმერეთს იყავ, თუ კახეთს, სიმღერით მოაბიჯებდი,
ფაზისში ხარ, თუ თელავში, ყველგან თავკაცად გირჩევენ,
წინსვლაში ვერვინ გაჯობებს, სულ პირველობას იჩემებ.
გამარჯვებების ჩირაღდანს ახლაც ხელიდან არ უშვებ,
წართმევას ვინც გაგიბედავს, ცოცხალს არავის გაუშვებ,
აროდეს კმაცოფილდები წარმატებით და მედლებით,
მიტომ ხარ სულ ახალგაზრდა და არასოდეს ბერდები.
ეს შენი წარმატებები, კოლხურ მიწაზე მარად თოვს,
რამდენი ჯილდო შეჰმატე სახელოვნებო მართონს,
მუსიკალური ფოლკლორი, ქართულ საკრავთა გუნდები,
სულ მაღლა, მაღლა დაფრინავ და არასოდეს ხუნდები.
სამოცდათხუთმეტი წელი აბა რა საკვირველია,

სიბერე არვის ეგონოს, ეს მხოლოდ სიყრმის ნელია,
ახლაც ბევრს შეძლებ იცოდე, მუზის ღმერთები გწყალობენ,
ჯერ კიდევ მაგ შენს უბეში, მაფშალიები გალობენ.
გალობენ, იქვე ბანს აძლევს შაშვი და ჩიტი ღაბუა,
ამბობენ, რომ ხარ მეუღლე, მამა და კარგი ბაბუა,
ამბობენ, წამსო უფალი, თაყვანს სცემ ქართულ სალოცავს,
მეც ვუერთდები ნათქვამს და გურულად ასე დაგლოცავ:
დიდხანს გემღეროს ძამია, „კრიმანჭული“ და „წინწყარო“
დე, შენი წარმატებებით ქართულმა ზეცამ იხაროს!
ქართულ ფოლკლორის დარაჯად იდექ და იყავ დღეგრძელი,
ღმერთმა უმრავლოს სამშობლოს, მოჭირნახულე შენფერი.
დაე, ისმენდეს მსოფლიო ქართველ ვაჟკაცთა სიმღერებს,
დიდხანს სიცოცხლეს გისურვებ და ღამაზ ჯანის სინმრთელეს,
არ მოგკლებოდეს, „ჩხავერი“, „რქანითელი“ და „ადესა“,
გულით დაგლოცავ დიდ გურულს, იროდი ტიკარაძესა.

სიკეთის ქმნაში ვერ გიტოვდება

(რუსუდან ალექსანდრიას დაბადების დღესთან დაკავშირებით)

სულ მენატრება შენთან შეხვედრა,
 ჯადოსნური და მართლაც მისნური,
 მომენატრება ენამზეობა
 და საუბარი დარბაისლური.
 ჩამოგიბერტყავს ბაჯალო კალთა,
 სიყვარულის და სიკეთის თესვით,
 ვერ გადავიხდი შენს ამდენ ამაგს,
 და გულს ვიჯერებ პატარა ლექსით.
 შენ სიკეთის ქმნით არასდროს ძლები,
 რაც უნდა გკვებონ, რაც უნდა გასვან,
 ო, რა კარგია თუ ეს თვისება,
 გადაეცემა უჩუმრად სხვასაც.
 ჩემო რუსუდან, მრცხვენია კიდეც,
 ამაგს ვერასროს რომ ვერ გიხდიდი,
 არ მოგეშალოს ზღვა სიყვარული,
 და ერთგულება ესოდენ დიდი.
 სიკეთის ქმნაში ვერ გიტოვდება
 და ვერც დავითვლი, რაც უნდა ვთვალო,
 დაბადების დღეს გულით გილოცავ,
 დიდხანს იცოცხლე კეთილო ქალო.

23.VI. 2022წ.

მამულისა და პოეზიის მოტრფიალე პაცი

(ვუძღვნი იასონ (გადუნი) დოლბაიას ხსოვნას)

მე ფოთელთა იმ თაობას ვეკუთვნი, გაზეთ „მგზნებარე კოლხიდელის“ თუ „ახალი კოლხეთის“ (ამჟამად „ნიკოლადის გზით“) აქტიური მკითხველი რომ იყო (და არა მარტო მკითხველი), სტუდენტობიდან მოყოლებული პატარ-პატარა სტატიებით რომ ვავსებდი, გაზეთის ფურცლებს. მამაჩემი-ბენედიქტე (ძუკუ) ჩხეტია შენი უფროსი მეგობარი იყო, ერთ შენობაში, ერთ ჭერქვეშ რუდუნებით რომ ემსახურებოდით ქართულ პრესას. მამა სტამბის დირექტორი იყო, შენ კი გაზეთის რედაქტორი, სადაც შუქდებოდა ცინცხალი ამბები ჩვენი ქალაქისა. მისი შუქ-ჩრდილები, თუ საინტერესო ეპიზოდები, ჩვენი ქვეყნისა. გაზეთი იმ დროს ყოველ პარასკევს გამოდიოდა და უამრავი მკითხველი ჰყავდა.

მე არ ვაპირებ შენი საქმიანობის ასახვას ყველა სფეროში, რასაც პირნათლად უძღვებოდი, ამას ეს პატარა სტატია კი არა, ერთი დიდტომეულიც ვერ დაიტევს. გამოვყოფ მხოლოდ რამოდენიმე შტრიხს შენი შემოქმედებიდან: გარდა იმისა, რომ ქართულ დრამატურგიაში ძლიერი იყავი და შენი პიესები წარმატებით იდგმებოდა ფოთსა თუ სხვადასხვა ქალაქების თეატრებში, პირველ რიგში, თხემით -ტერფამდე დიდებული პოეტი იყავი, რომ არაფერი დაგენერა -სახელად მარტო ისტორიული პოემა „ცოტნეც“ გეყოფოდა-ქართველთა ვაჟკაცობის ეტალონი. გადაჭარბებული არ იქნება ვთქვა, რომ ქართულ პოეზიაში ასეთი სიზუსტით და ასე მხატვრულად ცოტნეზე და ქართველთა ერთგულებაზე ჯერ არავის დაუწერია. საზოგადოდ პოეზიის დიდი დამფასებელი და შემფასებელი იყავი, ლექსი იყო შენი ტრფიალი, გალობა, ტკივილდამაყურებელი და ენერგიის მომცემიც, რომელიც

ადგილიდან მთასაც კი დაძრავდა. რა ლამაზად გამოხატე ეს ლირიკულ პოემაში, „ლექსის აპოლოგია“, სადაც გულწრფელად ამბობ:

ბრიყვმა ვით სცეს ლექსს თაყვანი,
 ლექსი მისთვის ვარჯიშია,
 არადა ის გალობაა,
 სხვა ხვითოა, სხვა ჯიშია,
 ლექსთან ცათა კიბე რაა,
 თითქოს ფრთები გაუშლია,
 მიგაქროლებს ზურგის ქარი,
 უკან გრჩება ბორკილები,
 და მზისაკენ მიიჩქარი,
 იქით ბრძოლით შვებას ჰპოვებს,
 მისი ცრემლნი ზღვას ერთვიან,
 ლექსში გამარჯვებულ პოეტს,
 გულზე ვარდი უკეთია.
 განა რაა ცუდი მასში,
 ყოველ პოეტს თუ ყავს რაში,
 როგორ უნდა გაგიკვირდეს,
 ლექსი შოთას ქვეყანაში.
 აქეთ გორას ფეხს რომ კრავენ,
 იქეთ გორას კრავენ ლექსით,
 ვაშა ასეთ მესაკრავეს,
 რაა ლექსზე უკეთესი.

ეს ლექსი ამონარიდია ამავე პოემიდან, სადაც თუ პოეტი ხარ, უფრო აფასებ მშობლიურ ცის ფერს, ზღვის სილურჯეს, შენს ისტორიულ წარსულს, იგი უსაზღვროდ გაყვარებს ვარძიას და ციხე-ბურჯებს:

„ლექსს ფხა ჩვენში მიტომ უჭირს,
ფარავს ცა და ზღვის სილურჯე,
მისი ერთი მოსმა ფუნჯის,
მოგნუსხავს და დაგამუნჯებს,
ის გაყვარებს ციხე- ბურჯებს,
ვარძიებს და არტანუჯებს.

შენ შავი ზღვის, რიონის, და პალიასტომის ნაპირზე გაზრდილმა ცხრა ათეული წლის წინათ დაიკავე ამ მიწაზე კუთვნილი ადგილი. მას აქეთ - ამ ცისქვეშეთში დოლბაიების გვარის წარმომადგენელმა დიდებული სახელი მოიპოვე. ძნელად წარმომიდგენია, თუ ოდესმე ვინმეს ან რამეს დაეძარი აქედან, მხედველობაში მაქვს საოცარი შრომისმოყვარეობა, ის სასიცოცხლო ენერგია და ხალისი რომელიც ასე ჭარბად იგრძნობოდა შენში.

დღისით გაზეთზე მუშაობდი, (შენ ხომ მისი შეუცვლელი რედაქტორი იყავი). გვიან ღამემდე კი ვრცელ დოკუმენტურ მოთხრობებსა და პიესებს წერდი-ლექსებთან ერთად. სიცოცხლე შენი ქალაქის და თანაქალაქელების სიყვარულმა გაგიხანგრძლივა, მაგრამ, მარტო სიყვარული რას გახდებოდა უშურველობის დიდი ნიჭიც, რომ არ დაენათლა შენთვის მამაზეციერს.

თავის გამოჩენა არასოდეს გიყვარდა, სახელს არ გამოდევენებიხარ. პოეტად დაბადებულმა. - კარგი ლექსების ავტორმა ამხელა გზა ისე განვლე, ერთი პატარა კრებულიც არ გამოგიცია, არადა სრულიად უბრძოლველად შეგეძლო წიგნის გამოცემა, ყოველთვის თავს იკავებდი. (მეც რამდენჯემე გთხოვე შენზე ვრცელი სტატიის დაწერა და ჩემთვის

ქრონოლოგიური მასალები გადმოგეცა.) ქვა ააგდე და თავი შეუშვირე.

მე ისეთი არაფერი გამიკეთებია ჩემზე სტატიები რომ დაინეროსო, ამის მიზეზი ალბათ საკუთარი თავისადმი. დიდი მომთხოვნელობა და პასუხისმგებლობის გამძაფრებული გრძნობა იყო.

შენთან ერთად სხვა მეგობრებიც იყვნენ რედაქციაში.-ასე რომ უხდებოდნენ ქალაქს, ჩვენს თაობას კარგად ახსოვს: გრიშა საბაშვილი, აკაკი ტიკარაძე, ილია ქოიავა, შოთა აბრალავა, კარლო კომახიძე, ალიოშა თოფურია, თამაზ ჭითანავა, კუკური ესაკია და სხვები, რომლებმაც მე-20 საუკუნეში ქალაქ ფოთის მთელი მატიანე შექმნეს. მახვილგონიერი და ენამოსწრებული იყავი, საოცარი იუმორის გრძნობა გქონდა, თუ რომელიმე ჩვენთაგანს მოწყენილს გვნახავდი, ისეთს იტყოდი ბოჰემური სიცილით დიდხანს ვხარხარებდით. სულით და რწმენით მართლმადიდებელი ქრისტიანი მრევლი იყავი. ხშირად გხედავდი ტაძარში რომ ლოცულობდი. წმინდა სანთლით ხელში. უფალს შეჰღალაღებდი ოჯახის მფარველობას და მამულის აღორძინებას. მაგრამ დრო ულმოებლია.-შენმა საფიცარმა შვილმა -უდროოდ დაღუპულმა ვაჟკაცმა-მამუკა დოლბაიამ სიცოცხლის გაგრძელების სურვილი არ მოგცა, კაცს რომელსაც შეგეძლო დიდხანს ყოფილიყავი სიცოცხლეშივე, სრულიად გამოეთიშე ამ ქვეყნიურ სამყაროს და ოლიმპიურ სიმშვიდეში ელოდი როდის წახვიდოდი ყველა ფოთელის უსაყვარლეს ბიჭთან, რომელსაც სიყვარულით, „პელეს“ რომ ეძახდნენ. შვილის დაკარგვით გამოწვეულ მწუხარებასთან ერთად მიწისქვეშა საქართველოში თან ჩაიტანე დარდი ჩვენი ტერიტორიული მთლიანობის დაკარგვისა, რადგან შენ გადუნი დოლბაიას მხოლოდ ეროვნული ინტერესები გამოძრავებდა და დიდი გალაკტიონის თქმისა არ იყოს -შენში წვეთი არ იყო სისხლი არაქართუ-

ლი, ამიტომ გტკიოდა ასე სამაჩაბლო და აფხაზეთი, გტკიოდა ძვლებამდე და გულს გიღღრნიდა უათონობა, უგაგრობა და ცრემლდანამული დაეძებდი შენს სათაყვანო დიოსკურიას ეს ტკივილი გულდათუთქულმა გამოხატე ლექსში, „ვედრება“.

ქორწილისათვის ვემზადებოდი,
ვთქვით რალა დარჩა შემოდგომამდე.
ამ დროს, „მოყვარემ“, ჩრდილოელ მოდგმის
მიავაგლახა, „საქმე ომამდე.
იმ ჯვარისნერი ს ლოდინის, თრთოლვა,
სეპარატისტთა ქვებმა ჩაქოლა,
ქალი ხიზანობს შორეულ პლოვდიდს,
ტაბუ დაედო ზეიმს საჩვენოს.
ახლა მზისქვეშაც მცვივა, ვერ ვთბები,
„გულში მჭრის, გულში უკუღმართონო“,
ჭირს უსატრფოო ღამეთა თევა,
მიჭირს უგაგროდ და უათონოდ.
კვიპაროსები, ოი, რამდენი,
პალმის რამდენის ხილვა მწყურია,
ისევ დავეძებ ცრემლდანამული
ჩემს სათაყვანო დიოსკურიას.
ღმერთო მაცილის შუბი გაღუნე
მამულის ბედი ისევ შენ განდე
რაც გვარგე ერთხელ კვლავ ის გვარგუნე.
ნიკოფსიიდან დარუბანდამდე,
რა ღამაზი და მნიშვნელოვანი მონატრებაა, ღმერთმა გის-
მინოს ბატონო გაღუნე,
„დრო ვერაფერს ავნებს დიად აზრებს, რომლებიც დღესაც
ისევე გვხიბლავენ სიახლით, როგორც მრავალი საუკუნის
წინ, რაც თავიანთი ავტორების გონებაში ჩახატულა.“
ამბობდა დიდი გერმანელი პოეტი იოჰან გოეთე,

დიახ! დრო ვერ შეცვლის ქართველთა გმირობის ამსახველ
პოეზიას, პოეზიას, რომელსაც დავიწყება არ უწერია.

შენი პოემა, „ცოტნე“, „ვედრება“, „პოეზიის აპოკალიფსი“
და პოეზიის სხვა მარგალიტები მუდამ დარჩება მკითხველთა
გულებში და მეხსიერებიდან ამოშლა არ უწერიათ.

ბედნიერი ხარ! ამ სიყვარულს ერთეულები იმსახურებენ
მხოლოდ,

კვალი ნათელი შენ განვლილ და გასავლელ გზებს რომლის
ბილიკებზე თაობებმა უნდა იარონ!

უფალს ებარებოდე. ამინ!

25.VII. 2022წ.

მამულს შვილები ჭირდება

(ჩემს ყოფილ მოსწავლეს ხატია ჭანტურიას)

სახლში სინათლე არ ქრება,
აროდეს არის ჩრდილია,
კელაპტარივით დაჰნათი,
ქეთის, მარის და ილიას,
ლამაზად გაუზრდიხარ დედას,
ფუსფუსებ, გარჯილხარ შრომითა,
სამ შვილს სიყვარულს ჩუქნი და
მეოთხეს ელოდები შორიდან.
მამულს შვილები ჭირდება,
არ დაგაყოვნოს ფიქრებმა,
მესამეს ილია შეარქვი,
მეოთხე შოთა იქნება,
თებერვალია, ცა მოხატულა,
მიმოფანტული ლურჯი იეზით,
გული გაქვს თბილი, როგორც მზის სხივი,
გაზაფხულს გჩუქნის შენი შვილები.

აპრილის ქარი გაგიღებს კარებს

(გუძღვნი როლანდ ხარებავას)

ჩემო ძვირფასო, დღეს შენი დღეა,
 აპრილის ქარი გაგიღებს კარებს.
 დღეს გერგო ამაყ ზამბახთა თოვა,
 იებიც გეტყვის ლამაზად სათქმელს.
 როცა გაზაფხულს მოაქვს ფერები,
 მიდი და ნახე ვაზი გასხლული,
 რომ დაიწუროს ყურძნის მტევნები,
 საფერავის და ალადასტურის,
 სტუმართმოყვრობას ვერვინ დაგიშლის,
 ღმერთმა გაშოროს სახლი მდუმარი,
 და მკერდს მოვარდნილ გრიგალს შეახლი,
 სახლში თუკი გყავს ერთი სტუმარიც.
 ცოტნეს ჯიშის და ჯილაგის კაცო!
 ძარღვებში სისხლი გიდგას ლაზური,
 და ვაჟკაცობის სიმბოლოდ ხელში
 გიპყრია ყანწი მამაპაპური.
 და ეს ცხოვრებაც კადრივით მიქრის,
 დრო გაფრენილი ჭენებ ჭენებით,
 შენც ხომ ლექსი გწვავს
 ვეფხის და მოყმის,
 მიგაქროლებენ „ლურჯა ცხენები“,
 მამის ჭიშკარი შეაღე ფრთხილად,
 მიდი და ნახე ვაზი გასხლული.
 ვაჟის ნაჟური შეგარგოს ღმერთმა,
 ოჯალეშის და ალადასტურის.

ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა

(გუძღვნი სიყრმის მეგობარს გულიკო იმნაძეს)

ღამეში ღრუბლებს ითვლიდა მთვარე,
როცა ყურმილში გაისმა ზარი,
რას ვიფიქრებდი ამ შუა ღამეს,
დამირეკავდა ნანატრი ქალი,
ვზივარ ჩემთვის და მივსტირი წარსულს,
ახლა ამ ცრემლებს რას არ ვადარებ,
თურმე ეს გრძნობა არსად გამქრალა,
რა სიყვარულიც გვექონდა პატარებს.
ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა,
იყო სიცელქე და სინანული,
თავს გვევლებოდნენ ჩვენი დედები,
ჩემი ლუბა და შენი ნანული...
ჯოხის ცხენებით დიდი ხმაურით,
ვუსმენდი ჭადრის შრიალა ფურცლებს,
რიონის პირას აურზაურით -
ჩვენი ბავშვობა გაფრინდა უცებ.
ო, მენატრები მერედა როგორ,
ამ მონატრებას ბოლო არ უჩანს,
ისევ ცელქი ვარ ჭაღარა გოგო,
გადავირბინე ნაცნობი ქუჩა.
იქ ჩემი სახლი ახლა სხვისია,
მასზე ფიქრით რომ დამთენებია,
სიზმრად მამშვიდებს ვანო ბიძია
და მეფერება ლიზა ბებია.
უსაყვარლესი ხალხი წავიდა,
ტკივილი ჯერ არ გამნელებია,
სივრცეს გავძახი, ჰეი სადა ხართ?!

და ღამე თეთრად გამთენებია.
 ოცნების ზღვაში ჩაუშვეს ღუზა,
 ისევ წარსულთან ვმართავ დიალოგს,
 შენც არ გასვენებს ლექსი და მუზა,
 წამო და ერთად ვიბოდიშოთ.
 ნაცნობ ქუჩებში, პარკის უბანში,
 გადავირბინოთ ლამაზი ხიდი,
 მერე ავანთოთ წმინდა სანთელი,
 ფოთში ყველა გზა ტაძართან მიდის!
 ჩვენი გულის თქმა ასე სათუთი,
 ახლა ჭადრებმა თუ გაიგონა,
 გადავექცეულვართ გული, ძვირფასო,
 მე და შენ ახლა ლექსების მონად,
 მღელვარე ზღვაში ირწევა გემი
 და ეფერება თეთრი თოლია,
 შენ სიყვარული ასე უძღები,
 იმნაძეების გამოგყოლია.
 მე სხვა საუნჯეს აღარ მივტირი,
 მინდა, რომ შენთან ყოფნა ვინატრო,
 არ მოგკლებოდეს უფლის მადლი და
 ამ სიყვარულმა გზა გაგვინათოს.

ფოთელ პედაგოგთა ხევისპარს

(ლექსი მიეძღვნა ჩემს ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს პიშენ ნაცვლიშვილს და წაკითხულ იქნა მისი დაბადების 75 წლისთავზე, ვალერიან გუნიას სახელობის სახელმწიფო თეატრში).

მოგესალმებით მოძღვარო!
მომაქვს სალამი გვიანი,
ასი წლისთავზეც მენახეთ,
ასე ლალი და ფხიანი,
ეჰ, ნეტავ იმ დროს ოცნებით,
როცა გაზაფხულს ვხატავდით,
ხან შოთას ავთანდილად და
ხან ტარიელად გსახავდით,
ახოვანსა და შუბლნათელს,
სიტყვა პირს გადგა მზიანი,
ხან ქისტი ლუხუმი იყავ,
ხანაც ალუდა ხმლიანი,
ფოთელ ვაჟკაცთა კაი ყმა,
აზრების ხმლისებრ მფერავი,
დაგვაქროლებდი ლაჟვარდში,
ბარათაშვილის მერანით.
აზრის და მადლის მთესველო,
სულნათელ ქართველ მგოსანთა,
ის შენი გაკვეთილები,
ილიას სიბრძნით გვმოსავდა,
მას შემდეგ ლამპრად ანთიხარ,
ჩაუქრობ სხივის დარადა,
შენი აღზრდილი მოყმენი,
შამაგხვევიან ჯარადა.

ვინა სთქვა ლომი დაბერდა,
 ან ჯავრს შაირჩენს მტრისაო,
 ხმალიც კარგად ჭრის და თვალიც,
 ნაცვლიშვილ პიმენისაო.
 ვისი გორის ხარტ გახსოვდეთ,
 ხმა ჩაგვძახოდა ერისა,
 ფოთელი პედაგოგების,
 ნამდვილი ხევისბერისა.
 არ მოშლილიყოს ფაზისში,
 შენებრ ვაჟკაცის ძეობა,
 ყველას შენსავით ჰქონოდეს,
 გამძლეობა და მხნეობა.
 პირზე ღიმილი გეფინოს,
 გვირილებად და ვარდებად,
 შენებრ ვაჟკაცებს თუ გაზრდის,
 ერი არ გადაგვარდება,
 არ დაგლეოდეს კაი ყმა,
 ვაზის მტევნები ცვრიანი,
 ქართული სიტყვის მადლი და
 პოეზიის ტრფიალი.
 ჩვენ გულში ლამპრად ანთიხარ,
 ჩაუქრობ სხივის დარადა,
 ეს შენი გაკვეთილები,
 ყველგან გვიძლოდეს ფარადა.

მელანქოლია

*(ჭაბუკ ქოიავას ალმანახ - „ორნატის“
რედაქტორს ხუმრობაგაშვებით)*

მინაზე ყრია მთვარის ნამსხვრევი,
მიმოფანტული ძნელსავალ გზებზე,
შენ ორნატელებს არ ემასხრები,
ყველა მათგანში გენიოსს ეძებ.
ბავშვიც კი მოდის, „ორნატს“ კისკისით,
ხანდაზმულებიც დარდს ვატანთ ქარებს,
ტატოს და ვაჟას ლექსთა გიზგიზით,
ცეცხლს წაუუკიდებთ მზის იალქანებს.
ო, როგორ გიყვარს შენ ეს პლანეტა,
მიმოფანტული ფერად ნაჭრებით,
დაბრძანდი ჭაბუკ! გელის კარეტა
და ორნატელებს ნუ ემასხრები.
ვა, რა კაცი ხარ, რას ფიქრობ ნეტავ?!
გიზიდავს ლამაზ ქალთა გრაცია.
ამ ბოჰემური ცხოვრების გამო,
შენს, „დრანდულეტსაც“ ყავლი გასვლია,
მაგრამ დადიხარ ფაზისში ლალად,
ჩვენც რესტორნებზე აღარ ვგვიჟდებით,
შენ უფულობის სენი გჭირს რადგან,
მუდამ ყავაზე გვეპატიჟები.
ლექსად გვიტოვებ ინიციალებს,
ჰეი, ჭაბუკო! სადღა გეძიოთ,
თუ ლამაზებში იხეტიალებ,
ბადით თევზები სად დაგენიოს?!
გახსენი წარბი, სული და გული,
როგორც გჩვევია, ჰო, აბა ისე,

რა ეუყოთ დღეს თუ არა გაქვს ფული,
 ჩვენ პოეზია აგვაგიზგიზებს.
 ამ ცხელ კონკურსში ეძებ გენიოსს,
 ეძებ პარნასზე წერის ოსტატო,
 ოღონდ კი ვინმე გამოგვერიოს,
 მზად ხარ პრომეთეს ცეცხლი მოსტაცო.
 ვერ ჩაგვასობენ ალესილ დანებს,
 შურიანებმა რაც არ იღონონ,
 ცეცხლი აუნთე ზღვის იალქანებს,
 არ გაგვირისხდე „პოსეიდონო“!
 შენ გაგიმარჯოს გრძნობის ქარბუქით,
 მამულის ტრფობით რომ გილოცია,
 დიდხანს იცოცხლე მარად ჭაბუკო,
 ეს გაზაფხული მომილოცნია.

რა რიბ უხდება გაზაფხულს

(გუძღვნი მარინა გეგენავას)

(ლექსს აკროსტიხით, სადაც ვერტიკალურად წერია
„მარინა დიდხანს იცოცხლე, გვიყვარხარ“)

მ - უდამ სიკეთის მფრქვეველო, დიდხანს ჯანმრთელად მეყოლე,
ა - რ მეგულება კეთილი იყოს შენებრი მეორე,
რ - ა რიგ უხდები გაზაფხულს, შენ გაზაფხულზე მოსულო,
ი - ა - იებით დგახარ და სანთლით ტაძარში ღოცულობ.
ნ - ატვრა სულ ყველა აგიხდეს რაც კი რამ მოგესურვება,
ა-მქვეყნად დიდხანს გაცოცხლოს გამჩენმა დედა-ბუნებამ,
დ - ედის გულივით თბილი ხარ, შვილიც ხარ, დედაც, ბებიაც,
ი - მდენ სიკეთეს ასხივებ, ეკვატორს გადასდებია,
დ - ედად მიგიჩნევს შენ რძლები, შენ მათთვის მართლაც
დედა ხარ,
ხ - ომ ნატრულობდი ყოველთვის შვილთა სიკეთე გენახა,
ა - გიხდა მართლაც ოცნება, შენებრ რომ დაჰკრავს სითეთრე,
ნ - ანატრი რძლები შეგხვდა და, ღმერთმა გარგუნა სიკეთე,
ს - ულს მისცემდი ალბათ ყველას, თუნდ ჩავარდე სადმე ვალში,
ი - მდენი ჯაფა გასწიე, ქალღმერთი ხარ ყველას თვალში,
ც - აზე ვარსკვლავებს გიკრეფენ ნანატრი შვილიშვილები,
ო - არ გჭირდება წამალი, როცა მათთან ხარ მშვიდდები,
ც - ოცხლობ იმათი თვალებით, როდესაც შემოგხვდებიან,
ხ - არობ და ეალერსები, შენ შემოგეველოს ბებია,
ლ - ამის მსოფლიომ გაიგო არსად არა ხარ ნაკლული,
ე - ხილოს ყველას შენებრი ბებია თავგადაკლული,
გ - ულ-ღვიძლი გენვის თუ უჭირს შენს მეგობარს და ახლობელს,
ვ - იცი ცხრამთას გადაივლი, თუნდაც ძალზე შორს სახლობდეს,
ი - სე თქმასაც ვერ ვახერხებ, ვინც ხარ ისეთი დაგხატო,
ყ - ვავილიც კი ვერ გაჩუქე, შენ ყვავილივით ნახატო,

ვ - ნატრობ როდის გვეღირსება, მშვიდობიანი ცხოვრება,
 ა - სე ვიფქრობ ეს ცუდი დრო, წავა არ გვემასხოვრება.
 რ - იონს და ზღვას გავატანოთ, რასაც რომ ჭირი ედება,
 ხ - ვავით, ბარაქით მამული გადაიქცევა ედემად,
 ა - ხლა ქმარ-შვილს დაგილოცავ და შორიდან გიძღვნი კოცნას,
 რ - ა გითხრა, რით გაგახარო, დაბადების დღეს გილოცავ!
 დღეს მე შენზე ახლობელი არავინ არ მეგულება,
 არ მოგშლოდეს სიხარული, სიმშვიდე და ერთგულება!

ფოთის ღვთისმშობლის შობის ტაძარი

ფაზისს დაადგა უფლის ნათელი,
თითქოს დაჰყურებს გუმბათი ციდან,
ამაღლებულა ფოთის ტაძარი,
თეთრად ელვარებს შორეულ ციდან,
რიონთან ქარი კრძალვით დაჰბერავს,
ჭადრის ფოთლები ჩურჩულებს ჩუმად,
აქ ნიკოლაძემ სული ჩაჰბერა,
თითო ხესა და თითოეულ ქუჩას,
ღვთისმშობლის შობის ტაძართან ახლოს,
ლამე რიონთან წვება ხალისით,
აქ დიდი ნიკოს სული ტრიალებს,
ბოდიშს რომ უხდის ახლა ფაზისი,
ამ სილამაზეს ბოლო არ უჩანს,
აქ განოლილა ლამაზი ხიდი,
არის ფაზისში თორმეტი ქუჩა
და თორმეტივე ტაძართან მიდის.
სტვენს მაფშალია კოლხი ბულბული,
თითქოს ცოდვებით სული ეწვოდეს,
ცას შეჰღალადებს ყველა სულდგმული,
ღმერთო, შეგვინდე თუ რამ შეგცოდეთ.
გამოვისყიდოთ ძველი ცოდვები,
ტაძარში რეკენ ცისკრის ზარები,
საგალობლებთან ისმის ლოცვები,
ხატებთან ინვის კელაპტარები,
დაე, სიკეთემ განწმინდოს ცოდვა,
დედაღვთისმშობელს ვენდოთ სრულიად,
ღვთის სადიდებლად წარმოვთქვათ ლოცვა,
ღმერთი ხომ თავად სიყვარულია,

ფაზისს დაადგა უფლის ნათელი,
დღეს ერთად დგომის დაგვიდგა ჟამი,
ტაძარში იწვის წმინდა სანთელი,
ღმერთმა დაგლოცოთ მარადჟამს ამინ!

აქ კელაპტარად ანთებულა წმინდა სანთელი

(გუძღვნი მეუფე გრიგოლს)

ფოთში ღვთისმშობლის სხივი გვლოცავს, -სხივი ნათელი,
უიმედობა ლურჯ თვალებში ბინდივით კრთება,
აქ კელაპტარად ანთებული წმინდა სანთელი,
არასდროს ქრება.

ამ მაღალ გუმბათს უნანავებს ნაზი ნიავი,
აქ, მრევლის გულში სიყვარული აროდეს ჭკნება,
დუმს მაცხოვარი სულის უქრობის ხანძრით,
დიდება შენდა.

ჩურჩულით პირფვარს გადაინერს, გვლოცავს მოძღვარი,
განათებულა გუმბათი და ცა საფირონი
და ქრისტეს ჯვარი რომ უჭირავს მეუფე გრიგოლს,
ხატებს ცრემლებად სიხარულით დასდით მირონი.
აქ უფლის ნებით აღორძინდა ისევ ტაძარი,
და ყველამ ვიცით, აქ ქაოსი რომ იყო სრული,
ტაძრის კედლებში იმარტვილა დიდხანს მეუფემ.
შიგ ჩადო გული.

და ახლა როცა მეპკურება ცრემლი ღვთისმშობლის,
აქ ქრისტეს რწმენით იმედები კვლავ მეუფლება.
დიდება იმ გზას და იმ ტაძარს დიდებით მოსილს,
დიდება, გრიგოლ, შენს მეუფებას.

**ჩემს მოძღვარს,
მამა კონსტანტინე გურჯანაძეს**

ტაძარში როცა ვლოცულობ,
როს აღსარებას ვაბარებ,
თავს დაბლა გიხრი მოძღვარო,
და თვალწინ მიდგას ლაზარე.
როცა ტკივილებს მიყუჩებ,
შენ საღვთო მადლით მოსილო,
გუმბათს შევხედავ ზეციურს,
პირჯვარს ვინერ და ვლოცულობ.
შემინდე თუ რამ შეგცოდე,
მე უცოდველი როდი ვარ,
თუმც კალო ვლენე ცოდვების,
ახლა დაღლილი მოვდივარ.
ცრემლით დანამულ მინაზე,
დავდივარ დავიარები,
გული არ გულობს საგულეს
დაჭრილი ნაიარევი.
თუნდ მძიმე სენმა შემიპყროს,
შენი ლოცვაა ფრთამალი,
ჩემს სულს შენ ისე ამშვიდებ,
ალარ მჭირდება წამალი.

ლეგენდა იყო ზღაპარი

(იგორ ღურჯიას)

თქვენ სიყვარულმა შეგყარათ,
ფოთში იპოვეთ საყდარი,
ზღაპრებშიც არ წამიკითხავს,
მე სიყვარული ამგვარი,
ბედმა ხელჩაკიდებულებს,
შემოგატარათ მთა-ბარი,
დაზარდეთ წყვილი შვილები,
მზისა და მთვარის სადარი.
ზოგჯერ სამსალას შეგასმევს,
მუხთალი ბედის ტრიალი,
ახლა ცალუღელ დადიხარ,
ირემი მთასა მყვირალი.
ველარ გაგტეხა სევდამა,
საჯილდაო ქვა დასძარი,
აშენე ბევრი შენობა,
ეკლესია და ტაძარი.
ამდენ ჭირ-ვარამს გაუძელ,
ეს როდი იყო იოლი,
ახლაც მზადა ხარ საქმისთვის,
რომ გადაცურო რიონი.
ლოცულობ ლამაზ ტაძარში,
მაღალ ღმერთს რომ სცე თაყვანი,
ახლა ღირსებით ირწევა,
შენი კაცობის აკვანი.
იმ ლამაზ წარსულს ვიხსენებ,
დღე, როა ნააღაპარი,
ეს სიყვარული კი არა,
ლეგენდა იყო ზღაპარი.

დედა - დედაშვილობას

დედას მიმართავენ შვილები, როდესაც უჭირთ და უღბ-
ნით, ოდეს ცხოვრებაზე აზრს შეიცვლიან და პირველი ნაბი-
ჯის გადადგმა სურთ. წერილი რაა უბრალო წერილი, მაგრამ
როდესაც შვილები დედებს წერენ, ამ წერილს დედის დასამშ-
ვიდებლად და მოსაფერებლად საოცრად თბილსა და ღვთი-
თმოდებულ სიტყვებს პოულობენ. როდესაც კეთილი ადა-
მიანი მშობლებზე ლაპარაკობს, იგი პოეტურ სამოსელში ეხ-
ვევა შვიდფერი მუზის წყალობით, საქართველო ამ მხრივაც
სამაგალითოა, მარტო „ვეფხისტყაოსნის“ ბაღდადის ღირს
დიდი ხნის წინათ მადლიანი გულით ამღერებული ლექსი.

„დედაშვილობას გეფიცები“ ყველაზე უშუალო და დამა-
ჯერებელი საფიცარია მისთვის: „დედას ვუყვარვართ შვილე-
ბი, დედა არ გვახსოვს შვილებსა; ესეც ხომ ნათლად არის
ნათქვამი, რაც უფრო დრო გადის დაუღეველი ზღვა არის
დედაშვილობა, რომელსაც მარადიული პოეზიის მდინარეები
ერთიან. ფოთელი ქალბატონის, ხათუნა წულაიას ლექსები
შემთხვევით ჩამივარდა ხელში და გამოჩენილი კუბელი პო-
ეტის იამან აუზნის სიტყვები მომაგონდა:

„ო, რა მართალი გული აქვს დედას,
ო, როგორა გრძნობს ყველაფერს საშიშს,
იცის და მაინც ახარებს, ვხედავ,
როს თბილ ბარათებს ღებულობს სახლში“.

ხათუნა წულაია მე-5 სკოლის კურსდამთავრებულია, პრო-
ფესიად ეკონომისტობა აირჩია, მაგრამ სიყვარული პოეზი-
ისადმი არ განელეზია, თავადაც წერს კარგ ლექსებს (პოეზი-
ის რამდენი მარგალიტებია ასე გაბნეული და ჩაფარცხული)
ხათუნა ფოთში ხშირად ვერ ჩამოდის მოუცლელობის გამო,
დგას წულაიების ოდა სახლი ფაზისში ამაყად - კარგი
შვილების და მათი მონაგრების მომლოდინე, ხათუნას წვავს
ნოსტალგია მშობლების ნახვის, რომელიც ასე შესანიშნავად
გამოხატა თავის ლექსში:

შენ ჩამოდი ისევ

რაც დრო გადის, უფრო მეტ დარდს გისევ,
ვერ მოვდივარ, შენ ჩამოდი ისევ,
შენ ხომ ჩემგან სულ არაფერს ითხოვ,
მარტო გსურს რომ იგრძნო ჩემი სითბო,
როგორ გიჭირს მოლოდინი ვხედავ,
ვერც მე ვიტან შორს რომა ხარ, დედა.
შენ ლამაზ ტანს მოუხდება ფარჩა,
არ ითხოვ და ჩითვის კაბით დარჩა,
ერთხელ, მხოლოდ ერთხელ გკითხო მინდა,
ნუთუ შენ სულ არაფერი გინდა?!
გაზაფხულზე ჭენჭკეტები გხიბლავს,
მე ვიცი, რომ არ დამტოვებ დიდხანს,
უხმოდ იტან ჩემს ჭირვეულ მამას,
აღბათ ხვდები, რომ გიფასებს ამაგს,
რაც დრო გადის, უფრო მეტ დარდს გისევ,
ვერ მოვდივარ, შენ ჩამოდი ისევ!

მამას

შენ ფიქრობ, რომ მე თუ დავნერ ლექსი კარგი გამოვა,
აქამდე რომ ვერ გავზედე განა რითმის გამოა?
სხვის მშობელზე უფრო შევძლებ ალბათ სიტყვა დავნერო,
მაგრამ შენი სიყვარული როგორ უნდა აღწერო.

ჩემო გენო, ჩემო სისხლო, მოამაგევ, ერთგულო,
მოდღვარო და შვილებისთვის უღალატო მეგზურო,
ვერაფერი შემაშინებს, სანამ ჩემზე ლოცულობ,
ჩემო ობლად გამოზრდილო, სიკეთისთვის მოსულო,
კარგად ვერ ვთქვი, რაც მინდოდა, მაპატიე ამიტომ,
ჩემო გენო, ჩემო სისხლო, ჩემო კარგო მამიკო!

„პატივი ეც დედასა და მამასა შენსა, რათა კეთილი გეყოს
და დღეგრძელი იყო ქვეყანასა ზედა“ - ნათქვამია უფლის 10
მცნებაში, ყველაზე დიდი საჩუქარი, რომელიც კაცობრიობი-
სათვის მოაქვს ადამიანს - ადამიანია, სწორედ ამაშია აზრი სი-
ცოცხლის სილამაზის და უკვდავებისა, რომლის სათავე არის
მშობელი დედა, რომლის უძვირფასესი სამკაული ლამაზად
გაზრდილი შვილებია, ადამიანები სხვადასხვა ენაზე ლაპარა-
კობენ, დედა კი ყველა ენაზე საუბრობს - არ მოშლოდეს დედა
სამშობლოს ამ ენაზე საუბარი.

დღეს შემოდგომა ზეიმობს

*(გუძღვნი ჩემი ყოფილი მოსწავლეების ხატია ქანტურიასა და
ლევან ჩხეიძის ნანატრ ვაჟიშვილს, რომელიც 2024 წლის 13
ოქტომბერს 2 წლის გახდა)*

დღეს შემოდგომა ზეიმობს,
რა კარგი დარი დგებაო,
დაბადებულა ხალისი,
სახლში სიცოცხლე ჩნდებაო.
დღეს შემოდგომა ზეიმობს,
ტოტებს ასკდება ხილია,
მზე შინ და გარეთ იფრქვევა,
დაბადებულა ილია.
დაბადებულა, ბიჭი მზე,
დაფრინავს რაშის დარადა,
შემოაფრქვია ღიმილი,
სულყველას გასახარადა,
მადლობა უფალს რომ გაჩნდი,
შენ მომავალი ილია,
ჩხეიძეების ოჯახში
ნანატრი ვაჟიშვილია.
ყურადღებით რომ უყურებს,
მულტფილმებსა და ვიდეოს,
მზეს ეუბნება შენ ჩადი,
მე უნდა ამოვიდეო.
დედმამას შენით ეხაროს,
გქონოდეს მუდამ ლხინია.
დაბადების დღეს გილოცავ,
ჩემო ლამაზო ილია.

12.X.2024წ.

ბაჭიას პოზიცია ილიასადმი

(ისევ ილიას)

მე ბაჭია ვარ ყურცქვიტა,
 მგელი სულ დამსდევს ფეხდაფეხ,
 ნამუსის ქუდი მახურავს,
 სიტყვას ვერაფრით ვერ გავტეხ.
 ილიას ოთახს ვამშვენებ,
 გავრბი მგელმა არ გამლახოს,
 ტელევიზორში მეც ვცეკვავ
 ილოსთან ერთად შალახოს.
 ჩემი სახელის თქმაშია,
 ბევრჯერ მოვუნყვე გამოცდა,
 ძალიან მიკვირს ჩემს სახელს,
 ამდენხანს რომ ვერ წარმოსთქვამს.
 რადგან ილია შეგარქვეს,
 არ უნდა დავრჩეთ მონებად.
 შენც მისებრ უნდა იწამო,
 მამულიც, სარწმუნოებაც,
 დღეს ინტერნეტით გავიგე,
 ორის ყოფილხარ შვილოსა,
 მგელი, ფისო და ბაჭია,
 დაბადების დღეს გილოცავს!

მინიატურები

მინიატურები

„ხორცის ღრეობის ჟამი მეფობს და არა სულის,
ქვეყანას ღუპავს პირველობის სენი ავსული,
გადის დღეები, ღამეები, აყალ-მაყალში,
პურის მაგივრად ჭანგა ხარობს პურის ყანაში.
„ძველრომაული ეგოიზმი“- გამეფდა დღესაც.
ან რას მოვიმკით, თუ სიკეთე არ დაგვითესავს.

* * *

ძაღლს რომ ძაღლური ცხოვრება შეენის,
ამას არ უნდა მიხვედრა ბრძენის,
კაცს-რომ კაცური ცხოვრება შეენის,
- ვაგლახ!, რომ ამას ვერ ხვდება ბევრი.

* * *

თვლემს ომის ღმერთი,
არ ძინავს ვეშაპს,
მზე- მთავარსარდალი,
სანუთროს გეშავს.

* * *

მთვარე ღრუბლების ტბაში წევს,
ცა მოქუფრული ხვნეშის,
და როგორც ჭირისუფალი,
ტირის წვიმების თქემით.

* * *

ამ ცხოვრებას, რომ გაუძლო,
უნდა გქონდეს ათი თავი,
როცა მორალს წაგიკითხავს,
თვით მორალის საკითხავი.

* * *

გული ხომ არ განუხებთ?
არა პირიქით მე განუხებ გულს.

* * *

მე ჩემებურად ვუმღერ ქვეყანას,
სხვას როგორც უნდა ისე იმღეროს,
მთავარი არის არ წახდე ისე,
რომ ქართველობა არ შეიფერო.

* * *

ოი, რა საწყენია
და რა გულსატკენია,
როცა ის გედავება,
ვისაც საქართველოსთვის
ფრჩხილიც არ ასტკენია.

* * *

ფიქრები მუმლივით შემომჯარვიან, ხან მკორტნიან, ხანაც
უთავბოლოდ ხარხარებენ და მაინც ფიქრია იგი. სულ სხვაა
ოცნება, -მეოცნებე კაცი, თუ ის ბოროტი არ არის და არ უნდა
სხვათა განადგურება, მუდამ სიკეთის კოშკებს აგებს ხოლმე.

* * *

ცხოვრებაში ყველაზე დიდი ფასი აქვს თავისუფლებას, მა-
გრამ არა აღვირახსნილს და ზნედაცემულს, რომელთა მიზა-
ნი მხოლოდ თავისუფალი ბოროტებაა.

* * *

ეს ცხოვრება სიზმარია, ტკბილ-მწარე სიზმარი, მხოლოდ
ერთი რამისგან განსხვავებით წლები, რომ მეტხანს გრძელ-
დება, მეტ-ნაკლები წლების შემდეგ სიზმარივით ქრება შენს
თვალწინ, სიზმრებივით ქრებიან საყვარელი ადამიანები,
რომლებიც გულში უსაშველო ტკივილს ტოვებენ.

* * *

ფული კაცს სჭირდება თავისი სინდისი რომ შეინახოს, თორემ უსინდისო კაცს, ფული არაფერში ჭირდება, სინდისიანი კაცი ფულს კარგ საქმეში მოიხმარს და სხვასაც მოახმარს, უსინდისო კაცი ფულს ბოროტად მოიხმარს, ან არამად დარჩება. ზოგჯერ ჩადებს მინის ქვეშ და ისე წავა ამქვეყნიდან, ფულის არსებობას არავის გააგებინებს, ასე რომ ფულს ორნაირი მომხმარებელი ყავს კარგი და ცუდი, ისე როგორც ქვეყნად არსებობენ კარგი და ცუდი ადამიანები.

* * *

თავი თვის ბოლოკისა კი არ უნდა იყოს, კაცმა მოსაკვნეტად რომ გამოიყენოს, ასე, რომ ერთმანეთს თავებსა კვნეტენ დაუნდობლად.

* * *

ცას კიბე რომ მიაბჯინოს მას შიშოცა აქვს, ბაბილონის გოდოლივით ამ კიბეზე ამსვლელი აზრები ისე ვით ენები არ აირევიან.

* * *

თავისუფლება კეთილთ ძალუძს მხოლოდ, თავისუფლება თუ ბოროტს და შლეგებს მიეცათ ნერონივით გადანვავენ მსოფლიოს, ხოლო თუ მანიაკებს - არცერთი ადამიანი ცოცხალი არ დარჩება. ასე, რომ ცივილიზებულ ქვეყანაში მაინც კანონის და ზნეობის ტყვეა ადამიანი. თუმცა ბევრი უზნეობა და უკანონობა დამკვიდრდა ქვეყნად.

* * *

ვერ გადიხდი დედის ამაგს,
ვერც ოქროთი, ვერცა ვერცხლით,
და ვერც იმით ხელის გულზე,
რომ შეინვა ერბო კვერცხი.

* * *

ყინულოვან ტრამალებში კოცონი მოჩანს, ყინვაში დარჩე-
ნილმა ადამიანმა იქ მისასვლელად და გასათბობად, ახალი
გზები უნდა ეძებოს, თორემ ძალიან შორ გზაზე სიარულში
შეიძლება გაიყინოს კიდეც. გმადლობ უფალო, ამ გზებს, რომ
მოკლე დროში მაპოვნინებ.

სტუმრად ოტია იოსელიანთან

2004 წელი იდგა, საოცრად ლამაზი დღე იყო, 11 აპრილი-აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული. „დილა ნისლით დაყურსული“, მერე კი მზით გაბრწყინებული, ქარული სიტყვის დიდოსტატის მშობლიურ სოფელში უნდა ვწვეოდით საქართველოს მწერალთა კავშირის ფოთის ლიტერატურული განყოფილების და აღმანახ „ორნატის“ წევრები. მიკროავტობუსი წყალტუბოსაკენ მიგვაქროლებდა. ისევ გალაკტიონი, ისევ ლადოს პოეზია და ქართული მელოდიები გვათრობდა. სიმღერით ჩავიარეთ, ატმის ხესავით აფეთქებული“, ლამაზი სოფლები, ყველგან გაზაფხულის მომაჯადოებელი სურნელები ტრიალებდა. ავტობუსი მინდვრის ყვავილებით მოხატულ ფერდობზე შეჩერდა.

სოფელი გვიშთბიძგო, ოტია იოსელიანის ზღაპრული კარ-მიდამო... ცნობისმოყვარე თვალი პირველ რიგში ბატონ ოტიას ხელის ნაფერებ ხეხილის ბაღზე შევაჩერეთ. თვალისმომჭრელად ყვაოდა ხეხილი. ხეებს შუა ფუტკრის სკები იდგა, ძილფხიზლობდა სკათა დედოფალი, ნაირყვავილთა დასალაშქრად ემზადებოდა.

„აპრილს შუკრავს იები კონად,
ფუტკარი სკაში გოლეულს ახვევს,
ყველა სულდგმული გაუხდა მონა,
ამ გაზაფხულის დაგებულ მახეს“.

ჩემი ლექსის ბნკარები შემომაშველა ერთერთმა ორნატელმა ღიმილით შემოგვეგება მასპინძელი. და როგორც მენინამძღვრე ეზოში შეგვიძღვა. ჩვენს თვალთა წინაშე მთელი სიდიადით წარსდგა ორსართულიანი არქიტექტურული ანსამბლი, ქართული ორნამენტებით დამშვენებული აივნით, კონუსისებური სახურავი, თითქოს ცას მიბჯენოდა...

ნათელ ვესტიბიულში შევედით, ირგვლივ მყუდროება და სისუფთავე უფლობდა... დაღლილობა დაგვაგინწყდა, გუნე-

ბა-განწყობილება გაგვიხალისდა და ოთახის ცენტრში, ბუხ-
ართან ახლოს მოვკალათდით, თუმცა ბუხარში ცეცხლი არ
გიზგიზებდა, იმ დღეს ძალიან ცხელოდა.-რა საოცარი კაცია,
- გავიფიქრე ჩემთვის: ბუხარიც ხომ მისი ნახელავია, ხუროც
ყოფილა, ყანის მუშაც, მებუხრეც, სოფელშიც რამდენი ახალი
სახლი აუშენებია, ნეტავ როდის რჩება დრო კალმისათვის
რომ მოიცალოს? ქართული სულით ამაღლებული ქმნილება-
ნი დაამარგალიტოს, ვენახი ახაროს და სტუმარს თავისი ხე-
ლით დაწურული ნაჟური თმასპინძლოს?! ღმერთო დიდებუ-
ლო! უმრავლეს მამულს ასეთი შვილები.

ქართული კერძებით დამშვენებულ სუფრას, „საფიქრალ-
საამბობად“ მივუსხედით, მოვუბოდიშე და ცხვრის ფორმ-
ის ყალიბში გამომცხვარი ლამაზბაბთიანი, „ოქროს ვერძი“
მივართვი მასპინძელს, ჩვენ ფაზისიდან მოვდივართ, ვერძი
ბერძნებს ოცნებით მოვსტაცეთ და სიტყვის დიდოსტატს მოგ-
ართვით მეთქი, თან ვაჟა ეგრისელის ენით დავსძინე, „ლეგ-
ენდის ტოტზე ჰკიდია მზე-ოქროს სანმისი... არ ჩანს აიეთ, მე
მედეას ღალატს არ ვეძებ, რადგან ზღვისკარად ისევ მიდგას
იმედის კოშკი.- იმედი ნუ მოგიშალოთ ღმერთმაო... გვითხრა,
- ამას დასაჭრელად ვინ გაიმეტებსო, ნახელავი შემიქო და აღ-
დგომის ბრწყინვალე დღესასწაული მოგვილოცა, ქრისტე აღ-
სდგა! ჭეშმარიტად ქართველნო! ჭექდა ბატონ ოტიას მგზნე-
ბარე ხმა. ფოთელმა მხატვარმა რევაზ გიორგაძემ მწერალს
მის მიერვე შექმნილი ფერწერული ტილო, „მწერალი ოტია
იოსელიანი“ მიართვა. საჩუქარმა მწერალი საოცრად გაახარა
და მაშინვე მიუჩინეს ადგილი და კედელმაც სულ სხვა ელფ-
ერი შეიძინა., ოქროს ვერძმა“ სვანური ნოველები მომაგონა:
„შენი სისუსტის ცოდნა და მასთან შერიგებული ბრძოლაა
გამარჯვება. საკუთარ თავზე გამარჯვება თუ შეგიძლია ვე-
რავითარი მტერი ვერ დაგამარცხებს!“

ალმანახი- „ორნატი“ ნამდვილად მისასალმებელი ნამონ-
ყებაა, - დასძინა მან, სწორედ ქართული მწერლობა და ქართუ-

ლი კულტურაა ერის გადარჩენის საფუძველი, აღმანახი ცეცხლის ქურაში უნდა გამოიწეროს, სხვანაირად ვერ იქნება.

ოტიას ბევრ ნაწარმოებს ვიცნობ, სცენაზეც მინახავს, მაგრამ, „მეწინავე“ მაინც ყველაზე შთამბეჭდავია, რამე თუ იგი თავისუფლებისაკენ ლტოლვაა და არამარტო ლტოლვა, ჯიშისა და ჯილაგის, მისი ნიშანთვისებების შენარჩუნებისაკენ მოწოდებაა. „სხვანაირად ის სხვა იქნება და არა ის, რაც უნდა იყოს“, ქართულ სიტყვასთან შერკინებული მწერალი შესანიშნავად აღწერს ჯიხვთა საუფლოს, ჯიხვი ხომ ენდემური ცხოველია, იგი მხოლოდ საქართველოს მთათა ქარაფებში გვხვდება, კლდის ქიმზე უთენდება დილა, თავისუფლებისადმი სიყვარულით გამოირჩევა, რასაც შენი არ ქვია, მის აქ ყოფნას არყოფნა ჯობია. თუ გვარ-სახელი გაქვს, სხვისი გვარითა და სახელით რად უნდა გიხმონ?! ის რაც გქვია მას ეძახიან, თავისია, პატრონია, და სახელდებით იცნობენ! ჯიხვებს საჯიხვეების იქეთ არ ეცხოვრებათ, რადგან ამ მწვერვალების მშვენიერებას ციცაბოკლდის ქიმებზე დაეძებს მოყვრისა და მტრის თვალი.

ჯიხვები თუ საჯიხვეებში არ იქნებიან, მაშინ დედამიწაზეც არ იქნებიან რა ჭეშმარიტებაა! ამის თქმა მხოლოდ ერისკაცს შეუძლია. „ორნატელები: დიდხანს მსჯელობდნენ აღმანახის შუქ-ჩრდილებზე, ოტია ჩვეული იუმორით გვერთვებოდა კამათში.ჩვენს წინ იდგა ქართველი ბრძენკაცი, ყალიონის კვამლში გახვეული დიდოსტატი ქართული სიტყვისა, ხვალინდელ დღეზე დაფიქრებული და მომავლის განმჭვრეტელი... თხისგან ჯიხვს ვერავინ შექმნის -ამბობდა ის. მაგრამ ჯიხვის თხად გადაქცევა იოლია. საკმარისია ფარებსა და წველას შეაჩვიო, ჯოგი არვედ გადაიქცევა. ჩვენდა სამწუხაროდ, სულიერ ფასეულობებზე მეტად ახლა მატერიალური დომინირებს. ჰაი, ჰაი, რომ ასეა, დოლარებზე და ნარკოტიკებზე გაყიდულო მამულო! ქვეყანა ისაა, „სადაც

გაგეძლება, და ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ჩასაფრებული სიკვდილი არ გემუქრება“, ჯიხვის ენით ამბობს მწერალი - თუ მოვინდომებთ, შეუძლებელს შევძლებთ, ურთიერთ მხარში ამოდგომა და სიყვარული გვიშველის მხოლოდ. და ჩვენ ხომ ის ერივართ, არწივებივით ცის კაბადონზე რომ კრავს ირაოს. დიდხანს იცოცხლეთ ბატონო ოტია, ისევ თქვენისთსანა მენინავეები იხსნის დღეს შეჭირვებულ საქართველოს, შეგვინარჩუნებს მამა-პაპათაგან მიღებულ ეროვნულ ტრადიციებს, რითაც ასე მდიდარია ჩვენი მწერლობა და ჩვენი კულტურა.

ლექსის სტრიქონში გვირილავს ახვევ

(გუძღვნი რონა ბუბუტიშვილს)

ცისკარივით შენ უხდები ფაზისს,
 კარგად იცი პოეზიის ფასი,
 გულით დაგაქვს სიყვარული მოყვრის,
 გზიბლავს ლექსი, „ვეფხისტა და მოყმის“
 ტრადიციით შენ უხდები სხვა ჟამს:
 გალაკტიონს, აკაკის და ვაჟას,
 უფლება გაქვს საუბრობდე მშვიდად,
 რომ ჩაგთვალონ შოთას შვილთაშვილად.
 შენში მხოლოდ უსათნოესს ვხედავ,
 როგორ გიყვარს და აღმერთებ დედას,
 პოეტი ხარ და როგორი თანაც,
 ყავდეს ყველას შვილი შენისთანა.
 ყველას მოსავ, ეფერები დიდად,
 ნუთუ შენ სულ არაფერი გინდა?
 საფიცარი დედიკო ხარ, ბებოც,
 იმიტომ გყავს შვილი სანაქებო.
 საიმედო დაიკო ხარ ძმების,
 საქმით გარჯილს ყველას ენატრები,
 სულ მამულზე ფიქრობ რაც დრო გადის,
 გემატება ტკივილი და დარდი.
 შენს ეზოში მაფშალია გალობს,
 ფიქრი გიპყრობს, უღალატო ქალო.
 ლექსის სტრიქონს გვირილებში ახვევ,
 მზით გიბრწყინავს ეს ლამაზი სახე.
 „შემოდგომის ფერი დაჰკრავს ფოთლებს“,
 მაგრამ უძლებ დარდებსა და შფოთვებს,
 შენს ლექსებში იმედები ვპოვე,

იმედები არ მოგშლოდეს პოეტს.
შენი რწმენის ერთგული ხარ რონა,
არ ყოფილხარ არავისი მონა,
ღვთის რწმენა და სიყვარული გახლავს,
პოეზიის პარნასზე ხარ ახლა.
ცისკარივით რომ უხდები ფაზისს,
კარგად იცი პოეზიის ფასი,
გულით დაგაქვს სიყვარული მოყვრის,
გხიბლავს ლექსი, „ვეფხისტა და მოყმის“.
სიყვარული გიღვეს გზად და ხიდად,
გელოდები ნუ აყოვნებ დიდხანს.
მენატრები და მერედა როგორ,
გკოცნი ჩემო, თვალხატულა გოგო.

როგორ დაიჯერეთ ჩემი დაბერება

წლები სწრაფად გარბის,
წლები მისას შვება.
ქალი მაინც სხვაა, ქალი ქალად რჩება,
როგორ დაიჯერეთ, როგორ დაიჯერეთ,
როგორ დაიჯერეთ ჩემი დაბერება.
ბრუნავს დედამინა, ან კი რა იქნება,
როგორ შეიძლება მისი გაჩერება,
როგორ დაიჯერეთ, როგორ დაიჯერეთ,
როგორ დაიჯერეთ ჩემი დაბერება.

25.X.2018წ.

მე ისეთ ქართველს ვინამე

ერეკლეს ღალატს ვინც დაიჯერებს,
 არის ნათქვამი ყალბად,
 კაცს ღამეშიაც ხმალზე ეძინა,
 ფარი ეხურა საბნად,
 ხმალთა ქნევაში გაცვითა,
 ჯანი და ჩოხის კალთა,
 მე ახლა უფრო ვიჯერებ,
 მემატიანის ნათქვამს.
 ვერც იმ კაცს ველარ მოვუსმენ,
 ვინც ნამდვილ წარსულს კარგავს,
 წინაპრებს როცა გალანძღავს,
 თამარს რომ ჩათვლის კახპად.
 დღესაც მხოლოდ მას ვინამე,
 ვინც მტრებს მიაგებს ლახვარს,
 დავითს, თამარს, თუ ფარნავაზს,
 წინ წაიძღვარებს ლამპრად,
 წინაპართ კვალზე რომ ივლის,
 არ დაივინყებს წარსულს,
 მამულის სადარაჯოზე,
 არ დახრის დროშას ქართულს.
 მე ასეთ ქართველს ვინამე,
 ვინც დადის ქართულ მიწაზე.

ნუ გინდა გეპრი სახრავი

მოსვლა არავის უკითხავს, წასვლას ვინ შეგეკითხება,
ვიდრე არსებობ ამქვეყნად ღმერთს უნდა უთხრა დიდება,
ნუ გინდა ბევრი სახრავი და ბევრი ავლადიდება,
მოეშვიტ უკეთურობას, ერთურობის გადაკიდებას.
რა კარგს მოგიტანს ნეტავი, სხვისი დედ-მამის გინება,
სხვაც დააფასე თუ ხედავ მამულისთვის რომ ინთება,
იყავი ქვეყნის ერთგული, საქმის ნუ მოგერიდება,
თუ გაუჭირდა შენს მამულს დაუდექ გზად და ხიდებად.
აქ სასახლეებს ნუ ნატრობ - სიმდიდრეს, ავლა-დიდებას,
იმქვეყნად ქოხი ინატრე, ყოფნა არ გაგიჭირდება,
ამ წუთისოფლის სტუმრობას დიდი ხანი არ ჭირდება,
მაგრამ გრძელდება სიცოცხლე, სამყარო ისევ იზრდება,
მადლობას გნირავ უფალო! დიდება შენდა დიდება!

სისულელეა სევდა და ფიქრი

დრო ისე მიქრის,
ბოლო არ უჩანს,
ეზოში თეთრად
ფეთქავს ალუჩა.
ხან ღრუბელია,
ხანაც იდარა,
ეზოში სადღაც
კვნესის გიტარა.
დრო არ ჩერდება
და ისე მიქრის
სისულელეა სევდა და ფიქრი

მეგობრები და ჯიქები

ბედნიერი ხარო როცა უყვარხართ!

როცა გოეთეს ჰკითხეს, როდის ხარ ბედნიერი, როცა პატივს გცემენ, როცა გალიარებენ, თუ როცა უყვარხართ, როცა უყვარხართ, - იყო პასუხი.

დიახ ეს სიყვარული დიდი ხანია მოიპოვეთ ქალბატონო ლუიზა იმ თვალხატულა გოგო-ბიჭებისა, რომელთაც მოსწავლე-ახალგაზრდობა ჰქვია,

„სწავლობ არა სკოლისათვის, არამედ ცხოვრებისათვის“- ეს გამონათქვამი წითელი ზოლივით გასდევს, თქვენს შემოქმედებით პედაგოგიურ საქმიანობას. რამდენჯერ გითქვამთ: ერთი დღეც არ შემიძლია გავძლო მოსწავლეების ჟრიამულის გარეშე. თქვენი არ ემინიათ, არამედ უყვარხართ თქვენი მაღალი პროფესიონალიზმისა და ჰუმანიზმის გამო. თქვენ ხომ არასოდეს გიღალატიათ მოქალაქეობრივი, ზნეობრივი და პედაგოგიური სინდისისადმი, ხართ მომთხოვნი და პრინციპული საკუთარი საქმისადმი, არასოდეს მოგწონდათ ავტორიტარული რეჟიმი, მიგაჩნდათ რომ მოსწავლეებთან უნდა ითანამშრომლო, და არა შიშის ზარს სცემდეთ მათ, რადგან ფილოსოფოსთა თქმისა არ იყოს - „ვერ შეიყვარებ ვერც იმას, ვისიც გეშინია, და ვერც იმას-ვისაც შენი ეშინია“). ბავშვი ლაღად და თავისუფლად უნდა აზროვნებდეს. არავის სჭირდება თვალეზიანება, ენაჩაგდებული და გამოლეჩილი ბავშვები. გიყვარდეთ ბუნება და ადამიანები, გაუფრთხილდით მათ, რადგან ბუნებაში ვცოცხლობთ და ბუნების შვილები ვართ, ვიყოთ სამართლიანები და კაცთმოყვარენი, გვტკიოდეს მამული და ვიყოთ მისი ერთგული

დამცველი- აი, რა არის თქვენი ცხოვრების კრედო, ამის დასტური, ხომ სკოლაში თქვენს მიერ ჩატარებული არაერთი სასკოლო თუ საქალაქო შემეცნებითი ხასიათის ღონისძიებებია:

„ტყე შეუნახეშვილებსა“; „შავი ზღვის ეკოლოგიური პრობლემები“; „ხილთა ქება“; „დავიცვათ ცა და მიწა“; გენეტიკა და თანამედროვეობა“; „დავიცვათ ცა და მიწა ათასგვარი დაბინძურებისაგან“; „გლობალური დათბობის კატასტროფული შედეგები და მისი უარყოფითი გავლენა ორგანიზმზე“; „სილამაზე, ჯანმრთელობა და ემოციები“.

გაკვეთილზე ჩატარებული სხვადასხვა ინტელექტუალური ვიქტორინები (მუშაობოს ასეთი მეთოდიკა საქმეში ჩაუხედავ ზოგიერთ მუშაკს შეიძლება ხმაურადაც კი მოეჩვენოს“. ღვთის მოშიშს, მოსიყვარულე მართლმადიდებელს, არაერთხელ მიგიღიათ აქტიური მონაწილეობა ფოთის საკათედრო ტაძრის სარესტავრაციო აღდგენითი სამუშაოებში, რაც არაერთხელ გაგიშუქებიათ პრესის ფურცლებზე - რუბრიკით „თუ ქალაქს ღმერთი არ იცავს, ამაოდ ფხიზლობენ გუმბანი.“ ღვთის შეწევნით უწმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის ლოცვა კურთხევით, მეუფე გრიგოლის ინიციატივით ხალხის გულწრფელად შემოწირული თანხებით დასრულდა საკათედრო ტაძრის აღდგენითი სამუშაოები და ამ კეთილ საქმეში თქვენი მცირედი ღვაწლიც არის, ერთი აგური თქვენც გაქვთ დადებული.

ყველას კარგად მოგვეხსენება, თუ რა ადგილი უკავია პოეზიას თქვენს ცხოვრებაში. ხართ არაერთი ლექსისა და მოთხრობის ავტორი, რომელიც ჯეროვნად იქნა შეფასებული ისეთი ცნობილი პიროვნებების მიერ, როგორებიც არიან გამოჩენილი მწერალი და პუბლიცისტი, გურამ ოდიშარია, მწერალი და ჟურნალისტი ნოდარ ტაბიძე, ფაზისის აკადემიის პრეზიდენტი, ეკონომიკის დოქტორი ნუგზარ ნადარა-

ია, პროფესორი, აღმანახ „რაინდის“ რედაქტორი, კინოთმცოდნე გოგი დოლიძე, და რაც მთავარია თქვენი საყვარელი კოლეგები და ახალგაზრდობა.

„მელანი ჯერ არ გამთეთრებია

და არც რითმებში ვამჩნევ ჭაღარას“, - ამბობთ ხოლმე ხუმრობით. ჭაღარა და წლები არაფერია, თუ იგი შემოქმედების სიუხვით არის დათოვლილი.

ამ პატარა მილოცვაში ყველა ღირსებას ვერ ჩაატევ, მთავარი ისაა, რომ დღესაც მხნედ დადიხართ კოლხურ მიწაზე და თავდადებულად ემსახურებით იმ მეტად საპატიო საქმეს, რასაც მოსწავლე-ახალგაზრდობის სწავლა -აღზრდა ჰქვია.

გისურვებთ დღეგრძელობას, ჯანის სიმრთლეს, ბედნიერ დღეთა სიმრავლეს, ღვთის წყალობა არ მოგკლებოდეთ. ვიმედოვნებთ არაერთხელ გაგვახარებთ თქვენი შემოქმედებით და პოეზიით. გფარავდეთ ღმერთი. ამინ!

სკოლის მეგობრები ლეილა კაკულია, ვანო ნარმანია.

15.6.20213 წ.

შეხვედრა მკითხველთან

დღეს უდიდესი სიყვარულითა და მოკრძალებით მოვედი, რამეთუ ამ დარბაზში ჩემი სისხლი სისხლთაგანი და ხორცი ხორცთაგანი მეგულებით, მოვედი რათა მოგეფეროთ და უპირველეს ყოვლისა მადლობა გადაგიხადოთ იმისთვის, რომ კიდევ ერთხელ მაგრძნობინეთ ქართული სიტყვის მადლი და მომანიჭეთ სიხარული ქართული ნიჭის უკვდავებისა. ქალბატონო ლუიზა, თქვენ ქართული სიტყვის მადლი გაქვთ უხილავი მწვერვალებისაკენ, სამშობლო გამხდარა თქვენი პოეზიის შთაგონების წყარო. თქვენებურმა სიმღერამ სამშობლოსადმი, მართლაც რომ მომხიბლა:

„მე ჩემებურად ვუმღერ ქვეყანას,
სხვას როგორც უნდა ისე იმღეროს,
მთავარი არის არ წახდე ისე,
რომ ქართველობა არ შეიფერო.“

სამშობლოსადმი თქვენმა გალობამ მაგრძნობინა ბუნების უკვდავება, წარმომიდგენია როგორ გიყვართ გათენება და გახარებთ მზის ამოსვლა. ეთაყვანებით სამშობლოს და მისი სიყვარული, დიდების სურვილი არ გასვენებთ:

„სისხლი გინდა ქართლო ჩემო,
გულზე დაგეპკურები,
თვალნი გინდა?
შენი იყოს ცრემლით დანაპკურები.
მე ყელამდე ჩაფლული ვარ,
შენი მტკივა იარა,
გული გინდა? აჰა ისიც,
შენი იყოს მთლიანად“.

ძვირფასო ქალბატონო, მართლაც რომ შეგფერით ქართველობა, გიყურებთ და გული სიამაყით მევსება, თქვენ მზესავით თბილი და მთვარესავით სავსე ხართ. თქვენ ის ადამიანი

ხართ, რომელსაც შეუძლია მზის სხივებით ნაშალოს ნაღვე-
ლი, შეეჯიბროს სიყვარულში მზენვლებს, დაათროს იეზივით
გაზაფხული და სხვანაირად გენვიოთ წელიწადის ყველა დრო:

„ლექსმა უნდა ველები და
ბილიკები გაგატაროს,
და მოხეტეილ გრიგალივით,
ძვლებში უნდა გაგატანოს“.

მართლაც რომ გრიგალივით შემოიჭრა თითოეული სიტყ-
ვა ჩემში, მართლაც ჩიტებივით უგალობენ საქართველოს,
თითქოს ახლა შევამჩნიე ნაკადულის საუბარი, თვალჭუჭუ-
ნა გაზაფხული, ტყემლის ქათქათა ფანტელები, თვალცრემ-
ლიანი აპრილი, ატმისგან ანთებული კოცონი და ყველა
სულდგმული მონაა - გაზაფხულის მახეში გაბმული და ახლა
ვხვდები რად გამოთქვით:

„არ გაოცდე სხვაზე მეტად, იგრძნო ჰანგი
მერცხლების და მზენვლების გათანგული.
ქალი ვარ და სხვანაირად მოდის ჩემში,
ეს კრიალა ვარდისფერი გაზაფხული“.

ძლიერმა სიყვარულმა ვერ შეძლო ჩატეულიყო პანანინა
გულის ჩარჩოში და მოითხოვეთ თასი, შესვით, მაგრამ ვერ
დაგათროთ ვაზის ნაჭურმა:

„ეს გაუმარჯოს ყველა შფოთსა და ყველა დარდიმანდს,
ვისაც ამქვეყნად გული ერჩის, ვისაც დარდი კლავს,
თავისი ქვეყნის, მერე ქალის, მერე ბახუსის,
ვისაც კაცურად უძგერს გული და აქვს ნამუსი.
ეს გაუმარჯოს ყველა ქართველს და ყველა კაი კაცს,
ვინც ვაზის ნაჭურს შეირგებს და ტკივილს აიტანს“.

თქვენ არ გეყოთ სასმისი, და ხელში აიღეთ კალამი, რათა
მოფერებოდით ყველას და ყოველივეს, გსურდათ თქვენი სი-
ტყვა ყოფილიყო სახსოვარი, თქვენ ის ქალი ხართ, რომელმაც
იჭაშნიკა ტკივილი, სევდა, და უიმედობაც, მაგრამ შეძელით

აგეგოთ ტაძარი და ყოველივე დამთრგუნველი მოიტყორცნეთ შორს, - მთებს მიღმა:

„მე ვიჭაშნიკე ტკივილიც, სევდაც,
მაგრამ იმედებს ვუგებდი ტაძარს.

უიმედობა მოსული ჩემთან,
შორს, შორს, გავტყორცნე მთებს მიღმა სადღაც“.

მაგრამ ამაში თითქოს არაფერია გასაოცარი, თქვენი პროფესიიდან გამომდინარე, თქვენ ხომ უამრავი თაობის აღმზრდელი ხართ. მჯერა რომ თქვენს მიერ აღზრდილი თაობები დიდი სიყვარულით კითხულობენ თქვენს თითოეულ სიტყვას და თვალნინ წარმოდგებით როგორც მეგზური თავიანთი ცხოვრებისა ბავშვების აღზრდასა და მზრუნველობაში. ალბათ ვერც კი შეამჩნიეთ თმებში შეპარული ჭაღარა, მაგრამ გრძნობთ წლების სიძლიერეს და ამბობთ:

ზღაპრულ რაშით მიქრის დრო და
ველარავინ ამუხრუჭებს,
ეს საათი ჩვენს ჯინაზე,
ჩიტებივით კენკავს ნუთებს.

ქალბატონო ლუიზა, მინდა გითხრათ თქვენ პირნათლად იომეთ ცხოვრების ასპარეზზე, და მჯერა, რომ ცხოვრების რთულ ომში, გამარჯვების მოსაპოვებლად კიდეც ბევრს გაამხნევებთ და გაუძღვებით წინ მერმისისაკენ. მინდა ჩემი სტატია თქვენეული სიტყვებით დავამთავრო და ხმამაღლა წარმოვთქვა:

„გთხოვთ ნუ ჩამითვლით ტრაბახად,
თუ კი ხმამაღლა ვიტყვი,
ვარ ფრთაგაშლილი ღაღლა და
მაქვს სიყვარულის ნიჭი“.

ღმერთმა ნუ მოგიშალოთ ეს ნიჭი და სულ სიყვარულით გეცლოთ სიკეთის კეთების გზაზე.

ლია ჯღამაია

ფოთის I საჯარო სკოლის ინგლისურის მასწავლებელი
18.1.2003 წ.

ამ წიგნის ავტორი

ქალბატონი ლუიზა ჩხეტია-ზაქარაია გავიცანი ფოთში მე-5 საჯარო სკოლაში, სადაც მორიგი ტური ჩავატარეთ ჩვენი ყოველთვიური მოსწავლეთა რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენციისა. ამ სკოლის მოსწავლეებმა, სადაც ქალბატონი ლუიზა ასწავლის ნამდვილი ფურორი მოახდინეს თავიანთი განსწავლულობით და მამულიშვილური შემართებით, გულთბილი წარწერით გვაჩუქა ავტორმა ეს წიგნი, რომელსაც სიამაყით წარვუდგენთ ჩვენს მკითხველს და მის წინასიტყვაობასაც.

გოგი დოლიძე

კინომცოდნე, პროფესორი, სრულიად საქართველოს ჩოხოსან რაინდთა დასის თავმჯდომარე და აღმანახ „რაინდის“ რედაქტორი.

როდესაც ქალბატონ ლუიზას ლექსებს გავეცანი პირველად აი ეს ლექსი მომხვდა: დრო ისე მიქრის, ბოლო არ უჩანს, ეზოში თეთრად ფეთქავს ალუჩა, ხან ღრუბელია, ხანაც იდარა, ეზოში სადღაც კვნესის გიტარა, დრო არ ჩერდება და ისე მიქრის, სისულელეა სევდა და ფიქრი“. კლასიკური პოეტური განწყობილების ლექსი. ლამის ზეპირად დამამახსოვრდა. წარმომავლობა ჟამის, სევდა მარადიული ეფემერული მუსიკა... გალაკტიონი... ფრანსუა ვიიონი („სად არის თოვლი შარმანინდელი“), მოკლედ უამრავი ასოციაცია აღმიძრა ამ პატარა ლექსმა.

ლუიზა ჩხეტია ზღვისპირელი ქალბატონია და მეც, როგორც ზღვისპირელს, ყოველთვის მახარებს შეხვედრა ზღვის სიდიადითა და მშვენიებით ნაკარნახევ ლექსებთან, განსაკუთრებით იმ ადამიანების მოგონებაც მესიამოვნა, რომელიც შავიზღვისპირეთის ულამაზესი ქალაქის, ფოთოს კოლორიტული სამყაროს ნაწილი იყვნენ. (მახსენდება ლექსი ფოთელ ექიმზე მისი ლექსები მრავალფეროვანია, ავტორს აქვს შინაგანი რიტმის ფაქიზი შეგრძნება. ამ წიგნში წარმოდგენილი ნაწარმოების ავტორი ჩემი უახლოესი მეგობრის, ბატონ თემურ ზაქარაიას დედა გახლავთ, დედა-შვილი ძველი აფხაზური არისტოკრატიული გვარის ემხვარების წარმომადგენელი, შთამომავლები არიან, მოხიბლული ვარ მათი საოცრად ნატიფი ურთიერთობით, თუმცა სხვანაირად ვერც კი წარმომიდგენია მთელი მისი ულამაზესი შემოქმედება მათი უნაზესი სიტბოთი და შუქითაა დამუხტული.

გურამ ოდიშარია,

*მწერალი - საქართველოს სახელმწიფო
პრემიის ლაურეატი*

* * *

ლუიზა ჩხეტიას ადრეული სიყმაწვილიდან ვიცნობდი, ჩემზე რამდენიმე წლით უმცროსია, ზაფხულობით ხშირად ჩავდიოდი ჩემს დედასთან, ფოთში, ულამაზესი სანაოსნო მდინარის კაპარჭინის პირას - ვეება ჭადრების ჩრდილში ტოლ-ამხანაგებთან, ნათესაებებთან საამოდ ვატარებდი დროს, ნავშიაჯ ბევრჯერ ვმჯდარვარ, პალისტომის ლაღად გაშლილ ტბასაც მივდგომივარ და თაკარა მზეში გვიბანავია. ახლობლებიდან თითო ოროლა ღაა ცოცხალი და სინანულით ვიგონებთ ხოლმე გარდასულს.

ჩხეტიები ბებიაჩემის მთელი უბნის სათაყვანებელი პიროვნების, ლიზა მასხულისა გვერდით ცხოვრობდნენ და მათ ოჯახთან კეთილმეზობლური ურთიერთობა ჰქონდათ. ჩემი ბაბუა, აპოლონ იმნაძე, ადრე ხე-ტყის ქარხნის მეპატრონე, - მთელ ფოთში ცნობილი მეცენატი ნიკო ნიკოლაძის მეგობარი იყო, არაფრის გამო ბოლშევიკებმა 1937 წელს დააპატიმრეს, გადაასახლეს და შორეულ ყარაგანდაში დაიღუპა. კარგად მახსოვს ლუიზას დედა, იშვიათი ბუნებისა და სასიამოვნო გარეგნობის ადამიანი. შთამომავლობით აფხაზი, სისხლითა და შეგნებით ქართველი მანდილოსანი ლუბა ემხვარი. ვინაც შვილები საქართველოს უსაზღვრო სიყვარულით აღზარდა და ვერ წარმოედგინა აფხაზეთის ჩვენი სამშობლოდან მოწყვეტა, გაუცხოება.

ლუიზა ჩხეტია დღემდე პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწევა და მშობლიურ ქალაქში ერთ-ერთი საუკეთესო მასწავლებლად ითვლება. ჩემთვის განსაკუთრებით სასიხარულოა, რომ იგი, სიტყვის ერთგული მსახურია, ჩვენი პოეზიის ტრადიციული გზის თავდაჯერებული მიმდევარი, რაც მისი ლექსებიდან კარგად ჩანს. გასულ წელს ქალაქ ფოთში გამოსცა მოზრდილი კრებული, „დროის ძახილი“, რომელიც მიძღვნილია

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უნმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორისადმი, სურვილი გამიჩინა, „ლიტერატურული საქართველოს“ მკითხველები გაეცნონ ლუიზა ჩხეტიას ლექსებს, კოლხური ჰანგების სილბო და მელოდიურობა რომ დაჰყვება.

ემზარ კვიტაიშვილი.

საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი, პოეტი,
პროზაიკოსი, პუბლიცისტი.

17.II.2017წ.

* * *

პირველი და უმთავრესი ღირსება, რითაც ლიზა ჩხე-
ტია-ზაქარიას პოეზია გამოირჩევა, ეს არის გულწრფელი,
სანაღდე და განცდის მაღალი პოეტური ოსტატობის გამოხ-
ატვა, თავი და თავი ეს არის, რომ სამყაროს აღქმა მაღალი ოს-
ტატობით და ორიგინალურად ხდება. ამ ლექსების წამკითხ-
ველი, არამხოლოდ იგრძნობს კოლხურ სამყაროს, არამედ
სერიოზულად და მძაფრად განეწყობა სინამდვილისადმი.

დიახ, უნდა გვხიზლავდეს და უნდა ვესაფეხუროთ ასეთ
პოეზიას, ვესაფეხუროთ სიკეთეს, სიცოცხლეს, სიყვარულს
და საქართველოს.

ნოდარ ტაბიძე

საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი-პროფესორი.
ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის აკადემიკოსი.

ვაჟა ფშაველას, ნიკო ნიკოლაძის,
გალაკტიონის პრემიის ლაურეატი.

16.VII.2016წ.

ქალბატონი ლუიზა, ლუიზა მასწავლებელი - ეს სიტყვები ახლობელი და მისაღებია ჩემთვის. წლების განმავლობაში გვერდი-გვერდ ყოფნამ დაგვაახლოვა ერთმანეთს, ისე, რომ ერთმანეთის სიხარულისა თუ დარდის თანაზიარი გაგვხადა, იგი ჩემი უფროსი მეგობარია, რომლის სიტბოსა და თანაგრძნობას ვგრძნობ ყველგან და ყოველთვის.

ქალბატონი ლუიზა ბიოლოგიის მასწავლებელია, წლების განმავლობაში ასწავლის ამ საგანს, იგი პროფესიონალია, გვახსოვს მის მიერ ჩატარებული გაკვეთილები და ღონისძიებები, რომლებიც გამოირჩეოდნენ მრავალფეროვნებითა და ახლებური მიდგომებით. იგი აქტიურად მონაწილეობს სასკოლო ცხოვრებაში. თანამშრომლობს მასწავლებლებთან, მოსწავლეებთან, გამოირჩევა განსაკუთრებული ნიჭით, პოეზიისადმი არამარტო სიყვარულით, არამედ თავადაც ქმნის პოეტურ თუ პროზაულ ნაწარმოებებს. გამოცემული აქვს საკუთარი ლექსების არაერთი კრებული, აქტიურად მონაწილეობს ქალაქის ცხოვრებაში, არის საქალაქო ღონისძიებების მონაწილე. მრავალი კონკურსის გამარჯვებული. სკოლაში მუშაობასთან ერთად ქალაქის კულტურულ ცხოვრებაში მონაწილეობას დიდ დროს უთმობს. ესწრება შეხვედრებს ქალაქის სტუმრებთან-პოლიტიკოსებთან, კულტურის, ხელოვნების მოღვაწეებთან, შეაქვს თავისი მოკრძალებული წვლილი ქალაქის ცხოვრებაში. არის ილია მეორესთან ჩატარებული შეხვედრების ერთ-ერთი აქტიური მონაწილე. მან ღირსეულად დაიმსახურა ფაზისის აკადემიის საპატიო წევრის წოდება. არის ფოთის საპატიო მოქალაქე. ფუსფუსა, ენერგიული, აქტიური, სკოლისა და ქალაქის მაჯისცემას მი-

ყურადებული, ყველა სიახლისთვის ფეხისამწყოები, სხვისი დარდისა და სიხარულის თანამგრძნობი და გამზიარებელი. მკითხველთა სულის საღბუნად ქცეული-ასეთია ჩვენი ლუი-ზა მასნავლებელი.

რუსიკო ალექსანდრია

ფოთის მე-5 საჯარო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი.

18.VII.2016წ.

ასე ქაღიან რომ არ მიყვარდეთ ამის თქმას როგორ გაგიბედავდით

დღეს ჩემი წიგნის წარდგენა კი არ არის, იგი პაემანია ქართულ სიტყვასთან, ქართულ ლექსთან. ლექსი, - „ვეფხისა და მოყმისა“ სიყვარული რუსთაველისა, რომელიც არის ქართველი კაცისთვის გზის მანათობელი და გამკვალავი: როგორ უნდა გვიყვარდეს ერთმანეთი, როგორ უნდა ვიდგეთ მამულის სადარაჯოზე, როგორ უნდა ვედგეთ ერთმანეთს მხარდამხარ, როგორი საქართველო უნდა დავუტოვოთ მომავალ თაობებს. მინდა მაღლობა მოვახსენო ქალაქ ფოთის ცენტრალურ ბიბლიოთეკას (ნუნუ ჭელიძეს), გაზეთ „ნიკოლაძის გზით“ რედაქციის მესვეურებს ზურაბ აბრალავასა და ვანო ნარმანიას, რომლებიც წლების მანძილზე ემსახურებოდნენ ქართულ პრესას და დღესაც რეალურად აშუქებენ საქართველოში მომხდარ სასიკეთო თუ მტკივნეულ მოვლენებს, „ფაზისის“ აკადემიის ყველა წევრს, ყველა „ცოტნიეიდელს“, რომელიც ნუგზარ ნადარაიას თავკაცობით ვაჟკაცურად დგას დედა ისტორიის სადარაჯოზე. ფოთის პედაგოგიურ საზოგადოებას, თვითმმართველი ქალაქის ფოთის საზოგადოებრივი სათათბიროს ყველა წევრს გერონტი კუხალეიშვილისა და ბეჟან ჯალალანიას თაოსნობით. სიტყვაში გამომსვლელებს, ქალბატონებსა და ბატონებს: რონა ბუბუტიეშვილს, ზოია მარგველაშვილს, თალიკო კვარაცხელიას, გია დარჯანიას, ოთარ არძიშვილს, ნუგზარ ნადარაიას, ჭაბუკ ქოიავას, რომლებმაც სიტყვები არ დაიშურეს და გულთბილად მომესალმნენ.

„მე ჩემი გზა მაქვს, იქნებ ბილიკიც,
თუნდ ქვა და ღორღზე უნდა ვიარო,
თუ კი მენდობით, მხოლოდ მე გინვევთ,
ჩემს სამყაროში სახეტილოდ“.

ან კიდევ:

„ასე ძალიან რომ არ მიყვარდეთ,
ამის თქმას როგორ გაგიბედავდით“.

ეს ლამაზი სტრიქონები, ქართველ პოეტს, ხუთგზის პრემიის ლაურეატს, აჭარაში არსებულ აღმანახ „ზღვაურის“ რედაქტორს- ბელა ქებურიას ეკუთვნის, რომელმაც მოიცალა და ბათუმიდან ჩამობრძანდა ამ გაგანია ივლისის პაპანაქებაში და თბილი სიტყვები არ დაიშურა, მოეფერა არა მარტო ავტორს, არამედ ყველა ფოთელს და დაგვატკბო თავისი ლამაზი პოეზიით. დიდი მადლობა მას.

ქედს ვიხრი ნიჭიერი ახალგაზრდების ამ საღამოს ორგანიზატორებისა და სულის ჩამდგმელების: რობერტ ნადარაიას, გიორგი ხოჭოლავას, ლევან მაშავას, გიორგი ესებუას წინაშე, რომლებმაც სცენაზე ცეცხლი დაანთეს და ასე ლამაზად წარმოაჩინეს ჩემი პოეზია. ჩვენ მამულის, ენის, პოეზიის და ერთმანეთის სიყვარულმა შეგვყარა ერთად. ფოთში ხომ „ასი ოქროს ფასი ერთი სიყვარულია“. ბედნიერი დღეები და სიყვარული არ მოშლოდეს ჩემს ფოთელებს და სრულიად საქართველოს.

უფალი გფარავდეთ, ამინ!
დიდი სიყვარულით, პატივისცემით ლუიზა ჩხეიძე
14.VII.2016წ.

ქალბატონ ლუიზა ჩხეტიას

(რონა ბუბუტიშვილი)

მოდით ერთად ვუგალობოთ ფაზისს,
მასზე ლოცვით ასხივებულ წუთებს,
იმ უზადო, იმ ქათქათა აისს,
კოლხურ დილას, თქვენ რომ სანთლებს უნთებთ.
მოვეფეროთ ტირიფებს და ჭადრებს,
ძირძველ მიწას და ვულოცოთ ფესვი,
ხეივნებსაც ჩაყვით როგორც ადრე,
ცოტა სევდით, უფრო მეტი ლექსით.
ზღვის თოლიებს ავადევნოთ მზერა,
უსასრულოდ, თუნდაც ზეცის მიღმა,
მე ხომ თქვენი ყველა სიტყვის მჯერა,
მე ხომ თქვენში მზის ღიმილი მიყვარს.
ჩავიხუტოთ სხივ ჩანწული დილა,
და სალამოს ვერცხლისფერი მოლი,
მე რე რა, რომ თმებში დაპენტილა,
ქალბატონო, უთეთრესი თოვლით...
ნუ გაუღებთ, ნუ გაუღებთ კარებს,
ზამთარს, დარჩეს დარი თქვენი ნება,
ვინ თქვა, წლები დაგაკლებენ რამეს,
სად პოეტი და სად დანებება!
მე რას ვიტყვი, თქვენი ხოტბის სადარს,
იმაზე მეტს, რასაც ჟამი იტყვის,
თქვენთვის ლექსი სიცოცხლეა რადგან,
ხოლო რითმა, თქვენი გულის რიტმი...
და, არასდროს დამთავრდებით, ვიდრე,
ლექსთა თოვა მარცვალ-მარცვალ ფიფქავს,
სულში უჭკნობ თაიგულად გიდევთ,
ის, რაც დღემდე გულის გულით გითქვამს...
მოდით ერთად მოვეფეროთ ფაზისს,
ჩვენ ვინ მოგვცა დასაკარგი წამი,
კვლავ ლექსებით შევეგებოთ აისს,
კიდევ დიდხანს, კიდევ დიდხანს! ამინ!

12. VII. 2016 წ.

აფხაზ მეგობრებთან ერთად მიღებული ჯილდო

ლუიზა ჩხეტიას ბებია, დუნიაშა (დედის დედა)
თავადი დიმიტრი მარშანიას ასული

ლუიზა ჩხეტიას დედ-მამა:
ლუბა ემუხვარი და ბენედიქტე (ძუკუ) ჩხეტია

ლუიზა ჩხეტია მეუღლესთან, შალვა ზაქარიასთან და
ვაჟიშვილ თემურისთან ერთად

ჩემი ანგარდაცვლილი შვილი,
მოურჩენელი ტკივილი თემურ ზაქარაია

ლუიზა ჩხეტიია შვილებთან ხათუნა და თემური ზაქარაიებთან

ჩემი ქალიშვილი
ხათუნა ზაქარაია

ლუიზა ჩხეტია

თემურ და შალვა (ბოხო) ზაქარაიები
გოგი დოლიძესთან ერთად 2009 წ.

ლუიზა ჩხეტიია, ხატუნა ზაქარაია სტუმრად
მაყვალა გონაშვილთან შეკვეთილში

ლუიზა ჩხეტიია
შვილიშვილთან,
10 წლის შალვა (ბოხო)
ზაქარაიასთან

საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარე,
პოეტი მაყვალა გონაშვილი ლუიზა ჩხეტიასთან ერთად

პოეტი მურად მთვარელიძე და ლუიზა ჩხეტია

ლუიზა ჩხეტიია და ხუთგზის პრემიის ლაურეატი ბელა ქეზურია,
აჭარაში არსებულ ალმანახ „ზღვარის“ რედაქტორი

ჩემი წიგნის „დროის ძახილის“
რედაქტორი, სახელოვანი ნოდარ ტაბიძე

ლუიზა ჩხეტია გურამ დოჩანაშვილთან ერთად

ლუიზა ჩხეტია თავის კოლეგასთან,
მეგობარ რუსიკო ალექსანდრიასთან

ხათუნა ზაქარაია, ოტია იოსელიანი და ლუიზა ჩხეტია

ლუიზა ჩხეტია ჭაბუკ ქოიაგასთან და ოტია იოსელიანთან ერთად

საიუბილეო შეხვედრა საქართველოს
კათოლიკოს პატრიარქთან, ილია მეორესთან

ფოთელი მეგობრები ირაიდა ფაცია და ლუიზა ჩხეტია კახეთში

ჩემი მოძღვარი, მამა კონსტანტინე ბურჯანაძე

ფოთის მე-5 საჯარო სკოლის პედაგოგები ექსკურსიაზე სვანეთში

რობერტ ნადარაიას ფილმის პრეზენტაცია მწერალი გურამ ოდიშარია, ლუიზა ჩხეტია, ლეილა კაკულია, ნატრული ტაბიძე, ვანო ნარმანია

საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის 26-ე ყრილობა, ლუიზა ჩხეტია, რონა ბუბუტეიშვილი და თამაზ პაჭკორია

ლუიზა ჩხეტია და ნუგზარ ნადარიძე

ლუიზა ჩხეტია ლაშა გვასალიასთან ერთად

ლუიზა ჩხეტია ჯილდოს გადასცემს კონკურსში
„ხილთა ქება“ გამარჯვებულ მოსწავლეს ნინო ბასილაიას
ამჟამად მწერალსა და დრამატურგს.

ლუიზა ჩხეტია მოსწავლეებთან ერთად

ლეონა ჩხეტია ჯილდოს გადასცემს კონკურსში („ხილთა ქება“)
გამარჯვებულ მოსწავლეს ნინო ბასილიას
(ამჟამად ცნობილ მწერალსა და დრამატურგს)

ლეონა ჩხეტუა ბიოლოგიის ღონისძიებაზე
ჯილდოვებს საუკეთესო მოსწავლეს - ალექო დოღბაიას

ავტობიოგრაფია

დავიბადე 1937 წლის 6 ივლისს, ქ. ფოთში, ინტელიფენტების ოჯახში. 1956 წ. ვსწავლობდი პირველ ქალთა სკოლაში, სადაც დავყავი 9 წელი, შემდეგ სწავლა გავაგრძელე და დავამთავრე II საშუალო სკოლა და იმავე წელს ჩავირიცხე სოხუმის მ. გორკის სახელობის პედაგოგიურ ინსტიტუტში, ქიმია-ბიოლოგიის ფაკულტეტზე, რომელიც დავამთავრე 1961 წელს. იმავე წელს მუშაობა დავიწყე ქვემო ქვალონის საშუალო სკოლაში სასწავლო-სააღმზრდელო ნაწილის გამგედ და ქიმია-ბიოლოგიის მასწავლებლად.

1962 წელს ვმუშაობდი ჭალადიდის საშუალო სკოლაში.

1964-65 წლებში ვიმუშავე პირველ საშუალო სკოლაში, ქიმია-ბიოლოგიის მასწავლებლად.

1967 წლიდან 57 წელი ვიმუშავე ქ. ფოთის მე-5 საჯარო სკოლაში ქიმია-ბიოლოგიის მასწავლებლად, სკოლაში მუშაობის წლებში მიღებული მაქვს არა ერთი სიგელი და დიპლომი განათლების სამინისტროდან მოსწვლეთა კონფერენციებსა და ოლიმპიადებში გამარჯვების გამო.

ვარ ფაზისის აკადემიის წევრი, ფოთის საპატიო მოქალაქე, 4 კრებულის ავტორი, საქართველოს მწერალთა, შემოქმედებითი კავშირის წევრი. მწერალთა ხელოვანთა, საზოგადო მოღვაწეთა საერთაშორისო აკადემია „გულანის“ წევრი.

2023 წელს მომენიჭა ქართული ფოლკლორის ეროვნული ფესტივალის ლაურეატის წოდება.

2024 წელს მწერალთა, ხელოვანთა სა საზოგადო მოღვაწეთა საერთაშორისო აკადემია „გულანის“ მიერ გადმომეცა დიპლომი და თამარიონის დედოფლის ენდალმა ჯვარი ნაყოფიერი საზოგადოებრივი მოღვაწეობისა და მრავალწლიანი პედაგოგიური საქმიანობისთვის.

ვარ ქვრივი, მყავს ერთი ქალიშვილი, ხათუნა ზაქარაია.

სარჩევი

სიყვარულის ალამდარი	5
საქართველო რომ ჰქვია	7
საახალწლო სურვილები	9
ფოტოსინთეზი	12
ფოტოსინთეზი	12
მამულისთვის ერთად დგომა გადაგვარჩენს	17
შველა უნდა ქართულ სოფელს	18
მერე რა რომ	20
მე კოლხი ვარ	21
მე ოდოიას ჰანგი მხიბლავს	23
გული მაქვს ახალგაზრდული	24
ოდიშური	25
* * * თავზე არ დამდის ქონება	26
გულით ვამბობ	27
ზოგი რამ ჩემს შესახებ	28
ვედრება	29
სვეტიცხოველი	30
უქართველებოდ წამიც არ მინდა	31
პოეზია არის ჩემი ფიქრი	32
გადავშლი ლექსებს გალაკტიონის	33
* * * მსუბუქად მინდა ახლა ვიარო	34
მამულს დავუდგეთ მცველებად	35
დავიღალე ფიქრებით	36

ლმერთო ამას გთხოვ ვიდრე ვარსებობ!	37
დრო ეფემერი	38
სული ეძიე ადამიანში	39
ო, როგორ მიყვარს მთაზე	40
ზოგ-ზოგებს	41
მონატრება	42
თბილისი	43
შენში მხოლოდ სიყვარული ნიჭობს	44
გაზაფხული	45
ლევინი	47
გრძნობა მორეული	49
თამარ	50
საქართველო	51
აღელდი ზღვაო	52
სიკეთის კვალი	53
კაი ყმა	54
* * * ოცდა დამიმთავრდა	55
დავიარები ლექსით სნეული	55
ისევ იმედებს ავუგებ ტაძარს	56
* * * გულო, შენი მჯერა	56
არჩევანი	57
გიორგობა	58
რიონის პირას ფაზისში	62
ვის ეღობები და რას	63
ნეტავი რას იპყრობთ?!	64
რიონდალეულები	65

ფიჩორას ტყეში.....	66
* * * ჩემო მარგალიტო	67
კახელ კაცს	67
რომ ქართველობა არ შეიფერო	68
* * * სულში ეხლა ისევ თეთრად ცივა.....	69
ჩემი კოლხეთი	70
* * * კაპარჭინის პირას	72
* * * ჩემს არტერიებში სისხლი ჩქეფს კოლხური	72
შენი მამული გერჩივნოს ყველას.....	73
სიკეთის კვალი	74
დალი.....	75
ხერხი ჯობია ყოველთვის ღონეს	77
მთავარია მზე გქონდეს.....	78
დედაენა	79
იაკობ გოგებაშვილს.....	80
დაველოდები უკეთეს ნათელს.....	82
* * * მე ვერ მომხიბლავს დოლარი	82
ჩემს მოსწავლეებს.....	83
საამაყო მოსწავლე ჯანო იზორია	84
მოსწავლე- ახალგაზრდობას	86
ოქროს სანმისი.....	88
ჩემი სოფელი	90
შვილებს	91
არ მოვხუცდები	93
ილიას.....	94
იქნებ.....	96

* * * გაუხედნავი ულაყია ქართლი.....	96
გაზაფხულის პაროდია	97
აპრილში ანთებს ატამი კოცონს.....	97
კვერცხი	98
* * * ფიქრი სევდიანი	99
გალაკტიონი	100
* * * თუ ბილიკები ტაატიტ გიჩვენებს	100
ყველას უნდა პირველობა.....	101
ზღვა	102
მამულო ჩემო	103
ღმერთო ამას გთხოვ ვიდრე ვარსებობ	104
* * * გოგლა ლეონიძეს აქვს ასეთი ლექსი.....	105
ხელში კალამს თუ აიღებ	106
დამწყებ პოეტებს	107
დილა სოფლის ეზოში.....	108
კაცი, რომელსაც სახელით იცნობდნენ.....	109
გუბაზ	111
მაგნოლია.....	114
აპრილის ცას ყვავილები ათოვს	115
ერთი სოფლის ბიჭები	116
საათი.....	118
საზრუნავი გაგვიჩნდა.....	119
ხათუნას	120
ქართველი ხარ ბიჭო!	121
ცოტნეობის დღესასწაული ნოჯიხევში	124
ცოტნეს ძეგლი ფოთში	125

შენი დალოცვა მიყვარდა.....	127
ო, უძველესო დიდებაჲ ქართლის	128
რა მოგერია.....	129
ლხინი რესტორან ოაზისში.....	130
* * * ჩემო ველებო, ჩემო მთებო!	131
რაც გეჭირს ჩვენით გეჭირს.....	132
ლამე აპრილში	133
ნოსტალგია.....	134
მამლის ყივილი.....	137
ბედურა	138
* * * შენ დიდების ჯომოლუნგმაც რომ დაიპყრო	139
მარტის თვე	139
* * * სოხბის ყელივით ლამაზი დილა	140
ორი ვაჟა	141
შენ მოხვედი წინაპრიდან.....	142
მეუღლეს.....	143
თრობის საათი.....	144
დარდიმანდული.....	145
შენ თუ კაცად არ ივარგე.....	147
იმედი მაქვს ღვთისა	148
დედაო ღვთისა მარიამ.....	149
ნუ დალონდები	151
მარტვილს მიდის ცირა	153
მე პოეზიის ამივსეთ თასი.....	155
ლექსმა უნდა დაგატყვევოს	156
ტკივილდამაყურებელი	157

შენ ახლა ეკლის გვირგვინი გადგას	158
ახალგაზრდებს	160
სკოლის ზარები.....	161
ცოტნეს არწივი ლაჟვარდს აწყდება.....	162
ქარი	163
* * * ფოთში ქარი და ქარბობალა უცხო	163
მწყემსის სიმღერა.....	164
პასუხი ლექსის ავტორს	165
მონადირული.....	166
დედამინა	167
ჩვენთან არს ღმერთი	169
ფიქრები აფხაზეთზე.....	171
ღმერთო ნატვრა ამისრულე!	173
ბაბუას	175
დედას	176
რისთვის ნეტავ?	177
ტკივილი.....	178
დავაგვიანე	179
ვერ შეგელევი	180
კონფლიქტების გარეშე	181
ქოგუგალე.....	182
ბზიფის კალთებთან წვანან ბიჭები	184
ჩენ დავბრუნდებით, ჩავალთ სოხუმში	185
ეფერები ყველა ფოთელს	187
ახლა ზღვისკარად რომ გიდგას ფაცხა.....	188
წუხელ მესიზმრა.....	189

ჰეი, სადა ხართ!	190
სევდიანი სიმღერა აფხაზეთზე.....	192
გამარჯობა აფხაზეთო შენი.....	193
იგი არასდროს აღარ დაშრება	197
მჯერა რომ ისევ შეიცვლება ბნელი ნათელით	198
ვახტანგურად გადავკრათ.....	199
ბებერ მეზურნეებს.....	200
ეს ხელები შევაშველოთ ქართულ მიწას	202
თედო პაპა.....	204
ყველაზე რთული პროფესია არის კაცობა.....	206
* * *ახლა ვინ უფლობს ჩაქუჩს და უროს.....	207
ხოხობი	208
კაი ყმა	209
ვაჟკაცო სოფელს მიხედე.....	210
ფოთელები ჩარგალში.....	212
მადლობელი ვარ.....	214
ესვამდი ანკარა მთის წყალსა	216
მიხაკი უყვარდა ტიციანს	217
დრო არ ჩერდება	218
დალოცვილ იყავ მარადა	219
„ფოთი-კოლხეთი-1913“.....	220
უნდა გაგრძელდეს სიცოცხლე.....	223
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ	224
რომ დაბადება ამცნოს ქვეყნად ორი მგოსანის.....	225
რა დრო იყო და რა დარი.....	226
სიკეთე.....	227

სახლის სიმდიდრე	228
* * * სამოთხეს გავს ეზო-კარი	229
პაპის შეგონება	229
სიყვარული ყველას უნდა	230
სიყვარული ყველას უნდა	231
კალთას შეგიბრუნებს ნიაფი	231
ქალი და გაზაფხული.....	232
ლამეში გაფინეთ თეთრეულები.....	233
ნუ მოხვალ ჩემთან.....	234
* * *ნეტავ ისევ იწვიმებდეს ხვალ	234
გახუნებული ბარათები.....	235
ბონდის ხიდი.....	235
ირხეოდნენ ლაქაშები.....	236
ჩემი ნომერი შენ რომ გიყვარდა	237
ორნი ქოლგის ქვეშ	238
* * *მოგსდევს ოცნება, როგორც ფარვანა	238
ლერა.....	239
რა ხართ ეს კაცები	240
გნახავ ვილაციის გვერდით	241
* * *მიუყვება მთიელ გოგოს.....	242
მთიელი ბიჭის სიმღერა	243
გაქრა, წავიდა ის გაზაფხული.....	244
გაზაფხული შემოსულა.....	245
პაროდები.....	246
წიგნი თანამედროვე ნესტან-დარეჯანისა	248
სიზმარი.....	250

აკაკისებურად	251
ხალხურ მოტივზე	252
ვაჟკაცად ჩაგთვლი მაშინა	252
დაცარიელდა სოფელი	253
ადამო ღმერთს ემსახურე	254
ბუერა	255
* * *ზოგს ზღვა სურს, ზოგსაც ხმელეთი	256
* * *ქვეყანას სიბრძნე ჭირდება	256
ქალამ სთქვა	257
არწივი არ ჭამს მძორსაო	258
ორი კურდღლისა მდევარი	259
* * *გოგო მიდის იმისთანა	260
ფიქრები თავს ეხვეოდეს	261
მგელი და კრავი	262
დედის ცრემლებზე ხარობენ	264
სამძიმარი გვიანი	265
არასოდეს ხუნდებაო	266
ხათუნას	267
ო, უმამობა ძნელია ვიცი	268
ლექსები უკრაინაზე	269
ტალღების შფოთი გადაუვლის სევდით ნანგრევებს	270
საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი	272
ხელში გვიჭირავს წმინდა სანთლები	274
* * * სიმღერის ავტორს რომ უხსნით ვარსკვლავს	275
მიხეილ ჯავახიშვილს	276
ლოკოკინა	277

ერთი სოფლის ბიჭები	278
ნანა თოლორდავას	280
ლუიზა თედელურს	281
ხსოვნის ფურცლები	284
ზღვა სიყვარულის კაცი	284
* * * ახალგაზრდის სიკვდილი იგივეა... ..	287
თემურის	290
პოეზიაში გადავიტანე	291
უკვე ყავლი გასვლია	291
თემურის	292
* * * მე არ მჩვეოდა ლექსები გლოვის	293
* * * შენ ჩემო გულის მალამო	295
* * * ახლაც ის ხდება, რომ შენს გარეშე მოდის ზამთარი ..	295
უშენოდ	296
დედა ყოველთვის ოცი წლისაა	297
ვერ დაგაცილებთ	298
ვერ დაგაცილებთ	299
დადუმებული კოლხური სცენა	301
ჩვენთან ყოფნით ვერ ძლებოდი	303
ნუგზარ ნადარაიას ხსოვნას	304
შენს დაბადების დღეზე ყველანი მხიარულები	307
შენი როლები ისევ ცოცხლდება	309
შენ პოეზია გიყვარდა	310
გაბზარული კედელი	312
ფოთელებს ერთი სიყვარული აქვთ	314
კაცი, რომელიც დააკლდა ქალაქს	315

* * * შემოიჭერი როგორც სიზმარი.....	317
ფოთი და ფოთელები.....	319
* * * თუ ჩემს ფოთელებს არ მოვეფერე	319
კაცი საქმის და სიტყვის.....	320
გურიის მთებში ფეხი აიდგი	321
ნუთს არ ჩერდები ჩქარობ	322
გაზეთი, „ნიკოლაძის გზით“.....	323
* * * ნაპერწკლიდან ცეცხლს ანთებდი.....	324
პალიასტომზე ღაღღა აფრინდა	325
არ იფიქრო დამავიწყდი	326
ბურჯი ხარ დიდი ოჯახის	328
კაპარჭინაზე მიცურავდა პატარა ნავი	331
ერთი იყავით - განუყოფელი.....	332
გაქვს ფოთელობის ძლიერი განცდა	334
არ გიძებნია სამოთხე სხვაგან	335
შენი ბრალია ასე რომ მიყვარხარ	337
ბედნიერ იყავ ჩემო პრინცესა	339
ღირსეული კაცის საქმეები გრძელდება	340
დაგვიანებული მადლობა ჩემო გიგა ამისთვის!	341
ყველა განძზე უკეთესი.....	342
ერთეულები ქმნიან ეპოქებს	343
ერთეულები ქმნიან ეპოქებს	344
ჩემი ცხოვრების ყველაზე ლამაზი ზაფხული.....	346
შენ თავმდაბლობა გიხდება მარად.....	349
იმედებს ისხამ	350
ემიგრანტად არასოდეს დარჩები	351

ფოთლების ვალსი	352
ხელოვანი ხარ ნამდვილი.....	355
ფოთი	359
რიონის პირას ფაზისში.....	361
* * *შემომესია კოლოთა ჯარი	361
* * *კაპარჭინის ნაპირები მზრდიდა.....	362
ფიჩორას ტყეში.....	363
ნიკოლაძე და ფოთი.....	364
ფაზისის ქუჩებში ეტლით რომ იარეთ	366
კაპარჭინა	367
ამბობს სტრაბონი.....	368
ნუნუ ჭელიძეს	369
შენს თვალებში მე სიკეთე დავინახე	371
კოლხური ზეცა დაჰყურებდათ, - ვარსკვლავთა დასი	372
გმადლობ.....	373
გამარჯვების ჩირაღდანს ახლაც ხელიდან არ უშვებ	375
სიკეთის ქმნაში ვერ გიტოვდები	377
მამულისა და პოეზიის მოტრფიალე კაცი.....	378
მამულს შვილები ჭირდება	384
აპრილის ქარი გაგიღებს კარებს	385
ჩვენ კაპარჭინის ნაპირი გვზრდიდა.....	386
ფოთელ პედაგოგთა ხევისბერს.....	388
მელანქოლია.....	390
რა რიგ უხდები გაზაფხულს.....	392
ფოთის ღვთისმშობლის შობის ტაძარი	394
აქ კელაპტარად ანთებულა წმინდა სანთელი.....	396

ჩემს მოძღვარს, მამა კონსტანტინე ბურჯანაძეს	397
ლეგენდა იყო ზღაპარი	398
დედა - დედაშვილობას	399
შენ ჩამოდი ისევ.....	400
მამას	401
დღეს შემოდგომა ზეიმობს.....	402
ბაჭყალის პოზიცია ილიასადმი.....	403
მინიატურები.....	404
* * * ძალღს რომ ძალღური ცხოვრება შევნიშნა.....	404
* * * თვღემს ომის ღმერთი	404
* * * მთვარე ღრუბღების ტბაში წევს	405
* * * ამ ცხოვრებას, რომ გაუღღო	405
* * * გული ხომ არ განუხებთ?	405
* * * მე ჩემებურად ვუმღერ ქვეყანას	405
* * * ოი, რა სანყენია.....	406
სტუმრად ოტია იოსელიანთან.....	409
ღექსის სტრიქონში გვიღიღებს ახვევ	413
როგორ დაიჯერეთ ჩემი დაბერება.....	414
მე ისეთ ქართველს ვინამებ.....	415
ნუ გინდა ბევრი სახრავი.....	416
სისულელეა სევდა და ფიქრი	416
მეგობრები და კოღეგები	417
ბედნიერი ხართ როცა უყვარხათ!.....	417
შეხვედრა მკითხვეღთან.....	420
ამ წიგნის ავტორი.....	423
* * * როღესაც ქაღბატონ ლუიზას... ..	424

* * * ლუიზა ჩხეტიას ადრეული სიყმანვილიდან...	425
* * * პირველი და უმთავრესი ღირსება...	427
* * * ქალბატონი ლუიზა, ლუიზა მასწავლებელი...	428
ასე ძალიან რომ არ მიყვარდეთ ამის...	430
ქალბატონ ლუიზა ჩხეტიას	432
ავტობიოგრაფია	450